C. SEGHEŞ * C. MĂRGEAN

Procedee de construire a tiparelor pentru îmbrăcăminte

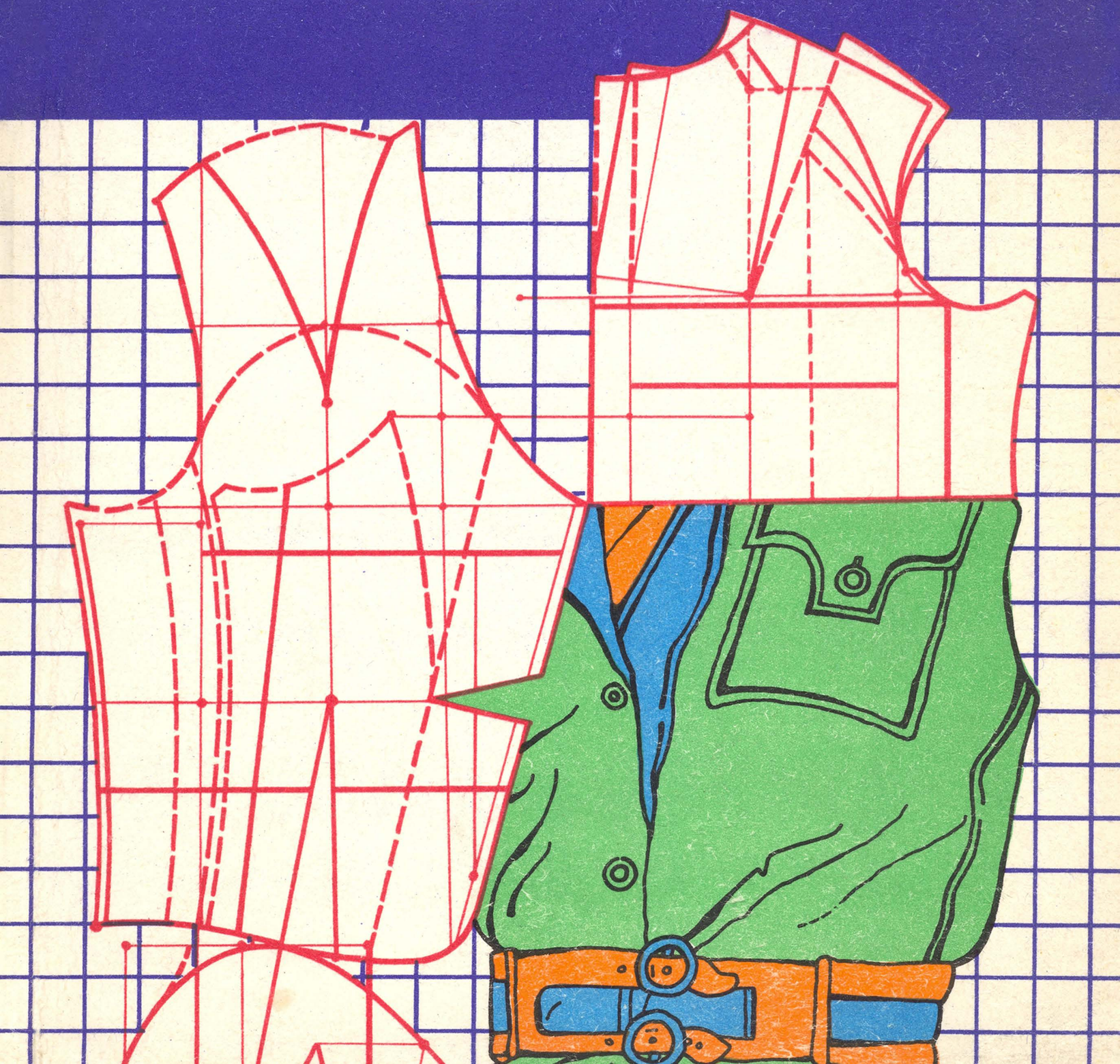

Procedee
de construire a tiparelor
pentru
îmbrăcăminte

CONSTANTIN SEGHEŞ • COSTEA MĂRGEAN

Procedee de construire a tiparelor pentru îmbrăcăminte

Ediţia a II-a

EDITURA TEHNICĂ

Bucureşti — 1979

Lucrarea de față prezintă soluții tehnice noi, originale, verificate în practică, cuprinzînd construcția tiparelor de îmbrăcăminte clasică și modernă pentru bărbați și femei în care se includ calcule și tabele special întocmite.

Metoda de croit clasică este prezentată în mod detaliat și se poate aplica ușor la moda curentă.

Sistemul de croit prezentat urmărește o documentare temeinică în vederea realizării unor produse la un înalt nivel calitativ.

O atenție deosebită este acordată transformărilor tiparelor executate pentru un corp proporțional în tipare pentru corpuri cu dezvoltare anormală, precum și modificările (retușurile) ce survin în unele cazuri și la produsul gata confecționat.

Prin compararea măsurilor luate direct pe corp cu măsurile ideale (proporționale), se realizează o cunoaștere precisă a conformației și a poziției corpului sesizîndu-se cu ușurință eventualele anomalii.

În carte se prezintă o mare varietate de modele clasice și moderne, atît pentru corpuri normale cît și pentru corpuri cu diferite abateri de la normal.

Recomandările teoretice prezentate în această lucrare, îmbinate cu cunoștințele practice vor contribui la ridicarea calificării profesionale a tehnicienilor, maiștrilor și lucrătorilor din ramura îmbrăcămintei.

Lucrarea se adresează maiștrilor, tehnicienilor și lucrătorilor din cooperația meșteșugărească, precum și din industria de confecții.

Ediția de față (a doua) a fost revăzută și completată cu tipare pentru îmbrăcămintea de femei, avînd la bază diferite modele chimono-semichimono și formă raglan, adaptate conform modei curente, precum și o simplificare a unor calcule asupra construirii tiparelor prin transformările făcute din tiparul de bază și modele diferite.

Redactor: ing. **CONSTANȚA TECIU**
Tehnoredactor: **ELENA GERU**
Coperta: **DANA SCHOBEL ROMAN**

Bun de tipar: 02.04.1979. Coli de tipar: 24. Planșă: 1. Tiraj: 30 000+90 exemplare broșate. C.Z.: 687.022.

Tiparul executat sub comanda nr. 465, la Intreprinderea poligrafică „Crișana" Oradea, str. Moscovei nr. 5.
Republica Socialistă România

Prefață

În cadrul general al realizărilor înregistrate pe ansamblul economiei naționale, industria confecțiilor de îmbrăcăminte din țara noastră se situează la un nivel superior de dezvoltare și într-o continuă linie ascendentă.

Pătrunderea progresului tehnic din ce în ce mai mult în industria textilă și dezvoltarea multilaterală a industriei chimice au avut ca rezultat îmbogățirea continuă a sortimentelor de țesături, care vin să satisfacă gusturile cele mai exigente ale consumatorilor.

Proprietățile fizico-mecanice și chimice noi și variate ale țesăturilor folosite în ramura îmbrăcămintei fac ca ele să aibă comportări diferite în procesul de prelucrare.

Aceasta impune o bună cunoaștere a caracteristicilor lor de către cei ce execută produse de îmbrăcăminte, atît pentru o utilizare adecvată, cît și pentru confecționarea modelului respectiv.

Se impune deci ca pregătirea profesională a celor care lucrează în domeniul confecțiilor de îmbrăcăminte să se situeze la un nivel corespunzător condițiilor materiale create, pentru realizarea sarcinilor ce le revin pe linia deservirii populației.

Obiectele de îmbrăcăminte prezintă o importanță deosebită în viața de toate zilele a oamenilor, ele constituind o necesitate imediată și trebuind să corespundă din punctul de vedere al scopului al confortului și al frumosului.

Elementele principale care alcătuiesc compoziția îmbrăcămintei sînt linia, proporția și materialul.

Linia formează conturul general al îmbrăcămintei, avînd la bază liniile corespunzătoare ale umerilor, pieptului, taliei și a șoldurilor.

Unele detalii separate care completează aspectul decorativ al îmbrăcămintei cum ar fi: gulerul, buzunarele, reverele, găicile, șlițurile etc., plasate în mod creator și cu gust, imprimă o proporție justă a produsului față de corp, îl înfrumusețează, ținîndu-se seamă în același timp și de moda actuală.

Realizarea calitativă a unui produs de îmbrăcăminte este condiționată atît de aptitudinile practice cît și de cunoașterea în amănunt a tehnicii luării măsurilor, operație strîns legată de cunoașterea caracteristicilor corpului omenesc și în special de existența unor abateri de la normal.

De aici necesitatea însușirii temeinice a cunoștințelor teoretice cuprinse în lucrarea de față, îmbinate cu practica din procesul de producție.

AUTORII

CAPITOLUL 1

Conformaţia corpului omenesc

A. Generalităţi

Corpul omenesc prezintă în unele cazuri, anumite anomalii care diferă de la un corp la altul. Din această cauză este necesar ca la stabilirea măsurilor, să se observe cu toată atenţia, conformaţia corpului şi în mod special partea laterală pentru stabilirea corectă a poziţiei corpului. În cele ce urmează se prezintă unele particularităţi ale conformaţiei corpului:

— pieptul poate fi mult dezvoltat sau aplatizat faţă de normal;

— talia în unele cazuri poate fi mult cambrată faţă de normal sau invers, mai puţin cambrată;

— şoldul uneori este mai dezvoltat sau mai puţin dezvoltat faţă de normal;

— abdomenul poate fi normal, proporţionat în faţă, plat sau proeminent în partea de sus;

— umerii pot fi dezvoltaţi normal, pot fi umeri înalţi sau lăsaţi, umeri aduşi spre faţă şi în unele cazuri inegali (un umăr mai ridicat decît celălalt).

În figura 1 se redau diferite forme ale umerilor.

Pentru toate aceste anomalii ale corpului se folosesc unele măsuri suplimentare, faţă de măsurile de bază folosite în mod normal, denumite măsuri pentru conformaţie.

Poziţia corpului constituie un factor principal în echilibrul unui produs pe corp.

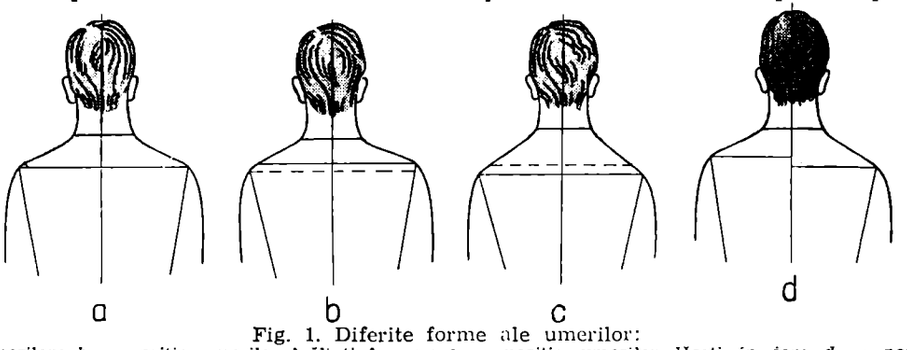

Fig. 1. Diferite forme ale umerilor:
a — poziţia umerilor; *b* — poziţia umerilor înălţaţi în sus; *c* — poziţia umerilor lăsaţi în jos; *d* — poziţia umerilor inegali.

Corpul omenesc poate prezenta trei tipuri de poziţii:

— poziţia normală a corpului;

— poziţia corpului aplecat spre spate;

— poziţia corpului aplecat spre faţă.

Pentru a se determina poziţia se folosesc unele măsuri luate direct pe corp, denumite măsuri pentru conformaţie.

Poziţia normală a corpului

În figura 2 sînt prezentate diferite poziţii ale corpului, caracterizate printr-o ţinută normală (în cazul corpului normal), pieptul dezvoltat normal, omoplaţii puţin dezvoltaţi, abdomenul normal şi şoldurile potrivit dezvoltate.

Pentru determinarea poziţiei corpului — lucru necesar în cazul comenzilor individuale ce se execută pe măsuri şi probe, se proce-

dează în felul următor: se aşază o linie dreaptă perfect verticală pe mijlocul spatelui, de la a şaptea vertebră (osul cefei) pînă jos, atingînd omoplaţii şi se măsoară cu centimetrul pe orizontală în sus, de la osul cefei pînă la linia verticală aplicată la spate.

Rezultatul acestei măsurători, pentru o poziţie normală, trebuie să fie egal cu 1/8 din

Poziţia corpului spre spate caracterizează oamenii cu corpuri ce prezintă un plus în talie faţă de normal (obezitate), cei care practică anumite sporturi, precum şi corpurile copiilor.

În cazul unei poziţii a corpului aplecat spre spate este necesar ca lăţimea pieptului să fie mărită, iar lăţimea spatelui să fie micşorată faţă de un corp cu o poziţie normală.

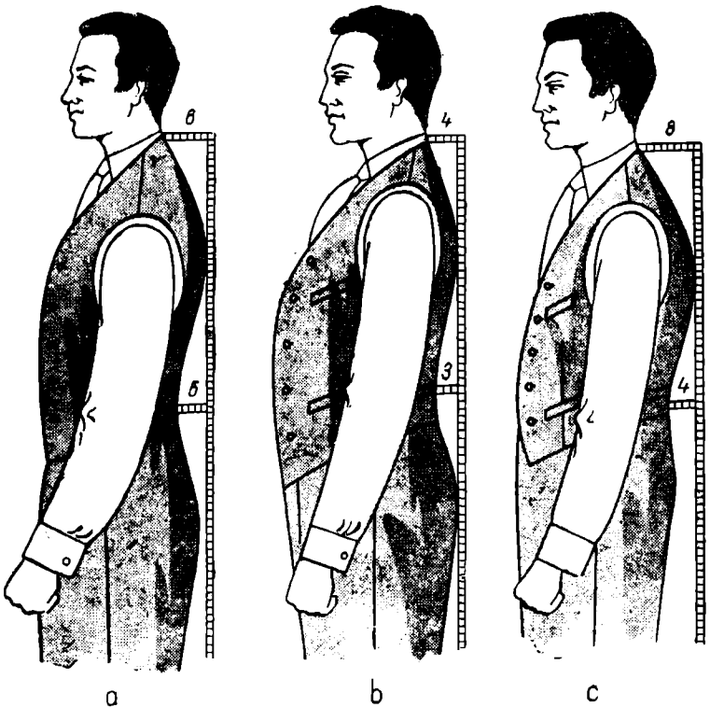

Fig. 2. Diferite poziţii ale corpului:
a — normală; *b* —aplecat spre spate; (ranversat); *c* — aplecat spre faţă.

grosimea pieptului, adică pe măsura grosimii pieptului 48 cm, va fi egal cu 6 cm. De menţionat că grosimea pieptului este considerată jumătate din circumferinţa pieptului.

De asemenea, în cazul unei poziţii normale, cambrarea în talie va avea 4—5 cm.

Pentru stabilirea acestei măsurători se foloseşte acelaşi procedeu, adică se măsoară în dreptul taliei, pe linia orizontală, de la punctul cel mai scobit al taliei pînă la linia verticală ce este aplicată la spate.

Poziţia corpului aplecat spre spate

În figura 2, *b* se arată o poziţie a corpului aplecat spre spate (ranversat). Această poziţie caracterizează un corp cu o ţinută mai dreaptă la spate faţă de normal, omoplaţii foarte puţin dezvoltaţi, de multe ori plaţi, lăţimea spatelui mai îngustă; umerii se deosebesc faţă de poziţia normală prin faptul că sînt înguşti şi aduşi spre spate, iar lăţimea pieptului este mai mare.

Acest lucru se realizează prin măsurile de conformaţie ce se iau direct pe corp.

Pentru stabilirea justă a poziţiei corpului aplecat spre spate se procedează identic ca la poziţia corpului normal, prin aşezarea unei linii verticale pe mijlocul spatelui, atingînd omoplaţii. Distanţa măsurată pe linia orizontală pornind de la osul cefei pînă la linia pusă pe mijlocul spatelui, în cazul de faţă va fi mai mică decît 1/8 din grosimea pieptului, ceea ce denotă că este un corp aplecat spre spate cu 2 cm faţă de normal.

Acest calcul este determinat prin exemplificarea figurii ce reprezintă poziţia corpului aplecat spre spate, (spre exemplificare se dă şi o cambrare de 3 cm în direcţia taliei).

Poziţia corpului aplecat spre faţă

În fig. 2, *c* este redat corpul cu o poziţie aplecată spre faţă. Această poziţie caracterizează un corp cu o ţinută mai curbată la spate faţă de normal şi din această cauză omoplaţii

sînt mai dezvoltați. De multe ori corpul poate fi mult înclinat în față, lățimea spatelui fiind mai dezvoltată. În această poziție umerii se deosebesc față de normal, prin lățimea lor și prin faptul că sînt aduși spre față. Lățimea pieptului, în cazul poziției corpului aplecat spre față, este mai puțin dezvoltată față de un corp cu o poziție normală.

Poziția corpului aplecat spre față caracterizează oamenii cu corpuri ce prezintă minus la talie față de normal, oamenii mai puțin dezvoltați fizic și cu o vîrstă înaintată, precum și diferite persoane care prin natura muncii lor sînt nevoite să stea aplecate asupra obiectului muncii.

În cazul unei poziții a corpului aplecat spre față este necesar ca lățimea pieptului să fie micșorată, iar lățimea spatelui să fie mărită față de un corp cu o poziție normală. Acest lucru se realizează prin măsurile de conformație ce se iau direct pe corp cu centimetrul.

Pentru stabilirea justă a poziției corpului aplecat spre față, se procedează la fel cu celelalte poziții. Se așază pe linia spatelui o linie verticală care trebuie să atingă omoplații, după aceea se măsoară cu centimetrul pe linia orizontală de la osul cefei pînă la baza liniei verticale ce a fost așezată pe mijlocul spatelui.

Dimensiunea ce va rezulta din această măsurătoare va fi mai mare decît 1/8 din grosimea pieptului, ceea ce denotă că este un corp aplecat spre față cu 2 cm, față de normal.

Acest lucru este determinat prin exemplificarea figurii ce reprezintă poziția corpului aplecat spre față, unde mai arată și o cambrare în direcția taliei cu 4 cm ceea ce poate fi și mai mult, deoarece la majoritatea corpurilor aplecate spre față, șoldurile sînt mai mici (aplatizate) față de normal.

În figurile 3, 4, 5 se exemplifică poziția corpului, prin trasarea unei linii verticale pe partea laterală a corpului:

— la un corp cu o poziție normală, linia verticală va trece exact prin fața urechii;

— la un corp cu o poziție aplecată spre spate, linia verticală va avansa mai mult în fața urechii, aceasta fiind în funcție de gradul poziției pe spate;

— la un corp cu poziția aplecată spre față, linia verticală va trece în spatele urechii, aceasta fiind în funcție de gradul poziției respective.

Față de cele de mai sus se constată că nu toate corpurile sînt ideale, unele din ele prezentînd anomalii care sînt considerate abateri de la liniile unui corp bine proporționat.

La astfel de abateri trebuie să se țină cont la începutul executării unui produs, pentru a evita pe parcurs unele probe și retușuri de prisos.

B. Tipuri de conformații

Corpuri asimetrice. Un corp asimetric se caracterizează prin diferența ce există între o parte și cealaltă a corpului.

Exemplu:

— corpuri cu un umăr mai jos decît celălalt;

— corpuri cu un șold mai mic decît celălalt;

— corpuri cu un omoplat mai dezvoltat decît celălalt etc.

La corpurile care au un umăr mai jos decît celălalt, se remarcă la produsul confecționat în partea umărului jos, unele cute care sînt formate de jos în sus.

Confecționarea unui produs în asemenea condiții este destul de dificilă dacă nu se observă bine de la început această anomalie, deoarece pe parcursul executării ar fi nevoie de multe probe și retușuri. Situații similare se întîlnesc și la corpurile cu un șold mai mic decît celălalt, sau cu un omoplat mai dezvoltat decît celălalt.

Corpuri cu defecțiuni fizice. Sînt corpuri care prezintă anumite defecțiuni fizice, provenite în urma unor accidentări, îmbolnăviri sau alte împrejurări. La confecționarea îmbrăcămintei pentru aceste corpuri, este necesar a se acorda o atenție deosebită, deoarece corpul

Fig. 3. Poziția normală a corpului.

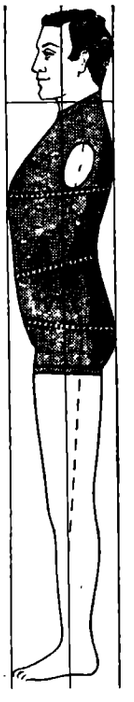

Fig. 4. Poziția corpului aplecat spre spate.

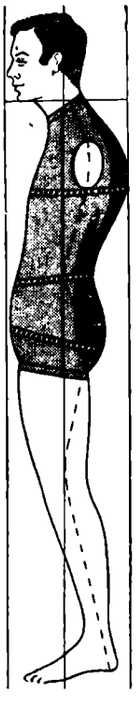

Fig. 5. Poziția corpului aplecat spre față.

se îmbracă mult mai greu decît un corp normal.

Cele mai frecvente cazuri de corpuri cu defecțiuni fizice întîlnite în ramura îmbrăcămintei, sînt următoarele:

— corp cu cocoașă la spate, pieptul fiind plat;

— corp cu cocoașă la spate și la piept;

— corp cu un picior mai scurt decît celălalt;

— corp cu un braț mai scurt decît celălalt;

— corp cu înclinația spatelui mult accentuată în față etc.

În afara celor exemplificate mai sus, mai sînt și alte tipuri de corpuri, care deși par a avea o conformație normală, prezintă în schimb un gît înalt și subțire și invers.

Corpurile cu gît înalt se caracterizează prin linia umărului coborît față de normal, iar corpurile cu gît scurt, prin linia umărului înălțat față de normal.

Modelarea îmbrăcămintei în funcție de conformația corpului

În exemplificările arătate mai sus, în privința corpurilor care au unele abateri de la normal, sînt necesare cîteva recomandări astfel încît anomaliile corpului să fie mascate în limita posibilităților (bineînțeles acestea sub formă de recomandări și cu acordul persoanei ce îmbracă produsul respectiv).

Corp foarte dezvoltat (obez). Un corp foarte dezvoltat (obez) trebuie să fie îmbrăcat foarte simplu, atît în ceea ce privește materialul cît și modelul îmbrăcămintei. Spre exemplificare se recomandă un costum la un rînd de nasturi, dintr-o țesătură de culoare închisă, uni sau cu dungi verticale înguste, modelul fiind clasic.

Îmbrăcămintea trebuie să aibă pe corp, o lejeritate mai redusă față de normal. Toate aceste recomandări sînt date cu scopul de a lăsa impresia unui corp cu un volum mai mic.

Corp foarte puțin dezvoltat (slab). Un corp foarte puțin dezvoltat (slab) este recomandat a fi îmbrăcat cu o îmbrăcăminte la un rînd sau două rînduri de nasturi, în diferite modele de tip sport, fantezi. Țesătura din care se confecționează produsul este de preferat să fie pe cît posibil, de culoare deschisă și mai ales cu dungi transversale sau carouri. De asemenea, îmbrăcămintea pe acest corp trebuie să aibă o lejeritate mai mare față de normal.

Toate aceste recomandări sînt făcute cu scopul de a lăsa impresia unui corp cu un volum mai mare.

Corp de statură înaltă. Un corp de statură înaltă se recomandă a fi îmbrăcat cu o confecție mai scurtă, pentru a lăsa impresia unei înălțimi mai mici a corpului și în cazul cînd este foarte slab, confecția va avea o lejeritate mai mare pe corp, aceasta în scopul de a asigura o proporționalitate justă față de înălțime.

Corp de statură mică. Un corp de statură mică trebuie să fie îmbrăcat cu o confecție normală ca lungime, iar în cazul cînd corpul este și foarte dezvoltat, atunci confecția care se execută trebuie să aibă o lejeritate mai mică, cu scopul de a lăsa impresia unui volum mai mic, o statură ceva mai înaltă a corpului.

Corp cu șolduri mult dezvoltate. Un corp cu șolduri mult dezvoltate nu se recomandă a fi îmbrăcat cu o confecție îngustă pe linia taliei deoarece aceasta va face ca linia umărului să apară îngustă, iar șoldurile mult prea dezvoltate.

De asemenea, produsul trebuie să fie croit de așa natură încît să nu aibă o linie evazată în partea inferioară ci o linie conică, adică largă pe linia taliei și îngustă pe linia șoldului, aceasta cu scopul de a masca șoldurile care sînt mult dezvoltate față de normal.

Corp cu șolduri foarte puțin dezvoltate. Un corp cu șolduri foarte puțin dezvoltate trebuie îmbrăcat cît mai îngust pe linia taliei și mai lejer pe linia șoldului; prin aceasta, umărul va părea ceva mai îngust, iar partea dinspre șold va lăsa impresia unui volum mai mare, asigurîndu-se astfel mascarea șoldurilor foarte puțin dezvoltate.

Corp cu un umăr mai jos decît celălalt. Un corp cu un umăr mai jos decît celălalt trebuie să fie îmbrăcat în așa fel ca ambii umeri să apară egali sau aproape egali. În acest scop este necesar, ca în interiorul confecției, în dreptul umărului coborît, să se aplice vată mai multă, iar la umărul înălțat să nu se introducă de loc.

În astfel de cazuri sînt necesare unele măsurări ale corpului în plus față de un corp cu umeri egali. De asemenea croitul pentru aceste corpuri, în partea superioară, se deosebește de cel obișnuit.

Modelarea pantalonilor în funcție de conformația picioarelor

Pe lîngă anomaliile din partea superioară a corpului, prezentate mai sus există și unele anomalii în partea inferioară a corpului, cum ar fi *conformația și poziția picioarelor:*

— conformația picioarelor format oval (O-Bein);

— conformația picioarelor format iepurește (X-Bein);

— conformația șoldurilor asimetrice;

— poziția picioarelor cu vîrfurile deschise;

— poziția picioarelor cu vîrfurile închise etc.

Pentru stabilirea cît mai justă a conformației picioarelor este necesar mai întîi a se stabili conformația și poziția normală a acestora.

Picioarele normale sînt cele care au distanța dintre genunchi de aproximativ 2 cm, așezate în așa fel ca distanța dintre călcîie să fie de circa 4 cm.

Pornindu-se de la acest criteriu se poate determina cu ușurință forma picioarelor. Astfel cînd distanța dintre genunchi este mărită și la călcîie micșorată față de normal, picioarele prezintă o *formă ovală (O-Bein),* iar cînd genunchii sînt apropiați unul de altul și distanța dintre călcîie este mărită față de normal, picioarele se prezintă în *format iepurește (X-Bein).*

În figura 6, se prezintă forma picioarelor ovale precum și a celor iepurești.

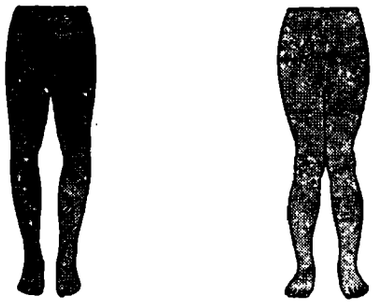

a b

Fig. 6. Diferite forme ale picioarelor:
a — ovale (O-Bein); *b* — iepurești (X-Bein).

După formele picioarelor este necesar a se stabili cum trebuie îmbrăcat corpul, astfel încît să mascheze aceste defecțiuni în limita posibilităților.

Astfel, corpul care prezintă picioare ovale, se recomandă a fi îmbrăcat cu un pantalon mai larg, deoarece în caz contrar se evidențiază mai mult golul ce există între genunchi; de asemenea, tot pe acest considerent se va căuta ca liniile cusăturilor interioare ale pantalonilor, să fie lăsate ceva mai drepte, adică nu vor fi atît de ovale cît este necesar în mod normal. Toate aceste recomandări se dau cu scopul de a masca curbura piciorului atît de pronunțată.

Corpul care prezintă picioare în formă de X, se recomandă a fi îmbrăcat cu un pantalon mai larg, adică mai drept pe linia cusăturii exterioare a pantalonului în dreptul genunchiului, aceasta cu scopul de a atenua pe cît posibil golul pronunțat ce există în partea laterală a piciorului.

În cazul cînd corpul prezintă un șold mai mare decît celălalt, atunci toată atenția trebuie acordată în mod special șoldului defect. Astfel în dreptul șoldului dezvoltat mai mult, în partea laterală a pantalonului, se va lăsa o dimensiune mai mare față de cealaltă latură a pantalonului. În cazul cînd se neglijează acest defect pantalonul va sta pe corp în mod necorespunzător.

Anomaliile cele mai frecvente ale corpului omenesc ce au fost prezentate, nu se sfîrșesc aici, ele fiind destul de numeroase.

În industria confecțiilor se produce îmbrăcăminte numai pentru corpuri normale, avînd la bază calcule proporționale pentru executarea tiparelor respective, precum și dimensiuni stabilite prin standarde sau norme interne.

CAPITOLUL 2

Dimensiunile corpului omenesc

Pentru realizarea unui produs în condiții corespunzătoare este necesar a se cunoaște cu precizie forma și dimensiunile corpului, ținînd cont de vîrstă, fizic, conformație etc.

Determinarea dimensiunilor corpului omenesc se face prin luarea măsurilor direct pe corp, precum și prin măsuri proporționale (calculate). O dată determinate dimensiunile corpului, se trece la construcția tiparelor. Reușita unui tipar depinzînd în mare măsură de modul corect în care au fost luate măsurile pe corp. Măsurile se iau întotdeauna pe partea dreaptă a corpului și este recomandabil ca aceste măsuri să fie controlate permanent la acele persoane care repetă comenzile la același maistru, deoarece corpul prezintă unele transformări pe parcursul anilor.

A. Clasificarea măsurilor

Pentru construcția unui tipar, necesar comenzilor individuale, se folosesc trei categorii de măsuri și anume:

— măsuri luate direct pe corp;
— măsuri proporționale (calculate);
— măsuri de construcție.

Pentru edificarea mai completă asupra măsurilor ce se iau pe corp, în tabelul 1 sînt date măsurile prescurtate prin inițiale, care ajută prin simplificarea descrierii la construcția tiparului.

1. Măsuri luate direct pe corp

Măsurile luate direct pe corp se obțin prin măsurarea directă a corpului cu ajutorul centimetrului. Aceste măsuri folosesc la executarea îmbrăcămintei după comandă individuală.

Înainte de luarea măsurilor este necesar a se observa cu atenție corpul pentru care trebuie să se realizeze produsul. Forma corpului, prin măsurile ce se iau, trebuie cunoscută în

Tabelul 1

Prescurtări ale măsurilor luate pe corp

Nr. crt.	Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Nr. crt.	Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor
1	Înălțimea corpului	IC	16	Lățimea răscroielii mînecii	LRM
2	Lungimea taliei	LT	17	Lungimea pînă la genunchi	LG
3	Lungimea totală a produsului	LTP	18	Lungimea cusăturii exterioare	LCE
4	Lungimea mînecii	LM	19	Lungimea cusăturii interioare	LCI
5	Circumferința gîtului	CG	20	Lărgimea jos	LJ
6	Grosimea pieptului	GP	21	Distanța dintre genunchi	DG
7	Grosimea taliei	GT	22	Distanța dintre călcîie	DC
8	Grosimea șoldului	GS	23	Grosimea genunchiului	GG
9	Lățimea spatelui proporțional	LSP	24	Grosimea sub genunchi	GSG
10	Lățimea spatelui măsurat	LSM	25	Grosimea gambei	GGA
11	Adîncimea răscroielii la spate	ARS	26	Grosimea gleznei	GGL
12	Înălțimea vîrf-gît	IVG	27	Grosimea bustului	GB
13	Măsura peste umăr	PU	28	Înălțimea bustului	IB
14	Înălțimea umărului	IU	29	Lungimea taliei în față	LTF
15	Înălțimea răscroielii mînecii	IRM			

toate pozițiile, aceasta cu scopul de a avea o imagine reală a corpului.

La corpul privit din spate se poate constata dacă umerii sînt egali, dacă sînt la același nivel, dacă sînt drepți sau coborîți față de normal; de asemenea se poate observa forma șoldurilor, dacă sînt dezvoltate, plate sau asimetrice etc.

La corpul privit din profil se poate constata forma spatelui dacă este curbată sau dreaptă, abdomenul pronunțat sau plat, sau poziția corpului care poate fi aplecat în față sau spre spate etc.

2. Măsuri proporționale

Măsurile proporționale sînt măsuri obținute prin calcule făcute pentru corpuri cu dezvoltare normală. Aceste măsuri sînt necesare la construcția tiparelor destinate producției industriale care confecționează îmbrăcăminte în serie mare sau mică. De asemenea, măsurile proporționale folosesc și la construcția tiparelor pentru comenzi individuale, ca bază de comparație cu măsurile luate direct pe corp.

Diferența ce rezultă din măsura luată direct pe corp și măsura proporțională (calculată) determină forma corpului, a umerilor, a spatelui, precum și poziția corpului.

Aceste diferențe ajută foarte mult la executarea corectă a tiparului, iar în cazul cînd nu s-ar ține cont de ele, tiparul ar fi necorespunzător.

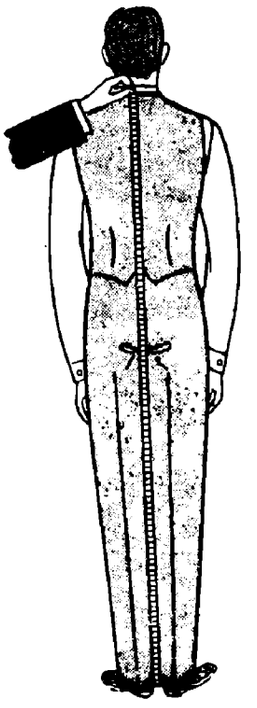

Fig. 7. Înălțimea corpului (IC).

Măsurile proporționale trebuie cunoscute foarte bine, deoarece prin compararea acestor două măsuri se stabilesc cu precizie anomaliile corpului.

În cazul cînd măsurile luate direct pe corp sînt identice cu cele proporționale, atunci conformația corpului este normală, iar în caz contrar, corpul prezintă unele devieri de la normal. Determinarea măsurilor proporționale se face prin calculul a două măsuri de

Tabelul 2

Determinarea măsurilor proporționale

Denumirea măsurilor	Inițiale	Calculul măsurilor proporționale cm	Valoarea cm
Înălțimea corpului	IC	Măsurat direct pe corp	150
Lungimea taliei	LT	$\frac{IC \times 3}{10} = \frac{150 \times 3}{10} = 45$	45
Lungimea totală a produsului	LTP	$\frac{IC}{2} + 1 = \frac{150}{2} + 1 = 76$	76
Lungimea mînecii	LM	$\frac{IC}{3} + 11 = \frac{150}{3} + 11 = 61$	61
Grosimea pieptului	GP	Măsurat direct pe corp	48
Grosimea taliei	GT	GP − 4 = 48 − 4 = 44	44
Grosimea șoldului	GS	GP + 3 = 48 + 3 = 51	51
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	$\frac{GP}{4} + 12 = \frac{48}{4} + 12 = 24$	24
Înălțimea vîrf-gît	IVG	$\frac{GP}{2} + 8 = \frac{48}{2} + 8 = 32$ valabil pînă la GP 52 de la GP 54 în sus $= \frac{GP}{2} + 8{,}5$	32
Măsura peste umăr	PU	GP—1 cm pînă la 46 GP—2 cm de la 48—52 GP—3 cm la 54 GP—4 cm la 56 GP—5 cm la 58 GP—6 cm la 60	46
Lățimea spatelui proporțional	LSP	$\frac{GP}{4} + 7 = \frac{48}{4} + 7 = 19$	19

bază și anume: înălțimea corpului și grosimea pieptului.

— *Înălțimea corpului (IC)* este măsurată de la a șaptea vertebră (osul cefei) pînă la baza tocului încălțămintei (fig. 7).

Prin această măsură se determină lungimile produsului cum ar fi: lungimea taliei, lungimea totală a produsului, a mînecii etc.

— *Grosimea pieptului (GP)* este măsurată în partea cea mai dezvoltată a circumferinței pieptului. Prin această măsură se determină grosimile și lățimile produsului (grosimea taliei, a șoldului, lățimea spatelui etc.).

În tabelul 2 este prezentat modul de determinare a măsurilor proporționale, calculate prin cele două măsuri: înălțimea corpului și grosimea pieptului. Acestea sînt singurele măsuri din tabel care au fost luate direct pe corp cu centimetrul.

3. Măsuri de construcție

Măsurile de construcție sînt măsurile care se aplică direct pe tipar și se deosebesc în unele cazuri de măsurile luate direct pe corp sau de cele proporționale; aceasta datorită faptului că îmbrăcămintea trebuie să fie mai lejeră și nu coincide cu măsura directă care se ia pe corp. În acest caz este necesar ca dimensiunile exacte ale corpului luate cu ajutorul centimetrului să fie majorate.

De exemplu, măsurînd circumferința pieptului și rezultînd pe jumătate 48 cm, la construirea tiparului se va aplica 57 cm. Diferența de 9 cm constituie adaosul de lejeritate necesar pentru un sacou.

În afară de cele trei categorii de măsuri amintite mai sus, măsurile se mai împart în două grupe și anume:

— măsuri de bază;

— măsuri de conformație.

Măsurile de bază sînt acele măsuri care indică lungimile și grosimile.

Măsurile de conformație sînt măsurile care redau unele părți caracteristice ale corpului, variind de la corp la corp, cum ar fi poziția corpului, înălțimea și poziția umerilor (uneori inegali), lățimea spatelui etc. Deci, măsurile de conformație indică pe lîngă măsuri de lungime și grosime și măsuri de lățime.

B. Determinarea măsurilor pentru sacou

Indiferent de produsul ce se va executa, stabilirea dimensiunilor corpului cu centimetrul se face peste cămașă sau vestă. La îmbrăcămintea care se îmbracă peste sacou, se va lăsa un adaos de lejeritate mai mare pentru produsul respectiv și în acest fel se obține măsura cu care se începe construcția tiparului.

În continuare se prezintă ordinea în care se determină măsurile, ținînd seama că lungimile se iau întregi și se notează tot cu valoarea lor întreagă, iar grosimile și lățimile se măsoară întregi, dar se notează numai cu jumătate din valorile respective.

Notarea numai pe jumătate la grosimi și lățimi se face întrucît tiparul se construiește numai pentru jumătatea superioară a corpului.

1. Măsuri de bază

— *Lungimea pînă la talie* (fig. 8) se ia măsurînd distanța de la a șaptea vertebră pînă în dreptul taliei. Talia este considerată partea cea mai scobită a corpului dintre piept și șold.

În cazul cînd corpul prezintă omoplați dezvoltați se va așeza degetul cel mare sub centimetru, pentru a-l ridica la nivelul omoplaților. Această măsură se notează cu valoarea ei întreagă și este prescurtată prin inițialele LT.

Lungimea totală a produsului (fig. 9) se măsoară tot de la a șaptea vertebră în continuare pînă jos la lungimea dorită. Lungimea

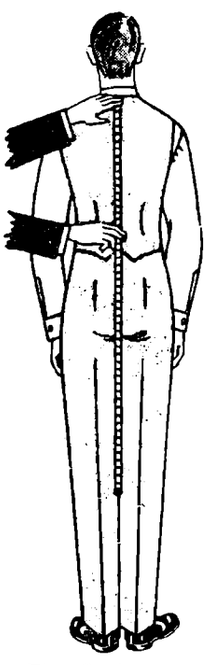

Fig. 8. Lungimea taliei (LT).

Fig. 9. Lungimea totală a produsului (LTP).

totală a produsului (sacou, pardesiu, palton, raglan sau alte sortimente) este în funcție de modă sau cerințe. Această măsură se notează cu valoarea ei întreagă și este prescurtată prin inițialele LTP.

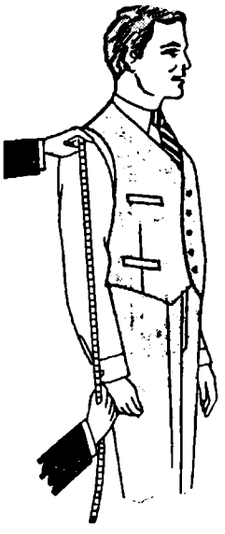

Fig. 10. Lungimea mînecii (LM).

— *Lungimea mînecii* (fig. 10), se măsoară pe linie verticală de la articulația bustului cu umărul, pînă la baza degetului mare al mîinii. Această măsură se notează cu valoarea ei întreagă și este prescurtată prin inițialele LM.

— *Grosimea pieptului* (fig. 11) — perimetrul toracic, se măsoară în partea cea mai dezvoltată a pieptului. Centimetrul trebuie să fie întins pe circumferința pieptului fără a fi strîns pe corp. Această dimensiune se măsoară la spatele persoanei respective, cu scopul de a acoperi omoplații cu centimetrul deoarece în cazul cînd măsura este luată din față, centimetrul va aluneca mai jos de linia proeminentă a omoplaților și va înregistra o valoare mai mică față de valoarea măsurii ce se ia la spatele persoanei respective.

Această măsură se ia întreagă și se notează numai cu jumătate din valoarea ei. Prescurtat se notează cu inițialele GP.

— *Grosimea taliei* (fig. 12), se determină prin măsurarea corpului în partea cea mai îngustă, deasupra șoldului.

Centimetrul se așază întins pe linia taliei de jur împrejur, fără a fi strîns. Această măsură se ia întreagă și se notează numai cu jumătate din valoarea ei. Prescurtat această măsură are inițialele GT.

— *Grosimea șoldurilor* (fig. 13), se măsoară în partea cea mai dezvoltată a șoldurilor de jur împrejur.

Persoana căreia i se ia măsura, trebuie să stea într-o poziție dreaptă cu picioarele strîns lipite, iar buzunarele de la pantaloni vor fi goale. Centimetrul se va așeza perfect orizontal fără a fi strîns. Această măsură se ia întreagă și se notează numai cu jumătate din valoarea ei. Prescurtat se notează cu inițialele GS.

2. Măsuri de conformație

Măsurile de conformație se determină cu scopul de a se înregistra anumite anomalii ale corpului, aceste măsuri contribuind într-o mare măsură la reușita produsului ce urmează a se confecționa.

Calcularea măsurilor proporționale ale corpului normal, la măsurile de bază și de con-

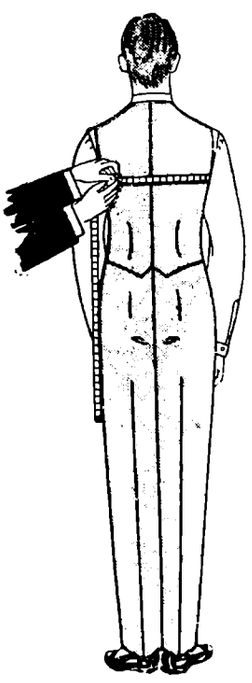

Fig. 11. Grosimea pieptului (GP).

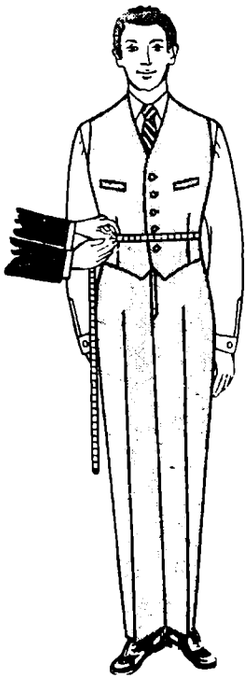

Fig. 12. Grosimea taliei (GT).

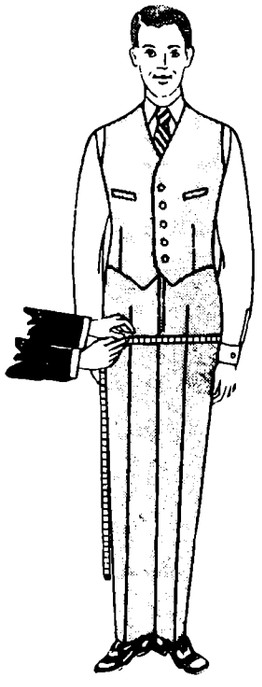

Fig. 13. Grosimea șoldului (GS).

formație, îngăduie a se face o comparație între măsurile cuprinse în tabel (*v.* tab. 2) și măsurile luate direct pe corp. Aceasta dă posibilitatea să se cunoască exact conformația și poziția corpului, sau dacă corpul are anumite devieri mai mici sau mai mari față de normal.

În cazul unui corp proporțional nu este necesar a se lua aceste măsuri, ele obținîndu-se prin calcule (*v.* tab. 2) cît și prin descrierea tiparului.

Înainte de a se lua măsurile de conformație, se recomandă a se strînge corpul pe circumferința pieptului cu o panglică (șnur) sau elastic, în poziție perfect orizontală la nivelul adîncimii de subraț (fig. 14).

Fig. 14. Aplicarea panglicii pe circumferința pieptului.

În cele ce urmează se va prezenta ordinea măsurilor de conformație.

Adîncimea răscroielii la spate (fig. 15), reprezintă poziția corpului la spate și se măsoară de la a șaptea vertebră pînă la dunga superioară a panglicii, pe mijlocul spatelui.

În cazul cînd spatele are omoplații dezvoltați, se introduce degetul cel mare de la mîna stîngă sub centimetru în dreptul omoplaților, aceasta cu scopul ca lungimea acestei măsuri să fie la nivelul omoplaților. Măsura se notează prescurtat cu inițialele ARS și se aplică pe tipar cu valoarea întreagă.

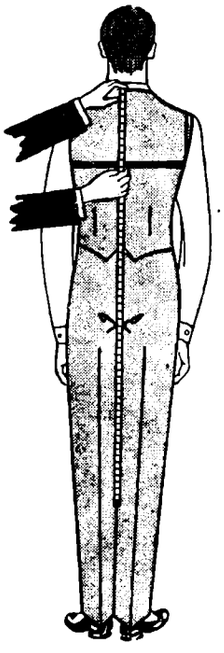

Fig. 15. Adîncimea răscroielii la spate (ARS).

Înălțimea vîrf-gît (fig. 16), reprezintă poziția corpului în față și se măsoară de la a șaptea vertebră în diagonală pînă la încheietura brațului cu corpul, la dunga superioară a panglicii, la o distanță de 2 cm de la subraț spre față.

Această măsură mai poate fi luată și în felul următor:

Se așază centimetrul de jur-împrejurul gîtului și se măsoară de la dunga superioară a panglicii de la subrațul din partea dreaptă a corpului, pînă la subrațul din partea stîngă a corpului. Valoarea acestei măsurări va fi dublă față de prima măsurare ce s-a efectuat de la a șaptea vertebră.

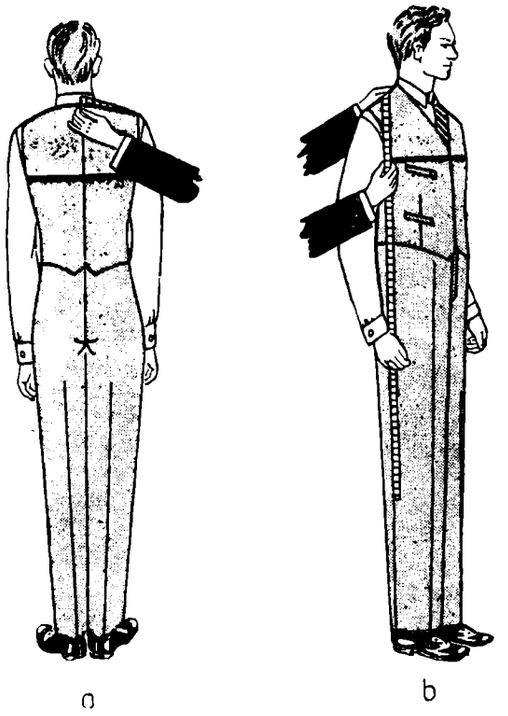

a b

Fig. 16. Înălțimea-vîrf-gît (IVG): *a* — vedere din spate; *b* — vedere din față.

Prima măsurare se aplică pe tipar cu valoarea ei întreagă, iar cea de a doua se aplică numai jumătate din valoarea totală. În concluzie, valoarea acestei măsurări este aceeași, diferența datorîndu-se celor două sisteme de măsurări: prescurtat se notează cu inițialele IVG.

Poziția corpului este determinată prin aceste două măsuri: adîncimea răscroielii la spate (ARS) și înălțimea vîrf-gît (IVG).

Măsura peste umăr (fig. 17, *a* — vedere din față și fig. 17, *b* — vedere din spate), reprezintă poziția umerilor și se măsoară de la încheietura brațului cu corpul la partea superioară a panglicii, la o distanță de 2 cm de la subraț spre față, așezîndu-se centimetrul peste umăr, în diagonală pînă la mijlocul spatelui la partea superioară a panglicii.

Această măsură se notează prescurtat cu inițialele PU și se aplică pe tipar cu valoarea ei întreagă.

Înălțimea umărului (fig. 18); această măsură se aplică în cazul cînd corpul prezintă

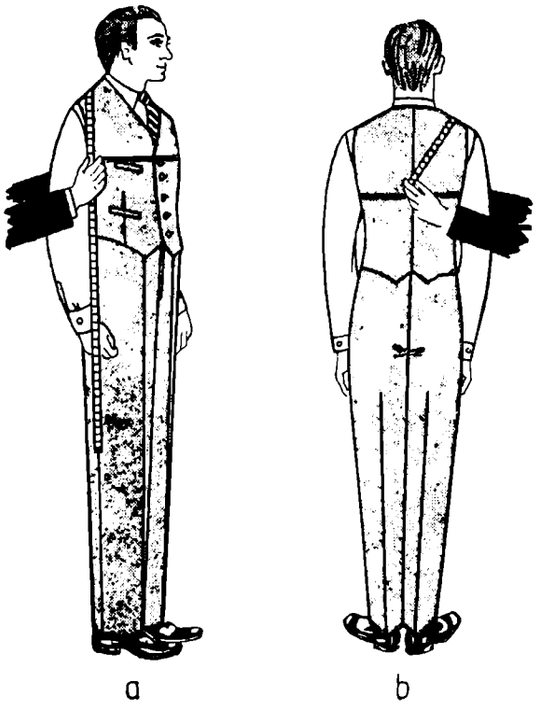

Fig. 17. Măsură peste umăr (PU):
a — vedere din față; *b* — vedere din spate.

umeri inegali și este necesar a se stabili diferența ce există între umărul ridicat și cel coborît. Se măsoară pe orizontală ambele extremități ale umărului, separat unul de altul și cu capătul liber al centimetrului se măsoară pe verticală de la a șaptea vertebră (osul cefei) în jos pînă la partea superioară a centimetrului așezat orizontal. Această măsură se notează prescurtat cu inițialele IU.

Lățimea spatelui (fig. 19) se ia de la stînga spre dreapta pe toată lățimea lui. Centimetrul este așezat orizontal, la jumătatea distanței dintre a șaptea vertebră și orizontala panglicii ce a fost întinsă pe circumferința pieptului.

Pentru ca să se obțină o măsură mai exactă, este necesar ca înainte de a se măsura

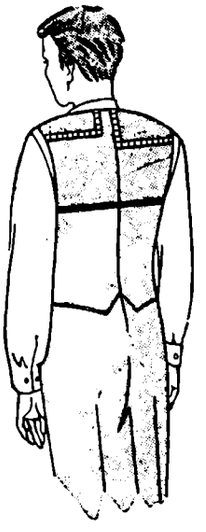

Fig. 18. Înălțimea umărului (IU).

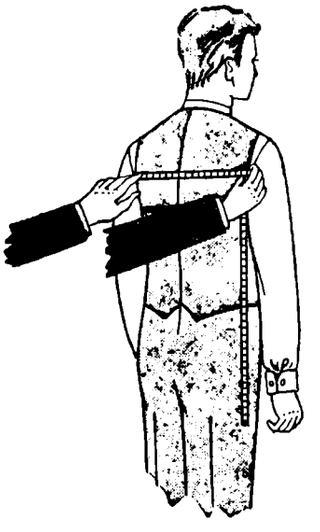

Fig. 19. Lățimea spatelui măsurat (LSM).

lățimea spatelui, să se aranjeze cămașa la spate în așa fel ca să muleze spre braț.

Această măsură se notează prescurtat cu inițialele LSM și se aplică pe tipar jumătate din valoarea ei.

C. Stabilirea măsurilor pentru vestă

Luarea măsurilor pentru vestă, indiferent de model, se face la fel ca și pentru sacou, cu excepția a două măsurări care se iau în plus și anume:

— deschizătura vestei;

— lungimea vestei.

Deci, majoritatea măsurilor ce se iau pentru vestă sînt identice cu măsurile ce se iau pentru sacou.

Deschizătura vestei se măsoară de la a șaptea vertebră (osul cefei) pe lîngă gît, pînă la nivelul dorit pentru deschiderea vestei în față. Dimensiunea acestei măsuri este în funcție de modă sau cerințe. Această măsură se ia în întregime, se aplică cu valoarea ei întreagă și se prescurtează prin inițialele DV. Această măsură mai poate fi luată și în felul următor:

Se așază centimetrul de jur-împrejurul gîtului pînă la deschizătura vestei și valoarea acestei măsurări se împarte în două (fig. 20).

Lungimea vestei se măsoară tot de la a șaptea vertebră (osul cefei) pe lîngă gît, pînă jos la lungimea dorită. De obicei lungimea vestei în față se stabilește la 3—4 cm mai jos de cusătura beteliei pantalonului.

Prescurtat această măsură se notează cu inițialele LV și se măsoară în întregime, apli-

cîndu-se pe tipar cu valoarea ei întreagă. Această măsură mai poate fi luată și în felul următor: se așază centimetrul de jur-împrejurul gîtului pînă la lungimea vestei și valoarea acestei măsuri se împarte în două (fig. 21).

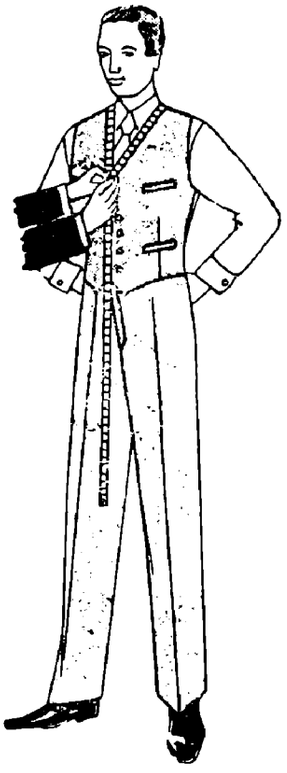

Fig. 20. Deschizătura vestei (DV).

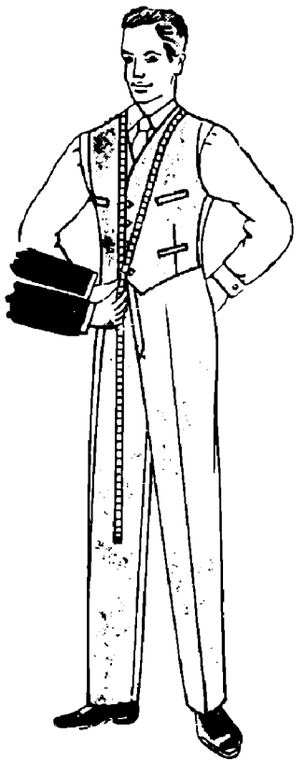

Fig. 21. Lungimea vestei (LV).

D. Determinarea măsurilor pentru pantaloni

Măsurile pentru pantaloni sînt diferite față de sacou și vestă, deoarece sînt măsurate în partea inferioară a corpului. De asemenea, măsurile pentru pantaloni au o diversitate mai mare, în sensul că sînt mai multe forme de pantaloni (clasic, pentru călărie, schi, patinaj, golf etc.). La aceste modele de pantaloni, unele măsuri se aseamănă între ele, iar altele se deosebesc.

Și la măsuri pentru pantaloni, sînt măsuri de bază care indică lungimile și grosimile precum și măsurile de conformație care indică pe lîngă lungimi și grosimi și unele măsuri de lățime.

În continuare este prezentată ordinea în care se stabilesc măsurile pantalonului formă dreaptă (clasic), ținînd cont că lungimile se iau întregi și se notează cu valoarea lor întreagă, iar grosimile și lățimile se măsoară tot în întregime, dar se notează numai cu jumătate din valoarea lor.

Notarea acestor măsuri pe jumătate se face astfel deoarece tiparul se desenează numai pentru jumătatea părții inferioare a corpului.

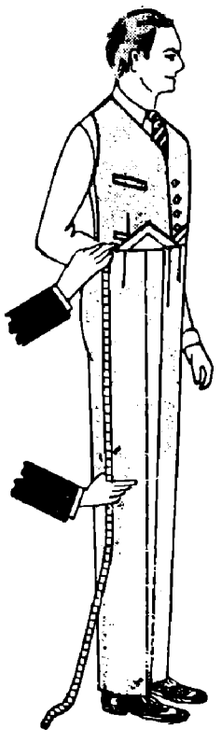

Fig. 22. Lungimea pînă la genunchi.

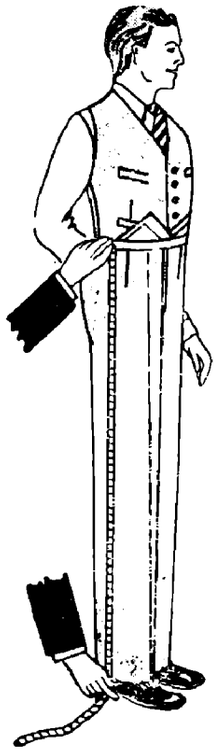

Fig. 23. Lungimea cusăturii exterioare (LCE).

Fig. 24. Lungimea cusăturii interioare (LCI).

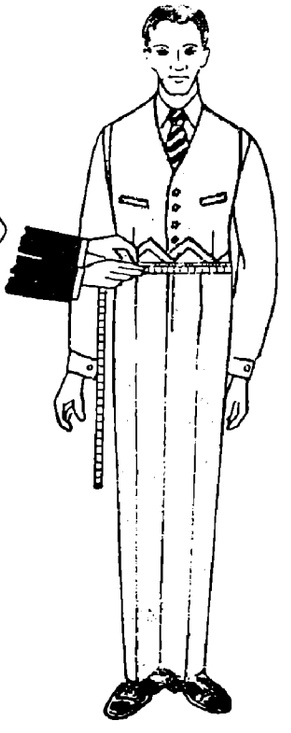

Fig. 25. Grosimea taliei (GT).

1. Măsuri de bază

Lungimea pînă la genunchi (fig. 22), se măsoară lateral pe partea dreaptă a corpului, din dreptul taliei de la osul iliac pînă la articulația genunchiului. Această măsură se notează întreagă, fiind prescurtată cu inițialele LG.

Lungimea cusăturii exterioare (cantul) (fig. 23), se măsoară tot din talie, de la osul iliac pînă jos, la nivelul superior al tocului de la pantof, din care se scad 4 cm, determinînd astfel lungimea reală a pantalonului.

Măsurarea acestei lungimi pînă la nivelul tocului de la pantof, se ia cu scopul de a avea în partea de jos a pantalonului un punct de reper; astfel s-ar putea ca lungimea pantalonului pe cusătura exterioară să nu fie în concordanță cu cealaltă măsură care urmează a fi luată (lungimea cusăturii interioare). Această măsură se ia în întregime și se notează tot cu valoarea ei întreagă. Prescurtat se notează cu inițialele LCE. Lungimea pantalonului se mai stabilește și în funcție de modă sau cerințe.

Lungimea cusăturii interioare (fig. 24) se măsoară pe cusătura interioară a pantalonului, din dreptul șlițului, pînă la nivelul superior al tocului de la pantof, din care se scad 4 cm (identic ca la măsura cusăturii exterioare), obținînd în final lungimea reală a pantalonului. Această măsură se ia în întregime și se notează tot cu valoarea ei întreagă; de asemenea, această măsură se notează prescurtat cu inițialele LCI.

Grosimea taliei (fig. 25) se măsoară pe circumferința taliei, identic ca la sacou, cu deosebirea că se măsoară pe cămașă, pe cînd la sacou grosimea taliei se măsoară pe vestă. Măsura se ia întreagă și se notează jumătate din valoarea ei. Această măsură se notează prescurtat cu inițialele GT.

Grosimea șoldurilor (v. fig. 13) se măsoară la fel ca și pentru sacou, în partea cea mai dezvoltată a șoldurilor de jur-împrejur. Persoana căreia i se ia această măsură trebuie să stea în poziție dreaptă, cu picioarele apropiate, iar buzunarele de la spatele pantalonului vor fi eliberate în interior de orice obiect.

Centimetrul va fi așezat orizontal, fără a fi strîns. Această măsură se ia întreagă și se notează numai cu jumătate din valoarea ei. Prescurtat se notează cu inițialele GS.

Lărgimea de jos a pantalonului se stabilește în funcție de modă sau cerințe și se notează prescurtat cu inițialele LJ. Această măsură se notează pe jumătate și la stabilirea ei este recomandabil a se ține cont de înălțimea corpului, precum și de lungimea piciorului.

2. Măsuri de conformație

La luarea măsurilor pentru pantaloni trebuie să se țină seamă de unele anomalii în conformația corpului, în special de forma picioarelor, cele mai frecvente fiind cele cu forma ovală (O-Bein) adică cu genunchii îndepărtați precum și cele format iepurește (X-Bein) adică cu genunchii apropiați.

Deci, în afară de măsurile obișnuite, este necesar a se lua și unele măsuri suplimentare (de conformație) care prezintă diferite poziții ale picioarelor cum ar fi: cu vîrfuri închise și deschise, precum și formele arătate mai sus.

Măsura picioarelor în formă ovală (O-Bein) se face în felul următor:

Se introduce palma între genunchi, după care se măsoară cu centimetrul valoarea găsită. În momentul cînd se ia această măsură, picioarele vor fi așezate în așa fel încît să existe circa 4 cm distanță între călcîie. În fig. 26 se exemplifică modul cum trebuie luată măsura pentru picioare cu forma ovală (O-Bein).

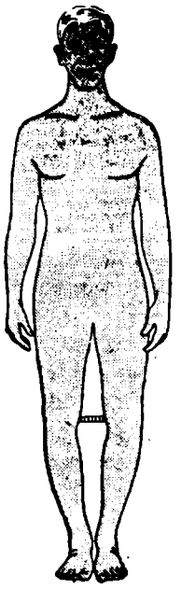

Fig. 26. Locul unde se măsoară pentru picioare cu forma ovală (O-Bein).

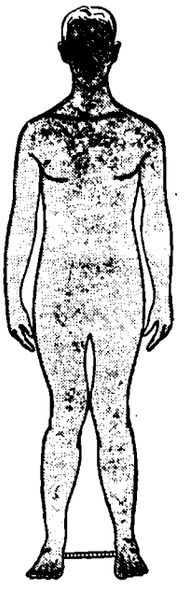

Fig. 27. Locul unde se măsoară pentru picioare cu forme iepurești (X-Bein).

Măsura picioarelor iepurești (X-Bein) se determină măsurînd cu centimetrul distanța dintre călcîie. În momentul cînd se ia această măsură, genunchii trebuie apropiați unul de altul. În figura 27 se prezintă modul cum trebuie măsurată distanța dintre călcîie.

În cazul cînd nu se ține seamă de forma picioarelor, pantalonul va sta incomod pe corp, iar dunga pantalonului va fi deviată înspre

partea laterală a picioarelor și respectiv în interiorul picioarelor.

Măsurile pantalonului pentru cizmă se determină într-un mod diferit comparativ cu pantalonul drept (clasic).

Astfel, *lungimea cusăturii exterioare (cantul)* se măsoară la fel ca la pantalonul drept

Grosimea gambei (pulpă) este de asemenea o măsură importantă, deoarece pantalonul de la genunchi în jos se execută strîns pe picior și se măsoară pe circumferința pulpei în punctul cel mai dezvoltat (fig. 30). Măsura se ia întreagă și se notează jumătate din valoarea ei prin inițialele GGA.

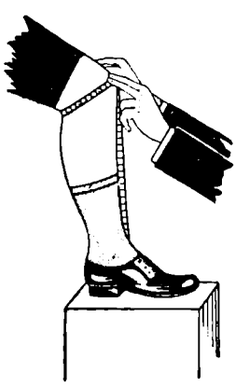

Fig. 28. Grosimea genunchiului.

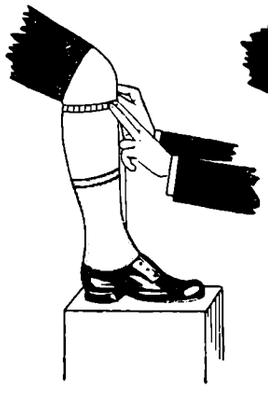

Fig. 29. Grosimea sub genunchi.

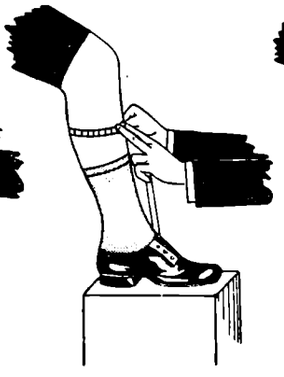

Fig. 30. Grosimea gambei.

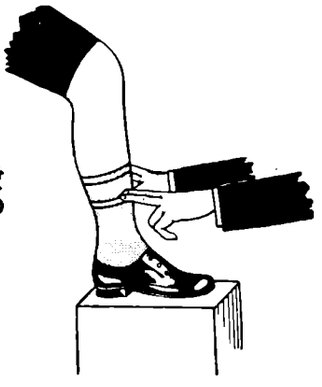

Fig. 31. Grosimea gleznei.

(din talie de la osul iliac, pînă unde începe tocul pantofului), din care se scad 10 cm, deci cu 6 cm, mai mult decît la pantalonul drept.

Același procedeu se folosește și la determinarea *lungimii cusăturii interioare.*

De asemenea, *lungimea pînă la genunchi* se măsoară la fel ca la pantalonul drept (clasic), însă se mărește această dimensiune cu 4 cm. Acest lucru se face cu scopul de a se asigura lejeritatea necesară pentru mișcarea genunchiului cînd picioarele se îndoiesc.

Grosimea taliei, precum și *grosimea șoldurilor,* se determină în mod identic ca și la pantalonul drept, iar lărgimea de jos a pantalonului de cizmă diferă ca dimensiune, în sensul că se execută fix pe picior.

În continuare se procedează la determinarea măsurilor specifice acestui tip de pantalon.

Grosimea genunchiului se măsoară cu piciorul îndoit în formă de unghi drept, aplicîndu-se centimetrul în punctul cel mai dezvoltat al genunchiului (fig. 28). Măsura se ia întreagă și se notează pe jumătate din valoarea ei. Această măsură, prescurtat are inițialele GG.

Grosimea sub genunchi se măsoară pe circumferința piciorului mai jos de genunchi. Această măsură se ia întreagă și se notează cu jumătate din valoarea ei (fig. 29). Prescurtat această măsură este notată cu inițialele GSG.

Grosimea gleznei se măsoară pe circumferința piciorului, jos la 10 cm înălțime de la punctul unde începe tocul pantofului (fig. 31). Măsura se ia întreagă, se notează cu jumătate din valoarea ei și se prescurtează cu inițialele GGL.

Luarea măsurilor pentru pardesiu, raglan, palton și alte produse de acest gen se face la fel ca și la sacou, excepție făcînd lungimea totală a produsului, care se va stabili în raport cu moda sau conform cerințelor.

Deci, în cazul cînd o persoană își confecționează numai îmbrăcăminte ce se îmbracă peste sacou (pardesiu, raglan, palton), corpul va fi măsurat conform măsurilor de la sacou plus lungimea totală a produsului, deoarece lărgimea pentru aceste produse va fi dată prin adaosul de lejeritate care va fi mărit față de sacou. În cazul cînd persoana respectivă își confecționează în același timp și costum și pardesiu sau palton, atunci este necesar să se determine numai lungimea produsului de la pardesiu sau palton.

Determinarea măsurilor corpului, necesare construirii tiparului, este foarte importantă și pentru a fi cunoscute bine, trebuie să se facă în mod repetat și la diferite corpuri. Pentru a se stabili dacă aceste măsuri au fost luate în mod corespunzător, aceste măsuri vor fi comparate permanent cu măsurile proporționale (calculate).

E. Adaosul de lejeritate

Una din condițiile esențiale care concură la realizarea corespunzătoare a unui tipar, indiferent de produs, este că la măsurile inițiale trebuie să fie prevăzute *adaosuri de lejeritate (AD).* Acestea sînt necesare, întrucît măsurile luate pe corp sînt rezultate din măsurarea fixă a corpului.

Aceste adaosuri au o valoare mai mare sau mai mică, funcție de destinația și modelul propus (clasic, modern, sport, fantezi etc.). Astfel, la un sacou se va da un adaos de lejeritate mai mic decît la pardesiu, palton, sau alte sortimente ce se îmbracă peste sacou.

Stabilirea adaosului de lejeritate mai este influențată și de țesătura din care se confecționează produsul.

De exemplu la o țesătură groasă, este necesar să se acorde un adaos mai mare și invers, deoarece prin îmbrăcarea produsului din țesătură groasă, produsul pierde mai mult din lejeritatea sa, față de cel din țesătură subțire. Un exemplu edificator îl constituie executarea unui palton căptușit cu blană, unde adaosul de lejeritate trebuie să fie mai mare decît la un palton obișnuit, deoarece este nevoie să se asigure spațiul necesar pentru blană.

De asemenea se va ține cont, la stabilirea adaosului de lejeritate, de faptul dacă se proiectează un produs mai lejer sau mai strîns pe corp, de numărul cusăturilor și mărimea acestora, acolo unde se aplică adaosul de lejeritate.

În cazul îmbrăcămintei bărbătești, la acordarea adaosului de lejeritate, sînt incluse și cusăturile pe locul unde se aplică adaosul. La îmbrăcămintea pentru femei, adaosul de lejeritate nu cuprinde cusăturile și în cazul acesta se prevede o rezervă pentru fiecare cusătură.

Adaosul de lejeritate mai are și rolul de a imprima linia produsului (clasic, modern sau sport), prin mărirea sau micșorarea acestui adaos, acolo unde este necesară o lejeritate mai mare sau mai mică în funcție de modă, produs sau dorință.

Tabelul 3

Exemple de adaosuri de lejeritate în cazuri normale inclusiv cusăturile

Denumirea produsului	Valoarea adaosului de lejeritate		
	Pe linia pieptului cm	Pe linia taliei cm	Pe linia șoldului cm
Sacou clasic	9	9,5	5
Sacou modern formă evazată	8	8—8,5	6,5
Sacou modern formă conică	9	10	4
Pardesiu — palton clasic	13	13,5	9
Palton clasic cu vatelină	14	14,5	10
Pardesiu drept larg	14—15	—	—
Palton drept căptușit cu blană	16—18	—	—
Raglan	14—15	—	—
Pardesiu modern formă evazată	12	12—13	10—10,5
Frac jachetă-redingotă	8—9	8—9	—
Vestă	5	5	—

În tabelul 3 se redă valoarea adaosului de lejeritate normal, în funcție de produs, stabilit pe linia pieptului, taliei, precum și pe linia șoldului.

Aceste adaosuri de lejeritate sînt exemplificate în mod normal, ele putînd fi schimbate în plus sau minus în funcție de model sau cerință.

CAPITOLUL 3

Construcţia tiparelor pentru grupa sacouri

A. Tiparul de bază

Construcţia tiparului, la orice îmbrăcăminte se realizează în baza aceluiaşi principiu, deoarece se îmbracă pe acelaşi corp.

Construcţia de principiu, care nu precizează modelul şi din care se poate realiza orice model, se numeşte tiparul de bază, deoarece aceasta este baza în executarea tiparului, pentru orice model de îmbrăcăminte; diferenţele care există între tiparul de bază al unui sacou, pardesiu sau vestă, sînt doar o diferenţă de dimensiuni, adică de lejeritate şi nu de principiu.

Tiparul de bază se realizează la conformaţia normală a corpului, astfel că orice modificare se poate realiza pentru produsul respectiv, cu mai multă uşurinţă. Tiparul se construieşte în baza măsurilor luate direct pe corp, conform comenzilor individuale, dar se recomandă ca aceste măsuri să fie comparate cu măsurile proporţionale (calculate) din tabelul respectiv, aceasta fiind necesar pentru a se forma o imagine mai clară a conformaţiei corpului. Astfel, unele defecte ce ar putea să apară în produsul finit, se pot corecta încă din timpul probelor efectuate pe corp.

Pentru însuşirea temeinică a metodei de croit, se descrie amănunţit construcţia sacoului, prin desfăşurarea tiparului de bază, iar în continuare se vor indica transformările după acest tipar la diferite modele clasice, fantezi şi moderne.

Pentru uşurarea şi simplificarea descrierii tiparului, măsurile de construcţie se notează prescurtat cu litere; prima literă va fi punctul de pornire, iar cea de a doua literă este punctul care trebuie aflat.

În tabelul 4 sînt prevăzute măsurile pentru tiparul de bază.

Adaosul de lejeritate (AD), pe linia pieptului se prevede 9 cm, pe linia taliei 9,5 cm, iar pe linia şoldului 5 cm; de menţionat că în aceste adaosuri sînt incluse şi cusăturile din locurile respective.

Tabelul 4

Măsurile tiparului de bază

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Calculul măsurilor proporţionale, cm	
Înălţimea corpului	IC	Măsurat direct pe corp	= 150
Lungimea taliei	LT	$\frac{150 \times 3}{10}$	= 45
Lungimea totală a produsului	LTP	$\frac{150}{2} + 1$	= 76
Lungimea mînecii	LM	$\frac{150}{3} + 11$	= 61
Grosimea pieptului	GP	Măsurat direct pe corp	≈ 48
Grosimea taliei	GT	48 − 4	= 44
Grosimea şoldului	GS	48 + 3	= 51
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	$\frac{48}{4} + 12$	= 24
Înălţimea vîrf-gît	IVG	$\frac{48}{2} + 8$	= 32
Măsura peste umăr	PU	48 − 2	= 46
Lăţimea spatelui proporţional	LSP	$\frac{48}{4} + 7$	= 19

Ca bază de calcul pentru stabilirea lungimii taliei produsului şi a mînecii, s-a folosit *înălţimea corpului (IC)* care în cazul de faţă este de 150 cm, măsurat de la a 7-a vertebră pînă la baza tocului de la pantofi, însă în cazul comenzilor pe măsuri şi probe individuale,

aceste măsuri se iau direct pe corp, respectînd moda zilei sau cerințele persoanei pentru care se confecționează produsul.

Calcule pentru construcția tiparului

Tiparul spatelui și al pieptului se execută pe o singură coală de hîrtie, deoarece între aceste două piese trebuie să existe o perfectă concordanță. Această condiție este valabilă pentru toate cazurile cînd se construiesc produse asemănătoare.

Construcția spatelui și a pieptului începe prin trasarea unui unghi drept în colțul din dreapta de sus al colii de hîrtie: vîrful acestui unghi se notează cu litera A (fig. 32).

Linia adîncimii răscroielii la spate (ARS) se stabilește prin punctul B. Această măsură reprezintă poziția corpului la spate. Pentru determinarea punctului B se aplică din punctul A, pe verticală, lungimea AB rezultată din calcul:

$$AB = \frac{GP}{4} + 12 = \frac{48}{4} + 12 = 24 \text{ cm.}$$

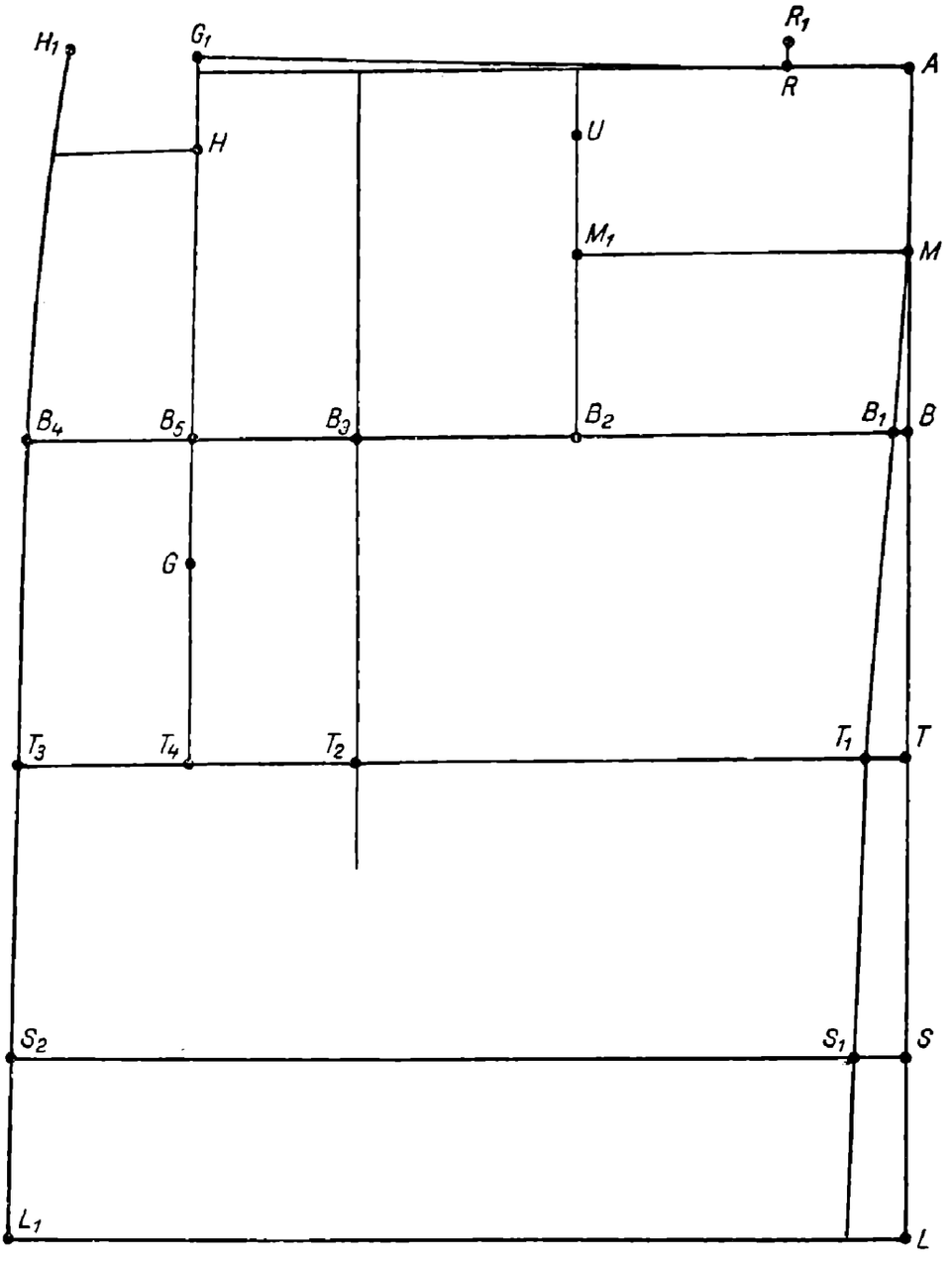

Fig. 32. Construirea tiparului de bază.

Coeficientul de 12 cm se folosește la toate măsurile pentru o conformație normală inclusiv înălțimea corpului, deoarece prin acest calcul se asigură o creștere și o descreștere normală de la o măsură la alta de 0,5 cm.

Poziția liniei taliei (LT) se determină prin punctul T.

Din punctul A, pe verticală se aplică dimensiunea lungimii taliei, AT și se obține punctul T:

$$AT=LT=45 \text{ cm.}$$

Lungimea totală a produsului (LTP) se stabilește prin punctul L. Din punctul A pe verticală, se aplică lungimea produsului AL, obținînd astfel punctul L:

$$AL=LTP=76 \text{ cm.}$$

Această dimensiune se mai stabilește și în funcție de modă sau cerințe.

Poziția șoldului se determină prin punctul S.

Din punctul T pe verticală se aplică distanța TS rezultată din calcul și se notează punctul S:

$$TS=\frac{LT}{2}-3=\frac{45}{2}-3=19{,}5 \text{ cm.}$$

Poziția lățimii spatelui se obține din punctul M:

$$AM=\frac{AB}{2}=\frac{24}{2}=12 \text{ cm.}$$

Din punctele B, T, S, L, se trag linii orizontale înspre față.

Cambrarea taliei la spate se determină prin punctul T_1:

$$TT_1=2{,}5 \text{ cm.}$$

Această cotă de 2,5 cm este valabilă pentru o poziție normală, dar poate fi schimbată în funcție de modă sau poziția corpului.

Cambrarea șoldului la spate se stabilește prin punctul S_1:

$$SS_1=3 \text{ cm.}$$

Această cotă de 3 cm este valabilă pentru o conformație normală a corpului.

Se unesc punctele T_1 și M în prelungire pînă sus la punctul A, iar la intersecția cu linia orizontală dusă prin punctul B, se notează punctul B_1; pentru completarea liniei cusăturii pe mijlocul spatelui, se unesc punctele T_1 și S_1 pînă jos la tiv.

Lățimea spatelui se obține prin punctul M_1. Din punctul M spre M_1 se aplică următorul calcul:

$$MM_1=LSP+\frac{AD}{3}=19+\frac{9}{3}=22 \text{ cm.}$$

Inițialele LSP indică lățimea spatelui proporțional care are calculul 1/4 din grosimea pieptului +7 cm=19 cm, iar inițialele AD reprezintă adaosul de lejeritate pe linia pieptului, care — în cazul de față — este egal cu 9 cm.

Din punctul M_1 se trasează o linie verticală în sus și în jos, paralelă cu linia AB, obținîndu-se prin aceasta punctul B_2.

Lățimea răscroielii mînecii (LRM) se află prin punctul B_3.

$$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{AD}{4}=\frac{48}{4}+\frac{9}{4}=14{,}25 \text{ cm.}$$

Din punctul B_3 se trasează o verticală în sus și în jos pe linia taliei, obținîndu-se punctul T_2.

Lățimea produsului pe linia de bază a pieptului se stabilește din grosimea pieptului (GP) și adaosul de lejeritate (AD), pe linia pieptului, după cum urmează:

$$B_1B_4=GP+AD=48+9=57 \text{ cm.}$$

Pentru stabilirea punctului T_3 din talie, se ia ca bază distanța punctelor B_3B_4 la care se adaugă 0,5 cm; această cotă se aplică cu scopul de a se asigura o linie corespunzătoare marginii pieptului, care face ca produsul să nu se deschidă în față;

$$T_2T_3=B_3B_4+0{,}5 \text{ cm.}$$

Punctele B_4 și T_3 se unesc cu o linie ce se prelungește pînă jos, obținîndu-se pe linia șoldului punctul S_2, iar jos la tiv punctul L_1.

Poziția liniei vîrf-gît se află prin punctele B_5 și T_4 care rezultă din următorul calcul:

$$B_3B_5=\frac{B_3B_4}{2} \text{ și } T_2T_4=\frac{T_2T_3}{2}.$$

Punctele T_4 și B_5 se unesc printr-o verticală pînă sus la linia orizontală a punctului A.

Înălțimea vîrf-gît (IVG) măsură care reprezintă poziția corpului în față, se stabilește prin punctele G și G_1 după cum urmează:

$$B_5G=\frac{IVG}{4}=\frac{32}{4}=8 \text{ cm.}$$

Din punctul G pe verticală în sus la punctul G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît (IVG) plus 1 cm, necesar pentru rezerva cusăturii de sus de la umăr;

$$GG_1=IVG+1=32+1=33 \text{ cm.}$$

Punctele A și G_1 se unesc printr-o linie.

Răscroiala gîtului la spate (fetca) se obține prin punctul R. Din punctul A pe orizontală (pe linia AG_1) se aplică dimensiunea AR rezultată din calcul;

$$AR=\frac{IVG}{4}=\frac{32}{4}=8 \text{ cm.}$$

Răscroiala gîtului la spate se realizează în funcție de poziția corpului în față (IVG).

În cazul unui corp aplecat în față, răscroiala va fi mai mică, iar la un corp aplecat spre spate, răscroiala va fi mai mare (față de normal).

Înălțimea răscroielii gîtului corespunde cu 1/4 din distanța AR (fetca):

$$RR_1=\frac{AR}{4}=\frac{8}{4}=2 \text{ cm.}$$

Poziția umărului la spate se realizează prin punctul U avînd la bază calculul din măsura peste umăr (PU):

$$B_2U=\frac{PU}{2}-3=\frac{46}{2}-3=20 \text{ cm.}$$

Punctele B_3 și M se unesc printr-o linie obținîndu-se prin aceasta punctul V.

Răscroiala gîtului la piept se obține prin punctul H după cum urmează:

$$G_1H=\frac{GP}{8}=\frac{48}{8}=6 \text{ cm.}$$

Acest calcul nu este constant, el se schimbă în funcție de modă sau cerințe.

Din punctul G_1 spre H_1 se aplică exact dimensiunea AR de la spate (fetca):

$$G_1H_1=\frac{IVG}{4}=\frac{32}{4}=8 \text{ cm.}$$

Punctul H_1 unit cu B_4 și prelungit în jos, formează linia boraborului în față a produsului. Din punctul H spre stînga se trasează o linie orizontală.

B. Construcția tiparului de sacou clasic la un rînd de nasturi

În continuare se redă tiparul complet pentru un sacou clasic, încheiat la un rînd de nasturi. (fig. 33).

Se unesc punctele A și R_1 printr-o linie curbă conform desenului. Punctele R_1 și U se unesc printr-o linie prelungită pînă la U_1 care se află astfel:

$$UU_1=1,5 \text{ cm.}$$

Acest coeficient de 1,5 cm, se poate mări sau micșora în funcție de gradul de dezvoltare a omoplaților, precum și de felul țesăturii din care se execută produsul.

Din punctul V spre V_1 se aplică 1,5 cm înspre stînga, necesari penru lejeritatea pliului la spate.

Poziția umărului la piept se realizează prin punctul U_3 în felul următor: punctul U_2 de la spate se află prin împărțirea în două a liniei umărului la spate, adică:

$$U_1U_2=\frac{R_1U_1}{2}.$$

Punctele U_2 și B_1 se unesc printr-o linie oblică punctată și se măsoară această distanță (în cazul de față este egală cu 27 cm);

$$B_3U_3=PU+2-U_2B_1 \text{ de la spate} =$$
$$=46+2-27=21 \text{ cm.}$$

Plusul de 2 cm care se adaugă la măsura peste umăr reprezintă rezerva cusăturii de sus a umărului și rezerva pentru vata necesară. Punctele G_1 și U_3 se unesc printr-o linie curbată prelungită.

Lățimea umărului la piept se stabilește după lățimea umărului la spate minus 1 cm.

$$G_1U_4=R_1U_1 \text{ de la spate} - 1 \text{ cm.}$$

Linia tivului se formează din punctul L_2:

$$L_1L_2=2 \text{ cm.}$$

Din punctul L_2 se trasează o linie orizontală pînă la punctul L.

Lățimea taliei la spate se obține prin punctul T_5 care rezultă în felul următor:

Din punctul T_1 se duce o linie cu echerul avînd latura echerului spre punctul M (conform desenului)

$$T_1T_5=\frac{GT}{4}+6=\frac{44}{4}+6=17 \text{ cm.}$$

Coeficientul de 6 cm, nu este constant, el poate fi mărit sau micșorat în funcție de model.

Lățimea șoldului la spate se stabilește prin punctul S_3 după cum urmează:

$$S_1S_3=\frac{GS}{3}+1=\frac{51}{3}+1=18 \text{ cm.}$$

Coeficientul de 1 cm se poate schimba în plus sau în minus, în funcție de forma evazată sau conică a produsului.

Lățimea taliei în față se obține prin punctul T_6 care este ridicat ca și punctul T_5 de la spate:

$$T_3T_6=GT+9,5-T_1T_5 \text{ de la spate} =$$
$$=44+9,5-17=36,5 \text{ cm.}$$

Coeficientul de 9,5 cm reprezintă *adaosul de lejeritate pe linia taliei,* în el incluzîndu-se cele două pense și rezerva cusăturii laterale, acest adaos poate fi modificat în minus sau în plus, în funcție de modelul propus.

Lățimea șoldului în față se stabilește prin punctul S_4 după calculul:

$$S_2S_4=GS+5-S_1S_3 \text{ de la spate} = 51+$$
$$+5-18=38 \text{ cm.}$$

Coeficientul de 5 cm reprezintă *adaosul de lejeritate pe linia șoldului,* unde se include și rezerva cusăturii laterale; acest coeficient nu este stabil, putînd fi schimbat în funcție de modelul propus.

Poziția și lungimea buzunarului de sus se obține după cum urmează:

Din punctul B_4 spre Z se aplică 3 cm. Punctul Z se unește cu punctul B_3, din care se aplică distanța calculată B_3 Z_1 și se obține punctul Z_1

$$B_3Z_1=\frac{GP}{10}-0,3=\frac{48}{10}-0,3=4,5 \text{ cm.}$$

Din T_2 spre punctul N se aplică dimensiunea T_2N care se calculează cu relația:

$$T_2N=\frac{LT}{6}=\frac{45}{6}=7,5 \text{ cm.}$$

Din punctul N se trasează o linie paralelă cu linia tivului înspre față și spate.

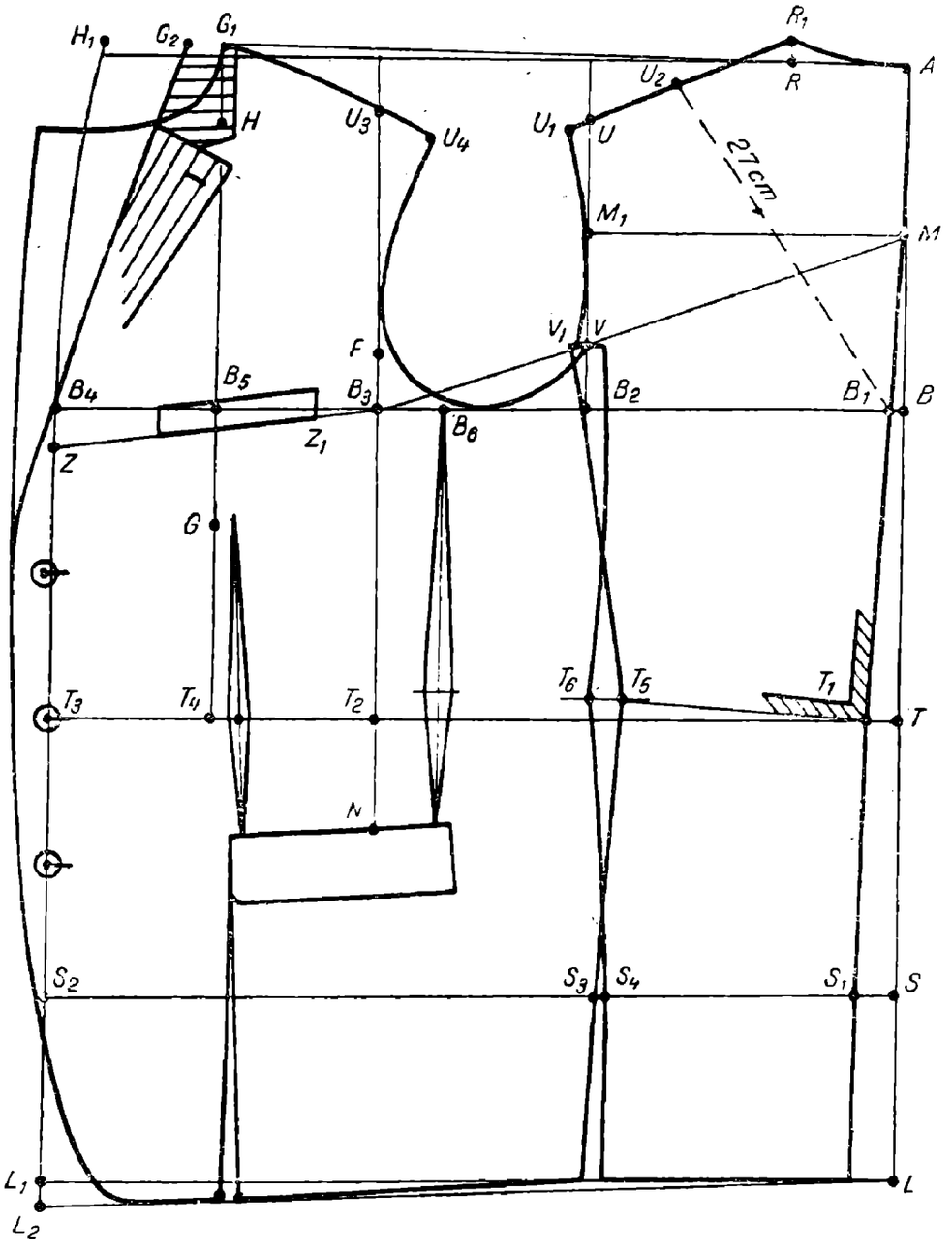

Fig. 33. Construirea tiparului de sacou clasic la un rînd de nasturi.

Lungimea buzunarului $=\frac{GP}{5}+1=\frac{48}{5}+1=$

$=10,6$ cm.

Poziția și lungimea buzunarului de jos se stabilește în felul următor:

Lungimea buzunarului $=\frac{GP}{6}+7=\frac{48}{6}+7=$

$=15$ cm.

Plasarea buzunarului se face în felul următor: din punctul N spre spate, se aplică

1/3 din 15 cm=5 cm; tot din punctul N spre față se aplică 2/3 din 15 cm =10 cm.

Pentru aflarea punctului F se ia ca bază măsura peste umăr:

$$B_3F = \frac{PU}{10} - 0{,}5 = \frac{46}{10} - 0{,}5 = 4{,}1 \text{ cm.}$$

Punctul F corespunde cu punctul F de la mînecă, atunci cînd se montează mîneca (aceasta se indică cu semne de întîlnire ale mînecilor cu răscroiala mînecii de la sacou). De asemenea, multiplicînd de patru ori această distanță (B_3F) se obține înălțimea capului de mînecă.

Conturul spatelui se realizează prin unirea punctelor V_1, T_5 și S_3 pînă jos la tiv. Răscroiala mînecii la spate se obține unind printr-o linie ușor curbată, punctele U_1 și V_1, conform cu desenul din figură.

Conturul pieptului se formează prin trasarea răscroielii gîtului și a umărului printr-o linie ușor curbată. În continuare răscroiala mînecii și a părților laterale, se realizează prin unirea punctelor V, T_6 și S_4 pînă la tiv.

Conturul cusăturii laterale, în direcția punctelor V și B_2, se obține cu o linie ușor curbată, desenînd spre dreapta punctului B_2 cu circa 0,75 cm, coeficientul cu care se mărește lățimea răscroielii mînecii.

Rezerva pentru petrecut sacoul la un rînd se aplică de 2,5 cm. Se trasează conturul în față cu o linie rotundă accentuată spre tiv, ținînd seamă de model sau cerințe.

Poziția butonierelor se stabilește în felul următor: distanța dintre butoniere este egală cu 10 cm, ceea ce corespunde cu 1/4 din distanța punctelor H T_4. Butonierele sînt amplasate (la acest model) astfel: prima butonieră este fixată în dreptul taliei, iar a doua și a treia la distanța de 10 cm, în sus și în jos. Poziția butonierelor poate fi schimbată conform cerințelor sau a modelului respectiv.

Răsfrîngerea reverului se realizează după cum urmează: din punctul G_1 spre G_2 se aplică 2,5 cm. Din punctul G_2 se trage o linie diagonală (linia reverului) la circa 2—3 cm mai sus de prima butonieră de sus, apoi se formează lățimea reverului corespunzător cerinței sau a modei curente.

Coeficientul de 2,5 cm este variabil, mărindu-se la un corp cu gîtul lung și micșorîndu-se la un corp cu gîtul scurt.

Poziția penselor se stabilește în felul următor: din punctul B_3 spre B_6 se aplică 1/10 din grosimea pieptului (egal cu 4,8 cm — pensa de subraț). Din punctul B_6 se trasează o linie pînă la buzunarul de jos, la 1 cm în interior, iar pensa din față se realizează la 1 cm de la capătul buzunarului în interior. Din acest punct se trasează o linie în sus, avînd direcția echerului spre punctul G_1.

Pensa din față se termină la 1/3 din distanța cuprinsă între punctele T_4 și B_5, pornind de la B_5 în jos. Stabilirea penselor, în special la îmbrăcămintea modernă, sport sau fantezi, se poate realiza conform dorinței și modelului propus.

Pentru ca sacoul să aibă o linie corespunzătoare la subraț (să nu se formeze cute și alte defecte), este necesar a se deplasa linia pensei spre cusătura laterală cu 1—1,5 cm spre dreapta și cu aceeași valoare se deplasează și cusătura laterală a pieptului. Jos, sub linia buzunarului se va forma o *pensă pentru abdomen* cu o adîncime de circa 1 cm. Pentru ușurință, se decupează complet conturul tiparului pieptului și se taie pensa de la subraț împreună cu linia buzunarului. Se prelungește linia pensei din față pînă jos la tiv, unde se formează o cută suprapusă (două linii cu distanța între ele de circa 1 cm). În momentul cînd aceste linii se suprapun, se desface tiparul și se formează pensa pentru abdomen; la fel se distanțează linia pensei de la subraț.

Tabelul 5

Valori ale măsurilor divizate pentru grosimea pieptului

Grosimea pieptului	1/2	1/3	1/4	1/5	1/6	1/8	1/10
44	22	14,7	11	8,8	7,3	5,5	4,4
45	22,5	15	11,3	9	7,5	5,7	4,5
46	23	15,3	11,5	9,2	7,6	5,8	4,6
47	23,5	15,7	11,8	9,4	7,8	5,9	4,7
48	24	16	12	9,6	8	6	4,8
49	24,5	16,3	12,3	9,8	8,2	6,2	4,9
50	25	16,7	12,5	10	8,3	6,3	5
51	25,5	17	12,8	10,2	8,5	6,4	5,1
52	26	17,3	13	10,4	8,6	6,5	5,2
53	26,5	17,7	13,3	10,6	8,8	6,7	5,3
54	27	18	13,5	10,8	9	6,8	5,4
55	27,5	18,3	13,8	11	9,2	6,9	5,5
56	28	18,7	14	11,2	9,3	7	5,6
57	28,5	19	14,3	11,4	9,5	7,2	5,7
58	29	19,3	14,5	11,6	9,6	7,3	5,8
59	29,5	19,7	14,8	11,8	9,8	7,4	5,9
60	30	20	15	12	10	7,5	6

Tabelul 6

Dimensiuni proporționale ale corpului pentru sacou bărbați

Nr. crt.	Denumirea	valoare, cm						
1	Înălțimea corpului	146	148	150	152	154	156	158
2	Grosimea pieptului	44	46	48	50	52	54	56
3	Grosimea taliei	40	42	44	46	48	50	52
4	Grosimea șoldului	47	49	51	53	55	57	59
5	Lungimea taliei	43,8	44,4	45	45,6	46,2	46,8	47,3
6	Lungimea produsului	74	75	76	77	78	79	80
7	Lungimea mînecii	59,7	60,3	61	61,7	62,3	63	63,7
8	Adîncimea răscroielii la spate	23	23,5	24	24,5	25	25,5	26
9	Înălțimea vîrf-gît	30	31	32	33	34	35,5	36,5
10	Măsura peste umăr	43	45	46	48	50	51	52
11	Lățimea spatelui proporțional	18	18,5	19	19,5	20	20,5	21

De menționat că linia cusăturii laterale de la talie în jos nu suferă modificări (liniile pline arată modificarea făcută; se recomandă a se executa această schimbare numai la corpuri cu o conformație normală).

Tabelul 5 reprezintă măsuri divizate pentru grosimea pieptului, necesare la calculul construcției tiparelor.

Tabelul 6, reprezintă dimensiunile proporționale necesare pentru executarea unui tipar de sacou.

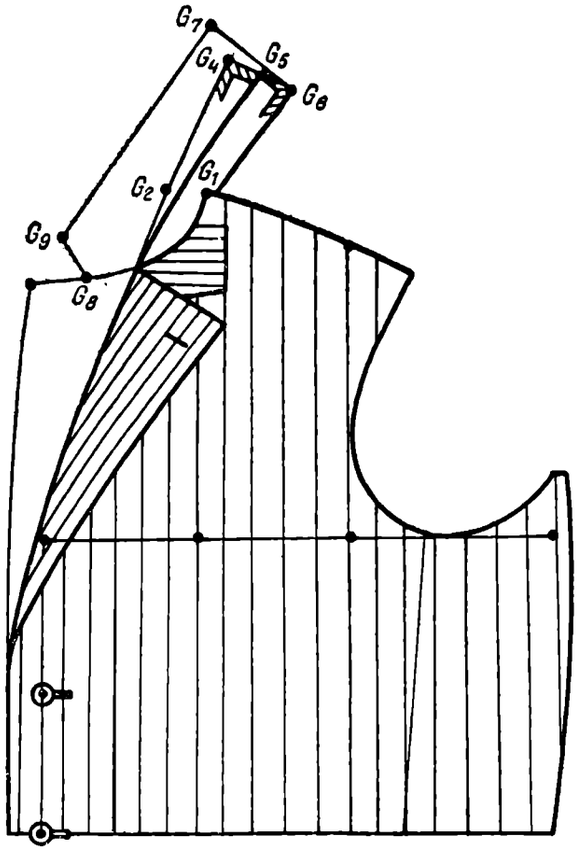

Fig. 34. Construirea tiparului pentru dosul de guler.

1. Construcția tiparului pentru dosul de guler

Tiparul pentru dosul de guler se recomandă a se construi în răscroiala gulerului de la piept, pentru a corespunde exact cu răscroiala pieptului.

În fig. 34 este redată construcția tiparului dosului de guler pentru un gît normal. Pentru execuția acestui tipar se prelungește în sus linia răsfrîngerii reverului și din punctul G_2 pînă la G_4 se aplică distanța punctelor AR de la spate (fetca) plus 2,5 cm:

$$G_2G_4 = \text{AR de la spate} + 2{,}5 = 10{,}5 \text{ cm}.$$

Din punctul G_4 spre dreapta, se trage o linie cu echerul, avînd o latură a echerului pe linia reverului la G_2, iar din punctul G_4 spre G_5 pe linia de echer se aplică 2 cm, pentru un corp la care gîtul are o ținută normală;

$$G_4G_5 = 2 \text{ cm}.$$

În cazul cînd se execută tiparul de guler pentru un gît scurt (poziția aplecată), cota de 2 cm se mărește în raport cu poziția corpului, deci șteiul dosului de guler se va micșora și invers la poziția pe spate. În concluzie, acest coeficient se schimbă în funcție de poziția și forma gîtului.

Din punctul G_5 spre G_2, se trasează o linie ușor arcuită, prelungită pe linia reverului care trece de la punctul G_2 în interior cu circa 0,5 cm.

Din punctul G_4 spre G_6 se aplică 5 cm. Punctul G_6 se unește cu G_1 care este depășit cu 0,5 cm spre dreapta, printr-o linie conformă cu desenul. Din punctul G_6 în sus, se trasează o linie de echer. *Lățimea pelerinei* pe mijlocul gulerului se stabilește unind G_5 cu G_7:

$$G_5G_7 = 4{,}5 \text{ cm}.$$

Lungimea gulerului în față, se stabilește măsurînd din colțul reverului, spre interior, circa 4 cm, unde se notează cu punctul G_8,

din care se aplică 3,5 cm pînă în punctul G_9. Punctele G_7 și G_9 se unesc conform desenului din figură.

Figura 35 reprezintă centimetrul redus la scara 1 : 5, cu care s-au executat schițele din prezenta lucrare.

C. Sacoul clasic la două rînduri de nasturi

1. Generalități

Sacoul are o linie clasică, se încheie la două rînduri de nasturi și se compune din spate, piepți, guler și mîneci.

Fața sacoului este prevăzută cu trei buzunare tăiate, din care două laterale, așezate simetric sub linia taliei și unul în partea de sus a pieptului stîng.

În interior, sacoul are de asemenea, trei buzunare, unul în sus în partea dreaptă pentru acte, altul tot sus în partea stîngă, plasat pe verticală, pentru batistă, iar al treilea buzunar, pentru chibrit, este fixat jos în partea stîngă.

Spatele este cambrat în talie și se compune din două bucăți unite printr-o cusătură.

Gulerul se compune din două bucăți, fața și dosul de guler, iar mînecile la partea inferioară au prevăzut un șliț pe care sînt cusuți trei nasturi.

Materialele necesare pentru sacou sînt următoarele: stofă, căptușeli, întăritură compusă din volvatir, roshar și canafas, buzunare din moleschin, precum și unele furnituri ca: nasturi, ață și vată.

Sacoul clasic pentru bărbați, în mod obișnuit, este căptușit complet cu diferite țesături din mătase naturală, mătase artificială, bumbac, fire sintetice etc. Aceste țesături pot fi subțiri sau groase, în funcție de materia primă de bază și au diferite denumiri, cum ar fi: serj, atlaz, tafta, saten etc.

Sacoul poate fi căptușit și parțial la unele modele sport fantezi, care sînt purtate în mod special în sezonul cald. De asemenea, sînt unele sacouri, confecționate din țesături speciale care nu se căptușesc, acestea fiind prevăzute în interior cu bizeți mai mari față de normal.

În mod frecvent, căptușeala trebuie să fie asortată cu culoarea țesăturii de bază a sacoului. Sînt însă unele modele care au la bază o formă modernă sau fantezi la care sînt solicitate căptușeli de o culoare contrastantă față de țesătura de bază a sacoului. Dar și în acest caz este necesar să se armonizeze căptușeala cu culoarea materialului din care se confecționează produsul.

2. Construcția tiparului de sacou clasic la două rînduri

Pentru construirea tiparului de sacou clasic la două rînduri, se prevede pe linia pieptului un adaos de lejeritate de 9 cm, pe linia taliei 9,5 cm, iar pe linia șoldului 5 cm inclusiv rezervele cusăturilor respective.

În tabelul 7 sînt redate măsurile necesare pentru executarea tiparului, care începe prin trasarea unui unghi drept, în colțul din dreapta de sus al colii de hîrtie, vîrful acestui unghi notîndu-se cu litera A (fig. 36). Acest punct reprezintă punctul de plecare pentru construcția tiparului.

Linia adîncimii răscroielii la spate (ARS), se stabilește prin punctul B, această măsură reprezentînd poziția corpului la spate.

Tabelul 7

Măsurile sacoului la două rînduri

Denumirea măsurilor	Inițiale	Valoarea măsurilor luate direct pe corp și calculul măsurilor proporționale, cm
Lungimea taliei	LT	45
Lungimea totală a produsului	LTP	76
Lungimea mînecii	LM	61
Grosimea pieptului	GP	48
Grosimea taliei	GT	44
Grosimea șoldului	GS	51
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	$\frac{GP}{4} + 12 = \frac{48}{4} + 12 = 24$
Înălțimea vîrf-gît	IVG	$\frac{GP}{2} + 8 = \frac{48}{2} + 8 = 32$
Măsura peste umăr	PU	$GP - 2 = 48 - 2 = 46$
Lățimea spatelui proporțional	LSP	$\frac{GP}{4} + 7 = \frac{48}{4} + 7 = 19$

Din punctul A se aplică pe verticală dimensiunea AB rezultată din calcul și se notează punctul B.

$$AB = \frac{GP}{4} + 12 = \frac{48}{4} + 12 = 24 \text{ cm.}$$

Lungimea totală a produsului (LTP) se obține prin punctul L, măsurînd din A, pe verticală, pînă în punctul L, lungimea sacoului:

$$AL = LTP = 76 \text{ cm.}$$

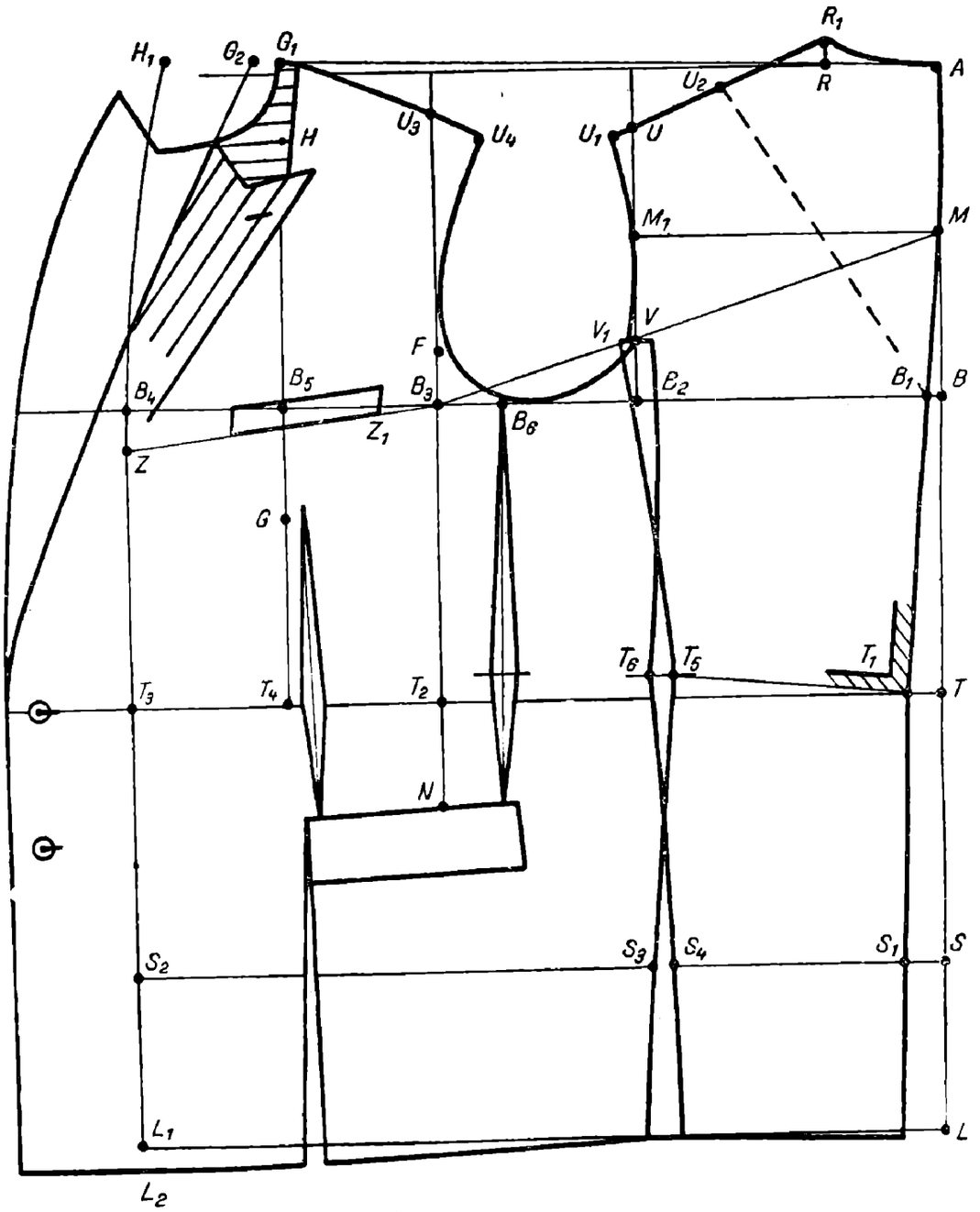

Fig. 36. Construirea tiparului de sacou clasic la două rînduri de nasturi.

Coeficientul de 12 cm se folosește la toate măsurile pentru o conformație normală, deoarece prin acest calcul se asigură o creștere și o descreștere normală de la o măsură la alta, de 0,5 cm.

Poziția liniei de talie (LT), se determină prin punctul T. Din punctul A se aplică pe verticală dimensiunea lungimii taliei, AT și se obține punctul T.

$$AT = LT = 45 \text{ cm.}$$

Lungimea sacoului se determină în funcție de modă sau cerințe.

Poziția liniei șoldului se stabilește pe verticala ce trece prin punctul T, pe care se aplică o lungime egală cu 1/2 din lungimea taliei (LT) minus 3 cm și se notează punctul S.

$$TS = \frac{LT}{2} - 3 = \frac{45}{2} - 3 = 19{,}5 \text{ cm.}$$

Poziția lățimii spatelui se obține prin punctul M, care se află la jumătatea distanței punctelor AB

$$AM = \frac{AB}{2} = \frac{24}{2} = 12 \text{ cm.}$$

Din punctele B, T, S și L se trasează linii orizontale spre față, care vor reprezenta linia pieptului, a taliei, a șoldului, precum și linia tivului.

Cambrarea taliei la spate se determină cu ajutorul punctului T_1.

$$TT_1 = 2{,}5 \text{ cm.}$$

Această cotă de 2,5 este valabilă pentru un corp cu o poziție normală și poate fi schimbată în funcție de modă sau poziția corpului.

Cambrarea șoldului la spate se stabilește cu ajutorul punctul S_1.

$$SS_1 = 3 \text{ cm.}$$

Cota de 3 cm este constantă numai pentru corpuri cu poziție normală și suferă modificări în cazul unui corp cu șoldul mare sau mic. Se unesc cu o linie punctele T_1 și M, care se prelungește pînă la punctul A, iar la intersecția cu linia orizontală dusă din punctul B se notează punctul B_1.

Pentru completarea liniei cusăturii la mijlocul spatelui, se unesc punctele T_1 și S_1 cu o linie care se prelungește pînă jos la tiv. Linia de pe mijlocul spatelui, fiind astfel cambrată, lungește linia spatelui, ceea ce contribuie la așezarea corespunzătoare a sacoului pe corp.

Lățimea spatelui se determină prin intermediul punctului M_1, care se obține aplicînd din punctul M valoarea rezultată din următorul calcul:

$$MM_1 = LSP + \frac{AD}{3} = 19 + \frac{9}{3} = 22 \text{ cm.}$$

Inițialele LSP indică lățimea spatelui proporțional, care are valoarea egală cu 1/4 din grosimea pieptului +7 cm=19 cm, iar inițialele AD reperezintă adaosul de lejeritate pe linia pieptului (9 cm). Stabilirea lățimii spatelui are o importanță deosebită, deoarece în funcție de aceasta, se stabilesc și celelalte două dimensiuni principale, lățimea răscroielii mînecii și lățimea pieptului. Prin punctul M_1 se duce o linie verticală paralelă cu linia AB și la intersecția cu orizontala din B se obține punctul B_2.

Lățimea răscroielii mînecii (LRM) se determină prin punctul B_3, prin calculul dintre grosimea pieptului și adaosul de lejeritate în felul următor:

$$B_2B_3 = \frac{GP}{4} + \frac{AD}{4} = \frac{48}{4} + \frac{9}{4} = 14{,}25 \text{ cm.}$$

Din punctul B_3, se duce o linie verticală, la intersecția cu linia taliei, obținîndu-se punctul T_2.

Lățimea produsului pe linia de bază a pieptului se stabilește prin grosimea pieptului (GP) și adaosul de lejeritate (AD) pe linia pieptului, după cum urmează:

$$B_1B_4 = GP + AD = 48 + 9 = 57 \text{ cm.}$$

Pentru stabilirea punctului T_3 din talie, se ia ca bază distanța punctelor B_3B_4 la care se adaugă 0,5 cm; această cotă se aplică cu scopul de a se asigura o linie corespunzătoare marginii pieptului, care face ca sacoul să nu se deschidă în față:

$$T_2T_3 = B_3B_4 + 0{,}5 \text{ cm.}$$

Punctele B_4 și T_3 se unesc cu o linie care se prelungește pînă la intersecția cu linia șoldului și linia tivului, obținîndu-se punctele S_2 și respectiv L_1.

Unind punctele B_4 și T_3 cu o linie care se prelungește pînă jos se obține linia boraborului în față, adică prezentarea sacoului în față cap la cap (fără rezervă de petrecut).

Poziția liniei vîrf-gît se determină prin punctele B_5 și T_4 în modul descris mai jos. Distanța punctelor B_3 și B_4 se împarte în două și se obține punctul B_5, iar distanța punctelor T_2 și T_3 se împarte tot în două și se obține punctul T_4. Unind cele două puncte, T_4 și B_5 și prelungind linia pînă sus la linia orizontalei dusă din punctul A, se obține poziția liniei vîrf-gît.

Înălțimea vîrf-gît (IVG), care reprezintă poziția corpului în față, se stabilește prin punctele G și G_1 după cum urmează:

$$B_5G = \frac{IVG}{4} = \frac{32}{4} = 8 \text{ cm.}$$

Din punctul G, pe verticală, pînă la punctul G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît (IVG) plus 1 cm, necesar pentru rezerva cusăturii de sus de la umăr.

$$GG_1 = IVG + 1 = 32 + 1 = 33 \text{ cm.}$$

Punctele A și G_1 se unesc printr-o linie dreaptă.

Răscroiala gîtului la spate (fetca) se obține prin punctul R, aplicînd din punctul A pe orizontală (pe linia AG_1) dimensiunea rezultată din calcul:

$$AR = \frac{IVG}{4} = \frac{32}{4} = 8 \text{ cm.}$$

După cum reiese din calculul de mai sus, răscroiala gîtului la spate (fetca) se realizează în funcție de poziția corpului în față (IVG). Deci, în cazul unui corp aplecat în față, răscroiala gîtului va fi mai mică (față de normal), iar la un corp aplecat spre spate, răscroiala va fi mai mare.

Înălțimea răscroielii gîtului corespunde la 1/4 din distanța punctelor AR (fetca).

$$RR_1 = \frac{AR}{4} = \frac{8}{4} = 2 \text{ cm.}$$

Răscroiala gîtului se obține prin unirea punctelor R_1 și A cu o linie curbă, conform figurii.

Poziția umărului la spate se realizează prin punctul U, avînd la bază calculul din măsura peste umăr (PU).

$$B_2U = \frac{PU}{2} - 3 = \frac{46}{2} - 3 = 20 \text{ cm.}$$

Punctele B_3 și M se unesc printr-o linie diagonală iar la intersecția cu verticala din M_1 se obține punctul V. De asemenea se unesc punctele R_1 și U în prelungire, formînd astfel linia umărului la spate. Din punctul U și U_1 se aplică o cotă de 1,5 cm, necesară pentru susținerea spatelui, cînd se montează cu linia umărului de la piept. Această cotă de 1,5 cm se mai poate mări sau micșora în funcție de gradul de dezvoltare a omoplaților, precum și de felul țesăturii din care se confecționează produsul. Din punctul V la V_1 se aplică, 1,5 cm, cotă necesară pentru lejeritatea pliului la spate.

Răscroiala gîtului la piept se obține prin punctul H, după cum urmează:

$$G_1H = \frac{GP}{8} = \frac{48}{8} = 6 \text{ cm.}$$

Acest calcul nu este constant, variind în funcție de modă sau cerințe. Din punctul G_1 și H_1 se aplică exact dimensiunea AR de la spate (fetca).

$$G_1H_1 = \frac{IVG}{4} = \frac{32}{4} = 8 \text{ cm.}$$

Din punctul H spre stînga se trasează o linie scurtă orizontală, iar punctele H_1 și B_4 se unesc printr-o linie ușor rotunjită, formînd astfel linia boraborului în partea de sus. Răscroiala gîtului la piept se trasează din punctul G_1 conform schiței din figură.

Poziția umărului la piept se realizează prin punctul U_3, în felul următor:

Se determină punctul U_2 prin împărțirea liniei umărului de la spate în două

$$R_1U_2 = \frac{R_1U_1}{2}.$$

Punctele U_2 și B_1 se unesc printr-o linie diagonală punctată, apoi se măsoară această distanță, care în cazul de față rezultă de 27 cm.

Deci:

$$U_2B_1 = 27 \text{ cm.}$$

Din punctul B_3 și U_3 se aplică distanța peste umăr (PU) plus 2 cm, apoi se scade distanța U_2B_1.

$$B_3U_3 = PU + 2 - U_2B_1 \text{ de la spate} = 46 + 2 - 27 = 21 \text{ cm.}$$

Plusul de 2 cm, ce se adaugă la măsura peste umăr, reprezintă rezerva cusăturii de sus de la umăr și spațiul necesar pentru vată. Unind punctele G_1 și U_3 printr-o linie ușor curbată și prelungită, se obține poziția umărului la piept.

Lățimea umărului la piept se stabilește după lățimea umărului de la spate, minus 1 cm:

$$G_1U_4 = R_1U_1 \text{ de la spate} - 1 \text{ cm.}$$

Linia tivului se formează prin punctul L_2 în felul următor:

$$L_1L_2 = 2 \text{ cm.}$$

Această cotă de 2 cm nu este constantă, fiind în funcție de conformația și poziția corpului; în cazul unui corp cu poziție aplecată spre spate și cu plus la talie față de normal, această cotă se mărește și invers la corpuri aplecate în față.

Lățimea taliei la spate se obține prin punctul T_5, avînd la bază calculul din valoarea grosimii taliei (GT).

Înainte de a se obține lățimea taliei, este necesar a se ridica linia ce marchează talia, în felul următor:

Se așază colțul echerului în punctul T_1, cu o latură pe linia punctelor T_1 și M, și se desenează pe cealaltă latură linia taliei ridicată (conform desenului).

$$T_1T_5 = \frac{GT}{4} + 6 = \frac{44}{4} + 6 = 17 \text{ cm.}$$

Coeficientul de 6 cm nu este constant, el are valori ce variază în minus sau plus funcție de model.

Lățimea șoldului la spate se stabilește prin punctul S_3, avînd la bază calculul din grosimea șoldului (GS).

$$S_1S_3 = \frac{GS}{3} + 1 = \frac{51}{3} + 1 = 18 \text{ cm.}$$

Coeficientul de 1 cm, de asemenea, nu este constant el putînd fi modificat în plus sau minus, funcție de model (formă evazată sau conică).

Lățimea taliei la piept se obține prin punctul T_6, așezat la nivelul punctului T_5 de la spate; baza de calcul rezultă din grosimea taliei (GT) plus adaosul de lejeritate pe linia taliei, care este de 9,5 cm.

$$T_3T_6 = GT + 9{,}5 - T_1T_5 \text{ de la spate} = (44 + 9{,}5) - 17 = 36{,}5 \text{ cm.}$$

Adaosul de 9,5 cm, include în el cele două pense de la piept și rezerva cusăturii laterale. El poate fi schimbat în plus sau minus în funcție de modelul propus.

Lățimea șoldului la piept se stabilește prin punctul S_4, avînd la bază calculul cu grosimea șoldului (GS) plus adaosul de lejeritate de pe linia șoldului.

S_2S_4=GS+5—S_1S_3 de la spate=51+5—18=

=38 cm.

Adaosul de lejeritate pe linia șoldului (5 cm) poate fi mărit sau micșorat în funcție de model (evazat sau conic).

Poziția și lungimea buzunarului de sus se obține prin calcul, pe baza grosimii pieptului (GP). Din punctul B_4 la Z, se aplică 3 cm, cotă ce determină înclinația buzunarului. Punctul Z se unește printr-o linie dreaptă cu punctul B_3 realizîndu-se astfel poziția buzunarului.

Din punctul B_3 la Z_1, al doilea fiind capătul buzunarului la spate, se aplică valoarea rezultată prin următorul calcul:

$$B_3Z_1 = \frac{GP}{10} - 0{,}3 = \frac{48}{10} - 0{,}3 = 4{,}5 \text{ cm.}$$

Lungimea buzunarului de sus (laistul) = $\frac{GP}{5}$ +

$$+1 = \frac{48}{5} + 1 = 10{,}6 \text{ cm.}$$

Poziția și lungimea buzunarului de jos se stabilește prin calcul, avînd la bază valorile lungimii taliei (LT) și grosimii pieptului (GP), în felul următor:

$$T_2N = \frac{LT}{6} = \frac{45}{6} = 7{,}5 \text{ cm.}$$

Prin punctul N se trasează o linie paralelă (în față și spate) cu linia tivului, obținîndu-se astfel poziția buzunarului de jos, care este ușor înclinat în față.

Lungimea buzunarului de jos = $\frac{GP}{6}$ +

$$+7 = \frac{48}{6} + 7 = 15 \text{ cm.}$$

Plasarea dimensiunii buzunarului se face în felul următor:

Din punctul N spre spate, se aplică 1/3 din 15 cm (lungimea buzunarului), deci 5 cm și tot din punctul N spre față se aplică diferența ce a mai rămas, adică 2/3 din 15 cm (10 cm).

Punctul de întîlnire dintre răscroiala mînecii la piept și mînecă este punctul F. Pentru aflarea lui se aplică următorul calcul, din măsura peste umăr (PU)

$$B_3F = \frac{PU}{10} - 0{,}5 = \frac{46}{10} - 0{,}5 = 4{,}1 \text{ cm.}$$

Punctul F de la răscroiala mînecii trebuie să corespundă cu punctul F de la mînecă, atunci cînd se montează mîneca (acestea sînt semne de întîlnire). De asemenea, de patru ori distanța B_3F indică înălțimea capului de mînecă.

Conturul spatelui se realizează prin unirea punctelor V_1, T_5 și S_3 cu o linie care se prelungește pînă jos la tiv.

Răscroiala mînecii se realizează ducînd o linie ușor curbată de la U_1 pînă la V_1. În acest fel se delimitează conturul spatelui care va fi definit de linia ce trece prin punctele V_1, T_5 și S_3 răscroiala mînecii, linia umărului și linia de mijloc a spatelui.

Conturul pieptului se obține prin desenarea răscroielii gîtului, a umărului printr-o linie ușor curbată, a răscroielii mînecilor și a părților laterale, prin unirea punctelor V, T_6 și S_4 cu o linie ce se continuă pînă jos la tiv.

Conturul cusăturii laterale în direcția punctelor V, și B_2 se obține cu o linie ușor curbată, desenînd spre dreapta punctului B_2 cu circa 0,75 cm, coeficient cu care se mărește lățimea răscroielii mînecii.

Rezerva de petrecut sacoul la două rînduri, poate fi egală cu 8—9 cm și se aplică de la linia boraborului înspre stînga. Conturul în față se trasează ducînd o linie verticală din linia taliei pînă jos la tiv apoi pe linia tivului conform cu desenul din figură.

Răsfrîngerea reverului se realizează după cum urmează:

Din punctul G_1 la G_2, se aplică o cotă de 2 cm, iar din G_2 se trage o linie diagonală *(linia reverului)* pînă la circa 2—3 cm mai sus de linia taliei; se formează lățimea reverului corespunzător cerinței sau modei curente. De menționat că reverul sacoului clasic la două rînduri este ascuțit, ceea ce face să se deosebească de sacoul clasic la un rînd; de asemenea, distanța dintre G_1 și G_2 este mai mică față de sacoul la un rînd, din cauză că linia reverului sacoului la două rînduri se deplasează mai mult în față, în raport cu linia reverului sacoului la un rînd.

Poziția butonierelor și distanța dintre ele se stabilesc în felul următor:

Prima butonieră este fixată în dreptul taliei, iar a doua la o distanță de 10 cm de prima, valoare ce corespunde cu 1/4 din distanța punctelor H și T_4. Această distanță dintre butoniere, precum și fixarea primei butoniere în talie, nu sînt constante, ci pot fi schimbate în funcție de model sau cerințe.

Poziția penselor se determină astfel:

Din punctul B_3 la B_6 se aplică o valoare egală cu 1/10 din grosimea pieptului (4,8 cm pensa de subraț), iar din B_6 se trasează o linie verticală pînă la buzunarul de jos, cu 1 cm în interior. Pensa din față se realizează tot la 1 cm de la capătul buzunarului în interior. Din acest punct se trasează o linie în sus, avînd direcția echerului spre punctul G_1. Pensa din față se

termină la 1/3 din distanța cuprinsă între punctele T_4B_5, pornind de la B_5 în jos.

Stabilirea penselor, în special la îmbrăcămintea sport, nu este constantă; ele se pot plasa conform dorinței sau a modelului propus.

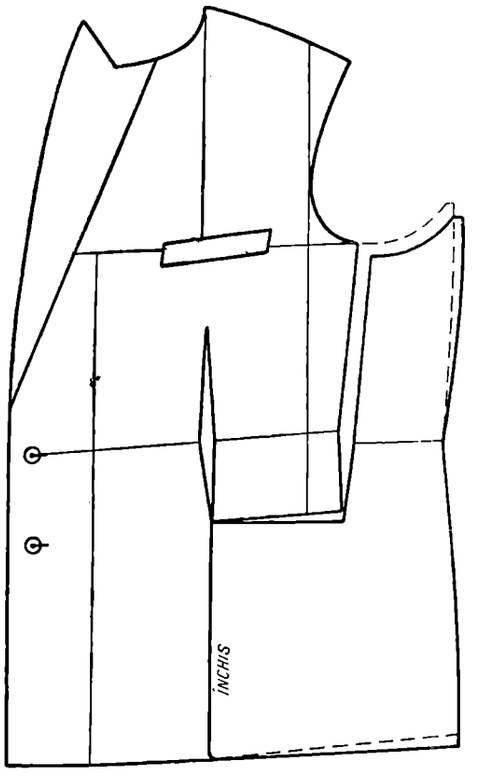

Fig. 37. Tiparul pregătit pentru croit.

De menționat este faptul că pensele se cambrează mai sus pe linia taliei cu circa 2 cm, în special pensa de la subraț.

Formarea pensei pentru abdomen în cazul unui corp cu conformație normală se bazează pe următorul considerent:

Pentru ca produsul să aibă o linie corespunzătoare la subraț (să nu se formeze cute și alte defecte) este necesar a se deplasa linia spre cusătura laterală cu 1—1,5 cm spre dreapta și cu aceeași valoare se deplasează și cusătura laterală a pieptului, iar jos sub linia buzunarului se formează o pensă pentru abdomen cu o adîncime de circa 1 cm. Pentru ușurință, se decupează complet conturul tiparului pieptului și se taie pensa de la subraț împreună cu linia buzunarului. Se prelungește linia pensei din față pînă jos la tiv, unde se formează o cută suprapusă (două linii cu distanța între ele de circa 1 cm). În momentul cînd aceste linii se suprapun, se desface tiparul și se formează pensa pentru abdomen; la fel se distanțează linia pensei de la subraț spre dreapta, inclusiv cusătura laterală.

Linia cusăturii laterale de la talie în jos rămîne cea inițială (liniile pline arată modificarea făcută).

Se recomandă a se face această mișcare numai pentru corpurile cu o conformație normală. Pentru corpurile cu plus la talie față de normal (obez), pensa pentru abdomen se realizează în mod cu totul deosebit.

Figura 37 prezintă tiparul pregătit pentru croit în urma mișcării tiparului arătat mai sus.

D. Sacou clasic la un rînd încheiat cu doi nasturi (croit separat)

Metoda de croit prezentată în această lucrare oferă posibilitatea de întocmire separată a tiparului de spate cu cel al pieptului, avînd la bază aproximativ aceleași calcule.

Modelul acestui sacou, diferă de cele arătate anterior prin prelungirea pensei de la subraț pînă jos la tivul sacoului, iar pensa din față de la linia taliei pînă la linia buzunarului de jos, este executată pe linie dreaptă ceea ce face ca sacoul în această direcție să fie mai plat. Acest model avantajează corpurile cu șolduri mai mici față de normal și totodată se realizează aspectul corespunzător al firului de stofă în cazul țesăturilor cu dungi și carouri, precum și ușurința eliminării plusului de material prin scăzutul cu fierul de călcat.

În cazul de față, construcția tiparului pentru sacou, va necesita un adaos de lejeritate mai mare pe linia taliei și a șoldului, aceasta fiind necesară pentru cusăturile mai accentuate a penselor și în special pensa de la subraț care este prelungită pînă jos. Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este prevăzut 9 cm, pe linia taliei 10 cm, iar pe linia șoldului 6 cm.

Tabelul 8

Măsurile sacoului la un rînd încheiat cu doi nasturi (croit separat)

Denumirea măsurilor	Inițiale	Valoarea măsurilor luate direct pe corp, cm
Lungimea taliei	LT	44
Lungimea totală a produsului	LTP	75
Lungimea mînecii	LM	60
Grosimea pieptului	GP	46
Grosimea taliei	GT	42
Grosimea șoldului	GS	49
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	23,5
Înălțimea vîrf-gît	IVG	31
Măsura peste umăr	PU	45
Lățimea spatelui măsurat	LSM	21,5

În tabelul 8, sînt redate măsurile sacoului, care coincid cu măsurile proporționale.

1. Construcția tiparului de spate

Tiparul se realizează prin desenarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A (fig. 38, *a*). Din punctul A pe verticală, la punctul B se aplică dimensiunea rezultată din calculul:

AB=ARS măsurat=23,5 cm.

Notă: *ARS măsurat direct pe corp, coincide cu măsura proporțională calculată astfel:* $\frac{46}{4}$ + +12=23,5 cm.

Din punctul A la punctul T, se aplică măsura lungimii taliei, măsurată direct pe corp care este egală cu 44 cm

Lungimea totală a produsului, măsurată direct pe corp, de la punctul A la L, are valoarea de 75 cm.

Poziția șoldului se determină de la punctul T la S în felul următor:

$$TS=\frac{\text{lungimea taliei}}{2}-3=\frac{44}{2}-3=19 \text{ cm.}$$

Distanța punctelor AB se împarte în două și se obține punctul M.

$$M=\frac{AB}{2}=\frac{23,5}{2}=11,75 \text{ cm.}$$

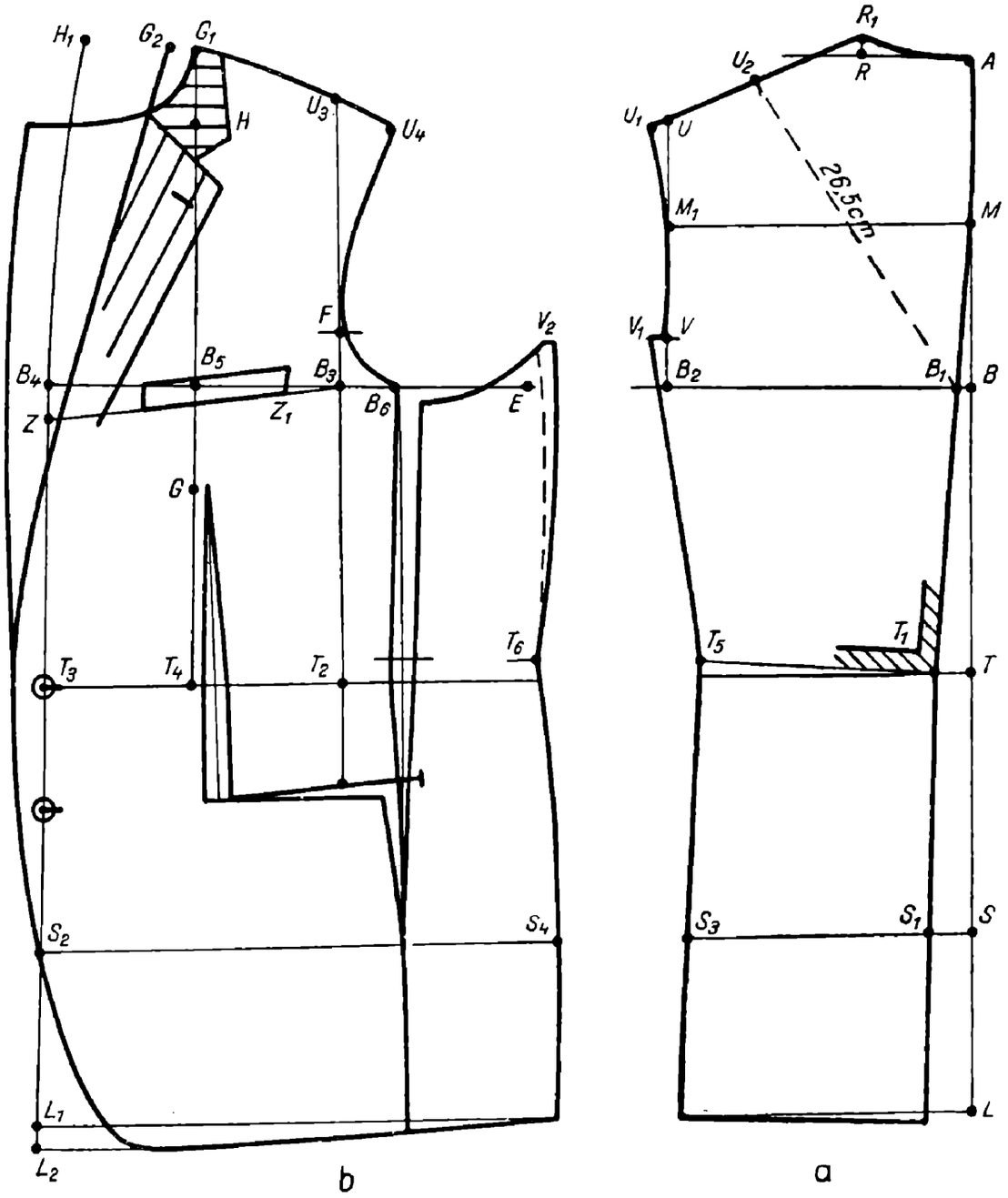

Fig. 38. Construirea tiparului de sacou clasic (croit separat):
a — spatele; *b* — pieptul.

Din punctele B, T, S și L se trag linii orizontale spre față.

Pentru *cambrarea taliei la spate,* se aplică de la punctul T spre T_1 o valoare de 2,5 cm, iar din punctul S spre S_1 se cambrează linia șoldului cu 3 cm.

deci: $TT_1=2{,}5$ cm și $SS_1=3$ cm.

Se unesc punctele T_1 cu M în prelungire pînă la punctul A, iar la intersecția cu linia orizontală dusă din punctul B, se notează cu punctul B_1. Pentru completarea liniei cusăturii pe mijlocul spatelui, se unesc punctele T_1 și S_1 pînă jos la tiv.

Lățimea spatelui se obține prin punctul M și M_1 în felul următor:

MM_1=lățimea spatelui măsurat direct pe corp=21,5 cm. Lățimea spatelui măsurat, coincide cu lățimea spatelui proporțional care are calculul 1/4 din grosimea pieptului plus 7 cm, rezultînd la această măsură 18,5 cm. Se mai adaugă apoi 1/3 din adaosul de lejeritate de pe linia pieptului, rezultînd în final 21,5 cm.

Din punctul M_1 se trasează o linie verticală, paralelă cu linia punctelor A și B, obținîndu-se prin aceasta, punctul B_2, pe linia de profunzime a pieptului.

Pentru realizarea *răscroielii gîtului la spate (fetca)* se ia ca bază de calcul poziția corpului în față (IVG) care face ca lungimea acestuia să fie în funcție de poziția corpului. Astfel la un corp cu o poziție pe spate va fi necesară o fetcă mai mare, iar la o poziție a corpului aplecat va fi necesar o fetcă mai mică.

$$AR=\frac{\text{înălțimea vîrf-gît}}{4}=\frac{31}{1}=7{,}75 \text{ cm.}$$

Din punctul R spre R_1 se urcă cu $\frac{1}{4}$ din distanța AR.

$$RR_1=\frac{AR}{4}=\frac{7{,}75}{4}=1{,}94 \text{ cm.}$$

Poziția umărului la spate se determină prin punctul U folosind următorul calcul din măsura peste umăr:

$$B_2U=\frac{\text{măsura peste umăr}}{2}-3=\frac{45}{2}-$$

$$-3=19{,}5 \text{ cm.}$$

Se prelungește punctul U cu 1,5 cm și se notează punctul U_1; această cotă este în funcție de gradul de dezvoltare a omoplaților și a țesăturii din care se confecționează produsul, adică se mărește la omoplații dezvoltați și se micșorează la un spate plat.

Vîrful cusăturii laterale a spatelui este stabilit prin punctul V, care pentru a fi determinat, se face următorul calcul:

$$B_2V=\frac{B_2U}{4}-1=\frac{19{,}5}{4}-1=3{,}9 \text{ cm.}$$

Din punctul V spre V_1 se aplică 1,5 cm, necesari pentru lejeritatea pliului de la spate.

Lățimea taliei la spate se stabilește prin punctul T_5, care este ridicat în sus cu circa 1,5 cm, conform figurii respective.

$$T_1T_5=\frac{\text{grosimea taliei}}{4}+6=$$

$$=\frac{42}{4}+6=16{,}5 \text{ cm.}$$

Lățimea șoldului se determină prin punctul S_3.

$$S_1S_3=\frac{\text{grosimea șoldului}}{3}+1=\frac{49}{3}=17{,}3 \text{ cm.}$$

Pentru aflarea *poziției umărului la piept,* este necesară valoarea distanței dintre punctele U_2 și B_1, stabilită după cum urmează:

$$U_2=\frac{R_1U_1}{2}.$$

Se unesc punctele U_2 cu B_1 printr-o linie punctată și valoarea acestei distanțe (în acest caz este de 26,5 cm) se va folosi la fixarea poziției umărului la piept.

2. Construcția tiparului de piept

Construcția tiparului de piept se efectuează luînd ca bază tiparul spatelui, prelungindu-se spre stînga liniile orizontale duse din punctele A, B, T, S și L. Pentru a nu se confunda liniile de construcție ale pieptului cu cele ale spatelui, desenul se va face la circa 10 cm de spate, deci din punctul E se repartizează în continuare dimensiunile pieptului (fig. 38, *b*).

Lățimea răscroielii mînecii (LRM) se stabilește prin punctul B_3, avînd calculul din grosimea pieptului și adaosul de lejeritate pe linia pieptului.

$$EB_3=\frac{\text{grosimea pieptului}}{4}+\frac{\text{adaosul}}{4}=$$

$$=\frac{46}{4}+\frac{9}{4}=13{,}75 \text{ cm.}$$

Prin punctul B_3, de pe linia de bază, se duce o perpendiculară în sus, pînă la orizontala dusă din punctul A și în jos, pînă la linia taliei prelungită ușor; intersecția cu linia taliei se notează cu punctul T_2.

Lățimea pieptului se obține prin punctul B_4, avînd la bază calculul din grosimea pieptului și adaosul de lejeritate, minus distanța punctelor B_1 și B_2 de la spate.

EB_4=grosimea pieptului+adaosul—B_1B_2 de la spate=46+9—20,5=34,5 cm.

Pentru stabilirea punctului T_3, din talie se ia ca bază valoarea distanței dintre punctele B_3 și B_4 la care se adaugă o cotă fixă de 0,5 cm;

aceasta se aplică în scopul de a asigura o linie corespunzătoare a marginii pieptului, care face ca sacoul să nu se deschidă în față.

$$T_2T_3=B_3B_4+0{,}5 \text{ cm.}$$

Punctele B_4 și T_3 se unesc și se prelungește linia pînă jos, obținîndu-se la intersecția cu linia șoldului punctul S_2, iar jos la tiv punctul L_1.

Pentru fixarea poziției înălțimii vîrfului de la gît se împarte în două valoarea distanței punctelor B_3B_4 de la piept și T_2T_3 de la talie, obținîndu-se astfel punctele B_5 respectiv T_4.

$$B_3B_5=\frac{B_3B_4}{2} \text{ și } T_2T_4=\frac{T_2T_3}{2}.$$

Se unesc cu o linie, punctele T_4 și B_5, care se prelungește pînă se intersectează cu orizontala dusă din punctul A.

Înălțimea vîrf-gît (IVG) măsură care reprezintă poziția corpului în față, se stabilește prin punctele G și G_1, după următorul calcul:

$$B_5G=\frac{\text{înălțimea vîrf-gît}}{4}=\frac{31}{4}=7{,}75 \text{ cm.}$$

Din punctul G, pe verticală în sus, pînă la punctul G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît plus 1 cm ce este necesar pentru rezerva cusăturii de sus de la umăr.

$$GG_1=\text{înălțimea vîrf-gît}+1=31+1=32 \text{ cm}$$

Notă: *fixarea poziției de vîrf a gîtului are o importanță deosebită pentru orice produs, deoarece de aceasta depinde în mare măsură echilibrul corespunzător al produsului pe corp.*

Răscroiala gîtului la piept se realizează prin punctele G_1 și H după cum urmează:

$$G_1H=\frac{\text{grosimea pieptului}}{8}=\frac{46}{8}=5{,}75 \text{ cm.}$$

Acest calcul nu este constant, el variază funcție de modă sau cerințe. Din punctul H spre stînga se trasează o linie scurtă orizontală, apoi pe această linie se formează răscroiala gîtului pornind din punctul G_1. Pentru completarea liniei boraborului, din partea de sus a pieptului, se aplică de la punctul G_1 spre punctul H_1, valoarea exactă a distanței dintre punctele A și R de la spate (fetca), apoi punctele H_1 și B_4 se unesc printr-o linie ușor rotunjită.

Notă: *de menționat că această parte a boraborului, folosește numai pentru îmbrăcămintea ce se încheie pînă sus la gît (uniforme, canadiene etc.).*

Linia umărului la piept se obține prin punctul U_3, avînd la bază calculul din măsura peste umăr, plus 2 cm, necesari rezervei cusăturii umărului, precum și spațiul necesar ce se lasă pentru pernițele de vată; se scade apoi distanța punctelor U_2B_1 de la spate.

B_3U_3=măsura peste umăr+2 cm—U_2B_1 de la spate=45+2—26,5=20,5 cm.

Se unesc punctele G_1 și U_3 în prelungire pînă la punctul U_4 care este stabilit în felul următor: $G_1U_4=R_1U_1$ de la spate minus 1 cm.

Punctul V_2 este așezat la nivelul punctului V de la spate.

Lățimea taliei la piept este obținută prin punctul T_6, avînd la bază calculul din grosimea taliei, plus adaosul de lejeritate pe linia taliei, minus valoarea distanței dintre punctele T_1 și T_5 de la spate.

$$T_3T_6=42+10—16{,}5=35{,}5 \text{ cm.}$$

Punctul T_6 este așezat la nivelul punctului T_5 de la spate.

Lățimea șoldului la piept se stabilește prin punctul S_4, avînd la bază calculul din grosimea șoldului, plus adaosul de lejeritate pe linia șoldului, minus valoarea distanței dintre punctele S_1 și S_3 de la spate.

$$S_2S_4=49+6—17{,}3=37{,}7 \text{ cm.}$$

Notă: *ambele adaosuri de pe linia taliei și a șoldului sînt mărite față de normal, deoarece această mărire se va elimina prin cele două pense ce vor fi cusute mai adînc și respectiv prin cusătura pensei de la subraț care este prelungită pînă jos la tiv.*

Linia tivului se formează prin punctul L_2 după cum urmează:

$$L_1L_2=2 \text{ cm.}$$

Această cotă de 2 cm nu este constantă, fiind în funcție de conformația și poziția corpului; în cazul unui corp cu poziția aplecată spre spate (ranversat) și cu plus la talie față de normal, această cotă se mărește și invers la corpuri aplecate în față.

Rezerva de petrecut sacoul la un rînd, este egală cu 2,5 cm și se aplică în față de la punctul T_3 de pe linia taliei spre stînga. Se conturează pieptul sacoului, pe linia cusăturii laterale a liniei tivului precum și liniei boraborului în față.

Răsfrîngerea reverului se realizează după cum urmează:

Din punctul G_1 spre G_2 se aplică 2,5 cm și din acest punct se trasează linia reverului pînă mai sus cu circa 2 cm de prima butonieră de la talie, apoi se formează lățimea reverului conform dorinței sau modei curente.

Poziția și lungimea buzunarului de sus (laist) se obține pe baza calculului din grosimea pieptului în felul următor:

Din punctul B_4 la Z se aplică o cotă fixă de 3 cm, cotă ce determină înclinația buzunarului. Punctul Z se unește cu o linie ușor înclinată cu punctul B_3, realizîndu-se astfel poziția buzunarului. Din punctul B_3 la Z_1, al doilea punct fiind

capătul buzunarului la spate, se aplică valoarea rezultată din calculul:

$$B_3Z_1 = \frac{\text{grosimea pieptului}}{10} - 0{,}3 \text{ cm} =$$

$$= \frac{46}{10} - 0{,}3 \text{ cm} = 4{,}3 \text{ cm}.$$

Din punctul Z_1 spre față se aplică dimensiunea buzunarului avînd calculul următor:

Lungimea buzunarului de sus=

$$= \frac{\text{grosimea pieptului}}{5} + 1 \text{ cm} - \frac{46}{5} + 1 = 10{,}2 \text{ cm}.$$

Poziția și lungimea buzunarului de jos se stabilește, aplicînd din punctul T_2 la N calculul:

$$T_2N = \frac{\text{lungimea taliei}}{6} = \frac{44}{6} = 7{,}3 \text{ cm}.$$

Din punctul N se trasează o linie paralelă cu linia tivului înspre față și spate, obținîndu-se astfel poziția buzunarului ușor înclinat în față.

Lungimea buzunarului de jos=

$$= \frac{\text{grosimea pieptului}}{6} + 7 = \frac{46}{6} + 7 = 14{,}7 \text{ cm}.$$

Plasarea dimensiunii buzunarului se determină aplicînd din punctul N, spre spate 1/3 din 14,7 cm (egal cu 4,9 cm); tot din punctul N spre față se aplică 2/3 din 14,7 cm care este egal cu 9,8 cm.

Poziția penselor se obține în felul următor:

Pensa de la subraț se stabilește prin punctul B_6 prin calculul din grosimea pieptului.

$$B_3B_6 = \frac{\text{grosimea pieptului}}{10} = \frac{46}{10} = 4{,}6 \text{ cm}.$$

Din punctul B_6, se trasează o perpendiculară pe linia tivului, trecînd prin linia buzunarului, la un centimetru în interior. Se cambrează apoi pensa mai sus de talie, cu circa 2 cm, cu o adîncime de 2 cm. Din linia șoldului în sus se trasează o linie ușor curbată pînă la buzunar, la o distanță de 2 cm spre stînga, realizîndu-se astfel și pensa pentru abdomen cu o adîncime de circa 1 cm.

Pensa din față se obține prin trasarea unei linii verticale în sus, pornind de la 1 cm, din interiorul buzunarului, cu direcția echerului spre punctul G_1. Pensa se termină în partea de sus, la 1/3 din distanța liniei pieptului și a taliei (B_5T_4) pornind de la punctul B_5 în jos. Se cambrează pensa din față, cu o adîncime de 2 cm, inclusiv pe linia buzunarului, conform schiței respective.

Punctul de întîlnire cu răscroitura mînecii se stabilește prin punctul F care rezultă din calculul din măsura peste umăr.

$$B_3F = \frac{\text{măsura peste umăr}}{10} - 0{,}5 = \frac{45}{10} - 0{,}5 = 4 \text{ cm}.$$

Notă: *valoarea punctelor B_3F de patru ori, redă înălțimea capului de mînecă care, în cazul de față este de 16 cm.*

În figura 39 se redă tiparul pieptului pregătit pentru croit.

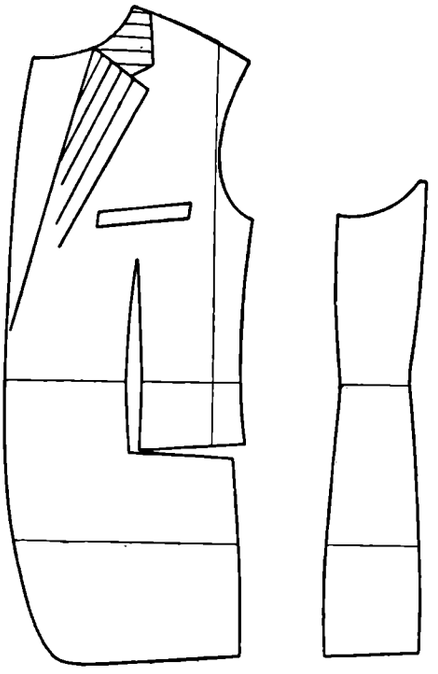

Fig. 39. Tiparul pregătit pentru croit.

3. Construcția tiparului de mînecă pentru sacou

Tiparul de mînecă se realizează în baza unor dimensiuni ale pieptului de sacou, aceasta cu scopul de a asigura o concordanță între răscroiala mînecii și a produsului, precum și obținerea montării mînecilor cu mai multă ușurință.

Construcția tiparului de mînecă, pentru grosimea pieptului de 48 cm, se execută în baza următoarelor dimensiuni (fig. 40):

a. lățimea răscroielii mînecii (LRM)= =14,25 cm;

b. valoarea distanței dintre punctele B_3 și F de la pieptul sacoului=4,1 cm;

c. lungimea mînecii (LM)=61 cm.

Măsura lățimii răscroielii mînecii o constituie distanța dintre punctele B_2 și B_3 de la tiparul pieptului care are următorul calcul:

$$B_2B_3 = \frac{\text{grosimea pieptului}}{4} + \frac{\text{adaosul}}{4} = \frac{48}{4} +$$

$$+ \frac{9}{4} = 14{,}25 \text{ cm}.$$

Distanța dintre punctele B_3 și F de la pieptul sacoului se stabilește cu relația de mai jos:

$$B_3F=\frac{\text{măsura peste umăr}}{10}-0,5=$$

$$=\frac{46}{10}=4,1 \text{ cm.}$$

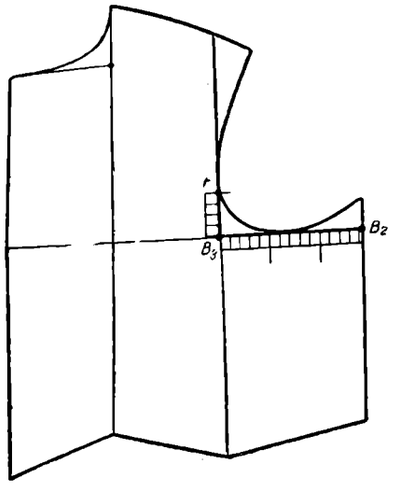

Fig. 40. Dimensiuni pentru construirea tiparului de mînecă.

Notă: *punctul F de la mîneca sacoului, se întîlnește cu punctul F de la piept, atunci cînd se montează mînecile.*

Calcule pentru întocmirea tiparului

Construcția tiparului feței de mînecă, în prima fază (fig. 41, *a*) începe prin desenarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A.

Lățimea mînecii în partea superioară se obține unind punctele A și B. Distanța obținută reprezintă o dată și jumătate valoarea lățimii răscroielii mînecii.

$$AB=LRM+\frac{LRM}{2}=14,25+$$

$$+\frac{14,25}{2}=21,4 \text{ cm.}$$

Se trasează din punctul B o linie verticală în jos, paralelă cu linia punctului A.

Mijlocul feței de mînecă se obține prin punctul M după cum urmează:

$$AM=\frac{\text{distanța punctelor AB}}{2}+1 \text{ cm}=$$

$$=\frac{21,4}{2}+1=11,7 \text{ cm.}$$

Din punctul M se trasează o linie verticală în jos paralelă cu linia punctului A.

Notă: *de subliniat că punctul M se întîlnește cu cusătura umărului de la piept, atunci cînd mînecile se montează, asigurîndu-se astfel o poziție corectă a mînecii; cînd mîneca are cusătură pe mijlocul feței, aceasta trebuie de asemenea să corespundă cu cusătura umărului.*

Înălțimea răscroielii mînecii notată prescurtat IRM (capul de mînecă) se realizează, unind punctele A și S, ceea ce reprezintă de patru ori valoarea punctelor B_3F de la piept

$$AS=B_3F\times 4=4,1\times 4=16,4 \text{ cm.}$$

Din punctul S se trage o linie orizontală spre dreapta, paralelă cu linia punctelor AB, iar la intersecția acesteia cu linia verticală, dusă din punctul M, se notează punctul S_1. Din punctul S pînă la F se aplică distanța punctelor B_3 și F de la piept, care este egală cu 4,1 cm, sau calculul 1/4 din distanța punctelor A și S. Aceeași valoare de 4,1 cm, se aplică de la punctul B, în jos pînă la punctul K. Punctul E este fixat la mijlocul distanței punctelor A și M.

$$AE=\frac{AM}{2}=\frac{11,7}{2}=5,8 \text{ cm.}$$

Se unesc punctele E și F printr-o linie care se împarte în două, obținîndu-se punctul E_1. În același mod se procedează unind punctele M și K.

Lungimea mînecii se obține prin punctul L după cum urmează:

$$ML=\text{lungimea mînecii (LM)}+1 \text{ cm}=61+$$
$$+1=62 \text{ cm.}$$

Notă: *cota de 1 cm reprezintă rezerva cusăturii de sus a mînecii.*

Din punctul L spre stînga, la punctul L_1, se trasează o linie de echer. Din punctul L_1 în sus se urcă cu 3 cm și se notează cu punctul L_2. Punctele L_2 și L se unesc printr-o linie care reprezintă terminația mînecii în partea inferioară (tivul mînecii).

Poziția cotului se determină cu ajutorul punctului C, prin împărțirea în două a distanței punctelor L_2 și F.

$$FC=\frac{L_2F}{2},$$

Din punctul C, spre dreapta, se trasează o linie de echer și la intersecția cu verticalele duse din punctele M și B se notează punctele C_1 și respectiv C_2.

Construcția tiparului feței de mînecă în cea de a doua fază (fig. 41, *b*) începe prin formarea capului de mînecă, unind punctele F,

E_1, M și K conform schiței respective. Din punctul C spre C_3 se aplică 2 cm, apoi se unesc punctele F, C_3 și L_2 printr-o linie ușor arcuită.

Rezerva mînecii în față se obține prin punctele S_2, C_4 și L_4 după cum urmează:

— din punctul S spre S_2 se aplică 3 cm;

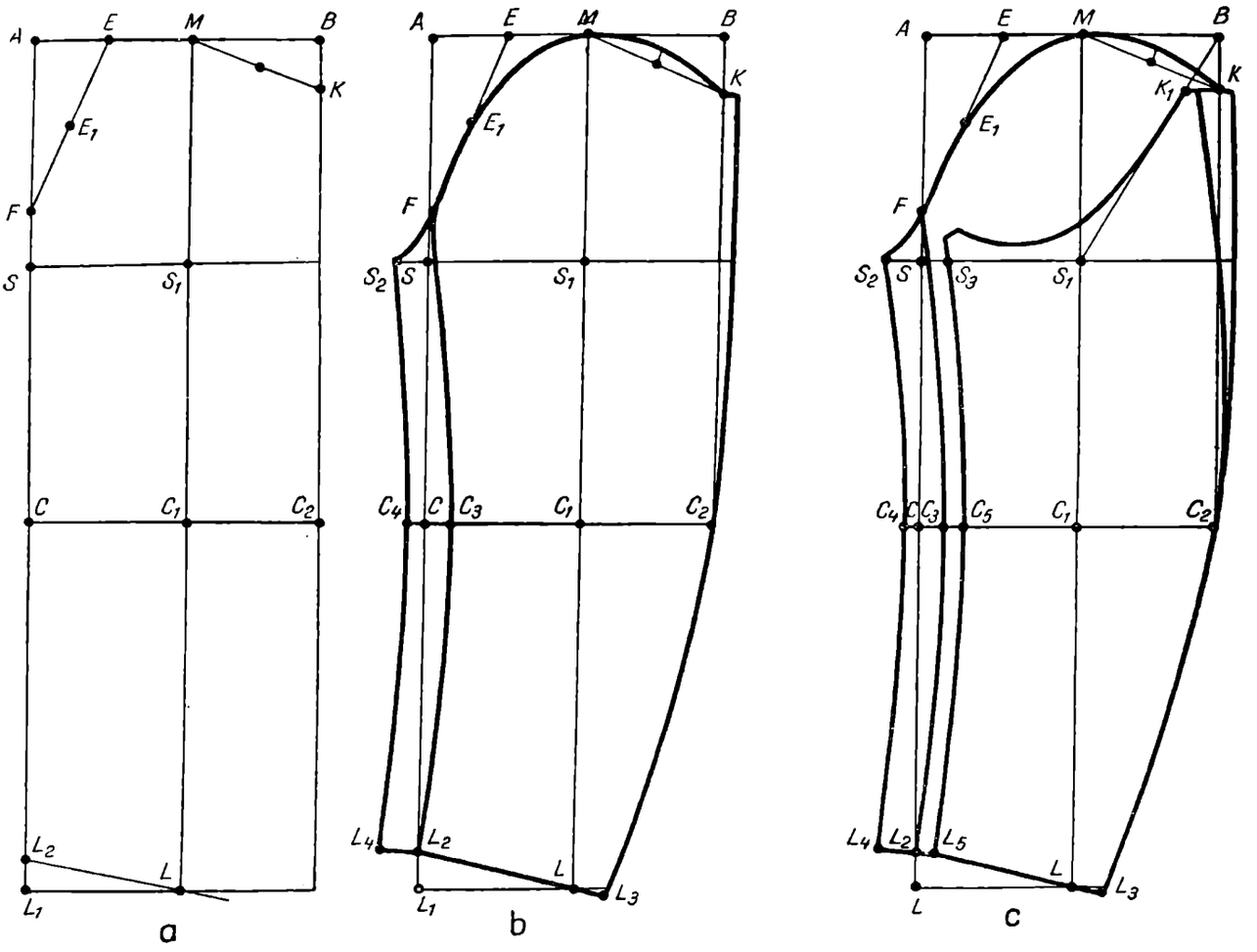

Fig. 41. Construirea tiparului de mînecă pentru sacou:
a — prima fază; *b* — a doua fază; *c* — treia fază.

Determinarea tivului de jos al mînecii se stabilește prin punctul L_2. La stabilirea lățimii tivului, în mod normal, se ia ca bază 2/3 din lățimea mînecii, din partea superioară, adică din distanța punctelor A și B. Acest calcul nu este o regulă, lățimea putînd fi mai îngustă sau mai largă, funcție de modă sau cerințe.

$$L_2L_3 = \frac{AB}{3} \times 2 = \frac{21,4}{3} \times 2 = 14 \text{ cm.}$$

(Pe tipar se aplică 14,75 cm).

Unind punctele L_3, C_2 și K, se formează linia cotului. La punctul K spre partea dreaptă se lasă o rezervă pentru cusătură de 0,75 cm.

— din punctul C_3 spre C_4 se aplică 3 cm;

— din punctul L_2 spre L_4 se aplică 3 cm.

Se unesc punctele S_2, C_4 și L_4 printr-o linie ușor arcuită paralelă cu linia F, C_3 și L_2.

Construcția tiparului pentru dosul de mînecă în cea de a treia fază (fig. 41, *c*) se realizează în felul următor:

Pentru stabilirea *cusăturii interioare a mînecii*, se aplică din punctele S, C_3 și L_2 spre dreapta o cotă de 1,5 cm, obținîndu-se astfel punctele S_3, C_5 și L_5.

$SS_3 = 1,5$ cm;
$C_3C_5 = 1,5$ cm;
$L_2L_5 = 1,5$ cm.

Se unesc punctele S_3, C_5 și L_5 printr-o linie arcuită, paralelă cu linia punctelor S, C_3, L_2.

Răscroiala dosului de mînecă se obține unind punctele B și S_1 cu o linie și la intersecția cu orizontala dusă din punctul K, se notează punctul K_1. Din punctul K_1, spre dreapta se aplică 0,75 cm pentru o cusătură, apoi din acest punct se trasează o linie curbată pînă la linia cotului ce este marcat cu punctul C_2. Se formează răscroiala dosului de mînecă conform schiței respective, avînd în vedere ca partea de jos a conturului să fie mai sus de linia orizontală dusă din punctele S și S_1 cu circa 1 cm.

CAPITOLUL 4

Imbrăcăminte sport-fantezi și modernă

A. Generalități

Îmbrăcămintea de sport se împarte în două categorii și anume:

— îmbrăcăminte, la baza căreia stau modele obișnuite, la care se adaugă unele detalii, care completează linia decorativă a îmbrăcămintei cum ar fi: gulere, buzunare, revere, găici, șlițuri și alte garnituri de acest gen, toate acestea dînd o înfățișare sportivă denumită îmbrăcăminte sport fantezi;

— îmbrăcămintea cu formă și execuție specială pentru practicarea unui sport, denumită îmbrăcăminte pentru sport.

Un rol deosebit de important în realizarea unui produs de sport indiferent de categoria în care se încadrează, îl are culoarea, calitatea țesăturii, desenul, precum și felul cum se aplică garniturile la acest gen de îmbrăcăminte.

De asemenea, la îmbrăcămintea modernă care este într-o continuă schimbare, se face mai simțită necesitatea de a fi la curent cu evoluția ei, deoarece moda este factorul de bază care determină schimbarea liniei îmbrăcămintei, iar modelele pentru bărbați, în afară de cele clasice au tendința către linia fantezi care se caracterizează prin mai multă prospețime și eleganță. Din aceste motive este necesară o documentație perfectă asupra noutăților modei și a modelelor ce îmbracă bine corpul, în funcție de vîrstă, conformație și țesătură.

B. Sacoul sport-fantezi, fără revere

Sacoul fără revere, prezentat în figura 42, este încheiat la un rînd, cu trei nasturi și este prevăzut în partea stîngă cu un buzunar aplicat pe față; în părțile laterale sînt două buzunare aplicate pe față, iar pe cusătură din mijlocul spatelui, spre tiv are un șliț. Tiparul se execută în baza măsurilor luate direct pe corp, ceea ce în cazul de față corespunde cu măsurile proporționale:

— lungimea taliei=43 cm;
— lungimea totală a produsului=74 cm;
— grosimea pieptului=48 cm;
— grosimea taliei=44 cm;
— grosimea șoldului=51 cm;
— adîncimea răscroielii la spate=24 cm;
— înălțimea vîrf-gît=32 cm;
— măsura peste umăr=46 cm;
— lățimea spatelui măsurat=22 cm;
— adaosul de lejeritate pe linia pieptului este de 9 cm, pe linia taliei 9,5 cm, iar pe linia șoldului 5 cm.

Deoarece calculele pentru întocmirea desenului sînt în mare parte asemănătoare cu cele de la sacoul clasic (v. fig. 33), în continuare sînt prezentate numai caracteristicile acestui model.

Deoarece acest model nu are revere și guler, va fi necesar ca răscroiala gîtului atît la spate cît și la piepți să fie ridicată înspre gît, aceasta cu scopul ca produsul să se așeze corespunzător pe gît, dîndu-i totodată și un aspect plăcut.

Punctele B_4 și G_1 se unesc cu o linie diagonală ce formează marginea sacoului în față. Din punctul G_1 spre G_2 se aplică 2 cm; această cotă este în funcție de lungimea gîtului, care va fi mărită la un gît lung și micșorată la un gît scurt. De asemenea tot cu această cotă de

2 cm, se va urca și la răscroiala gîtului la spate, pornind din punctul R_1 în sus.

După aplicarea acestei cote se conturează răscroiala gîtului conform schiței alăturate.

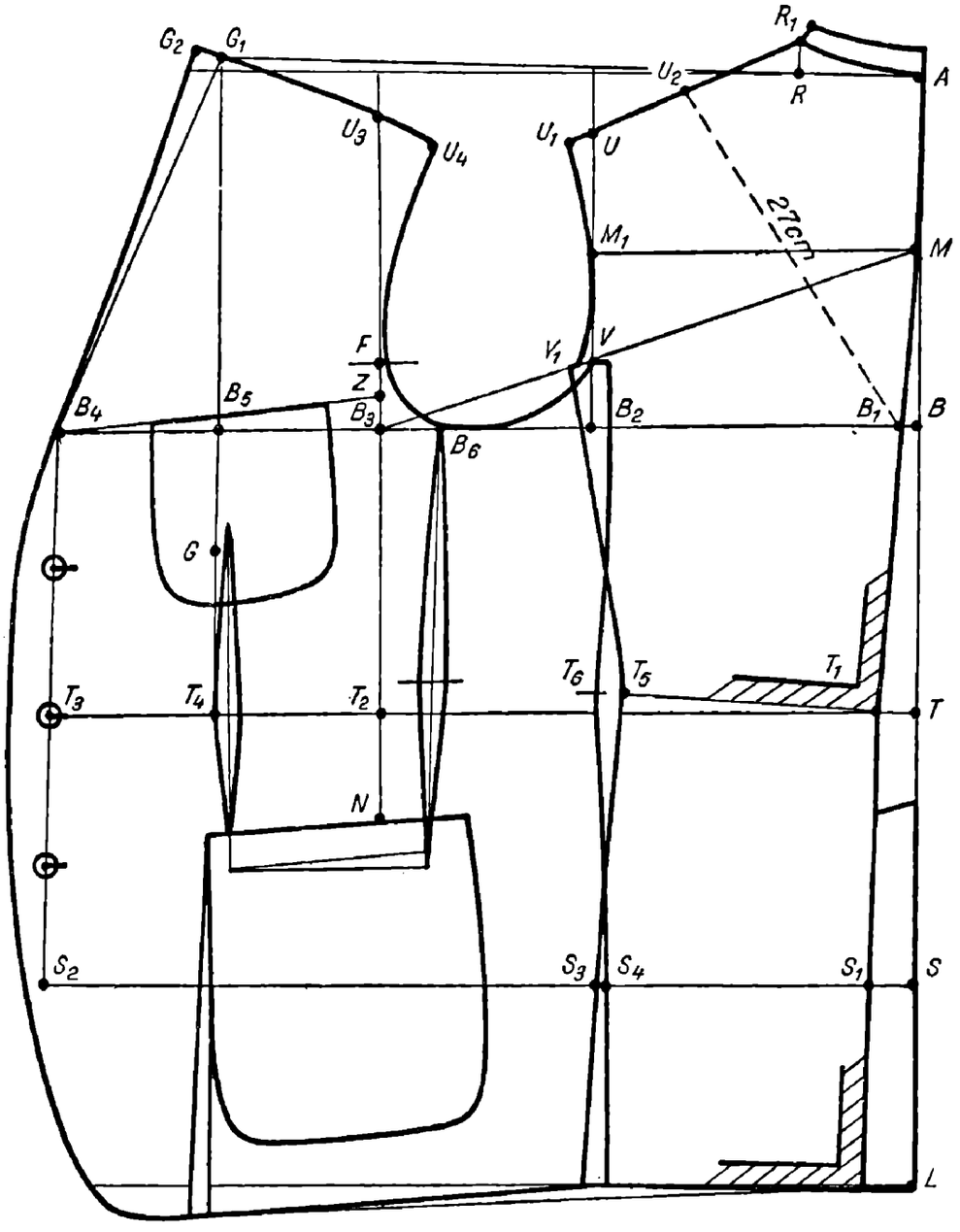

Fig. 42. Construirea tiparului sacou sport — fantezi fără revere.

C. Sacoul sport-fantezi cu platcă și fald în față

Modelul sacoului este la un rînd, încheiat în față cu trei nasturi. În partea superioară a pieptului este prevăzut o platcă cu colț, iar din pensa din față este format un fald (cută) cu o adîncime de 8 cm, pornind de la linia buzunarului pînă la mijlocul plătcii.

În spate, sacoul de asemenea, este prevăzut cu o platcă ușor rotunjită cu șase pense mici, iar pe linia taliei este amplasată o gaică lată de 4 cm; pe cusătura de mijloc a spatelui, spre tiv este prevăzut un șliț lung de 16 cm.

1. Construcția tiparului

Construcția tiparului (fig. 43) se execută în baza măsurilor luate direct pe corp ce sînt incluse în tabelul 9, (în cazul de față coincid

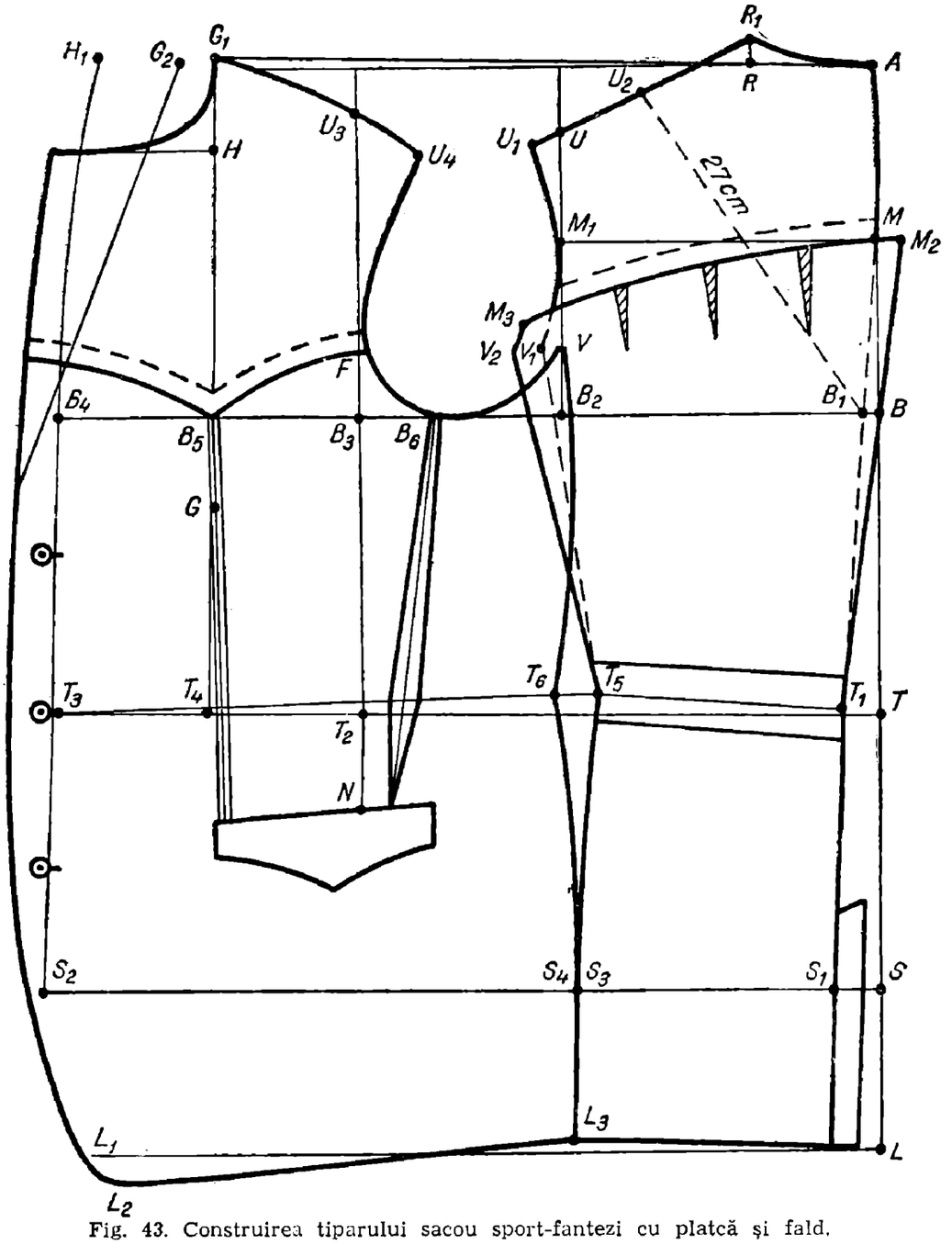

Fig. 43. Construirea tiparului sacou sport-fantezi cu platcă și fald.

Tabelul 9

Măsurile sacoului sport-fantezi cu platcă și fald în față

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp, cm
Lungimea taliei	LT	45 cm
Lungimea totală a produsului	LTP	76 cm
Lungimea mînecii	LM	61 cm
Grosimea pieptului	GP	48 cm
Grosimea taliei	GT	44 cm
Grosimea șoldului	GS	51 cm
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	24 cm
Înălțimea vîrf-gît	IVG	32 cm
Măsura peste umăr	PU	46 cm
Lățimea spatelui măsurat	LSM	22 cm

cu măsurile proporționale). Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este de 9 cm, pe linia taliei, 9,5 cm, iar pe linia șoldului, 5 cm.

Calcule pentru construcția tiparului

Din punctul A, spre punctul B, se aplică *adîncimea răscroielii la spate*, măsură luată direct pe corp.

AB=ARS=24 cm.

Din punctul A la T se măsoară *lungimea taliei.*

AT=LT=45 cm.

Tot din punctul A pînă la L se aplică *lungimea totală a produsului.*

$$AL=LTP=76 \text{ cm.}$$

Poziția șoldului rezultă din calculul:

$$TS=\frac{LT}{2}-3=\frac{45}{2}-3=19{,}5 \text{ cm.}$$

Punctul M este obținut prin împărțirea în uă a distanței dintre punctele A și B, care te egală cu 12 cm.

Cambrarea taliei și a șoldului se determină prin punctele T_1 și S_1 în felul următor:

$$TT_1=2{,}5 \text{ cm;}$$

$$SS_1=3 \text{ cm.}$$

Lățimea spatelui se stabilește prin punctul , după cum urmează:

$$MM_1=LSM=22 \text{ cm.}$$

Lățimea răscroielii mînecii, este stabilită n calculul din grosimea pieptului și adaosude lejeritate, prevăzut pe linia pieptului.

$$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{adaos}{4}=\frac{48}{4}+\frac{9}{4}=14{,}25 \text{ cm.}$$

Lățimea pieptului pe linia de profunzime mînecii, se obține din grosimea pieptului s adaosul de lejeritate, ce se aplică de la nctul B_1 pînă la B_4

$$B_1B_4=GP+\text{adaosul}=48+9=57 \text{ cm.}$$

Pentru obținerea punctului T_3 din talie, ia valoarea distanței dintre punctele B_3 și de la lățimea pieptului, plus 0,5 cm și se ică în punctul T_2 spre T_3.

$$T_2T_3=B_3B_4+0{,}5 \text{ cm.}$$

Poziția liniei vîrf-gît se stabilește prin ticala ce unește punctele T_4 cu B_5 avînd la ă calculul:

$$T_2T_4=\frac{T_3T_3}{2}\,B_3B_5=\frac{B_3B_4}{2}.$$

Vîrful gîtului se obține prin punctul G_1, nd la bază calculul din înălțimea vîrf-gît.

$$B_5G=\frac{IVG}{4}=\frac{32}{4}=8 \text{ cm.}$$

Din punctul G spre G_1 se aplică calculul:

$$GG_1=IVG+1 \text{ cm}=32+1=33 \text{ cm.}$$

Cota de 1 cm este necesară pentru rezerva ăturii de la umăr.

Fetca se obține din poziția corpului în i care este reprezentată prin măsura înălțivîrf-gît.

$$AR=\frac{IVG}{4}=\frac{32}{4}=8 \text{ cm.}$$

Din punctul R în sus, se aplică 1/4 din distanța punctelor A și R, care este egală cu 2 cm și se notează punctul R_1.

Pentru obținerea *poziției umărului la spate,* se calculează jumătate din măsura peste umăr, minus 3 cm și valoarea rezultată se aplică de la punctul B_2 spre punctul U, deci calculul va fi:

$$B_2U=\frac{PU}{2}-3 \text{ cm}=\frac{46}{2}-3=20 \text{ cm.}$$

Punctele B_3 și M se unesc; din punctul V spre V_1 se aplică 1,5 cm, iar din punctul U spre U_1 se aplică 2 cm.

Cazura sacoului se determină prin punctul H în felul următor:

$$G_1H=\frac{GP}{8}=\frac{48}{4}=6 \text{ cm.}$$

Se formează răscroirea gîtului la piept conform schiței alăturate.

Din punctul G_1 spre H_1 se aplică valoarea distanței AR de la spate (fetca), care în cazul de față este de 8 cm.

Poziția umărului la piept se determină cu ajutorul punctului U_2 care se află la jumătatea lățimii umărului (distanța R_1U_1).

Se unesc punctele U_2 și B_1, obținîndu-se pe această linie o valoare de 27 cm, care se va folosi la stabilirea punctului U_3 de la piept după cum urmează:

$$B_3U_3=PU+2-U_2B_1 \text{ de la spate}=$$
$$=46+2-27=21 \text{ cm.}$$

Lățimea umărului la piept este în minus, cu circa 1,5 cm față de lățimea umărului de la spate.

Lățimea taliei la spate se obține prin punctul T_5 în felul următor:

$$T_1T_5=\frac{GT}{4}+6 \text{ cm}=\frac{44}{4}+6=17 \text{ cm.}$$

Notă: *de menționat că punctul T_5 este ușor urcat în sus, cu circa* 1,5 cm.

Lățimea șoldului la spate se află prin punctul S_3.

$$S_1S_3=\frac{GS}{3}+1 \text{ cm}=\frac{51}{3}+1=18 \text{ cm.}$$

Din punctul L_1 spre L_2 se coboară 2 cm, necesari pentru stabilirea tivului la piept.

Lățimea taliei la piept se obține prin punctul T_6 care este așezat la nivelul punctului T_5 de la spate.

$$T_3T_6=GT+\text{adaosul}-T_1T_5 \text{ de la spate}=$$
$$=44+9{,}5-17=36{,}5 \text{ cm.}$$

Lățimea șoldului la piept este determinată prin punctul S_4.

$$S_2S_4=GS+\text{adaos}-S_1S_3 \text{ de la spate}=$$
$$=51+5-18=38 \text{ cm.}$$

Rezerva pentru petrecut sacoul la un rînd este de 2,5 cm.

Linia reverului se stabileşte din punctul G_2.

$$G_1G_2=2{,}5 \text{ cm.}$$

$$B_3F=\frac{PU}{10}-0{,}5 \text{ cm}=\frac{46}{10}-0{,}5=4{,}1 \text{ cm.}$$

Notă: *punctul F este locul de întîlnire cu punctul F de la mînecă, atunci cînd mînecile se montează.*

Poziţia şi lungimea buzunarului de jos se află în felul următor:

$$T_2N=\frac{LT}{6}=\frac{45}{6}=7{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctul N spre stînga şi dreapta se trasează o linie orizontală paralelă cu linia tivului.

$$\text{Lungimea buzunarului}=\frac{GP}{6}+7=\frac{48}{6}+$$

$+7=15$ cm.

Din punctul N spre spate se aplică 1/3 din lungimea buzunarului care este egală cu 5 cm; tot din punctul N spre faţă se aplică 2/3 din lungimea buzunarului care rezultă 10 cm.

Pensa de la subraţ se stabileşte din punctul B_6, după cum urmează

$$B_3B_6=\frac{GP}{10}=\frac{48}{10}=4{,}8 \text{ cm.}$$

Pensa de subraţ pe linia buzunarului de jos este amplasată la 3 cm în interior de la capătul buzunarului.

Transformarea tiparului în model cu platcă şi fald în faţă se realizează după cum urmează:

Platca în faţă, are o formă cu colţ şi se realizează unind punctele F şi B_5 care vor forma mijlocul plătcii. Din punctul B_5 în jos, pînă la linia buzunarului, se execută un fald (cută) cu o adîncime de 8 cm (fig. 44).

Platca la spate este fixată din punctul M şi punctul 1, care este plasat cu 5 cm mai jos de punctul M_1. Distanţa dintre punctele M şi 1, se împarte în patru şi în aceste locuri se formează trei pense mici cu o adîncime de respectiv 1,3 cm de fiecare pensă.

Rezerva de 4 cm, ce se include la cele 3 pense, se va repartiza cîte 2 cm la cusătura din mijlocul spatelui la punctul M_2 şi la cusătura laterală în punctul M_3. Deci din punctul M spre M_2 se aplică 2 cm, iar din punctul 1 spre M_3 se aplică tot 2 cm. De asemenea din punctul V_1 spre V_2 se măsoară 2 cm.

Notă: *liniile pline de la spatele sacoului arată transformarea spatelui cu platcă.*

Figura 44 arată pregătirea tiparului de sacou cu platcă şi fald în faţă, pentru croit.

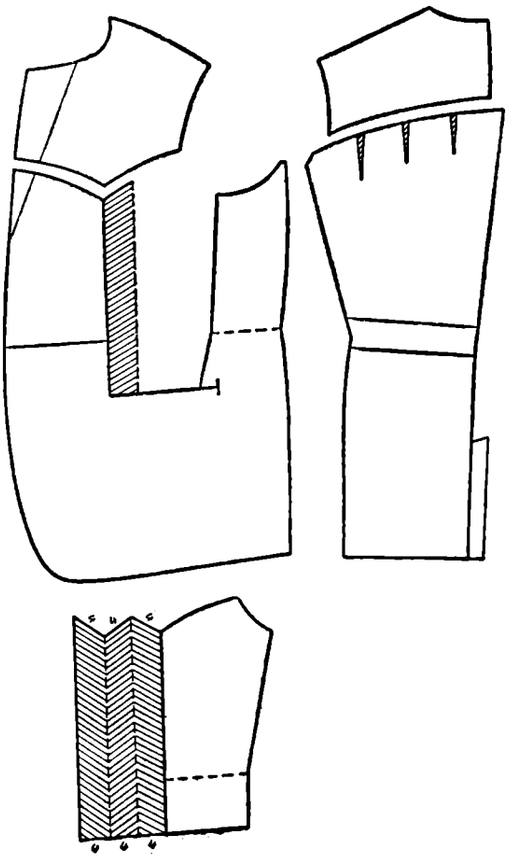

Fig. 44. Pregătirea tiparului pentru croit a sacoului cu platcă şi fald în faţă.

De menţionat că în ambele părţi ale plătcii, se va lăsa rezerva pentru tighelul care se aplică pe faţă, precum şi rezervă la părţile de jos ale feţei şi ale spatelui. De asemenea se va lăsa de trei ori rezervă a cîte 4 cm la partea din faţă, care se introduce la piept, fiind necesară asigurarea adîncimii faldului din faţă; la partea pieptului se va lăsa o rezervă de 4 cm, care se va încheia cu partea mică.

D. Sacoul modern, formă evazată

Figura 45, reprezintă tiparul pentru un sacou modern la un rînd, încheiat cu trei nasturi. Modelul se caracterizează prin linia îngustă în partea superioară a corpului, cu umeri dezvoltaţi normal spre îngust, în care se urmăreşte pe linia pieptului şi a taliei o lejeritate mai redusă faţă de normal, evidenţiindu-se şi o uşoară marcare a taliei la un nivel

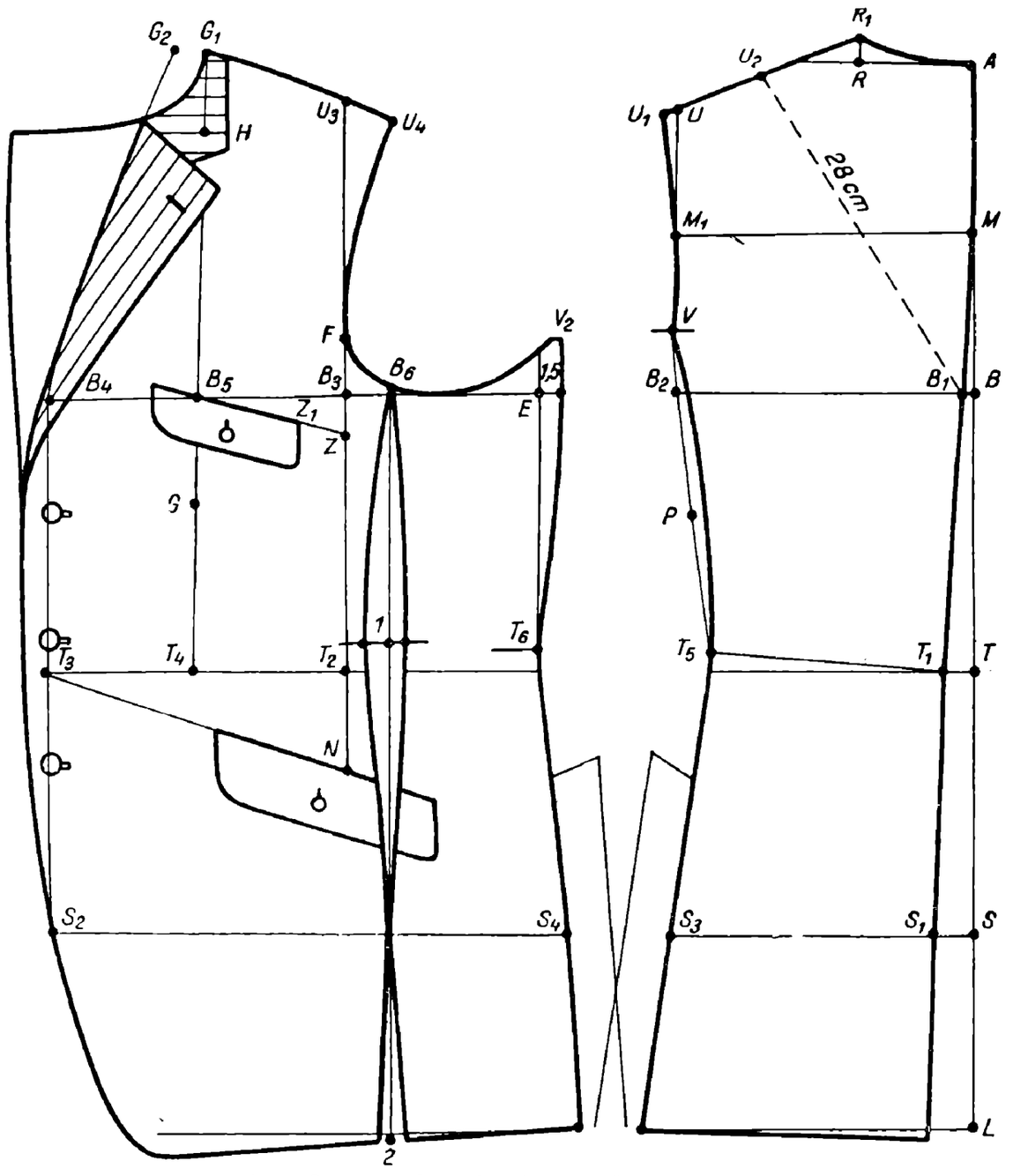

Fig. 45. Sacou modern formă evazată (croit separat).

mai ridicat față de real. Lărgimea produsului spre tiv, înregistrează o ușoară evazare, avînd două șlițuri lungi în părțile laterale ale sacoului.

Lungimea sacoului este mărită față de real, iar marginea din față este rotunjită, imprimînd astfel produsului o linie modernă și elegantă.

1. Construcția tiparului pentru spate

Tiparul se realizează pentru o conformație normală a corpului în baza următoarelor dimensiuni luate direct pe corp:

— lungimea taliei=45 cm;
— lungimea totală a produsului=78 cm;
— grosimea pieptului=50 cm;
— grosimea taliei=46 cm;
— grosimea șoldului=53 cm.

Deoarece conformația și poziția corpului este normală, celelalte măsuri care se vor aplica vor fi cele proporționale (calculate).

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este prevăzut 8 cm, pe linia taliei 8,5 cm, iar pe linia șoldului 6,5 cm.

Notă: *din adaosurile prezentate reiese că pe linia pieptului și pe linia taliei lejeritatea este mai redusă, față de normal, în schimb pe*

linia şoldului adaosul este mărit cu 1,5 cm faţă de normal, aceasta cu scopul de a asigura sacoului o formă evazată de la talie spre tiv.

Calcule pentru construcţia tiparului

Se trasează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A. Din acest punct se începe construcţia tiparului urmărind respectarea următoarelor valori:

AB= $\frac{1}{4}$ din grosimea pieptului, plus 12 cm= $\frac{50}{4}$ +12=24,5 cm;

AT — lungimea taliei=45 cm;

AL — lungimea totală a produsului= =78 cm;

TS= $\frac{1}{2}$ din lungimea taliei, minus 3 cm= = $\frac{45}{2}$ —3=19,5 cm;

AM= $\frac{1}{2}$ din distanţa punctelor AB= = $\frac{24,5}{2}$ =12,25 cm;

TT_1=2,5 cm;

SS_1=3 cm;

MM_1=lăţimea spatelui proporţional + $\frac{1}{3}$ din adaos=19,5+ $\frac{8}{3}$ =22,2 cm.

Notă: *lăţimea spatelui proporţional este egal cu* $\frac{1}{4}$ *din grosimea pieptului, plus 7 cm= =19,5 cm.*

AR= $\frac{1}{4}$ din înălţimea vîrf-gît= $\frac{33}{4}$ = 8,25 cm (fetca);

Notă: *înălţimea vîrf-gît este egală cu* $\frac{1}{2}$ *din grosimea pieptului, plus 8 cm=33 cm.*

$$RR_1 = \frac{AR}{4} = \frac{8,25}{4} = 2,1 \text{ cm};$$

B_2U= $\frac{1}{2}$ din măsura peste umăr, minus 3 cm= $\frac{48}{2}$ —3=21 cm;

Notă: *măsura peste umăr este egală cu grosimea pieptului minus 2 cm=48 cm.*

B_2V= $\frac{B_2U}{4}$ minus 1 cm= $\frac{21}{4}$ —1=4,25 cm;

UU_1=1 cm;

T_1T_5= $\frac{1}{4}$ din grosimea taliei, plus 5,5 cm= = $\frac{46}{4}$ =5,5=17 cm;

S_1S_3= $\frac{1}{3}$ din grosimea şoldului plus 2 cm $\frac{53}{3}$ +2=19,7 cm.

Pentru a se forma linia cusăturii laterale, se unesc punctele B_2 şi T_5 printr-o linie, pe mijlocul căreia se notează punctul P. Din punctele P şi B_2 spre dreapta se aplică cîte 1 cm.

Notă: *de menţionat că spatele pe linia pliului este mai îngust decît normal.*

Punctul U_2 este plasat la mijlocul punctelor R_1U_1. Se unesc punctele U_2 şi B_1 cu o linie punctată care se măsoară, rezultînd în cazul de faţă 28 cm.

2. Construcţia tiparului pentru piept

EB_3= $\frac{1}{4}$ din grosimea pieptului, plus $\frac{1}{4}$ din adaosul de lejeritate

$$EB_3 = \frac{50}{4} + \frac{8}{4} = 14,5 \text{ cm};$$

EB_4 = grosimea pieptului plus adaosul de lejeritate, minus B_1B_2 de la spate:

$$EB_4 = 50 + 8 - 21,2 = 36,8 \text{ cm}.$$

Din punctul E spre dreapta, se măreşte lăţimea răscroielii mînecii cu 1,5 cm, această cotă folosind la forma mînecii cu burle.

T_2T_3=distanţa punctelor B_3B_4 plus 0,5 cm;

Punctul T_4 este plasat la mijlocul distanţei punctelor T_2 şi T_3;

Punctul B_5 este plasat la mijlocul distanţei punctelor B_3 şi B_4;

B_5G=distanţa AR de la spate (fetca)= =8,25 cm;

GG_1=înălţimea vîrf-gît, plus 1 cm=33+ +1=34 cm;

G_1H= $\frac{1}{8}$ din grosimea pieptului= $\frac{50}{8}$ = =6,25 cm;

B_3U_3=măsura peste umăr, plus 2 cm, minus U_2B_1 de la spate;

$$B_3U_3 = 48 + 2 - 28 = 22 \text{ cm};$$

T_3T_6=grosimea taliei, plus adaosul de lejeritate pe linia taliei, minus T_1T_5 de la spate;

$$T_3T_6 = 46 + 8,5 - 17 = 37,5 \text{ cm};$$

S_2S_4=grosimea şoldului, plus adaosul de lejeritate pe linia şoldului, minus S_1S_3 de la spate.

$$S_2S_4 = 53 + 6,5 - 19,7 = 39,8 \text{ cm};$$

T_2N= $\frac{1}{6}$ din lungimea taliei= $\frac{45}{6}$ =7,5 cm;

Linia buzunarului de jos se înclină prin unirea punctelor N cu T_3;

Lungimea buzunarului de jos$=\frac{1}{6}$ din grosimea pieptului, plus 7 cm$=\frac{50}{6}+7=15{,}3$ cm.

Pentru *poziția buzunarului de sus*, se coboară 3 cm din punctul B_3 spre Z. Punctul Z se unește cu punctul B_5 în prelungire.

$ZZ_1=4$ cm.

Lungimea buzunarului de sus$=\frac{1}{5}$ din grosimea pieptului, plus 1 cm$=\frac{50}{5}+1=11$ cm.

Pe *linia tivului în față* se coboară 2 cm.

$B_3B_6=3$ cm.

Din punctul B_6 se trasează o perpendiculară pe linia tivului, obținîndu-se pe linia taliei punctul 1, iar pe linia tivului punctul 2. Pentru cambrarea pensei, se aplică în talie de la punctul 1 spre dreapta, 1 cm, iar spre stînga 2 cm. Pe linia tivului, de la punctul 2, spre stînga și dreapta se aplică cîte 1 cm. Se formează pensa pe la subraț conform cu desenul din figura respectivă.

Notă: *în cazul de față, sacoul este prevăzut numai cu o pensă care are o formă evazată de la linia șoldului spre tiv.*

$G_1G_2=2{,}5$ cm.

Rezerva pentru petrecut sacoul la un rînd=2,5 cm;

Distanța dintre butoniere este egală cu 9 cm;

În partea inferioară, pe *linia cusăturii laterale*, sacoul este prevăzut cu două *șlițuri lungi* de 26 cm.

3. Transformarea mînecii în formă burle

Pentru executarea mînecii cu burle, este necesar a se tăia tiparul mînecii normale, de jur împrejur, apoi se despică cu foarfeca mijlocul feței de mînecă, pornind din punctul M pe verticală, mai jos de linia cotului (fig. 46).

În dreptul punctului S_1 se îndepărtează tiparul spre dreapta cu 1,5 cm, cotă ce corespunde cu distanța de la E spre dreapta de la răscroiala mînecii de la piept. Prin această mișcare s-a format sus punctul K_1. Din punctul K_1 spre stînga se aplică 0,75 cm și cu aceeași valoare se urcă în sus pînă la punctul K_2. Punctele K_2 și C_2 se unesc cu o linie ușor curbată.

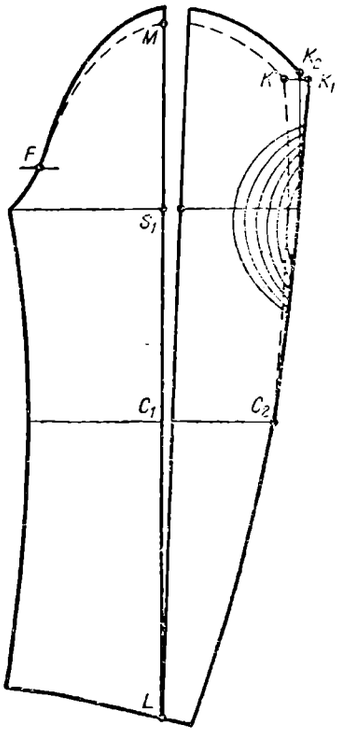

Fig. 46. Transformarea mînecii în formă burle.

Notă: *liniile pline arată modificarea făcută iar liniile curbe paralele, indică susținerea feței de mînecă scăzîndu-se cu fierul de călcat; aceste mișcări au scopul de a da amploare mai mare în această direcție.*

Se mărește capul de mînecă cu 1,5 cm în dreptul punctului M pornind ușor de la punctul F spre K_2.

În partea de jos la tiv, lărgimea mînecii se micșorează cu circa 0,5—1 cm față de normal, aceasta în funcție de dorință. Dosul de mînecă rămîne la forma lui inițială.

CAPITOLUL 5

Construcţia tiparelor pentru îmbrăcămintea de ocazii

A. Generalităţi

Produsele care fac parte din această grupă sînt mult mai pretenţioase prin faptul că sînt folosite în diferite ocazii ca: recepţii, teatru, serate, concerte etc. Varietatea modelelor, precum şi linia acestora se deosebesc de produsele obişnuite descrise anterior. Sortimentele cele mai reprezentative sînt: smochingul, fracul, jacheta, redingota etc.

Smochingul se confecţionează din ţesături fine, de culoare neagră şi se aseamănă ca formă cu sacoul clasic, deosebindu-se de acesta prin revere care sînt executate din materiale lucioase (mătase specială).

Pantalonul pentru smoching, are formă obişnuită, cu deosebirea că se execută fără manşete, iar pe linia cusăturii exterioare (cant) se aplică o garnitură din şiret (lampas) format din ţesătură lucioasă, cu lăţimea de 1—2 cm.

Fracul se confecţionează în majoritatea cazurilor din stofă fină, de culoare neagră, iar în funcţie de ocazia pentru care este utilizat, poate fi confecţionat din ţesături colorate, cum ar fi: gri, bleumarin sau alb ecru. Fracul se poartă cu pantaloni din aceeaşi culoare, avînd execuţia asemănătoare cu cel al smochingului. Reverele fracului sînt acoperite prin execuţie, cu o ţesătură de mătase groasă şi lucioasă, la culoarea stofei respective a fracului.

Spatele şi piepţii fracului diferă ca formă de cei ai sacoului sau ai pardesiului. Deosebirea constă în faptul că spatele de frac este mult mai cambrat în talie, avînd o linie de croială rotunjită, pornită din răscroiala mînecii de la spate şi trecută peste omoplaţi în jos. Piepţii sînt formaţi din partea superioară şi poală, aceasta din urmă fiind împreună numai cu piepţii şi avînd o formă rotunjită, unită printr-o cusătură pe linia taliei. Cusătura ce uneşte partea superioară a piepţilor cu poala poate fi mai jos de talie, în funcţie de model sau cerinţe.

Fracul în partea din faţă nu are rezervă de petrecut.

Vesta pentru frac trebuie să aibă culoarea în contrast cu fracul. Spre exemplu la culoarea neagră a fracului se poate purta vestă albă din pichet.

Jacheta şi redingota sînt asemănătoare cu fracul, deosebindu-se de acesta numai în partea din faţă a piepţilor unde are rezervă de petrecut. Jacheta are o formă rotunjită în faţă, începînd din linia cantului pînă jos la poale şi se încheie numai la un rînd de nasturi, iar redingota are o formă dreaptă în faţă şi se încheie la unul sau două rînduri de nasturi.

Toate sortimentele din această grupă se poartă pe cămaşă sau pe vestă (în mod normal) în funcţie de cerinţe.

B. Construcţia tiparului de smoching la un rînd

Modelul prezentat în figura 47, *a* redă un smoching clasic la un rînd, încheiat cu un nasture fixat pe linia taliei.

Construcţia tiparului (fig. 47, *b*) este asemănătoare cu cea a sacoului clasic, utilizîndu-se aceeaşi schemă de construcţie: în acest

az calculele respective nu se vor mai re-
eta, ci se vor arăta măsura grosimei piep-
ului egal cu 48 cm, precum și adaosul de le-
eritate pe linia pieptului care are va-
area de 9 cm, pe linia taliei 9,5 cm, iar la
old 5 cm.

Aceste adaosuri, precum și grosimea piep-
ului pot varia în funcție de necesitate, de for-
ma produsului proiectat, respectiv de
la piept, talie și șold.

Confecționarea smochingului nu s
bește mult de sacou. *Suprafața revere*
acoperită cu o mătase specială, lucio
buzunarele laterale sînt executate cu t
leți (fără capac) din care cei doi, de su
se întorc pe față și astfel formează lini
narului cu o bordură.

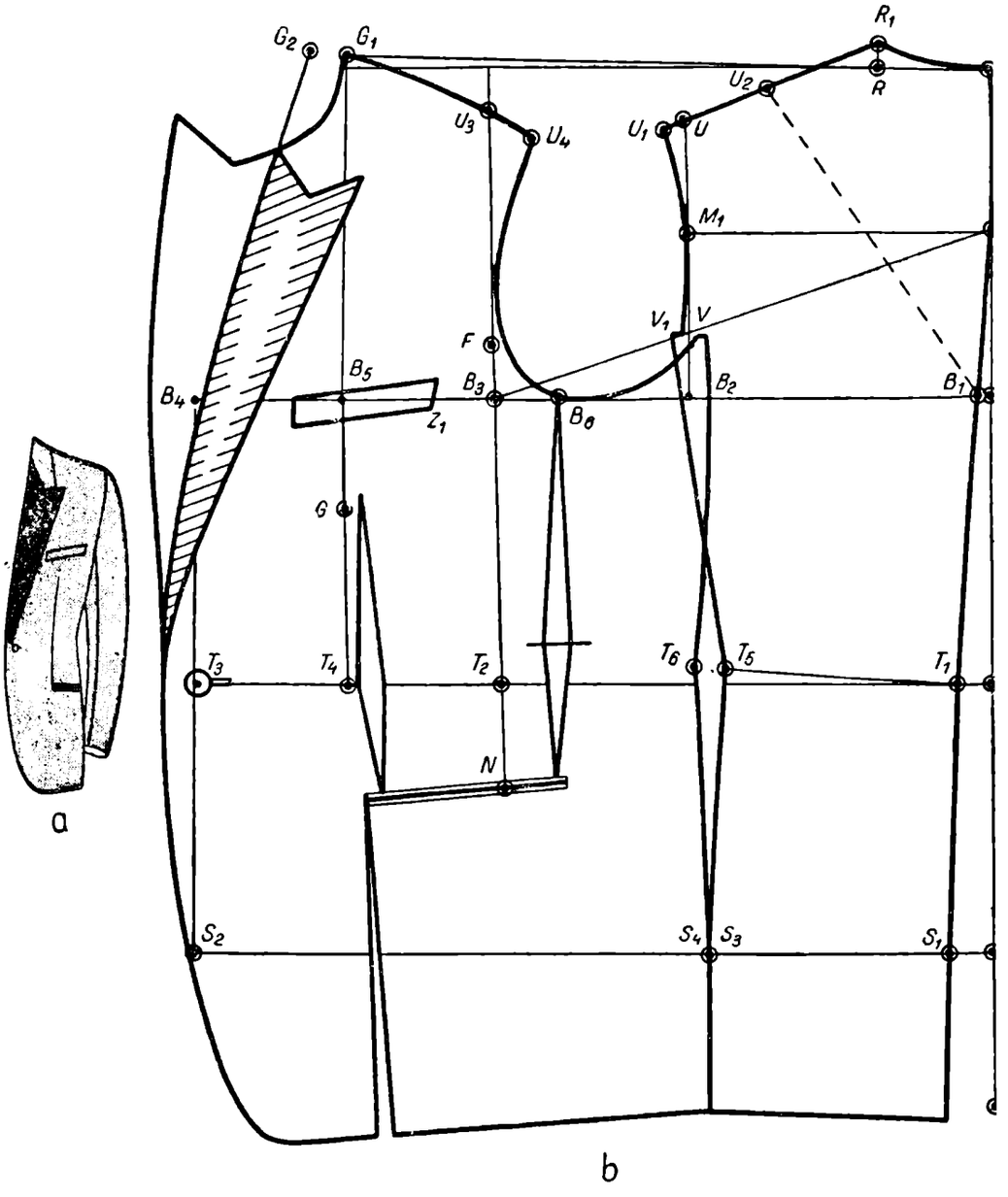

Fig. 47. Construirea tiparului smoching la un rînd:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

C. Construcţia tiparului de smoching la două rînduri

Figura 48, *a* reprezintă modelul smochingului la două rînduri, încheiat cu un nasture plasat la nivelul buzunarului lateral. Deoarece calculele necesare construcției tiparului (fig. 48, *b*) nu se deosebesc față de cele anterioare se va descrie numai unele particularități ale acestui model, inclusiv execuția produsului.

Din punctul G_1 spre G_2 se aplică 2 cm; această cotă este redusă cu 0,5 cm față de smoching sau sacoul la un rînd, deoarece linia reverului a unui produs la două rînduri se deplasează mai mult în față, în raport cu linia reverului produsului la un rînd.

Rezerva pentru petrecut smochingul la două rînduri s-a prevăzut 8 cm. Confecționarea smochingului nu diferă mult de cea al sacoului, deosebirea constînd în faptul că suprafața reverului în prelungirea gulerului se acoperă cu o mătase specială lucioasă.

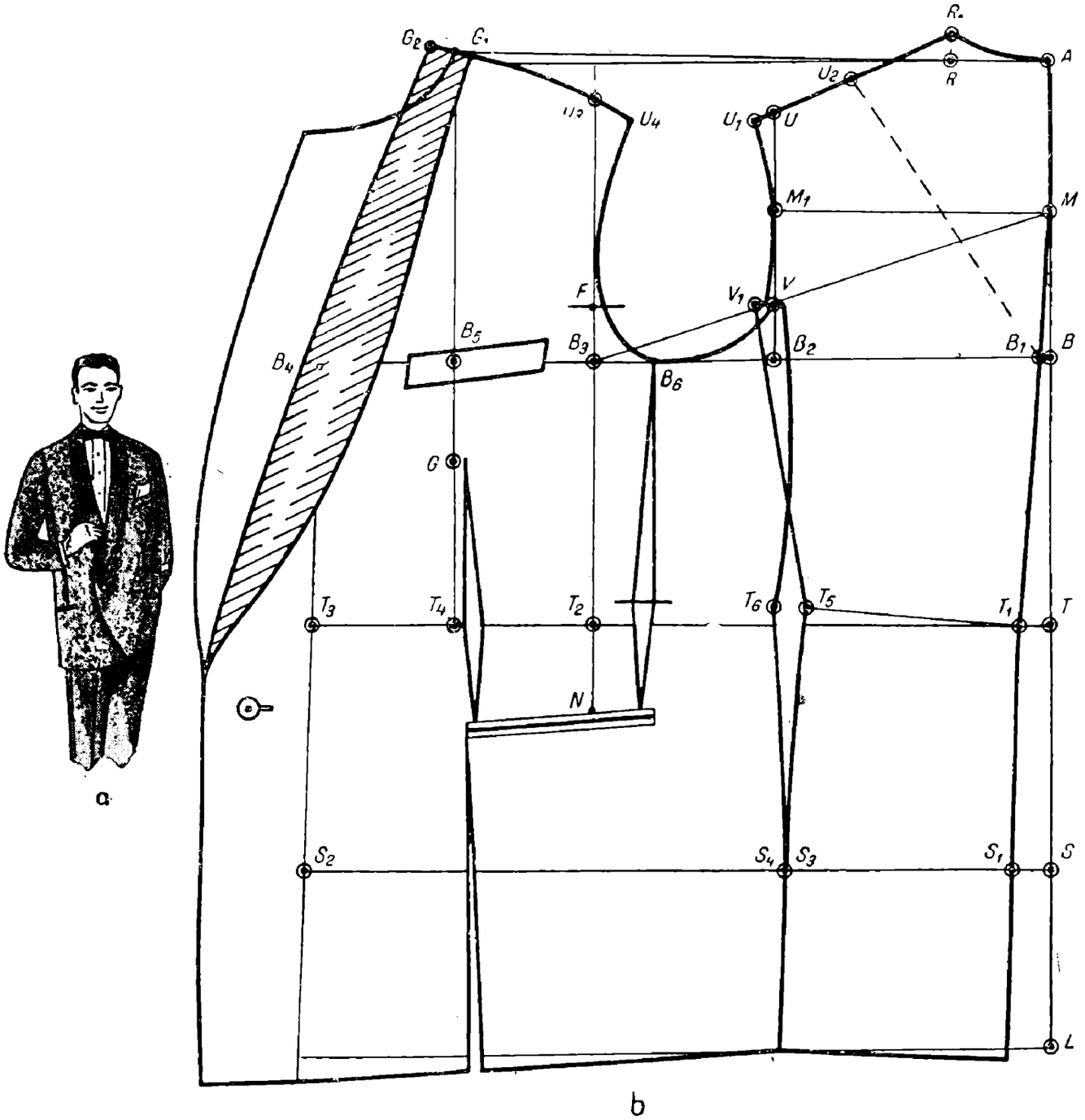

Fig. 48. Smoching la două rînduri cu guler șal:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

Linia cantului în interior se obișnuiește a fi dublată tot cu aceeași mătase, înlocuind bizeți de stofă. *Buzunarele laterale* se execută la fel ca cele de la smochingul la un rînd prezentat anterior. În continuare execuția va fi identică cu cea a sacoului.

D. Construcția tiparului de frac clasic

Construcția tiparului pentru frac (fig. 49), se face pe baza dimensiunilor redate în tabelul 10, obținute prin măsurarea corpului; în acest caz coincid cu măsurile proporționale, (calculate).

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este prevăzut 9 cm, iar pe linia taliei tot 9 cm.

Tabelul 10

Măsurile pentru frac cu revere

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp, cm
Lungimea taliei	LT	45
Lungimea totală a produsului	LTP	108
Lungimea mînecii	LM	63
Grosimea pieptului	GP	52
Grosimea taliei	GT	48
Grosimea șoldului	GS	55
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	25
Înălțimea vîrf-gît	IVG	34
Măsura peste umăr	PU	50
Lățimea spatelui măsurat	LSM	23

Calcule pentru construcția tiparului

Linia adîncimii răscroielii la spate (ARS) ce reprezintă poziția corpului la spate se stabilește prin punctul A.

$$AB=ARS=25 \text{ cm.}$$

Din punctul A, pe verticală, în jos se măsoară *lungimea taliei.*

$$AT=LT=45 \text{ cm.}$$

Lungimea totală a fracului se obține prin punctul L.

$$AL=LTP=108 \text{ cm.}$$

Poziția liniei șoldului se determină din calculul lungimii talei, în felul următor:

$$TS=\frac{LT}{2}-3 \text{ cm}=\frac{45}{2}-3=19{,}5 \text{ cm.}$$

Poziția lățimii spatelui se află prin împărțirea în două a distanței dintre punctele AB.

$$AM=\frac{AB}{2}=\frac{25}{2}=12{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctele B, T, S și L se trasează cu ajutorul echerului, linii orizontale spre față, care vor reprezenta linia pieptului, a taliei, a șoldului, precum și linia de terminație a fracului.

Cambrarea taliei și a șoldului la spate se determină prin punctele T_1 și S_1, după cum urmează:

$$TT_1=3 \text{ cm;}$$

$$SS_1=3 \text{ cm.}$$

Din punctul L spre L_1 se aplică aceeași cotă de 3 cm. Se unesc punctele T_1 cu M, prelungindu-se pînă sus la punctul A, iar la intersecția liniei orizontale dusă din punctul B, se notează punctul B_1; pentru completarea liniei cusăturii pe mijlocul spatelui, se unesc punctele T_1, S_1 și L_1.

Lățimea spatelui se obține prin punctul M_1 astfel:

$$MM_1=LSM=23 \text{ cm.}$$

Lățimea răscroielii mînecii, corespunde cu calculul din grosimea pieptului și adaosul de lejeritate pe linia pieptului

$$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{\text{adaos}}{4}=\frac{52}{4}+\frac{9}{4}=15{,}25 \text{ cm.}$$

Lățimea produsului pe linia de bază a pieptului, se stabilește din grosimea pieptului plus adăosul de lejeritate.

$$B_1B_4=GP+\text{adaosul}=52+9=61 \text{ cm.}$$

Pentru stabilirea punctului T_3 din talie, se măsoară distanța punctelor B_3 și B_4 de la piept, plus 0,5 cm și se aplică în felul următor:

$$T_2T_3=B_3B_4+0{,}5 \text{ cm.}$$

Se unesc punctele B_1 cu T_3 cu o linie prelungită în jos.

Poziția liniei vîrf-gît se stabilește prin punctele B_5 și T_4 după cum urmează:

$B_3B_5=\frac{1}{2}$ din distanța punctelor B_3B_4;

$T_2T_4=\frac{1}{2}$ din distanța punctelor T_2T_3.

Înălțimea vîrf-gît, măsură ce reprezintă poziția corpului în față, se obține prin punctele G și G_1.

$$B_5G=\frac{IVG}{4}=\frac{34}{4}=8{,}5 \text{ cm.}$$

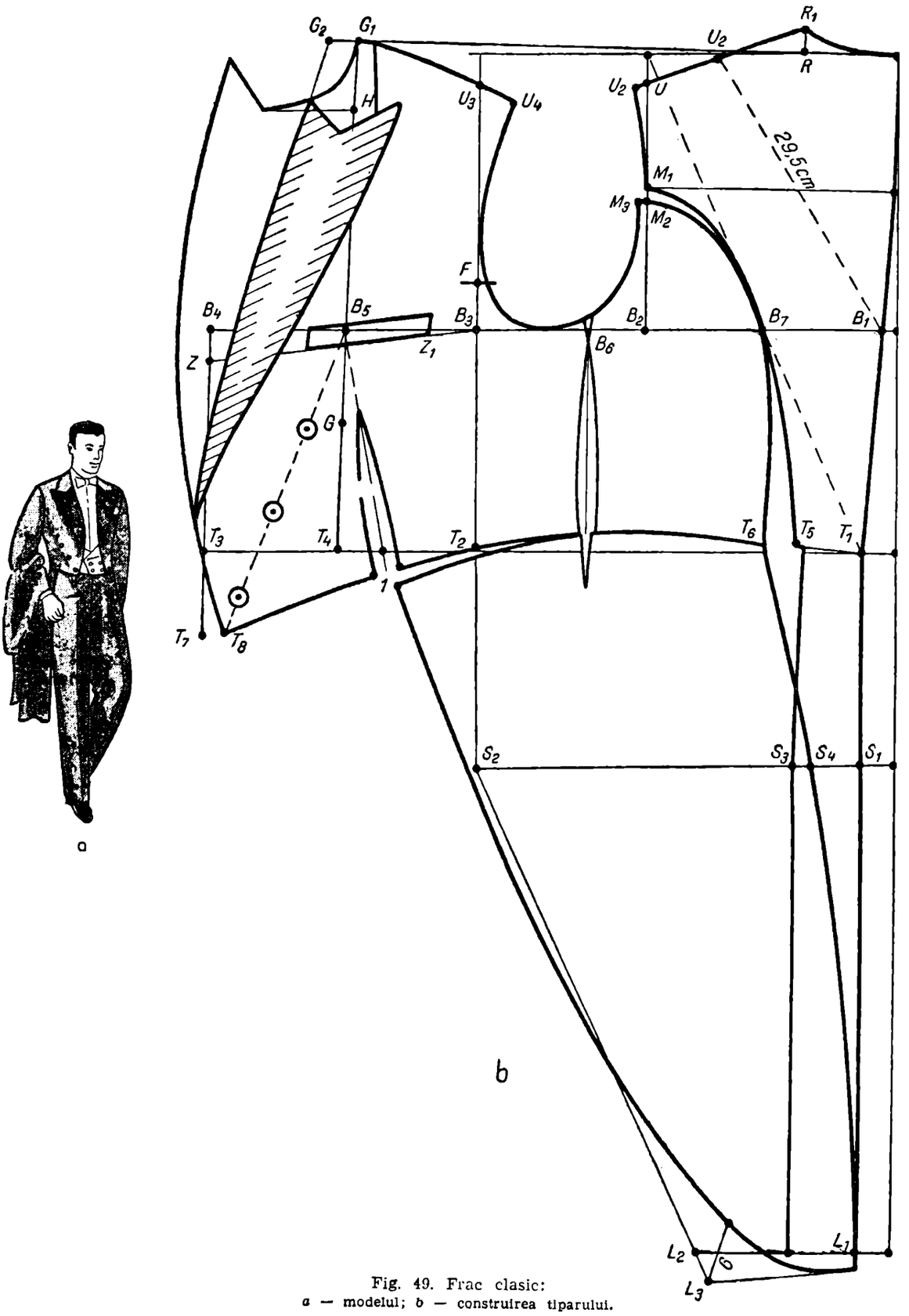

Fig. 49. Frac clasic:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

Din punctul G în sus pe verticală pînă la punctul G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît (IVG) plus 1 cm, necesar pentru rezerva cusăturii de sus de la umăr.

$$GG_1=IVG+1 \text{ cm}=34+1=35 \text{ cm}.$$

Punctele A și G_1 se unesc printr-o linie dreaptă.

Răscroiala gîtului la spate (fetca) au același calcul cu distanța punctelor B_5 și G de exemplu:

$$AR=\frac{IVG}{4}=\frac{34}{4}=8{,}5 \text{ cm}.$$

Distanța punctelor R și R_1 corespunde cu $\frac{1}{4}$ din AR.

$$RR_1=\frac{AR}{4}=\frac{8{,}5}{4}=2{,}1 \text{ cm}.$$

Notă: *după cum se observă din calculul de mai sus, răscroiala gîtului la spate (fetca) se realizează în funcție de poziția corpului în față (IVG). Deci, în cazul unui corp aplecat în față, răscroiala gîtului va avea o valoare mai mică, iar la un corp aplecat spre spate, răscroiala va avea o valoare mai mare.*

Poziția umărului la spate se realizează prin punctul U, avînd la bază calculul din măsura peste umăr (PU).

$B_2U=\frac{1}{2}$ din măsura peste umăr, minus 2 cm$=\frac{50}{2}-2=23$ cm.

Notă: *cota de 2 cm este mai mică, față de normal cu 1 cm; aceasta se datorește faptului că spatele are o cusătură pe omoplați și este necesar a se lăsa o rezervă pentru cusătură.*

Răscroiala gîtului la piept se obține după calculul următor:

$$G_1H=\frac{GP}{8}=\frac{52}{8}=6{,}5 \text{ cm}.$$

Notă: *acest calcul nu este constant, ci variază în funcție de model.*

Se formează răscroiala gîtului conform schiței respective.

Poziția umărului la piept se realizează prin punctul U_3 după cum urmează:

Se determină punctul U_2 prin împărțirea liniei umărului de la spate în două:

$R_1U_2=\frac{1}{2}$ din lățimea umărului (R_1U_1).

Punctele U_2 și B_1 se unesc printr-o linie punctată, apoi se măsoară această distanță, care în cazul de față corespunde cu 29,5 cm. Din punctul B_3 spre U_3 se aplică calculul:

$B_3U_3=PU+2-U_2B_1$ de la spate$=50+2-29{,}5=22{,}5$ cm.

Lățimea umărului la piept corespunde cu lățimea umărului la spate minus 1 cm.

$$G_1U_4=R_1U_1-1 \text{ cm}.$$

Lățimea taliei la spate se stabilește prin punctul T_5, avînd la bază calculul din grosimea taliei (GT).

$T_1T_5=\frac{1}{8}$ din grosimea taliei$=\frac{48}{8}=6$ cm.

Din punctul T_5, se trasează o linie pînă jos la tiv, paralelă cu linia TL, obținîndu-se pe linia șoldului punctului S_3.

Linia părții laterale a pieptului se formează prin punctul B_6 în felul următor:

$B_2B_6=\frac{1}{3}$ din distanța punctelor $B_2B_3=\frac{15{,}25}{3}=5{,}1$ cm.

Din punctul B_6 se trasează o perpendiculară pe linia taliei, iar la întretăierea cu aceasta se cambrează cîte 1,5 cm în stînga și dreapta.

Cusătura spatelui pe linia omoplaților se realizează după cum urmează:

Din punctul M_1 spre M_2 și din M_2 la M_3 se aplică aceeași cotă de 1 cm. Punctul B_7 este fixat la mijlocul distanței punctelor B_1B_2.

$$B_1B_7=\frac{B_1B_2}{2}\frac{22}{2}=11 \text{ cm}.$$

Pentru obținerea cusăturii spatelui, pornind de la linia omoplaților pînă la linia taliei, se unesc punctele M_1, B_7 și T_5 printr-o linie curbă.

Lățimea taliei la piept se stabilește prin punctul T_6, avînd la bază calculul din grosimea taliei și adaosul de lejeritate respectiv:

$T_3T_6=GT+\text{adaos}-T_1T_5$ de la spate$=48+9-6=51$ cm.

Lățimea poalei pe linia șoldului, se determină prin punctele S_2 și S_4 avînd la bază calculul următor:

$S_2S_4=\frac{1}{2}$ din grosimea șoldului, plus 3 cm $=\frac{55}{2}+3=30{,}5$ cm.

Pentru definitivarea cusăturii omoplaților de la talie în sus, se unesc punctele T_6, B_7, M_2 și M_3, apoi în jos spre tiv pentru formarea poalei la spate, se unesc punctele T_6, S_4 pînă la L_1.

Pentru realizarea *boraborului în față*, se coboară din punctul T_3 spre T_7 cu următorul calcul:

$T_3T_7=\frac{1}{6}$ din lungimea taliei$=\frac{45}{6}=7{,}5$ cm.

Din punctul T_7, spre dreapta la punctul T_8, se aplică 2 cm. Punctele T_8 și T_6 se unesc printr-o linie curbă, formînd astfel cusătura în talie. Din punctul T_8 se trasează o linie

diagonală, trecînd prin punctul T_3, prelungită în sus cu circa 3 cm (locul unde rulează reverul).

Pensa din față la acest model se realizează astfel:

Fixarea pensei este stabilită la $\frac{1}{3}$ din distanța punctelor T_2T_4, pornind din punctul T_4 spre dreapta. Pensa are poziția către punctul B_5 și este cambrată cu 2 cm.

Pentru realizarea *cantului poalei* în față se procedează în felul următor:

Din direcția pensei se coboară 1 cm și se notează cu punctul 1, apoi din acest punct se trasează o linie curbă pînă la punctul T_6. Punctele 1 și S_2 se unesc pînă jos la tiv și se obține punctul L_2. Din punctul L_1 se coboară 1,5 cm, iar din punctul L_2 spre L_3 se coboară 3 cm. Se trasează conturul poalei în față printr-o linie ușor rotundă. De asemenea se conturează tivul jos, avînd ca bază o cotă de 6 cm, de la punctul L_3 în sus, (vezi schița respectivă). Pe linia taliei în dreptul liniei punctului B_6 se formează o pensă mică.

Poziția și lungimea buzunarului de sus (laist) se determină în mod obișnuit. Din punctul B_4 pînă la punctul Z, se aplică o cotă de 3 cm, care se unește cu punctul B_3 printr-o linie, realizîndu-se astfel poziția buzunarului. Din punctul B_3 la Z_1 se aplică calculul după cum urmează:

$B_3Z_1=\frac{1}{10}$ din grosimea pieptului, minus 3 cm$=\frac{52}{10}-3=4{,}9$ cm.

Lungimea buzunarului$=\frac{1}{5}$ din grosimea pieptului plus 1 cm$=\frac{52}{5}+1=11{,}4$ cm.

Linia reverului se stabilește din punctul G_2.

$$G_1G_2=2{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctul G_2 spre T_3, mai sus cu circa 3 cm se trasează linia reverului și se formează și lățimea acestuia conform schiței respective.

Locul de întîlnire cu mîneca, atunci cînd se efectuează montarea, se stabilește după cum urmează:

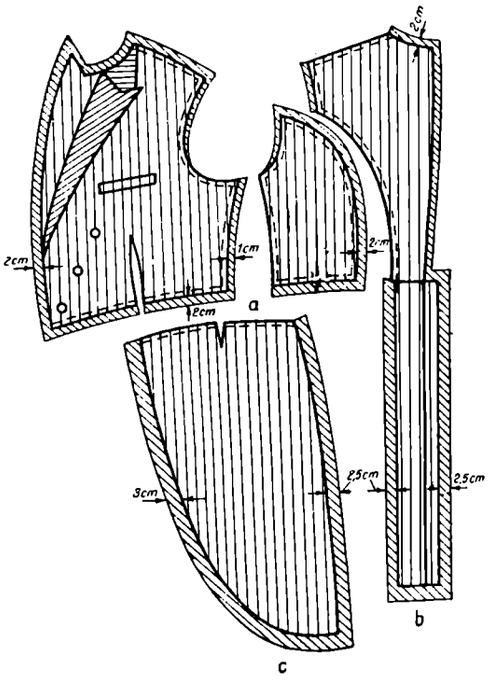

Fig. 50. Rezervele necesare pentru frac:
a — pieptul; *b* — spatele; *c* — poala.

$B_3F=\frac{1}{10}$ din măsura peste umăr, minus 0,5 cm$=\frac{50}{10}-0{,}5=4{,}5$ cm.

Notă: *distanța B_3F de patru ori, constituie înălțimea capului de mînecă care în cazul de față rezultă 18 cm.*

Nasturii de pe piepți sînt plasați la o distanță de 8 cm între ei, avînd direcția către punctul B_5. Figura 50 prezintă rezervele necesare pentru frac, ce se lasă la croit.

E. Construcția tiparului de frac cu revere și guler șal

Modelul fracului ce este prezentat în figura 51, nu diferă mult de cel descris anterior, decît că reverul și gulerul în prelungire sînt acoperite cu mătase lucioasă, avînd o formă, denumită șal. Linia cantului în interior se obișnuiește a fi dublată tot cu aceeași mătase, înlocuind bizeții de stofă.

În față, fracul are prevăzut o pensă, pe linia diagonală, care are rolul de a da o amploare mai substanțială formei pieptului.

Calcule pentru construcția tiparului

Construcția tiparului (fig. 51) nu prezintă diferențe mari, față de cel redat anterior decît în mică parte. Din acest motiv se va descrie în continuare numai partea din față a fracului care se deosebește ca formă, măsuri și adaosuri de lejeritate. *Adaosul de lejeritate* pe linia pieptului este prevăzut 9 cm, pe linia taliei

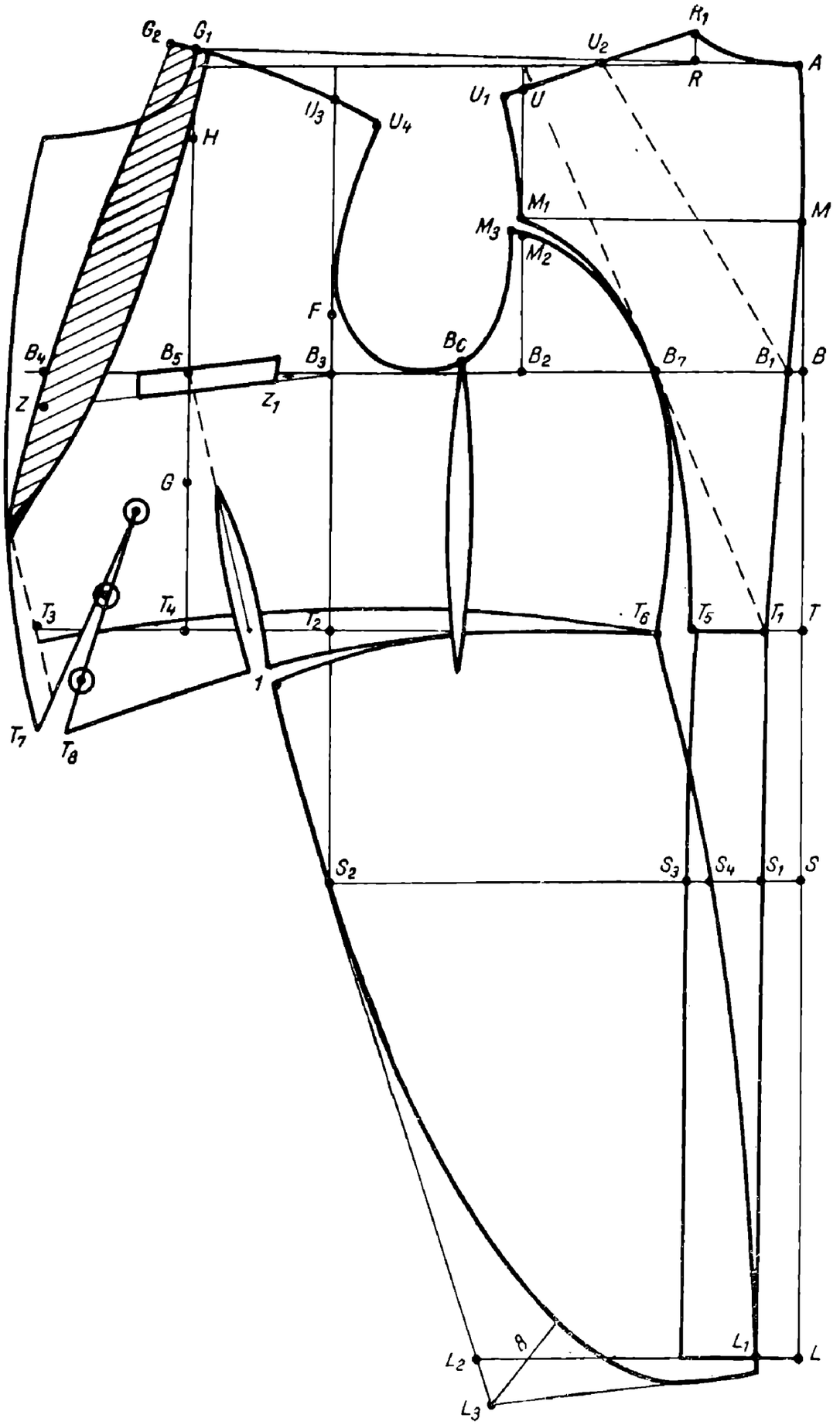

Fig. 51. Construirea tiparului de frac cu revere și guler șal.

8 cm, iar măsurilor luate pe corp sînt următoarele:

— lungimea taliei=46 cm;
— lungimea totală a produsului=105 cm;
— grosimea pieptului=52 cm;
— grosimea taliei=48 cm;
— grosimea şoldului=55 cm;

Măsurile de conformaţie sînt:

— adîncimea răscroielii la spate=25 cm;
— înălţimea vîrf-gît=34 cm;
— măsura peste umăr=50 cm;
— lăţimea spatelui măsurat=23 cm;

Notă: *după cum se poate observa din dimensiunile de mai sus, corpul prezintă o conformaţie şi poziţie normală.*

Punctul T_7 din faţă este plasat cu 2 cm spre stînga în partea de jos a liniei punctate care se uneşte cu linia reverului de sus. Din punctul T_7 spre T_8 se aplică 2 cm. Din punctele T_7 şi T_8 se formează o pensă cu lungimea de circa 20 cm, avînd direcţia sus la punctul B_5. *Reverul* are formă şal, lăţimea lui fiind 5 cm în direcţia buzunarului şi 4 cm în partea de sus.

Notă: *atît forma reverului cît şi lăţimea lui, poate fi în funcţie de modă sau cerinţe.*

F. Construcţia tiparului de jachetă închisă cu un nasture

Figura 52, *a* reprezintă modelul pentru jachetă la un rînd, încheiată cu un nasture în dreptul taliei. Jacheta este asemănătoare cu fracul, deosebindu-se de acesta, numai în partea din faţă a piepţilor, unde are rezervă de petrecut. Jacheta are o formă rotundă în faţă, pornind din linia cantului pînă jos la tiv. Cusătura de pe linia taliei poate fi şi mai jos cu circa 2—3 cm în funcţie de model sau cerinţe.

1. Construcţia tiparului de jachetă

Deoarece jacheta nu prezintă diferenţe mari, faţă de frac, se va descrie în continuare, numai partea din faţă a produsului care se deosebeşte ca formă (fig. 52, *b*).

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este prevăzut 9 cm, pe linia taliei 8,5 cm, iar măsurilor luate direct pe corp sînt evidenţiate în tabelul 11.

Linia boraborului în faţă se stabileşte după cum urmează:

Punctele B_4 şi T_3 se unesc printr-o linie prelungită pînă jos la tiv, obţinîndu-se punctul 1.

$T_3T_7=\frac{1}{6}$ din lungimea taliei$=\frac{44}{6}=7{,}3$ cm.

Din punctul T_7 spre T_8 se coboară cu 2 cm.

Linia cusăturii taliei în formă rotundă se obţine prin unirea punctelor T_7, T_2 şi T_6 conform schiţei respective. În continuare se uneşte punctul T_8 cu T_2.

Tabelul 11

Măsurile pentru jacheta încheiată cu un nasture

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp, cm
Lungimea taliei	LT	44
Lungimea totală a produsului	LTP	102
Lungimea mînecii	LM	60
Grosimea pieptului	GP	46
Grosimea taliei	GT	42
Grosimea şoldului	GS	49
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	23,5
Înălţimea vîrf-gît	IVG	31
Măsura peste umăr	PU	45
Lăţimea spatelui măsurat	LSM	21,5

Notă: *cusătura taliei poate fi coborîtă conform cerinţelor.*

Pensa din faţă este fixată la $\frac{1}{3}$ din distanţa punctelor T_2 şi T_4, pornind din punctul T_4 spre dreapta. Rezerva de petrecut jacheta este prevăzută 2,5 cm, ce se aplică de la punctul T_3 spre stînga.

Formarea poalei în faţă se obţine în felul următor:

Se ia ca punct de orientare punctul 2, care este stabilit la o distanţă de 27 cm, măsurat de la punctul 1 spre punctul 2.

Notă: *forma jachetei în faţă poate fi mai mult sau mai puţin rotunjită, în funcţie de modelul propus.*

În faţă, pe linia cantului, se lasă o rezervă la piept, corespunzătoare adîncimii pensei din faţă (linia punctată arată rezerva amintită).

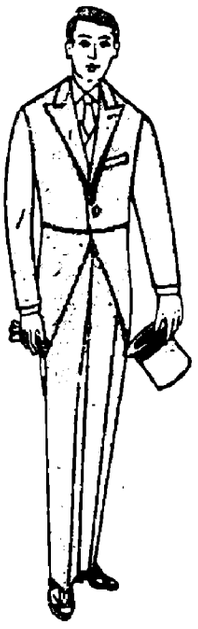

a

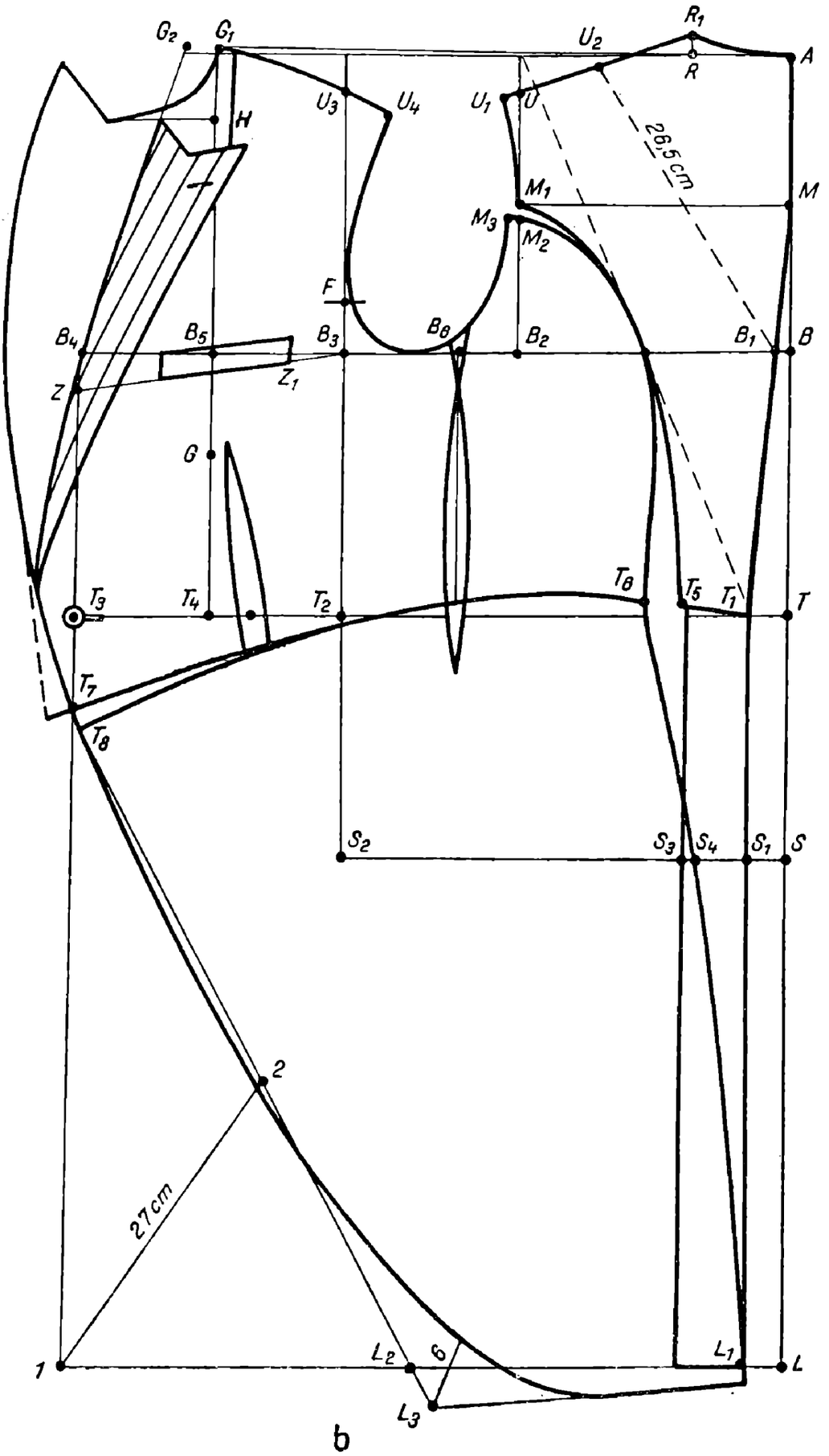

Fig. 52. Jachetă la un rînd:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

G. Construcţia tiparului de redingotă la un rînd

Forma redingotei în faţă este dreaptă (asemănătoare cu pardesiul) şi încheiată la un rînd, cu doi nasturi. Cusătura din talie este coborîtă cu 3 cm, în formă curbată, ceea ce asigură realizarea unei linii evazate. Partea din spate are forma identică cu cea a fracului şi a jachetei. Indiferent de model, redingota nu se confecţionează cu mătase la revere; în mod obişnuit, se foloseşte material fond, sau poate fi prevăzută cu guler de catifea, în funcţie de cerinţe. În mod normal redingota se poartă peste vestă.

1. Construcţia tiparului de redingotă

Construcţia tiparului pentru redingotă (fig. 53) nu se deosebeşte mult faţă de frac şi de jachetă; sînt descrise în continuare numai diferenţierile respective.

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este stabilit 9 cm, iar pe linia taliei 9,5 cm. Construcţia tiparului se face pe baza dimensiunilor din tabelul 12, obţinute prin măsurarea directă a corpului, ceea ce reprezintă în cazul de faţă un corp cu conformaţie normală.

Tabelul 12

Măsurile pentru redingota la un rînd

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp, cm
Lungimea taliei	LT	45
Lungimea totală a produsului	LTP	108
Lungimea mînecii	LM	63
Grosimea pieptului	GP	50
Grosimea taliei	GT	46
Grosimea şoldului	GS	53
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	24,5
Înălţimea vîrf-gît	IVG	33
Măsura peste umăr	PU	48
Lăţimea spatelui măsurat	LSM	22,5

Calcule pentru construcţia tiparului

Se formează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu A, din care stabilesc următoarele puncte:

AB=adîncirea răscroielii la spate=24,5 cm;

AT=lungimea taliei=45 cm;

AL=lungimea totală a produsului=108 cm;

$TS=\frac{1}{2}$ din lungimea taliei -3 cm$=\frac{45}{2}-3=19{,}5$ cm;

$AM=\frac{1}{2}$ din distanţa punctelor $AB=\frac{24{,}5}{2}=12{,}25$ cm;

$TT_1=3$ cm;

$SS_1=3$ cm;

MM_1=lăţimea spatelui măsurat=22,5 cm.

Se trasează o verticală prin M_1 şi la intersecţia cu orizontala din B, se obţine punctul B_2.

$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din grosimea pieptului $+\frac{1}{4}$ din adaos$=\frac{50}{4}=\frac{9}{4}=14{,}75$ cm.

Prin punctul B_3 se trasează o linie verticală şi astfel rezultă pe linia taliei punctul T_2, iar pe linia şoldului punctul S_2.

B_1B_4=grosimea pieptului + adaosul=50+9=59 cm;

$T_2T_3=B_3B_4+0{,}5$ cm.

Punctele B_4 şi T_3 se unesc cu o linie ce se prelungeşte pînă jos la tiv, obţinîndu-se punctul L_1.

$B_3B_5=\frac{1}{2}$ din distanţa punctelor B_3B_4;

$T_2T_4=\frac{1}{2}$ din distanţa punctelor T_2T_3.

Se unesc punctele T_4 cu B_5 cu o linie prelungită pînă sus. $B_5G=\frac{1}{4}$ din înălţimea vîrf-gît$=\frac{33}{4}=8{,}25$ cm (fetca);

GG_1=înălţimea vîrf-gît+1 cm=33+1=34 cm;

$AR=\frac{1}{4}$ din înălţimea vîrf-gît $=\frac{33}{4}=8{,}25$ cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{4}$ din distanţa punctelor $AR=\frac{8{,}25}{4}=2{,}1$ cm;

$B_2U=\frac{1}{2}$ din măsura peste umăr—2 cm$=\frac{48}{2}-2=22$ cm;

$UU_1=1{,}5$ cm;

Punctele U_1 şi M_1 se unesc printr-o linie uşor curbată. $R_1U_2=\frac{1}{2}$ din distanţa punctelor R_1U_1.

Punctele U_2 şi B_1 se unesc printr-o linie punctată care în cazul de faţă are valoarea de 28 cm.

B_3U_3=măsura peste număr+2 cm, minus distanţa dintre punctele U_2B_1 de la spate=48+2—28=22 cm.

a

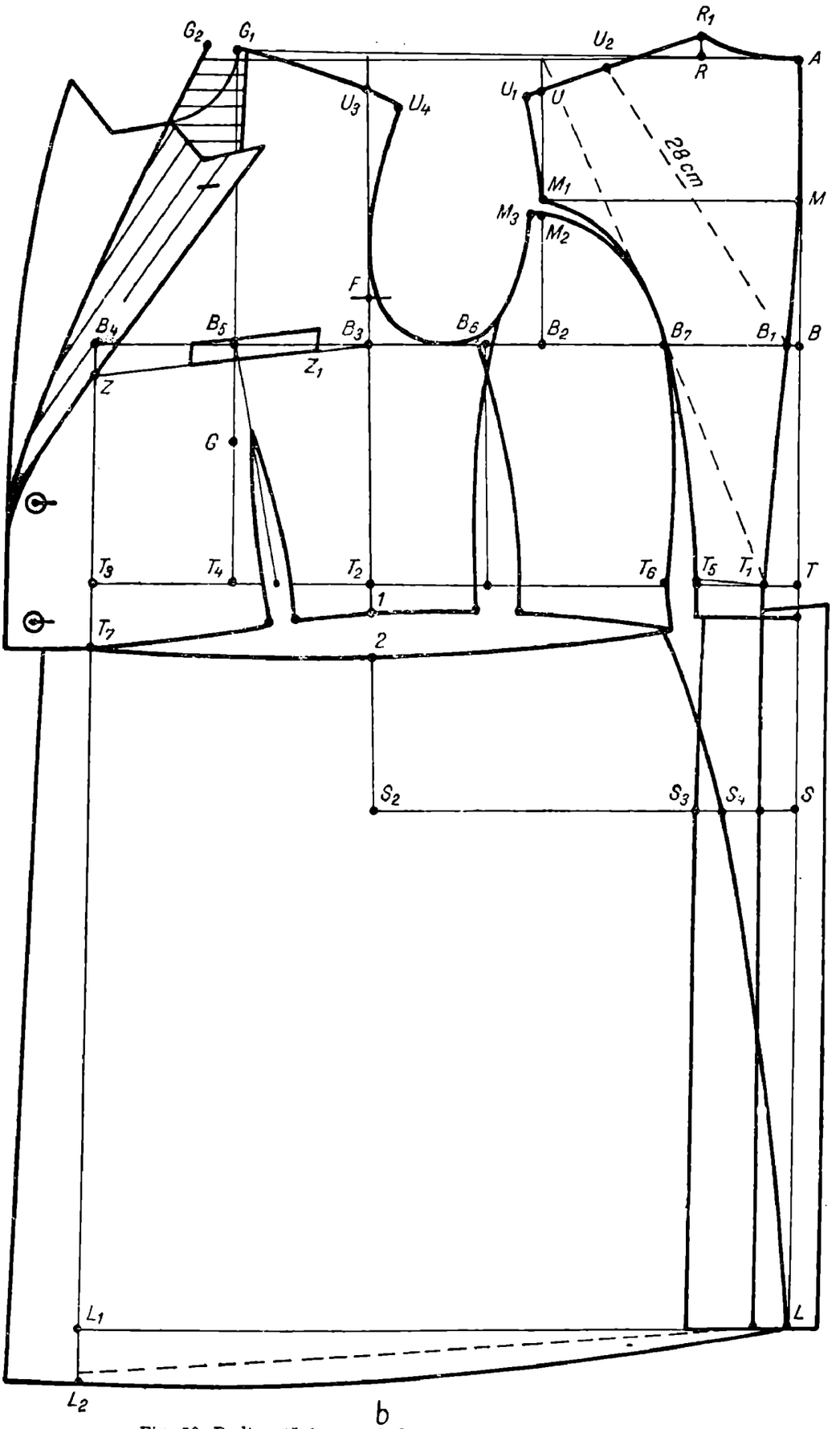

b

Fig. 53. Redingotă la un rînd:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

Se unesc punctele G_1 și U_3 printr-o linie ușor rotunjită, prelungindu-se pînă la U_4 care se obține astfel:

$G_1U_4=R_1U_1$ de la spate—1 cm.

$B_2B_6=\frac{1}{3}$ din distanța punctelor $B_2B_3=$ $=\frac{14,75}{3}=4,9$ cm.

Din punctul B_6, se aplică în stînga și dreapta cîte 1 cm. Cusătura laturii mici a pieptului se realizează conform desenului din figură, formînd o cambrare pronunțată a liniei taliei de circa 4 cm, gata cusut.

Pentru obținerea *cusăturii spatelui* pe linia omoplaților, care este prelungită pînă jos la linia tivului se aplică următoarele calcule:

Din punctul M_1 pînă la M_2 se coboară 1 cm. Din punctul M_2 spre M_3 de asemenea se măsoară 1 cm. Punctul B_7 este fixat pe mijlocul distanței punctelor B_1 și B_2.

Lățimea taliei la spate se obține prin punctul T_5 în felul următor:

$T_1T_5=\frac{1}{8}$ din grosimea taliei$=\frac{46}{8}=5,75$ cm.

Se unesc punctele M_1, B_7 și T_5 printr-o linie curbă, apoi din T_5 în jos se trasează o linie paralelă cu linia TL, obținîndu-se pe linia șoldului punctul S_3. Se unesc punctele M_3, M_2 și B_7 printr-o linie curbă.

Lățimea pieptului în talie se stabilește prin punctul T_6.

T_3T_6=grosimea taliei+adaosul pe linia taliei, minus distanța dintre punctele T_1 și T_5 de la spate=46+9,5—5,75=49,75 cm.

Pentru definitivarea cusăturii omoplaților de la talie în sus, se unesc punctele T_6 și B_7.

Cusătura taliei se realizează în felul următor:

Din punctul T_3 spre T_7 se coboară 5 cm, cotă ce poate fi mărită sau micșorată în funcție de model. Din punctul T se coboară 3 cm. Se formează cusătura taliei la piept, pornind din punctul T_7 spre T_6 coborît cu 3 cm, printr-o linie ușor curbă conform schiței respective.

Pensa din față este plasată la o distanță de $\frac{1}{3}$ din valoarea distanței T_2T_4, pornind din punctul T_4 spre dreapta fiind orientată spre punctul B_5.

Poziția și lungimea buzunarului (laist) se determină astfel:

Din punctul B_4 spre punctul Z se măsoară 3 cm; se unește acest punct cu B_3 printr-o linie ușor înclinată. Din punctul B_3 spre Z_1 se aplică distanța B_3Z_1.

$B_3Z_1=\frac{1}{10}$ din grosimea pieptului —0,3 cm= $=\frac{50}{10}-0,3=4,7$ cm.

Lungimea buzunarului$=\frac{1}{5}$ din grosimea pieptului+1 cm$=\frac{50}{5}+1=11$ cm.

Răscroiala gîtului la piept se realizează prin punctele G_1 și H după cum urmează:

$G_1H=\frac{1}{8}$ din grosimea pieptului $=\frac{50}{8}=$ $=6,25$ cm.

Notă: *acest calcul nu este constant, ci variază în funcție de modă sau cerințe.*

Pentru obținerea *liniei reverului* din punctul G_1 spre G_2 se aplică 2,5 cm.

Formarea poalei redingotei, se stabilește după cum urmează:

Din punctele 1 și 2 se măsoară 4 cm, apoi se trasează o linie ușor curbată (curbura este inversă la linia taliei de la piept), pornind din punctul T_7 prin punctul 2 pînă la T_6 coborît.

Prin obținerea acestui spațiu de 4 cm, se realizează o formă evazată în această direcție, ținîndu-se seama că pe linia tivului se adaugă acest spațiu din talie.

Linia tivului se realizează din punctul L_2 în felul următor:

$L_1L_2=5$ cm.

Din punctul S_2 spre S_4 se aplică calculul:

$S_2S_4=\frac{1}{2}$ din grosimea șoldului+3 cm= $=\frac{53}{2}+3=29,5$ cm.

Conturul poalei la spate, se determină prin unirea punctelor T_6 cu S_4, cu o linie care se prelungește pînă jos la punctul L.

Rezerva pentru petrecut redingota la un rînd, este de 7 cm în dreptul punctului T_3 și 4 cm în dreptul punctului T_7; din punctul L_1 spre stînga se aplică 6 cm.

Notă: *aceste cote neuniforme pentru petrecut produsul respectiv se datoresc faptului că în partea superioară a pieptului s-a lăsat o rezervă mai mare, pentru spațiul celor două pense, iar în partea de jos s-a inclus o rezervă mai mare din cauza evazeului. Atunci cînd se montează linia cusăturii taliei cantul va avea o linie corespunzătoare.*

Prima butonieră se fixează mai sus cu 2 cm față de punctul T_7, iar cea de a doua butonieră cu 10 cm mai sus de prima. Din punctul B_3 spre F se aplică calculul din măsura peste umăr după cum urmează:

$B_3F=\frac{1}{10}$ din măsura peste umăr—0,5 cm= $=\frac{48}{10}-0,5=4,3$ cm.

În final tiparul este conturat pe linia din față a cantului, a tivului, precum și linia reverului, conform cu desenul din schițele respective.

CAPITOLUL 6

Pardesiul şi paltonul pentru bărbaţi

A. Generalităţi

Îmbrăcămintea groasă pentru bărbaţi este nstituită din pardesiu şi palton şi se îmbracă ste sacou.

Paltonul se poartă în anotimpurile răcoase şi se deosebeşte de pardesiu prin stratul vatelină ce se introduce între faţă şi căpşeală, ceea ce face ca acesta să menţină căldura corpului.

Linia pardesiului şi paltonului poate fi sică, sport, fantezi sau raglan, în funcţie de sătura de bază folosită la confecţionare şi cerinţe.

Detaliile componente ale pardesiului şi paltonului sînt aceleaşi ca la sacou, deosebirea constînd numai prin mărimea lor. Spatele poate fi drept sau cambrat pe talie, iar pe linia de mijloc de la partea inferioară este prevăzut cu o deschizătură denumită şliţ. Piepţii sînt prevăzuţi cu buzunare laterale montate în interior sau aplicate pe faţă.

Gulerul are o formă asemănătoare cu gulerul de sacou, dar este mai mare decît acesta. Pardesiul cu linia raglan se caracterizează prin forma mînecii raglan, care porneşte din umăr şi se compune din două sau trei bucăţi.

B. Pardesiul clasic la un rînd de nasturi

Baza construcţiei tiparului pentru pardei este identică cu cea pentru sacou, întrucît se întrebuinţează aceeaşi schemă de conucţie, singura deosebire constînd în dimenıni (lejeritate).

Măsurile pe corp se iau peste vestă, acordu-se un adaos de lejeritate mai mare, oarece se îmbracă peste sacou. La unele ısuri se adaugă cote fixe şi anume:

— la *lungimea taliei (LT), lungimea mîne- (LM)* şi *adîncimea răscroielii la spate (ARS)* adaugă 2 cm;

— la *înălţimea vîrf-gît (IVG)* se adaugă cm;

— la *măsura peste umăr (PU)* se adaugă cm;

— la *lăţimea spatelui măsurat (LSM),* se augă 1,5 cm.

Aceste valori se adaugă la măsurile proţionale (calculate), în cazul unui corp cu o conformaţie normală, precum şi la un corp cu anumite deviaţii de la normal, prin măsurile ce se iau direct pe corp cu centimetrul.

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este egal cu 13 cm pe linia taliei este egal cu 13,5 cm, iar pe linia şoldului cu 9 cm. Adaosul de lejeritate pentru pardesiu este mai mare cu 4 cm faţă de adaosul de la sacou, însă aceasta nu este o regulă, el putînd fi mărit sau micşorat în funcţie de destinaţie, model, ţesătură etc.

În tabelul 13 sînt date măsurile pardesiului clasic.

1. Construcţia tiparului pentru spate şi piept

Construcţia tiparului începe prin formarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează A (fig. 54).

Tabelul 13

Măsurile pardesiului clasic la un rînd

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp peste vestă, cm	Cota ce se adaugă la îmbrăcămintea ce se îmbracă peste sacou, cm	Valoarea totală a măsurilor, cm
Lungimea taliei	LT	45	2	47
Lungimea totală a produsului	LTP	100	—	100
Lungimea mînecii	LM	61	2	63
Grosimea pieptului	GP	48	—	48
Grosimea taliei	GT	44	—	44
Grosimea șoldului	GS	51	—	51
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	24	2	26
Înălțimea vîrf-gît	IVG	32	2,5	34,5
Măsura peste umăr	PU	46	4	50
Lățimea spatelui măsurat	LSM	22	1,5	23,4

Notă: comparînd aceste măsuri luate direct pe corp, cu cele proporționale (calculate) observăm că acest corp prezintă o conformație normală; construcția tiparului se execută pe baza măsurilor totale, adică cele măsurate direct pe corp plus cotele necesare ce se adaugă la îmbrăcămintea care se îmbracă peste sacou.

Linia adîncimii răscroielii la spate (ARS) se stabilește prin punctul B și reprezintă poziția corpului la spate:

$$AB=ARS=26 \text{ cm.}$$

În cazul de față, această măsură corespunde cu măsura proporțională (calculată) plus 2 cm, cotă ce se adaugă la îmbrăcămintea care se îmbracă peste sacou.

Poziția liniei taliei (LT) se determină prin punctul T, obținut prin măsurarea din punctul A pe verticală, în jos pînă la T, a lungimii taliei măsurate, plus 2 cm;

$$AT=LT=47 \text{ cm.}$$

Lungimea totală a produsului (LTP) se stabilește prin punctul L; din punctul A pe verticală în jos, pînă la punctul L, se măsoară lungimea totală a produsului.

$$AL=LTP=100 \text{ cm.}$$

Poziția șoldului se obține prin punctul S și se determină în funcție de lungimea taliei.

Din punctul T pe verticală în jos, pînă la punctul S, se aplică distanța rezultată din calcul:

$$TS=\frac{LT}{2}-3=\frac{47}{2}-3=20,5 \text{ cm.}$$

Poziția lățimii spatelui se stabilește prin punctul M, în felul următor:

$$AM=\frac{AB}{2}=\frac{26}{2}=13 \text{ cm.}$$

Din punctele B, T, S și L se trag linii orizontale spre față.

Cambrarea taliei la spate se determină prin punctul T_1 după cum urmează:

$$TT_1=2,5 \text{ cm.}$$

Această cotă de 2,5 cm este valabilă pentru poziția normală a corpului, dar poate fi schimbată în funcție de modă sau de poziția corpului aplecat pe spate sau în față.

Cambrarea șoldului la spate se stabilește prin punctul S_1.

$$SS_1=3 \text{ cm.}$$

De asemenea, această cotă este valabilă pentru o conformație normală a corpului, ea putînd fi schimbată în plus sau în minus în funcție de modă și poziția corpului.

Se unește punctul T_1 cu M și se prelungește pînă sus la punctul A, iar la intersecția cu linia orizontală din punctul B, se notează cu B_1. Pentru completarea liniei cusăturii de pe mijlocul spatelui, se unesc punctele T_1 și S_1, cu o linie ce se prelungește pînă jos la tiv.

Lățimea spatelui se obține prin punctul M_1; din punctul M la M_1 se aplică valoarea lățimii spatelui măsurată direct pe corp.

$$MM_1=LSM=23,5 \text{ cm.}$$

Prin punctul M_1 se trasează o linie verticală, paralelă cu linia AB, obținîndu-se pe linia pieptului punctul B_2.

Lățimea răscroielii mînecii (LRM) se află prin punctul B_3 și este în funcție de grosimea pieptului (GP) și adaosul de lejeritate (AD).

$$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{AD}{4}=\frac{48}{4}+\frac{13}{4}=15,25 \text{ cm.}$$

Prin punctul B_3 se trasează o verticală pînă la linia taliei, obținîndu-se punctul T_2.

Lățimea produsului pe linia de bază a pieptului se stabilește din valoarea grosimii pieptului (GP) și a adaosului de lejeritate (AD), aplicate pe linia pieptului după cum urmează:

$$B_1B_4 = GP + AD = 48 + 13 = 61 \text{ cm.}$$

Pentru fixarea punctului T_3 de pe linia taliei, se ia de bază distanța punctelor B_3B_4 la care se adaugă 0,5 cm; această cotă se aplică cu scopul de a se asigura o linie corespunzătoare marginii pieptului, care face ca produsul să nu se deschidă în față:

$$T_2T_3=B_3B_4+0,5 \text{ cm.}$$

Punctele B_4 și T_3 se unesc cu o linie ce se prelungește pînă jos, obținîndu-se pe linia șoldului punctul S_2, iar pe linia tivului punctul L_1.

Poziția liniei vîrf-gît, se află prin punctele B_5 și T_4, care rezultă din următorul calcul:

$$B_3B_5=\frac{B_3B_4}{2}; \qquad T_2T_4=\frac{T_2T_3}{2}$$

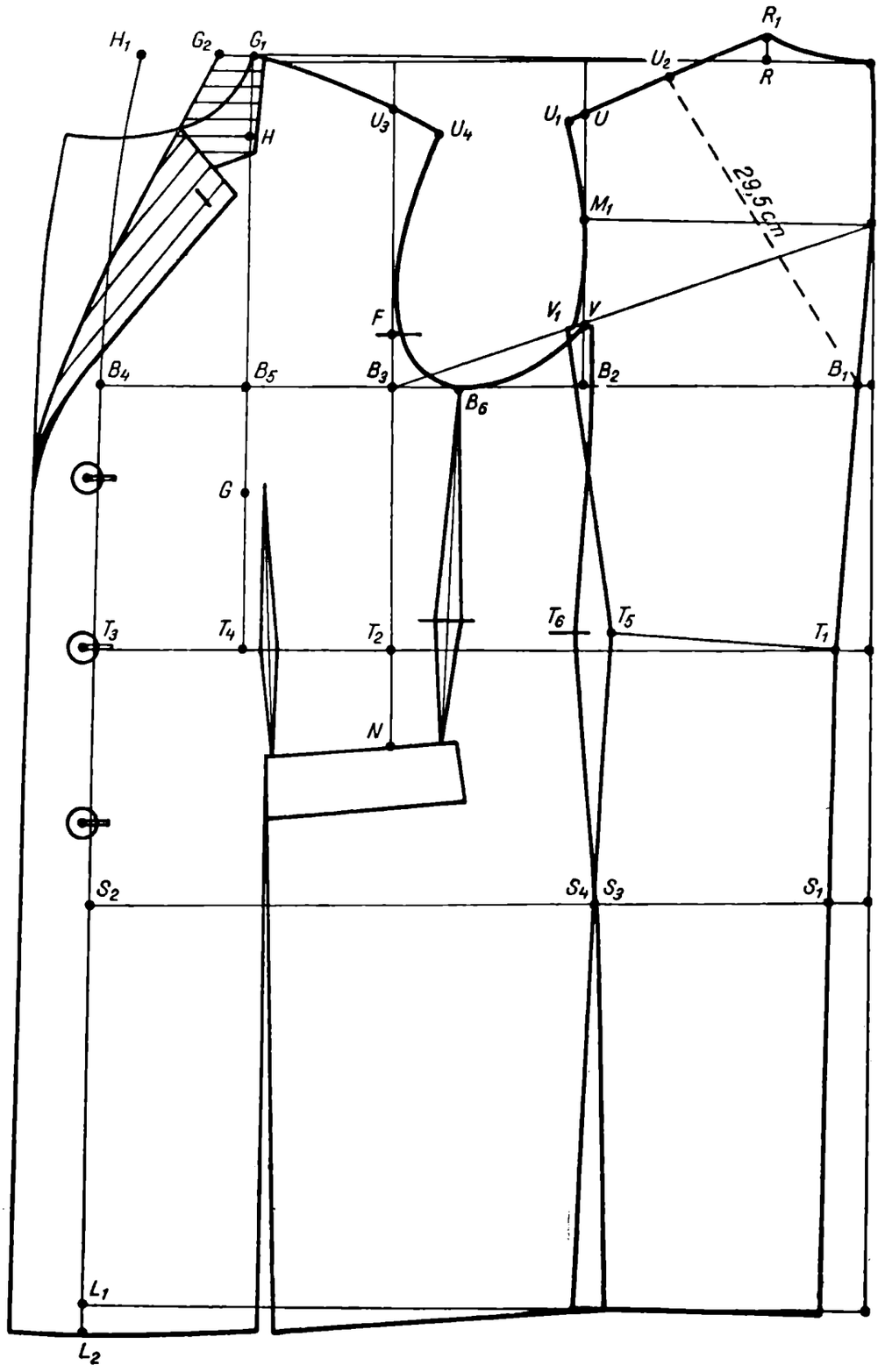

Fig. 54. Construirea tiparului de pardesiu clasic.

Punctele T_4 și B_5 se unesc printr-o linie verticală ce se prelungește pînă sus la orizontala dusă din punctul A.

Înălțimea vîrf-gît (IVG), este măsura care reprezintă poziția corpului în față și se stabilește prin punctele G și G_1 după cum urmează:

$$B_5G=\frac{IVG}{4}=\frac{34,5}{4}=8,6 \text{ cm.}$$

Din punctul G, pe verticală în sus, pînă la punctul G_1, se aplică înălțimea vîrf-gît (IVG) plus 1 cm, necesar pentru rezerva cusăturii de la umăr:

$$GG_1=IVG+1=34,5+1=35,5 \text{ cm.}$$

Punctele A și G_1 se unesc printr-o linie dreaptă. La măsura înălțimii vîrf-gît (IVG) este introdusă în calcul și cota necesară de 2,5 cm, ce se adaugă la produsele îmbrăcate peste sacou.

Răscroiala gîtului la spate (fetca), se realizează în funcție de poziția corpului în față (IVG) și se obține prin punctul R; din punctul A pe orizontală (pe linia AG_1) se aplică dimensiunea rezultată din calculul următor:

$$AR=\frac{IVG}{4}=\frac{34,5}{4}=8,6 \text{ cm.}$$

În cazul unui corp aplecat în față, răscroiala va fi mai mică, iar la un corp aplecat spre spate, răscroiala va fi mai mare (față de normal).

Înălțimea răscroielii gîtului, corespunde cu 1/4 din distanța punctelor AR (fetca).

$$RR_1=\frac{AR}{4}=\frac{8,6}{4}=2,2 \text{ cm.}$$

Poziția umărului la spate se realizează prin punctul U, avînd la bază calculul din măsura peste umăr (PU):

$$B_2U=\frac{PU}{2}-3=\frac{50}{2}-3=22 \text{ cm.}$$

Măsura peste umăr (PU) are introdusă în calcul și cota de 4 cm, ce se adaugă la produsele care se îmbracă peste sacou.

Punctele B_3 și M se unesc printr-o linie diagonală, obținîndu-se prin aceasta punctul V.

Răscroiala gîtului la piept se obține prin punctul H, după cum urmează:

$$G_1H=\frac{GP}{8}+0,5=\frac{48}{8}+0,5=6,5 \text{ cm.}$$

Acest calcul nu este constant, el variază în funcție de modă sau cerințe. Din punctul G_1 la H_1 se aplică exact dimensiunea AR de la spate (fetca):

$$G_1H_1=\frac{IVG}{4}=\frac{34,5}{4}=8,6 \text{ cm.}$$

Punctul H_1 unit cu B_4 și prelungit în jos formează *linia boraborului în față* a produsului. În continuare din punctul H, spre stînga, se trasează o linie orizontală, apoi se formează cu florarul răscroiala gîtului la piept.

Răscroiala gîtului la spate se obține unind punctele AR_1, printr-o linie curbă. Pe linia umărului, punctele R_1 și U se unesc printr-o linie prelungită pînă la U_1, care se află astfel:

$UU_1=1,5$ cm, cotă ce se poate mări sau micșora în funcție de gradul de dezvoltare al omoplaților, precum și de felul de țesătură din care se confecționează produsul respectiv.

Răscroiala mînecii la spate se obține astfel: din punctul V la V_1 se aplică 1,5 cm, valoare necesară pentru lejeritatea pliului de la spate. Cu ajutorul florarului se trasează forma curbă a răscroielii mînecii, unind punctele U_1 cu V_1.

Poziția umărului la piept se stabilește prin punctul U_3 în felul următor:

Distanța R_1U_1 de la spate se împarte în două și se obține punctul U_2:

$$R_1U_2=\frac{R_1U_1}{2}=U_1U_2.$$

Punctele U_2 și B_1 se unesc printr-o linie punctată, apoi se măsoară această distanță, care în cazul de față este egală cu 29,5 cm, și se folosește la determinarea poziției umărului la piept prin formula:

$B_3U_3=(PU+2)-U_2B_1$ de la spate$=(50+2)-29,5=22,5$ cm.

Plusul de 2 cm care se adaugă la măsura peste umăr (PU) reprezintă rezerva cusăturii sus la umăr și spațiul necesar pentru vată. Punctele G_1 și U_3 se unesc printr-o linie curbă prelungită.

Lățimea umărului la piept se stabilește după lățimea umărului de la spate minus 1 cm:

$G_1U_4=R_1U_1$ de la spate -1 cm.

Linia tivului în față se formează prin punctul L_2, care se află, măsurînd din L_1 în jos pe verticală, 2 cm.

$$L_1L_2=2 \text{ cm.}$$

Lățimea taliei la spate se obține prin punctul T_5; se obține trasînd din punctul T_1 o perpendiculară pe dreapta T_1M. Pe această perpendiculară se așază distanța T_1T_5 care se stabilește cu relația

$$T_1T_5=\frac{GT}{4}+7,5=\frac{44}{4}+7,5=18,5 \text{ cm.}$$

Cota de 7,5 cm poate fi mărită sau micșorată în funcție de model sau cerințe.

Lățimea șoldului la spate se stabilește prin punctul S_3 după cum urmează:

$$S_1S_3=\frac{GS}{3}+2,5=\frac{51}{3}+2,5=19,5 \text{ cm}$$

Cota de 2,5 cm se poate schimba în plus sau în minus, în funcție de forma dreaptă, evazată sau conică a produsului.

Lățimea taliei la piept se obține prin punctul T_6 care se ridică la nivelul punctului T_5 de la spate:

$T_3T_6=GT+13,5—T_1T_5$ de la spate$=44+13,5—18,5=39$ cm.

Cota de 13,5 cm reprezintă adaosul de lejeritate de pe linia taliei, în care se include pe lîngă lejeritatea propriu-zisă și cele două pense, precum și rezerva pentru cusătura laterală. Acest adaos poate fi mai mare sau mai mic, în funcție de modelul propus.

Lățimea șoldului la piept se stabilește prin punctul S_4 după calculul următor:

$S_2S_4=GS+9—S_1S_3$ de la spate$=(51+9)—19,5=40,5$ cm.

Cota de 9 cm reprezintă adaosul de lejeritate de pe linia soldului, în care se include și rezerva cusăturii laterale. Acest adaos poate fi schimbat în minus sau în plus, în funcție de forma dreaptă, evazată sau conică a pardesiului.

Poziția și lungimea buzunarului lateral se obține aplicînd din punctul T_2 la N 1/6 din lungimea taliei; prin N se trasează o linie paralelă cu tivul

$$T_2N=\frac{LT}{6}=\frac{47}{6}=7,8 \text{ cm.}$$

$$\text{Lungimea buzunarului lateral}=\frac{GP}{6}+7,5=\frac{48}{6}+7,5=15,5 \text{ cm.}$$

Plasarea buzunarului în lungime se efectuează în felul următor:

Din punctul N spre dreapta se aplică 1/3 din lungimea buzunarului, care este egală cu 5,2 cm, iar spre stînga se aplică 2/3 din lungimea buzunarului care este egală cu 10,3 cm.

Pentru determinarea punctului F care trebuie să corespundă cu punctul F de la mînecă, atunci cînd se montează mîneca la produs, se ia ca bază măsura peste umăr (PU):

$$B_3F=\frac{PU}{10}—0,5=\frac{50}{10}—0,5=4,5 \text{ cm.}$$

Conturul cusăturii laterale a spatelui se obține prin unirea punctelor V_1, T_5 și S_3 și în prelungire pînă jos la tiv, iar conturul cusăturii laterale la piept se obține unind punctele V, T_6 și S_4 și prelungind această linie tot pînă jos la tiv, conform desenului din figură.

Rezerva de petrecut pardesiul în față poate fi 5—5,5 cm și se aplică de la linia boraborului spre stînga, trasînd printr-o linie conturul cantului, conform figurii.

Poziția butonierelor se fixează în mod normal respectînd indicațiile de mai jos.

Distanța dintre butoniere este egală cu 14 cm, ceea ce corespunde cu 1/3 din distanța punctelor H și T_4.

Prima butonieră (la acest model) este fixată pe linia taliei, iar celelalte două la o distanță între ele de 14 cm.

Răsfrîngerea reverului se realizează în felul următor:

Din punctul G_1 la G_2 se aplică 2,5 cm, iar din G_2 se duce o linie diagonală (linia reverului) pînă la circa 2—3 cm mai sus de prima butonieră, apoi se formează lățimea reverului corespunzător cerinței sau modei.

Poziția penselor se stabilește în felul următor:

Pensa de subraț se află față de B_3 la o distanță egală cu 1/10 din grosimea pieptului plus 0,5 cm.

$$B_3B_6=\frac{GP}{10}+0,5=\frac{48}{10}+0,5=5,3 \text{ cm.}$$

Din punctul B_6 se trasează o linie pînă la buzunarul lateral, astfel încît capătul pensei să fie la 1 cm, de la capătul buzunarului în interior.

Pensa din față se află tot la 1 cm de la capătul buzunarului în interior și din acest punct se trasează o linie în sus, avînd direcția echerului spre punctul G_1. Pensa din față se termină la 1/3 din distanța cuprinsă între punctele T_4 și B_5, pornind de la B_5 în jos.

De la capătul buzunarului din față, pînă jos la tiv, se duc două linii, avînd o adîncime de circa 1 cm. Aceste linii se suprapun în scopul formării unei pense pentru abdomen (baușnit) pe linia buzunarului. Ca urmare, pensa de la subraț și cusătura laterală, avansează spre dreapta. Pentru ușurința acestei mișcări, se decupează cu foarfecele conturul tiparului pieptului, precum și pensa de la subraț, împreună cu linia buzunarului lateral, după care se suprapun aceste două linii verticale. Schimbarea poziției pensei și a cusăturii laterale se efectuează pentru ca, produsul să prezinte în final o linie corespunzătoare. Important de reținut, este faptul că linia cusăturii laterale de la talie în jos, rămîne cea inițială.

C. Pardesiul la un rînd, formă dreaptă

În fig. 55. se reprezintă un model de pardesiu la un rînd încheiat cu trei nasturi.

Pardesiul are o linie dreaptă și o lărgime superioară pardesiului clasic redat anterior. Adaosul de lejeritate pe linie pieptului este prevăzut 14 cm.

1. Construcția tiparului de pardesiu drept

Pentru construcția tiparului, se folosesc măsurile de bază ale corpului, determinate pentru sacou, adăugîndu-se plusurile necesare produselor ce se îmbracă peste sacou.

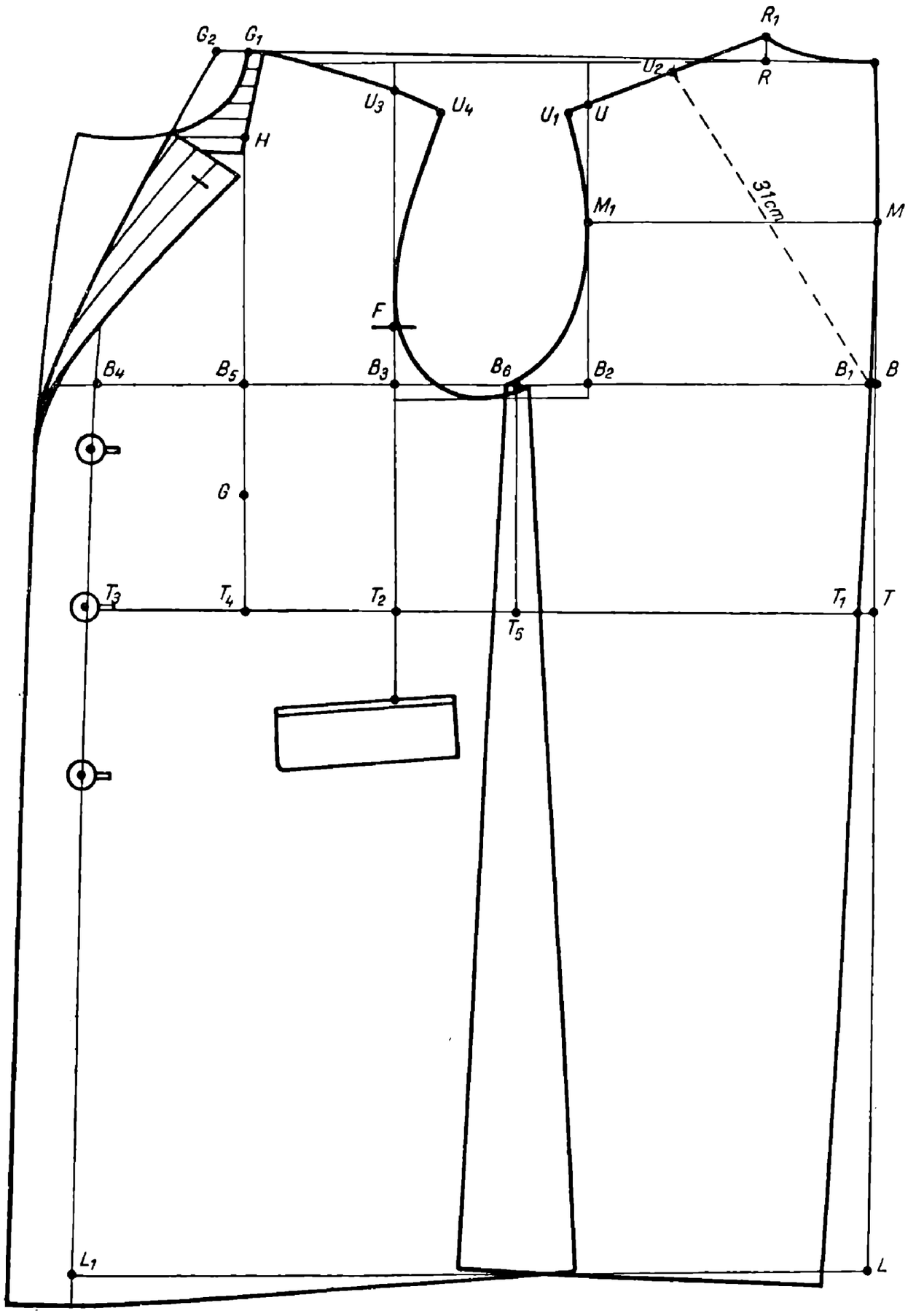

Fig. 55. Construirea tiparului de pardesiu la un rînd, formă dreaptă.

În tabelul 14 se redau măsurile luate direct pe corp peste vestă, inclusiv cotele ce se adaugă pentru pardesiu.

Tabelul 14

Măsurile pardesiului la un rînd, forma dreaptă

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct peste vestă, cm	Cota ce se adaugă la îmbrăcămintea care se îmbracă peste sacou, cm	Valoarea totală a măsurilor, cm
Lungimea taliei	LT	45	2	47
Lungimea totală a produsului	LTP	102	—	102
Grosimea pieptului	GP	52	—	52
Grosimea taliei	GT	48	—	48
Grosimea șoldului	GS	55	—	55
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	25	2	27
Înălțimea vîrf-gît	IVG	34	2,5	36,5
Măsura peste umăr	PU	50	4	54
Lățimea spatelui măsurat	LSM	23	1,5	24,5

Notă: din măsurile de mai sus reiese un corp cu o conformație normală, lipsind diferențele în plus sau în minus, față de măsurile proporționale (calculate);

— deși grosimea taliei și grosimea șoldului nu sînt folosite în descrierea tiparului, acestea au fost introduse în tabel, cu scopul de a se reda conformația corpului.

Calcule pentru construcția tiparului

Construcția tiparului (fig. 55), se efectuează pe baza valorilor totale a măsurilor din tabelul 14.

Se începe prin formarea unui unghi drept, al cărui vîrf se notează cu A.

$AB=\frac{1}{4}$ din grosimea pieptului+14 cm= $=\frac{52}{4}+14=27$ cm.

Această dimensiune corespunde cu măsura luată direct pe corp.

Notă: *la acest calcul s-au adăugat și cei 2 cm, cotă necesară pentru produse ce se îmbracă peste sacou.*

AT=lungimea taliei=47 cm;

AL=lungimea totală a produsului= =102 cm;

$AM=\frac{1}{2}$ din valoarea distanței $AB=\frac{27}{2}=$ =13,5 cm;

TT_1=1,5 cm;

MM_1=lățimea spatelui măsurat=24,5 cm;

$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din grosimea pieptului+ $\frac{1}{4}$ din adaos= $\frac{52}{4}+\frac{14}{4}=16,5$ cm;

B_1B_4=grosimea pieptului+adaosul=52+ +14=66 cm;

T_2T_3=valoarea distanței B_3B_4 de la piept, plus 0,5 cm;

Punctul B_5 este așezat pe mijlocul dreptei B_3B_4, iar punctul T_4 la mijlocul distanței T_2T_3.

$B_5G=\frac{1}{4}$ din înălțimea vîrf-gît= $\frac{36,5}{4}=$ =9,1 cm;

GG_1=înălțimea vîrf-gît, plus un centimetru=36,5+1=37,5 cm;

$AR=\frac{1}{4}$ din înălțimea vîrf-gît= $\frac{36,5}{4}=$ =9,1 cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{4}$din distanța punctelor $AR=\frac{9,1}{4}=$ =2,25 cm;

$B_2U=\frac{1}{2}$ din măsura peste umăr—3 cm= $=\frac{54}{2}-3=24$ cm;

UU_1=1,5 cm.

Punctul U_2 este fixat pe mijlocul distanței R_1U_1. Punctele U_2 și B_1 se unesc, apoi se măsoară această distanță, rezultînd în cazul de față 31 cm.

B_3U_3=măsura peste umăr+2 cm, minus U_2B_1 de la spate=54+2—31=25 cm;

$G_1H=\frac{1}{8}$ din grosimea pieptului+0,5 cm= $=\frac{52}{8}+0,5=7$ cm;

$B_2B_3=\frac{1}{3}$ din valoarea punctelor $B_2B_3=$ $=\frac{16,5}{3}=5,5$ cm.

Din punctul B_6, în stînga și dreapta, se aplică cîte 1 cm, iar din punctul T_5, în stînga și dreapta, se aplică cîte 2 cm.

Notă: *aceste cote nu sînt constante, ci variază în funcție de lărgimea pardesiului, conform modelului propus.*

Pe linia tivului, în față la punctul L_1, se coboară 2 cm. Pentru a se da o amploare corespunzătoare produsului, se coboară lățimea răscroielii mînecii cu 1 cm, după care se formează răscroiala mînecii, inclusiv lățimea umărului la piept, care este mai îngustă cu 1 cm, față de lățimea umărului la spate.

Poziția buzunarului se fixează din punctul N după cum urmează:

$T_2N=\frac{1}{6}$ din lungimea taliei= $\frac{47}{6}=7,8$ cm.

Din punctul N se trasează o linie orizontală în stînga și dreapta paralelă cu linia tivului de jos.

Lungimea buzunarului $= \frac{1}{6}$ din grosimea pieptului $+ 7{,}5$ cm $= \frac{52}{6} + 7{,}5 = 16{,}2$ cm.

Plasarea buzunarului în lungime se efectuează în felul următor:

Din punctul N, spre dreapta, se aplică $\frac{1}{3}$ din lungimea buzunarului, care este egală cu 5,4 cm, iar spre stînga se aplică $\frac{2}{3}$ din lungimea buzunarului care rezultă de 10,8 cm.

Rezerva pentru petrecut pardesiul la un rînd poate fi de 5—5,5 cm în funcție de model.

Pentru obținerea punctului F, care trebuie să corespundă cu punctul F de la mînecă, atunci cînd se montează mîneca la produs, se ia ca bază pentru calcul măsura peste umăr.

$B_3F = \frac{1}{10}$ din măsura peste umăr, minus 0,5 cm $= \frac{54}{10} - 0{,}5 = 4{,}9$ cm.

Notă: *valoarea distanței B_3F, înmulțită cu patru, constituie înălțimea capului de mînecă.*

Linia reverului se stabilește din punctul G_2.

$G_1G_2 = 2{,}5$ cm.

Distanța dintre butoniere este stabilită prin împărțirea la trei a distanței dintre punctele H și T_4 din talie; în cazul de față corespunde cu 13,5 cm.

D. Pardesiul de formă conică

Figura 56 reprezintă modelul pardesiului la un rînd, încheiat cu patru nasturi. Are o formă dreaptă, cu o singură pensă în față, ușor cambrat pe linia taliei, iar de la talie în jos, linia produsului este conică. Pardesiul este tighelit la o distanță de circa 1 cm de margine pe linia cantului, reverului, gulerului, precum și clapele de la buzunarele laterale, ce sînt ușor înclinate. Mînecile sînt prevăzute cu cusătură pe mijloc, fiind de asemenea tighelite.

1. Construcția tiparului de spate și piept

Pentru construcția tiparului din figura 56, se folosește pe linia pieptului un adaos de lejeritate de 14 cm.

La acest model nu este necesar să se considere adaosul pe linia taliei și a șoldului, deoarece linia cusăturii laterale are formă dreaptă.

Baza de construcție este identică cu cea a pardesiului cu formă dreaptă prezentat anterior; de aceea în cazul de față nu se vor mai repeta calculele respective, decît unele mici deosebiri ce există la acest model.

Măsurile sînt următoarele:

— lungimea taliei=46 cm;
— lungimea totală a produsului=96 cm;
— grosimea pieptului=50 cm;
— adîncimea răscroielii mînecii=26,5 cm;
— înălțimea vîrf-gît=35,5 cm;
— măsura peste umăr=52 cm;
— lățimea spatelui măsurat=24 cm.

Cusătura laterală este stabilită prin punctele B_6 și T_5 în felul următor:

Din punctul T_5 în stînga și dreapta se aplică 0,75 cm; aceste două puncte se unesc cu punctul B_6 printr-o linie dreaptă pînă jos la tiv. Se cambrează ușor pe linia taliei cu cîte 1 cm în partea din spate și piept.

Buzunarul lateral are înclinația spre punctul T_3 din talie.

Butonierele sînt așezate la o distanță de 11 cm între ele.

2. Construcția tiparului de mînecă

Tiparul de mînecă din figura 57 se realizează în baza unor dimensiuni ale pieptului de pardesiu, după cum urmează:

Lățimea răscroielii mînecii (LRM)=16 cm;

Valoarea distanței punctelor B_3, F de la pieptul pardesiului=4,7 cm;

Grosimea pieptului (GP)=50 cm;

Lungimea mînecii (LM)=63 cm.

Notă: *lățimea răscroielii mînecii este chiar distanța punctelor B_2 și B_3 de la tiparul pieptului care rezultă prin calculul următor:*

$$B_2B_3 = \frac{GP}{4} + \frac{adaos}{4} = \frac{50}{4} + \frac{14}{4} = 16 \text{ cm.}$$

Valoarea distanței punctelor B_3 și F de la pieptul pardesiului se determină prin următorul calcul:

$$B_3F = \frac{PU}{10} - 0{,}5 = \frac{52}{10} - 0{,}5 = 4{,}7 \text{ cm.}$$

Punctul F de la mînecă este semnul de întîlnire cu punctul F de la piept, atunci cînd mînecile se montează.

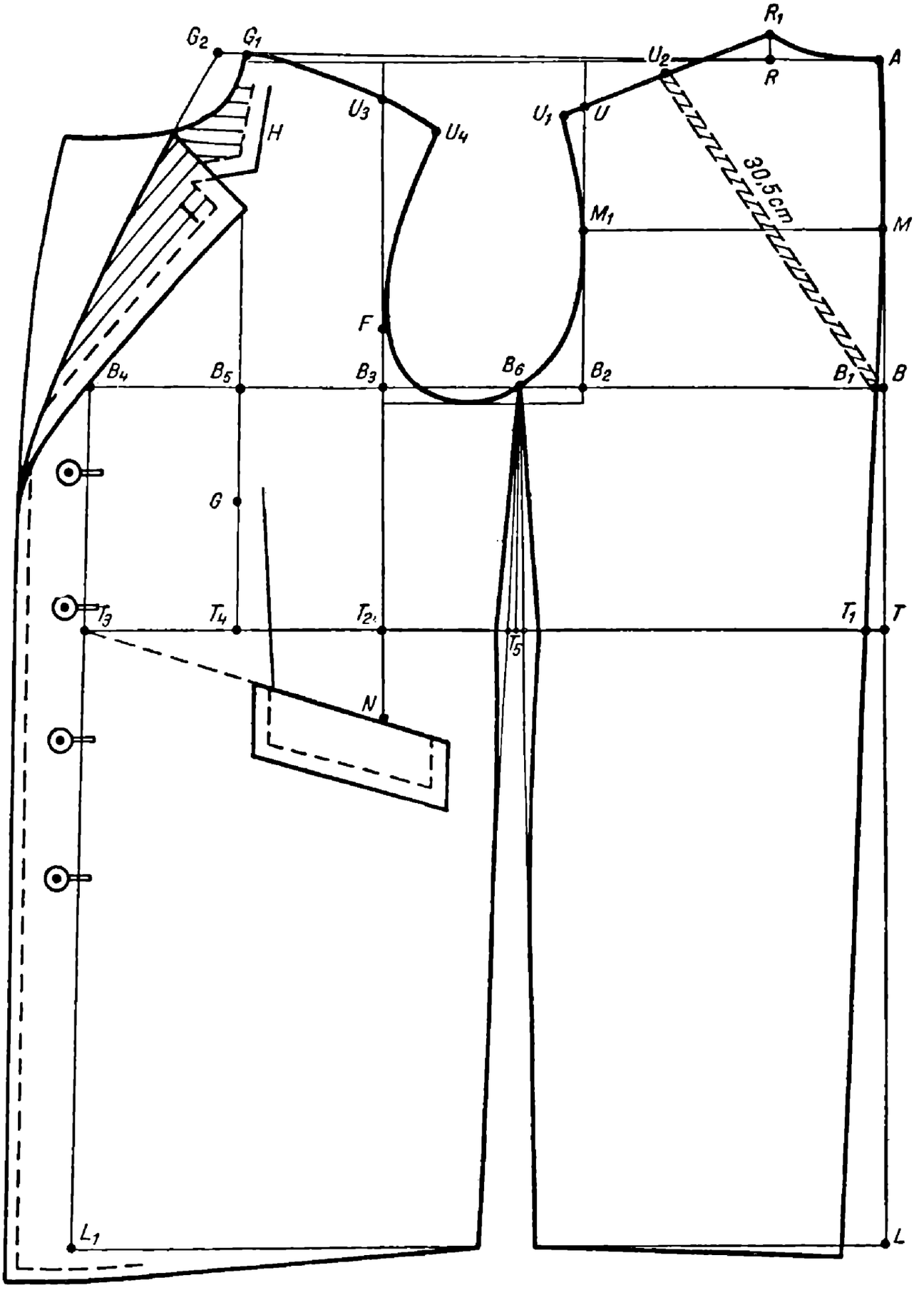

Fig. 56. Construirea tiparului pardesiului de formă conică.

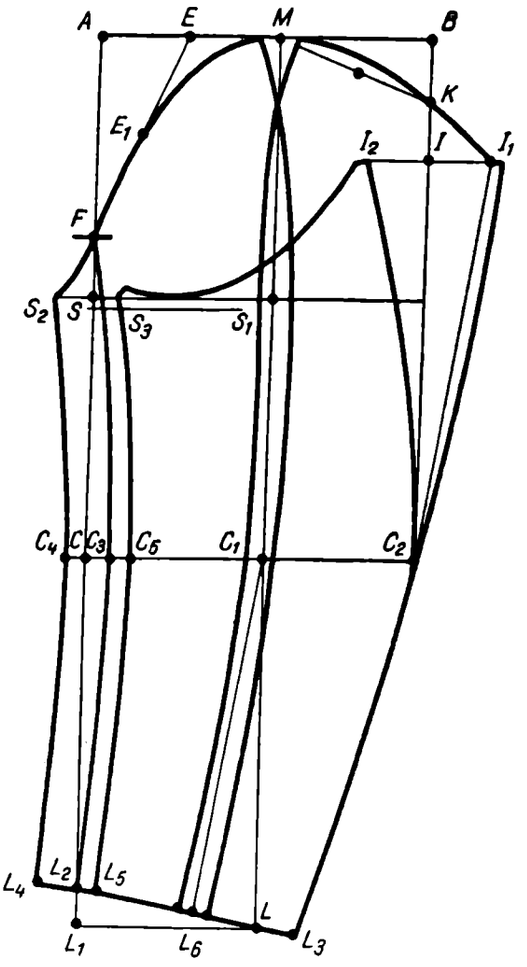

Fig. 57. Construirea tiparului de mînecă pentru pardesiu.

Calcule pentru construcţia tiparului

Construcţia tiparului feţei de mînecă, începe prin desenarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A.

Lăţimea mînecii în partea superioară, se obţine unind punctele A şi B. Această distanţă reprezintă o dată şi jumătate valoarea lăţimii răscroielii mînecii.

$$AB=LRM+\frac{LRM}{2}=16+\frac{16}{2}=24 \text{ cm.}$$

Mijlocul feţei de mînecă se stabileşte prin punctul M, după cum urmează:

$$AM=\frac{AB}{2}+1 \text{ cm}=\frac{24}{2}+1=13 \text{ cm.}$$

Din punctul M se trasează o linie verticală în jos, paralelă cu linia ce trece prin punctul A.

Notă: *de menţionat că punctul M întîlneşte cusătura umărului de la piept (cînd mînecile se montează), asigurîndu-se astfel o poziţie corectă a mînecii. Cînd mîneca are cusătură pe mijlocul feţei (cazul de faţă) aceasta trebuie să corespundă cu cusătura umărului.*

Înălţimea răscroielii mînecii (capul de mînecă), se realizează prin punctele A şi S, ceea ce reprezintă de patru ori valoarea punctelor B_3 şi F de la piept.

$$AS=B_3F\times4=4{,}7\times4=18{,}8 \text{ cm.}$$

Din punctul S se trage o linie orizontală spre dreapta, paralelă cu linia punctelor A şi B, iar la intersecţia cu linia verticală dusă din punctul M, se notează cu punctul S_1. Din punctul S pînă la F se aplică dimensiunea punctelor B_3 şi F de la piept, care este egală cu 4,7 cm sau $\frac{1}{4}$ din distanţa punctelor AS. Aceeaşi valoare de 4,7 cm, se aplică şi de la punctul B în jos la punctul K. Punctul E este aşezat la mijlocul distanţei AM.

$$AE=\frac{AM}{2}=\frac{13}{2}=6{,}5 \text{ cm.}$$

Punctele E şi F se unesc printr-o linie care se împarte în două, obţinîndu-se punctul E_1; de asemenea punctele M şi K se unesc cu o linie al cărei mijloc se marchează printr-un punct.

Lungimea mînecii se obţine prin punctul L după cum urmează:

ML=lungimea mînecii+1 cm = 63+1 = =64 cm.

Notă: *cota de 1 cm reprezintă rezerva pentru cusătura de sus a mînecii, iar în lungime sînt incluşi 2 cm, ce sînt necesari pentru îmbrăcămintea ce se îmbracă peste sacou.*

Din punctul L spre stînga la punctul L_1 se trasează o linie de echer. Din punctul L_1 în sus se urcă cu 3 cm şi se notează cu punctul L_2. Punctele L_2 şi L în prelungire, se unesc printr-o linie care reprezintă terminaţia mînecii în partea inferioară (tivul mînecii).

Poziţia cotului se obţine prin punctul C, care rezultă prin împărţirea în două a distanţei dintre punctele L_2 şi F.

$$FC=\frac{L_2F}{2}.$$

Din punctul C spre dreapta se trasează o linie de echer şi la intersecţia cu verticalele duse din punctele M şi B se notează punctele C_1 şi respectiv C_2.

Capul de mînecă se formează, prin unirea punctelor F, E_1, M şi K conform schiţei alăturate. Din punctul C spre C_3 se aplică 2 cm, apoi se unesc punctele F, C_3 şi L_2 printr-o linie uşor arcuită.

Lățimea mînecii în partea de jos se stabilește prin punctul L_3 după cum urmează:

Lățimea mînecii la tiv, în mod normal se ia 2/3 din lățimea mînecii în partea superioară (distanța AB), dar acest calcul nu este constant, ci este în funcție de modă sau cerințe.

$$L_2L_3=\frac{AB}{3}\times 2=\frac{24}{3}\times 2=16 \text{ cm.}$$

(Pe tipar se aplică 16,75 cm).

Cusătura cotului se realizează în felul următor.

Punctul I este așezat la mijlocul distanței AS. Din punctul I spre I_1 se aplică $\frac{1}{10}$ din grosimea pieptului.

$$I\,I_1=\frac{GP}{10}=\frac{50}{10}=5 \text{ cm.}$$

Se unesc punctele I_1 C_2 și L_3, conform schiței respective, formîndu-se astfel cusătura cotului.

Notă: *cusătura cotului sus, în cazul de față este mai coborîtă decît obișnuit, ceea ce nu este o regulă.*

Cusătura pe mijlocul feței de mînecă se determină astfel:

Distanța punctelor L_2 și L_3 de la tiv se împarte în două obținîndu-se punctul L_6. Din punctul L_6 în stînga și dreapta se aplică cîte 1 cm. Punctul L_6 se unește cu punctul C_1 de pe linia cotului. Din punctul M spre stînga și dreapta se aplică cît 1 cm, iar din aceste puncte se trag linii ușor arcuite prelungindu-se în jos pe linia punctelor C_1, L_6, la o distanță de 1 cm de aceste puncte, formîndu-se astfel cusătura din mijlocul feței de mînecă.

Notă: *liniile din mijlocul feței de mînecă fiind suprapuse, impun ca scoaterea părții din față și din spate să se facă cu ruleta.*

Rezerva mînecii în față se obține prin punctele S_2, C_4 și L_4 după cum urmează:

Din punctul S spre S_2 se aplică 3 cm; din punctul C_3 spre C_4 se aplică 3 cm; din punctul L_2 spre L_4 se aplică 3 cm. Se unesc punctele S_2, C_4 și L_4 printr-o linie ușor arcuită paralelă cu linia F, C_3 și L_2.

Dosul de mînecă

Pentru stabilirea definitivă a cusăturii interioare se aplică din punctele S, C_3 și L_2 spre dreapta o cotă de 1,5 cm, obținîndu-se astfel punctele S_3, C_5 și L_5.

$$SS_3=1{,}5 \text{ cm;}$$

$$C_3C_5=1{,}5 \text{ cm;}$$

$$L_2L_5=1{,}5 \text{ cm.}$$

Se unesc punctele S_3, C_5 și L_5 printr-o linie arcuită, paralelă cu linia dusă prin punctele S, C_3 și L_2. Răscroiala dosului de mînecă se realizează în felul următor:

Din punctul I spre I_2 se aplică aceleași calcule de la distanța $I\,I_1$, adică $\frac{1}{10}$ din grosimea pieptului. Punctele I_2 și S_1 se unesc, apoi se formează răscroiala, identic cu figura alăturată, ținînd cont ca aceasta să fie adîncită cu 1 cm (la fel cu răscroiala de la piept care este coborîtă tot cu 1 cm). Această coborîre se efectuează și în dreptul punctelor F și S_2 de la fața de mînecă. Se formează definitiv cusătura cotului, unindu-se punctele I_2 cu C_2, printr-o linie ușor curbată.

Notă: *de menționat că în cazul cînd răscroiala mînecii de la piept este coborîtă pînă la 2 cm, cu aceeași valoare se coboară și la răscroiala mînecii; cînd răscroiala de la piept este coborîtă cu peste 2 cm, atunci răscroiala de la mînecă se coboară numai cu jumătate din valoarea respectivă.*

E. Pardesiul de formă raglan la un rînd

Pardesiul de formă raglan (fig. 58, *a*) prezintă caracteristici asemănătoare cu pardesiul drept, în ceea ce privește partea inferioară a acestuia; partea superioară se deosebește prin forma mînecii raglan, care ajunge pînă la guler, încheindu-se cu acesta printr-o cusătură. Raglanul se confecționează din țesături de lînă și în acest caz poate fi folosit ca pardesiu sau palton; se poate confecționa și din țesături impermeabile, relon, tercot etc. fiind folosit pe timp umed.

1. Construcția tiparului de spate și piept

Tiparul pardesiului raglan (fig. 58, *b*) se realizează pe baza tiparului de pardesiu drept, aplicîndu-se apoi transformările necesare pentru forma raglan. Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este prevăzut 15 cm. Se asigură astfel o lărgime corespunzătoare acestui gen de îmbrăcăminte, ceea ce face ca produsul să

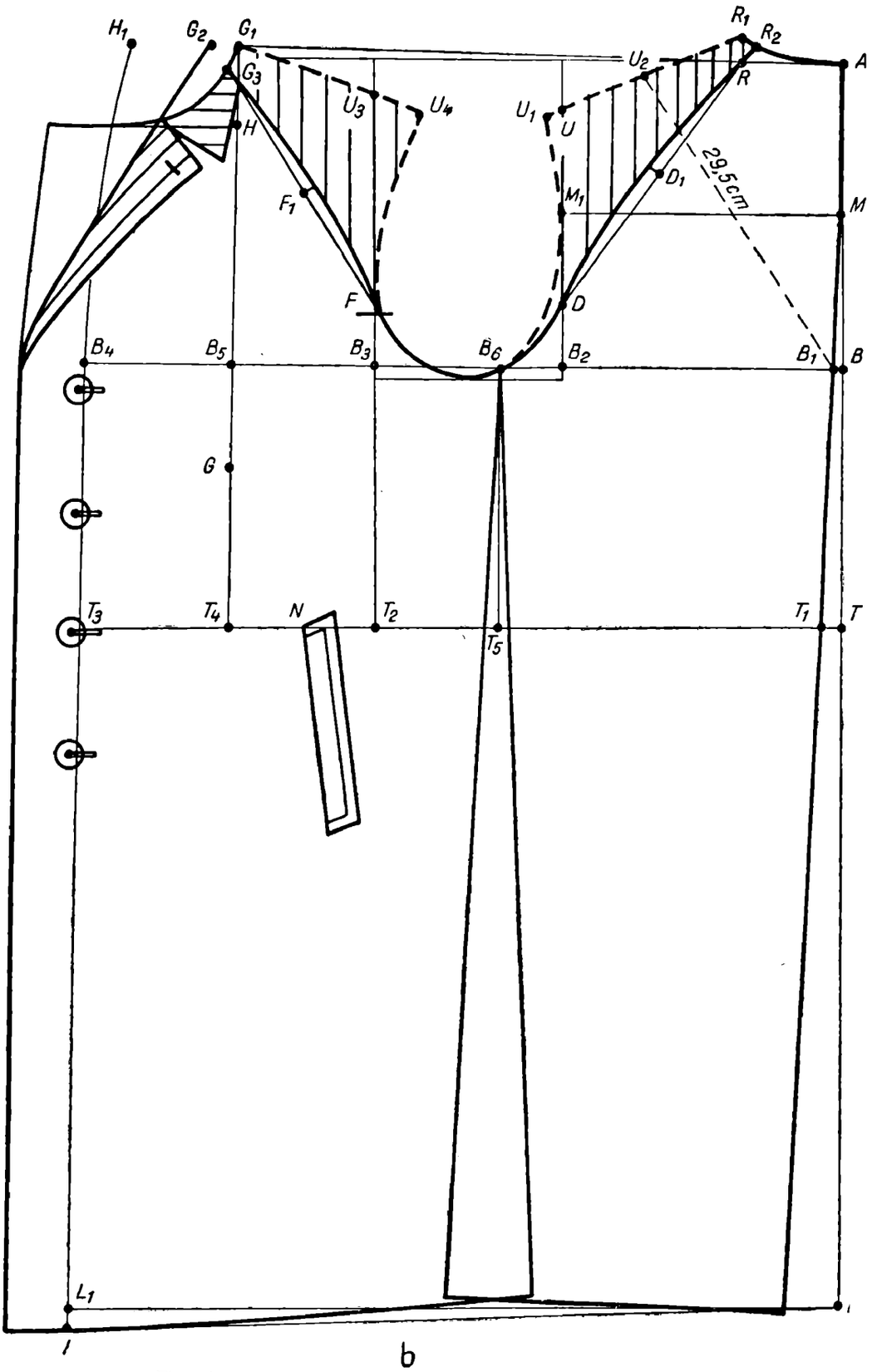

Fig. 58. Pardesiu de formă raglan:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

Tabelul 15

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp peste vestă, cm	Cota ce se adaugă la îmbrăcămintea ce se îmbracă peste sacou, cm	Valoarea totală a măsurilor, cm
Lungimea taliei	LT	46	2	48
Lungimea totală a produsului	LTP	105	—	105
Grosimea pieptului	GP	48	—	48
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	24	2	26
Înălțimea vîrf-gît	IVG	32	2,5	34,5
Măsura peste umăr	PU	46	4	50
Lățimea spatelui măsurat	LSM	22,5	1,5	24

Notă: Comparînd măsurile proporționale (calculate) cu măsurile de mai sus, se observă că acest corp prezintă o conformație normală;
— grosimea taliei și șoldului nu sînt incluse în tabelul alăturat deoarece acest produs are o linie dreaptă.

aibă o amploare mai mare față de celelalte produse descrise anterior.

În tabelul 15 sînt prezentate măsurile pardesiului de formă raglan, măsuri ce au fost luate direct pe corp peste vestă; s-au adăugat cotele convenționale ce se aplică pentru produse ce se îmbracă peste sacou. Astfel, calculele pentru construcția tiparului se execută pe baza valorii totale a măsurilor indicate în tabelul respectiv.

Calcule pentru construcția tiparului

Se trasează un unghi drept, al cărui vîrf se notează cu A.

AB=ARS=26 cm (poziția corpului la spate);

AT=LT=48 cm;

AL=LTP=105 cm;

$AM=\frac{1}{2}AB=\frac{26}{2}=13$ cm;

$TT_1=1{,}5$ cm;

$MM_1=LSM=24$ cm;

$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{adaos}{4}=\frac{48}{4}+\frac{15}{4}=15{,}75$ cm;

$B_1B_4=GP+adaos=48+15=63$ cm;

$T_2T_3=B_3B_4$ de la piept $+0{,}5$ cm.

Punctul B_5 este plasat pe mijlocul distanței B_3B_4. Punctul T_4 este așezat pe mijlocul distanței T_2T_3.

$B_5G=\frac{IVG}{4}=\frac{34,5}{4}=8{,}6$ cm (calculul pentru fetcă);

$GG_1=IVG+1=34{,}5+1=35{,}5$ cm

poziția corpului în față);

Punctele A și G_1 se unesc.

$AR=\frac{IVG}{4}=\frac{34,5}{4}=8{,}6$ cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{4}AR=\frac{8,6}{4}=2{,}2$ cm;

$B_2U=\frac{PU}{2}-3=\frac{50}{2}-3=22$ cm;

$UU_1=1{,}5$ cm.

Punctul U_2 este fixat pe mijlocul distanței R_1U_1. Punctele U_2B_1 se unesc cu o linie punctată, apoi se măsoară această distanță, rezultînd în cazul de față 29,5 cm;

$B_3U_3=PU+2-U_2B_1$ de la spate$=50+2-29{,}5=22{,}5$ cm.

G_1 și U_3 se unesc cu o linie ușor curbată prelungită pînă la U_4.

G_1U_4=lățimea umărului de la spate, minus 1 cm;

$G_1H=\frac{GP}{8}+0{,}5=\frac{48}{8}+0{,}5=6{,}5$ cm;

G_1H_1=fetca=8,6 cm;

Punctele H_1 și B_4 se unesc printr-o linie ușor curbată. Poziția buzunarului se fixează la mijlocul distanței T_2T_4 după cum urmează:

$$T_2N=\frac{T_2T_4}{4}.$$

Înclinația buzunarului la acest model are direcția punctului G_1; deci se unește punctul G_1 cu N în prelungire.

Lungimea buzunarului$=\frac{GP}{6}+7{,}5=\frac{48}{6}+7{,}5=15{,}5$ cm, la care se mai adaugă 2 cm, ce sînt necesari pentru tighelul ce se aplică pe laist; deci lungimea lui totală va fi 17,5 cm.

Notă: *poziția și înclinația buzunarului se modifică funcție de model sau cerințe.*

Pe linia tivului, în față, la punctul L_1 se coboară 2 cm.

$$L_1L_2=2 \text{ cm}.$$

Pentru obținerea punctului F care va corespunde cu punctul F de la mînecă, atunci cînd se montează mîneca, se ia ca bază de calcul, măsura peste umăr (PU).

$B_3F=\frac{PU}{10}-0{,}5$ cm$=\frac{50}{10}-0{,}5$ cm$=4{,}5$ cm.

Notă: *valoarea de 4,5 cm, adică de la B_3 la F, înmulțită cu patru redă înălțimea capului de mînecă.*

Pentru a se da o amploare corespunzătoare raglanului, se coboară lățimea răscroielii mînecii cu 1 cm. *Rezerva de petrecut* raglanul

la un rînd de nasturi este prevăzută 5,5 cm. *Distanța dintre butoniere* este de 10 cm. *Linia reverului* se stabilește cu ajutorul punctului G_2.

$$G_1G_2=2{,}5 \text{ cm.}$$

Se formează linia reverului conform schiței respective.

2. Transformarea pardesiului drept în formă raglan

Spatele formă raglan

Din punctul B_2 în sus pînă la punctul D se aplică calculul următor:

$$B_2D=\frac{1}{4} \text{ din } B_2U=\frac{22}{4}=5{,}5 \text{ cm.}$$

Punctul D se unește cu punctul R în prelungire și se obține punctul R_2. Se împarte în două distanța DR_2 și se obține punctul D_1. Din punctul D_1 spre stînga, în sus, se aplică 1,5 cm. Se formează *răscroiala mînecii* raglan la spate, conform figurii respective.

Pieptul formă raglan

Din punctul G_1 spre G_3 se aplică o cotă de 3 cm. Punctele G_3 și F se unesc printr-o linie diagonală. Se împart în două distanța G_3 și F, obținîndu-se punctul F_1 (măsurarea se efectuează sus de la răscroiala gîtului). Din punctul F_1 spre dreapta în sus, se aplică 1,5 cm. Se formează răscroiala mînecii raglan la piept, conform schiței respective.

3. Construcția tiparului de mînecă raglan

Tiparul mînecii raglan, este format din față, spate și dos de mînecă (fig. 59); unele modele pot fi fără dos de mînecă, lățimea necesară fiind inclusă în tiparul feței și a spatelui. Dosul de mînecă formă raglan (în acest caz) este mai îngust pe linia cotului, întrucît această cusătură se va deplasa mai în interior.

Construcția tiparului se realizează pe baza unor dimensiuni de la pieptul raglanului, după cum urmează:

— lățimea răscroielii mînecii (LRM) = =15,75 cm;

— valoarea distanței B_3F de la pieptul raglanului=4,5 cm;

— grosimea pieptului (GP)=48 cm;

— lungimea mînecii=64 cm.

Calcule pentru construcția tiparului de mînecă formă rotundă.

Construcția tiparului pentru mînecă raglan se execută din mîneca pentru pardesiu drept, apoi se efectuează transformările necesare pentru mîneca formă raglan.

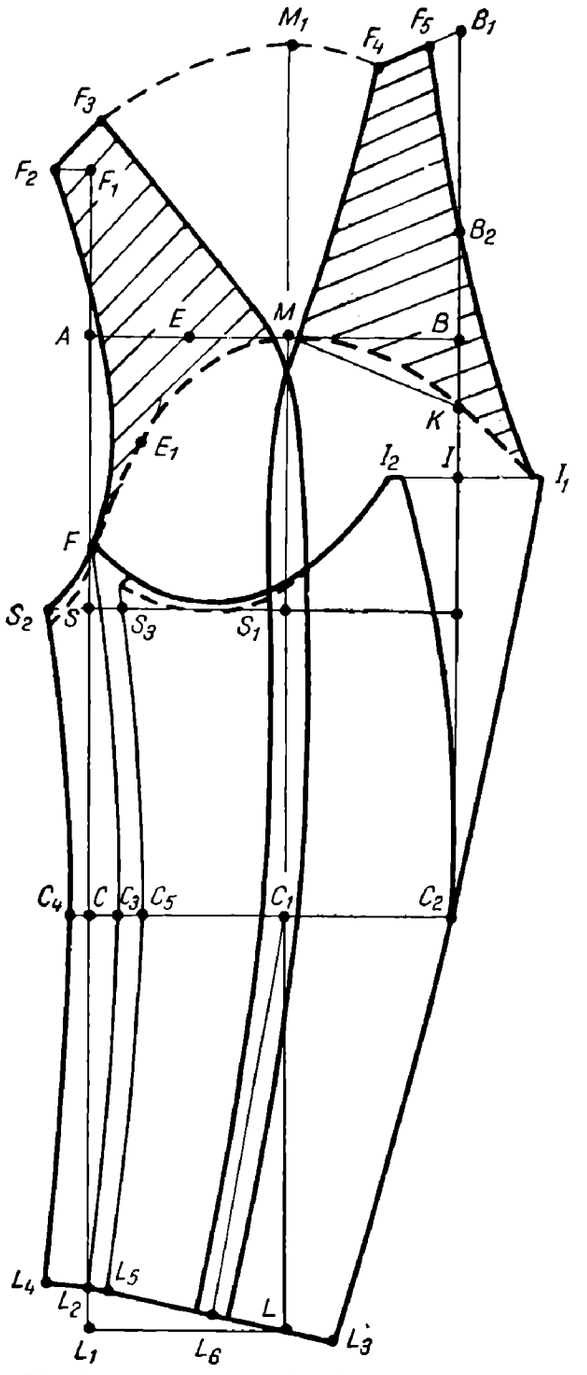

Fig. 59. Construirea tiparului de mînecă pentru pardesiu formă raglan.

Se formează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu A.

$$AB=LRM+\frac{LRM}{2}=15{,}75+\frac{15{,}75}{2}=23{,}7 \text{ cm;}$$

$$AM=\frac{1}{2}AB+1 \text{ cm}=12{,}9 \text{ cm;}$$

$$AS=B_3F \text{ (de la piept)}\times 4=4{,}5\times 4=18 \text{ cm.}$$

Din punctul S în sus, la punctul F se aplică distanța B_3F de la piept=4,5 cm. Aceeași valoare de 4,5 cm, se aplică de la punctul B spre punctul K. Punctul I este așezat pe mijlocul distanței dintre punctele AS adică:

$$BI = \frac{AS}{2} = \frac{18}{2} = 9 \text{ cm.}$$

Punctul E, este stabilit pe mijlocul distanței dintre punctele AM după cum urmează:

$$AE = \frac{AM}{2} = \frac{12,9}{2} = 6,5 \text{ cm.}$$

Punctele E și F se unesc printr-o linie diagonală și această distanță se împarte în două, obținîndu-se punctul E_1.

Lungimea mînecii se măsoară din punctul M spre punctul L în felul următor:

ML = lungimea mînecii + 1 cm=64+1= =65 cm.

Notă: *cota de 1 cm reprezintă rezerva pentru cusătura de sus a mînecii.*

Din punctul L spre stînga, se trasează o linie de echer, obținîndu-se punctul L_1. Din punctul L_1 în sus pînă la punctul L_2 se aplică 3 cm. Punctele L_2 și L se unesc în prelungire.

Poziția cotului se stabilește prin punctul C, care se află la jumătatea distanței dintre punctele L_2 și F.

$$FC = \frac{L_2F}{2}.$$

Din punctul C spre C_3 se aplică 2 cm, apoi se unesc punctele F, C_3 și L_2 printr-o linie ușor arcuită. *Lățimea mînecii* jos la tiv se obține prin punctul L_3.

$$L_2L_3 = 16,75 \text{ cm.}$$

Notă: *lățimea mînecii la terminație este în funcție de model sau cerințe.*

Cusătura cotului la fața de mînecă se realizează prin punctul I_1 care se determină în felul următor:

$I I_1 = \frac{1}{10}$ din grosimea pieptului= $\frac{48}{10}$ = =4,8 cm.

Se unesc punctele I_1C_2 și L_3 printr-o linie ușor curbată.

Cusătura pe mijlocul feței de mînecă se obține prin punctul L_6 ce este plasat pe mijlocul distanței L_2L_3.

$$L_3L_6 = \frac{L_2L_3}{2} = 8,4 \text{ cm.}$$

Punctul L_6 se unește cu punctul C_1 de pe linia cotului. Din punctele L_6 și M în stînga și dreapta se aplică cîte 1 cm și din punctele astfel determinate se trag linii ușor arcuite, prelungindu-se în jos pe linia punctelor C_1, L_6 la o distanță de 1 cm de aceste puncte. Astfel se formează cusătura din mijlocul feței de mînecă.

Notă: *liniile din mijlocul feței de mînecă, fiind suprapuse, impun ca scoaterea feței și spatelui să se efectueze cu ajutorul ruletei.*

Rezerva mînecii în față se obține prin punctele S_2, C_4 și L_4 în felul următor:

Din punctul S spre S_2 se aplică 3 cm; din punctul C_3 spre C_4 se aplică 3 cm; din punctul L_2 spre L_4 se aplică de asemenea 3 cm.

Dosul de mînecă

Pentru stabilirea definitivă a cusăturii interioare, se aplică din punctele S, C_3 și L_2 spre dreapta o cotă de 1,5 cm, obținîndu-se astfel punctele S_3, C_5 și L_5.

$$SS_3 = 1,5 \text{ cm;}$$

$$C_3C_5 = 1,5 \text{ cm;}$$

$$L_2L_5 = 1,5 \text{ cm.}$$

Răscroiala dosului de mînecă se stabilește după cum urmează:

Din punctul I spre I_2 se măsoară aceeași valoare de la punctele $I I_1$, adică $\frac{1}{10}$ din grosimea pieptului, care este egală în cazul de față cu 4,8 cm. Punctele I_2 și S_1 se unesc, apoi se formează răscroiala mînecii conform figurii respective. Răscroiala mînecii este adîncită cu 1 cm, identic cu adîncimea răscroielii de la piept. Această coborîre se aplică de la punctul F spre S_2, la fața de mînecă; la dosul de mînecă se formează de la punctul S_1 (liniile punctate redau această coborîre).

Notă: *în cazul cînd răscroiala mînecii de la piept este coborîtă pînă la 2 cm, răscroiala mînecii se va coborî cu aceeași valoare, iar dacă răscroiala pieptului este coborîtă peste 2 cm, răscroiala mînecii se adîncește numai cu jumătate din valoarea respectivă.*

Linia cotului se formează prin unirea punctelor I_2 cu C_2.

4. Transformarea tiparului de mînecă în formă raglan

Se prelungesc în sus liniile din punctele A și B. Din punctul F spre punctul F_1 se măsoară distanța FG_3 de la pieptul raglanului adăugîndu-se 1 cm (în cazul de față corespunde cu 25 cm).

Notă: *măsurătoarea în dreptul punctului G_3 se face de la linia răscroielii gîtului.*

Distanța punctelor F_1 și F_2 corespunde cu o cotă de 2,5 cm.

Conturul răscroielii mînecii în partea din față, se formează unind punctul F_2 cu punctul situat cu 1 cm spre dreapta punctului A. Conturul răscroielii se continuă prin punctul F și în jos la punctul S_2 conform cu schița respectivă. Din punctul F_2 spre dreapta se trasează un arc de cerc, avînd ca rază punctul M (în figură este marcat cu linie punctată).

$F_2M=F_3M=MM_1=MF_4$

De la punctul F_2 spre F_3 pe linia punctată se aplică următorul calcul:

F_2F_3=distanța punctelor G_1G_3 de la pieptul raglanului, plus 1,5 cm pentru cusături $=3+1,5=4,5$ cm.

Din punctul F_3 se trasează linia umărului, ce se întîlnește jos cu cusătura din mijlocul feței de mînecă.

Partea din spate a mînecii raglan se realizează aplicînd pe linia punctată, în dreptul punctului M_1 pînă la punctul F_4; distanța M_1F_4 care se calculează cu relația:

$M_1F_4=\frac{1}{8}$ din grosimea pieptului$=\frac{48}{8}=$ $=6$ cm.

Din punctul I spre punctul B_1 se măsoară distanța DR_2 de la spatele raglanului $+1$ cm$=$ $=28+1=29$ cm.

Punctul B_2 este plasat pe mijlocul distanței I și B_1. Punctele B_1 și F_4 se unesc, iar din punctul F_4 spre F_5 se măsoară distanța punctelor R_1R_2 de la răscroiala gîtului de la spate, plus 1,5 cm necesari pentru cusătură, rezultînd în cazul de față $2+1,5=3,5$ cm. Se formează răscroiala mînecii la spate prin unirea punctelor F_5, B_2 și I_1. Linia umărului la spate se formează din punctul F_4 ce se întîlnește în jos cu cusătura din mijlocul mînecii.

F. Pardesiul de formă raglan, la două rînduri

Pardesiul formă raglan la două rînduri, prezintă aceleași caracteristici cu ale pardesiului formă raglan la un rînd, cu unele deosebiri și anume:

Partea din față are o rezervă mai mare pentru petrecut și în acest scop are două rînduri de nasturi; linia cusăturii laterale are o formă mai dreaptă, iar lățimea răscroielii mînecii este adîncită și are o lărgime mai mare cu 2 cm, ceea ce se va lua în considerație construirea tiparului de mînecă. Poziția buzunarului are forma dreaptă față de raglanul redat anterior.

1. Construcția tiparului

În cazul de față se prezintă numai transformarea tiparului de pardesiul în tipar de raglan (fig. 60). Măsurile și adaosul de lejeritate sînt identice cu cele de la pardesiu formă raglan la un rînd, excepție făcînd lungimea totală a produsului care este de 108 cm.

Cusătura laterală a raglanului se stabilește în felul următor:

Din punctul B_6 se trasează o perpendiculară pe linia taliei obținîndu-se punctul T_5. Din punctul T_5 spre stînga și spre dreapta se aplică cîte 2 cm, iar din punctul B_6 în stînga și dreapta se aplică cîte 1 cm. Se formează cusătura laterală a raglanului conform desenului din figură.

2. Transformarea tiparului de pardesiu în tipar de raglan

Pentru a obține *răscroiala mînecii raglan la spate* se aplică din punctul B_2 spre punctul D următorul calcul:

$$B_2D=\frac{B_2U}{4}=5,5 \text{ cm.}$$

Punctul D_1 se fixează la mijlocul distanței dintre punctele D și R_2. Din punctul D spre stînga se aplică 1,5 cm. Răscroiala mînecii este adîncită la acest model cu 1,5 cm și în acest scop se coboară cu această cotă din punctele B_2 și B_3. De asemenea lățimea răscroielii mînecii este lărgită cu 2 cm, prin deplasarea cusăturii laterale cu 1 cm în stînga și dreapta de punctul B_6.

Notă: *adîncimea, precum și lărgimea răscroielii mînecii în această direcție, se efectuează cu scopul de a se da o amploare acestui gen de îmbrăcăminte, fiind în același timp practic și estetic.*

În continuare se formează conturul răscroielii, prin unirea punctelor R_2, D și B_6 prelungit cu 1 cm.

Obținerea *răscroielii mînecii raglan la piept* rezultă din următoarele calcule:

Din punctul G_1 spre G_3 se aplică 3 cm, iar punctele G_3 și F se unesc cu o linie. Punctul F_1 se fixează la mijlocul distanței dintre punctele F și G_3. Se formează conturul răscroielii mînecii, prin unirea punctelor G_3, F și B_6 prelungit cu 1 cm, ținîndu-se cont ca răscroiala jos să fie realizată pe linia coborîtă a răscroielii. Din punctul G_1 spre G_2 se aplică 2 cm,

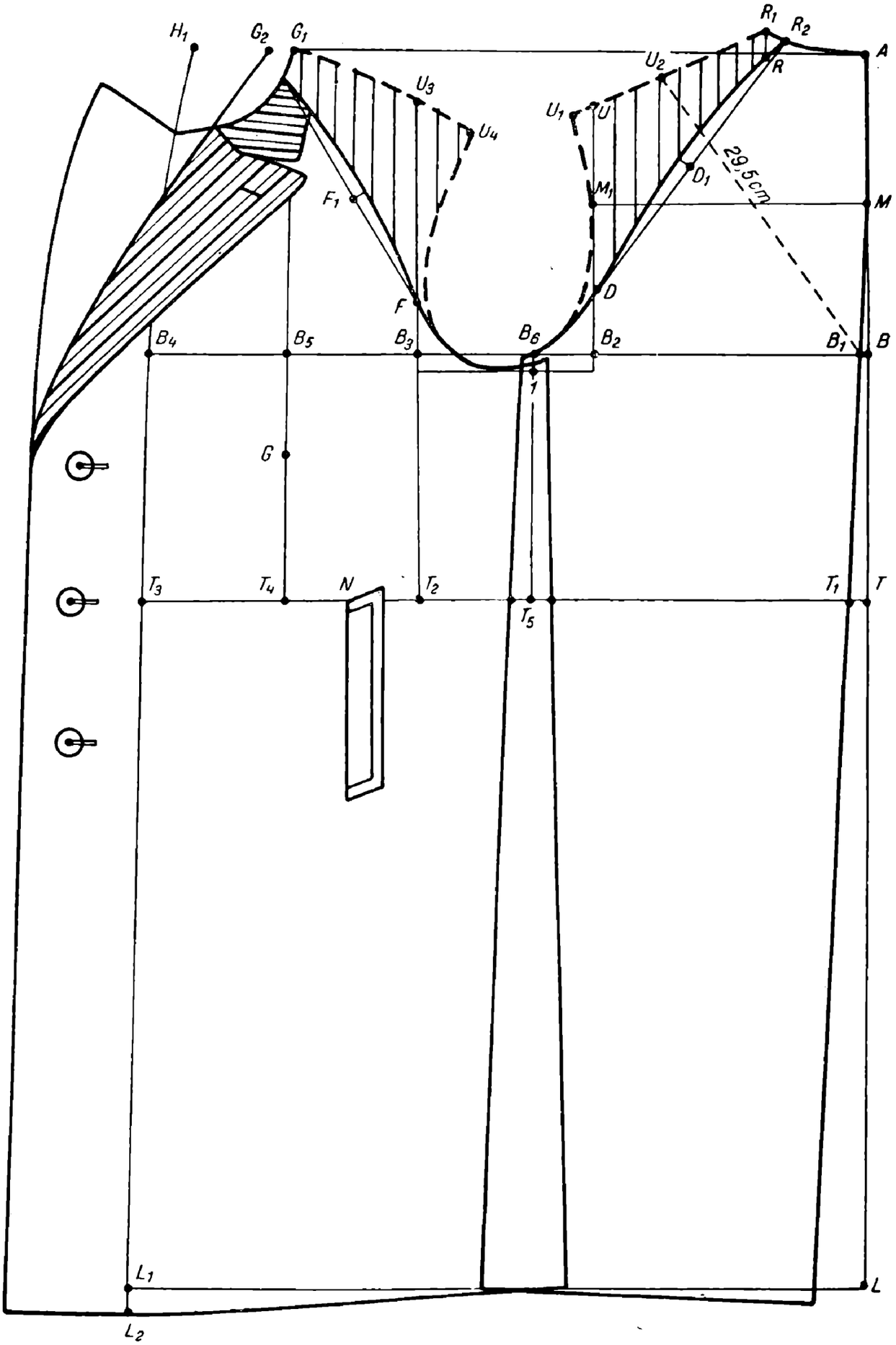

Fig. 60. Construirea tiparului de pardesiu de formă raglan, la două rînduri.

cotă ce este valabilă numai la produse ce se încheie la două rînduri de nasturi.

Rezerva pentru petrecut raglanul la două rînduri este de 11 cm. Distanţa dintre butoniere este de 12 cm. Buzunarul se stabileşte prin punctul N care este plasat al mijlocul punctelor T_2 şi T_4.

mîneca formată din trei bucăţi, deosebiri fiind la cusătura interioară care este plasată în interior pe mijlocul mînecii. În cazul de faţă tiparul va descrie numai deosebirile ce sînt la acest model de mînecă.

Din punctul S se coboară 1,5 cm, cotă ce se aplică şi la pieptul raglanului şi din acest

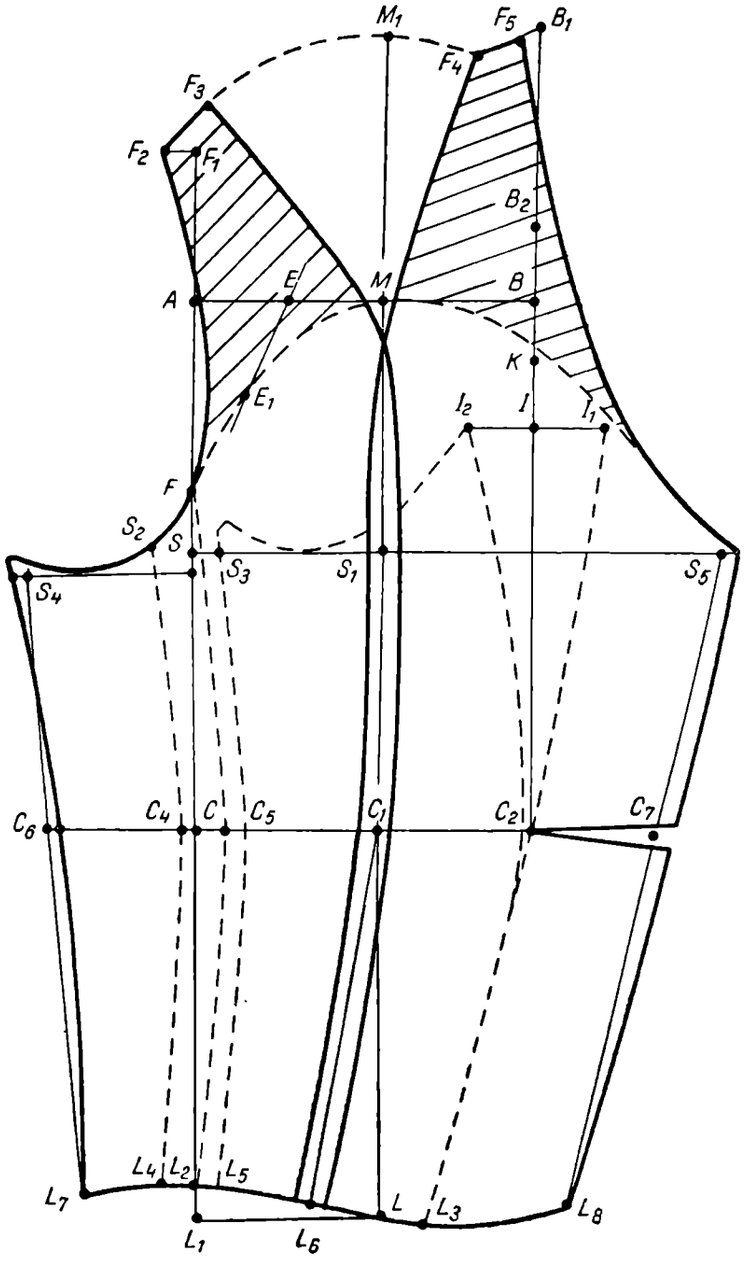

Fig. 61. Mînecă pentru pardesiu raglan croită din două bucăţi.

3. Mînecă pentru pardesiu raglan croită din două bucăţi

Construcţia mînecii pentru raglan, formată din două bucăţi (fig. 61) este asemănătoare cu

punct se trasează o linie orizontală uşor prelungită spre stînga. Pentru stabilirea punctului S_4 este necesar a se măsura la pieptul raglanului distanţa de la punctul F pînă la punctul 1 (măsurătoarea se efectuează pe linie

dreaptă); această valoare se aplică de la punctul F de la mînecă pînă la punctul S_4 (aplicarea acestei valori se face tot pe linie dreaptă). Pentru lățimea totală a mînecii pe linia de profunzime, se aplică de două ori distanța AB de sus, plus 1,5 cm rezervă pentru cusătură:

$$S_4S_5=AB\times 2+1,5 \text{ cm}=24\times 2+1,5=49,5 \text{ cm}.$$

Lățimea totală a mînecii la tiv se stabilește după cum urmează:

Din punctul L_2 spre L_7 se aplică $\frac{1}{2}$ din L_2L_3, care rezultă în cazul de față 8,4 cm.

$$L_2L_7=\frac{16,75}{2}=8,4 \text{ cm}.$$

Din punctul L_3 spre L_8 se aplică de asemenea $\frac{1}{2}$ din distanța punctelor L_2L_3 plus 2 cm pentru rezervă de cusătură.

$$L_3L_8=\frac{16,75}{2}+2=10,4 \text{ cm}.$$

Se unesc punctele S_4 cu L_7, obținîndu-se pe linia cotului, punctul C_6, iar punctele S_5 și L_3 se unesc, obținîndu-se tot pe linia cotului, punctul C_7. Din punctele C_6 și C_7 se aplică spre dreapta 1 cm. Din punctul S_4, spre stînga se aplică 1 cm, iar spre dreapta punctului S_5 se aplică tot 1 cm.

Notă: *aceste cote aplicate sînt cele de la pieptul și spatele raglanului; în dreptul lățimii răscroielii mînecii, la punctul B_6, în stînga și dreapta acestuia, s-au aplicat cîte 1 cm.*

Se formează cusătura interioară conform indicațiilor din figură, ținîndu-se cont ca pe linia cotului, la punctul C_7 să se facă o mică pensă de circa 2 cm; această pensă se execută pentru a asigura formarea corespunzătoare a cotului. Cotul poate fi scăzut cu fierul de călcat în cazul cînd țesătura permite, fără a se mai executa această pensă. Pentru formarea tivului de jos se va căuta ca să se egaleze distanța dintre punctele S_4 și L_7 cu punctele S_5 și L_8, ținînd cont de rezerva pensei și valoarea ridicată din dreptul punctului S_4.

În cazul executării unui tipar pentru pardesiu, formă chimono, aceste două părți ale mînecii raglan, se vor scoate cu ruleta, apoi se aplică la pieptul și respectiv la spatele raglanului. Acest lucru va necesita platcă la pieptul și spatele raglanului.

G. Pardesiul raglan de formă chimono

Tiparul (fig. 62) se execută conform celor descrise anterior. În continuare se ilustrează fixarea plătcii din față și spate, după cum urmează:

Platca din față se plasează în punctul F pornind spre față, înclinată ușor în jos, trecînd în prealabil prin punctul B_5. Platca de la spate se plasează în punctul D, pornind spre spate pe linia orizontală.

1. Transformarea tiparului de raglan în pardesiu formă chimono

Pentru executarea practică a transformării tiparului de raglan în pardesiu formă chimono, în primul rînd este necesar a se decupa mîneca formă raglan, partea din față și cea din spate.

Figura 62 redă aplicarea părții din spate a mînecii, pe tiparul spatelui, punctele de întîlnire fiind F_5 de la mînecă, R_2 de la răscroiala spatelui și punctul D.

Notă: *deoarece mîneca este plasată direct pe spate și nu se poate susține, este necesar a se potrivi egal distanța dintre punctele 1 și D cu distanța punctelor D cu S_5.*

Pentru aplicarea corectă a părții din față a mînecii, pe tiparul pieptului, se va urmări ca între punctele F de la piept și de la mînecă, să fie o distanță de circa 1—1,5 cm.

Notă: *distanța dintre aceste două puncte, este în funcție de lărgimea ce se proiectează a se da în această direcție.*

Prelucrarea tiparului de spate și piept formă chimono este prezentată în figurile 63 și 64. Liniile punctate la platcă indică rezerva ce se lasă la croit.

H. Paltonul sport-fantezi

Paltonul sport-fantezi (fig. 65) diferă de cel clasic prin forma lui dreaptă și largă. Se încheie în față la două rînduri, avînd cîte trei nasturi în partea stîngă și dreaptă. În părțile laterale sînt două buzunare cu capac, iar în partea superioară, revere late.

1. Construcția tiparului pentru spate și piept

Pentru construcția tiparului se folosește un adaos de lejeritate mai mare decît la paltonul clasic, deoarece are o formă dreaptă și largă.

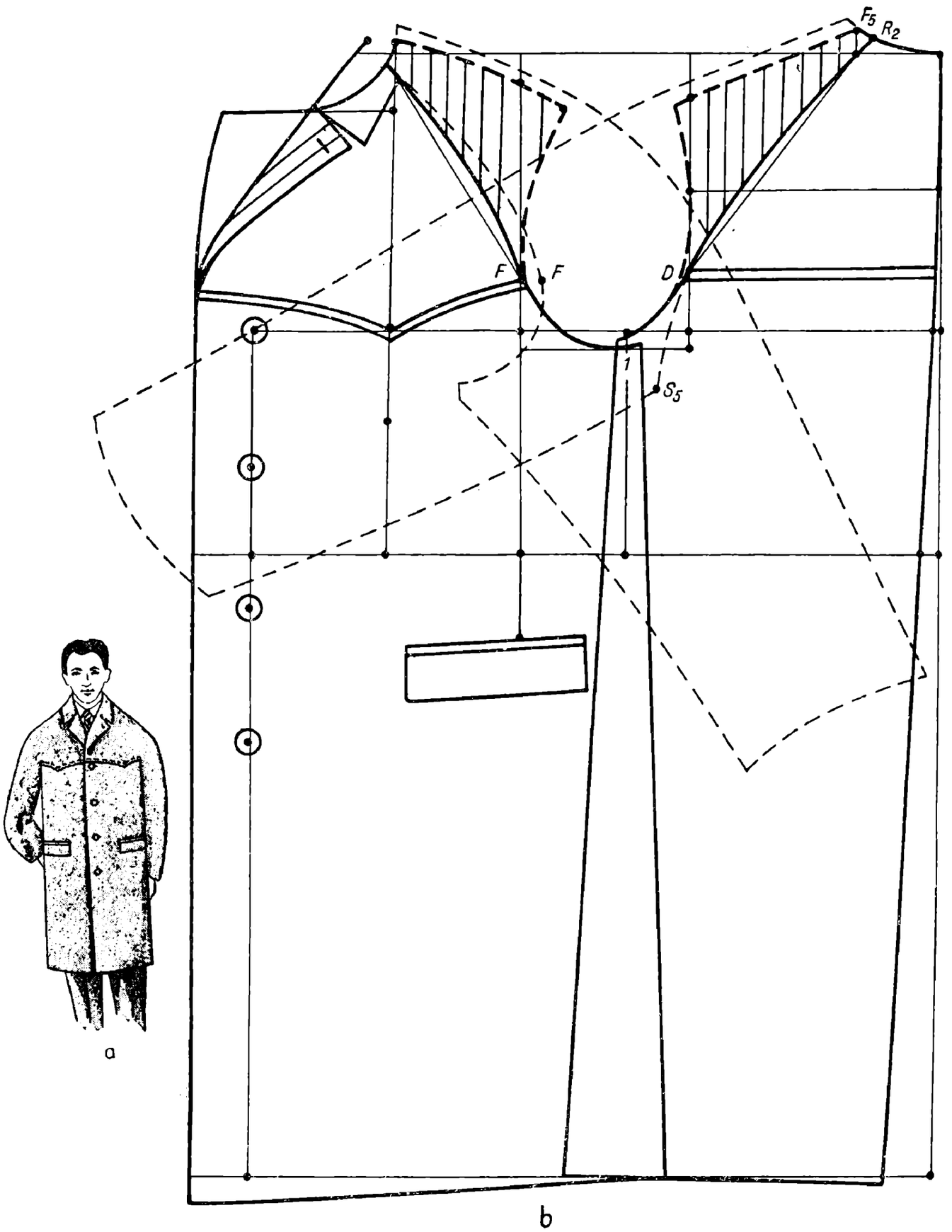

Fig. 62. Pardesiu raglan formă — chimono:
a — modelul; *b* — aplicarea mînecilor de piept și spate.

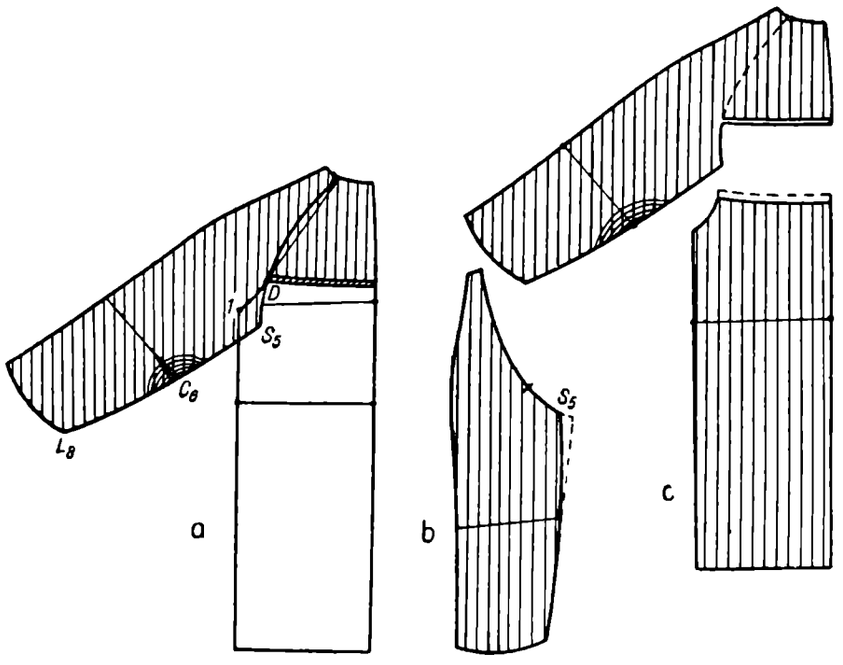

Fig. 63. Prelucrarea tiparului de spate chimono:
a — aplicarea mînecii pe spate; *b* — decuparea părţii din spate a mînecii; *c* — spatele chimono pregătit pentru croit.

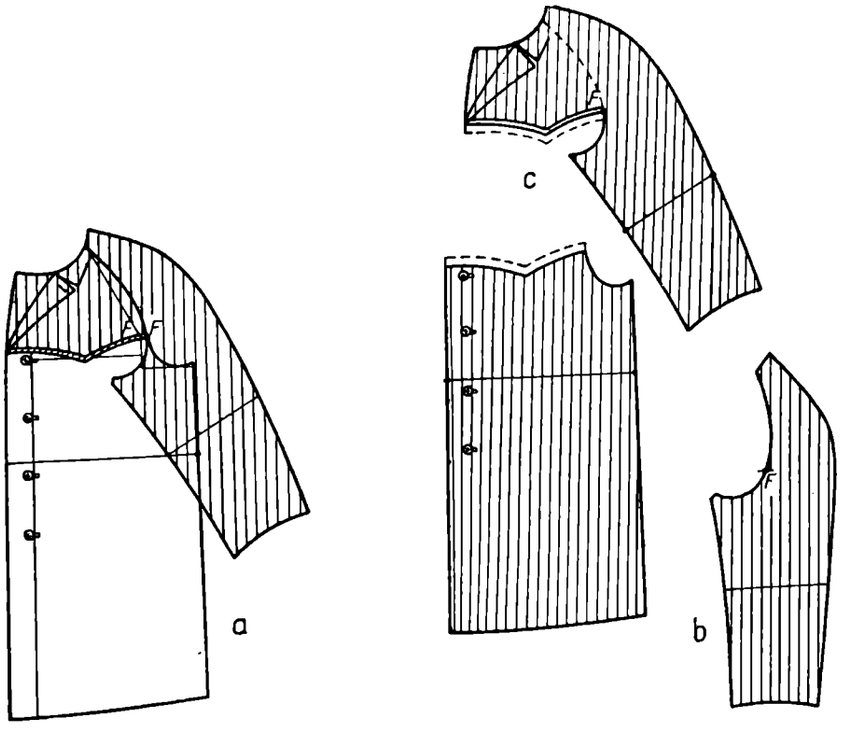

Fig. 64. Prelucrarea tiparului de piept chimono:
a — aplicarea mînecii de piept; *b* — decuparea părţii din faţă a mînecii; *c* — pieptul chimono pregătit pentru croit.

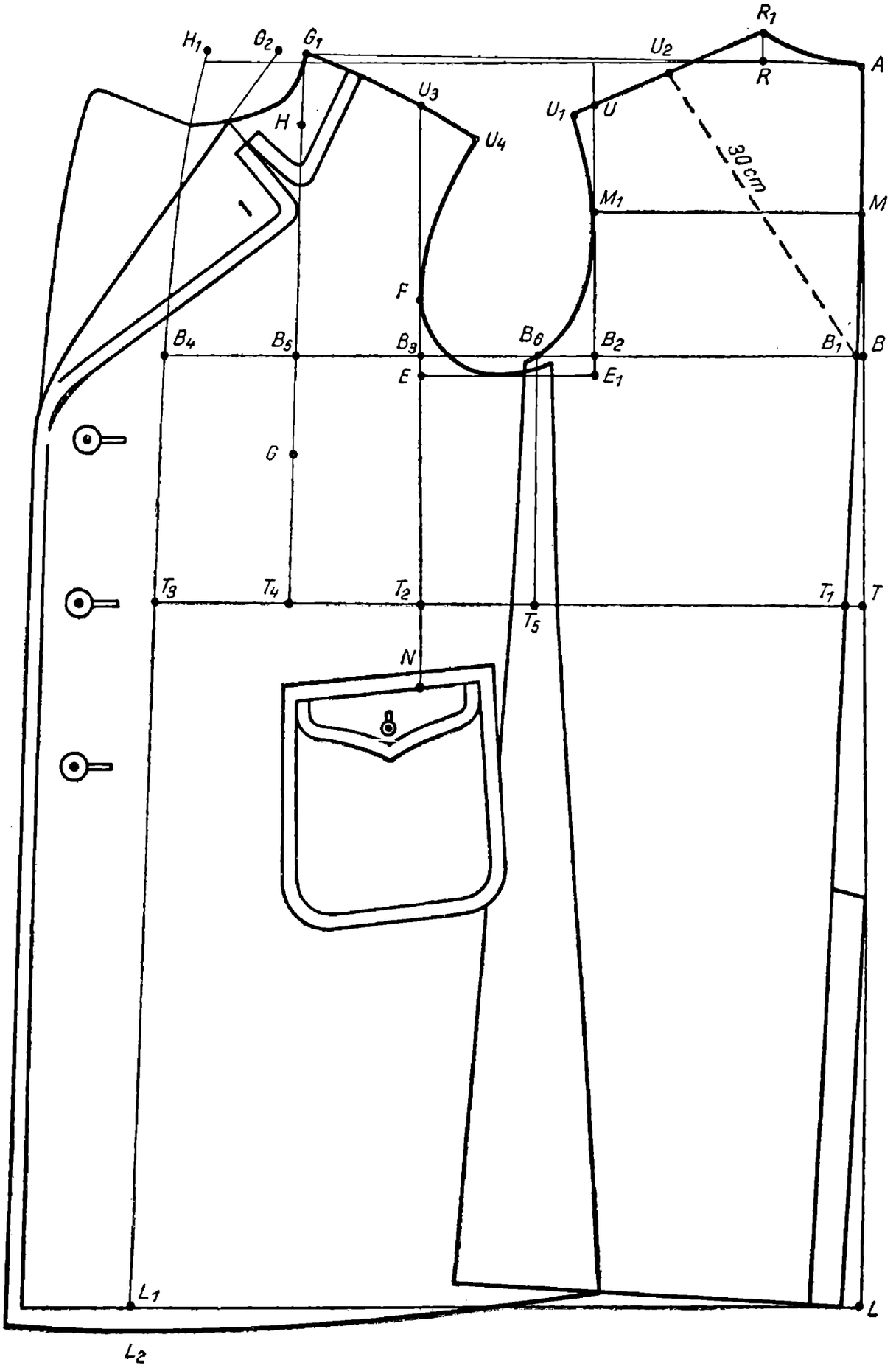

Fig. 65. Tiparul pentru palton sport-fantezi.

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este de 14 cm, iar pe linia taliei şi a şoldului nu este necesar, fiindcă linia cusăturii laterale are formă dreaptă.

Pentru construcţia tiparului se folosesc măsurile de bază ale corpului, determinate pentru sacou, adăugîndu-se plusurile necesare produselor ce se îmbracă peste sacou. În cele ce urmează se dau măsurile luate pe corp, peste cestă, inclusiv cotele ce se adaugă pentru alton, ceea ce corespunde cu măsurile proporţionale.

— lungimea taliei=48 cm;
— lungimea totală a produsului=110 cm;
— grosimea pieptului=48 cm;
— adîncimea răscroielii la spate=26 cm;
— înălţimea vîrf-gît=34,5 cm;
— măsura peste umăr=50 cm;
— lăţimea spatelui măsurat=24 cm.

Deoarece cadrul de construcţie al tiparului în fig. 65, nu suferă modificări esenţiale ca de celelalte produse asemănătoare, se va descrie numai particularităţile ce există acest model.

Buzunarul lateral este stabilit pe linia punctului N.

Lungimea buzunarului= $\frac{GP}{6}+7{,}5=\frac{48}{6}+7{,}5$ =15,5 cm.

Din punctul N spre dreapta se aplică $\frac{1}{3}$ din 15,5 cm (5,2 cm), iar din punctul N spre stînga se măsoară $\frac{2}{3}$ din 15,5 cm (10,3 cm). Buzunarul în partea inferioară este rotund, are o adîncime de circa 19 cm, iar lăţimea în partea inferioară este de circa 17 cm.

După ce s-a stabilit conturul buzunarului, se lasă o rezervă de 1,5 cm, necesari tighelului ce este prevăzut pe buzunar (este valabil şi pentru capacele buzunarului).

Notă: *forma buzunarelor, capacelor, precum şi adîncimea acestora este în funcţie de modelul stabilit.*

Distanţa între butoniere la acest model este de 14,5 cm. Spatele în partea inferioară, pe linia cusăturii din mijloc, are prevăzut un *şliţ*, cu o lungime de 37 cm, ceea ce corespunde cu $\frac{1}{3}$ din lungimea totală a produsului, această dimensiune se poate modifica în funcţie de modă sau cerinţe.

La acest gen de îmbrăcăminte, pe linia taliei, se poate fixa una sau două *găici*, fixate prin doi nasturi.

CAPITOLUL 7

Construcţia tiparelor pentru mantale de ploaie

A. Generalităţi

Îmbrăcămintea de sezon şi de sport, cuprinde o serie de modele variate, fiind în funcţie de destinaţie, de material, vîrstă, sex, sezon etc.

Dintre produsele de sezon şi sport se amintesc: bluza de vară, bluza de vînt (canadiană), mantale de ploaie (balonzaide) precum şi diferite sortimente de sport. În mod obişnuit, aceste produse se confecţionează din ţesături de bumbac şi lînă, diferite ţesături sintetice, în funcţie de sezon şi destinaţie.

B. Manta de ploaie la două rînduri

În figura 66, *a* se prezintă un model de manta de ploaie la două rînduri de nasturi, cu forma mînecii rotundă şi adîncită pe lăţimea răscroielii. Mantaua de ploaie este prevăzută cu platcă la piept şi spate, iar pe linia taliei se strînge cu un cordon. Ţinînd seama că acest produs se îmbracă peste sacou, adaosul de lejeritate pe linia pieptului este de 14 cm.

Măsurile sînt luate pe corp, peste vestă şi în cazul de faţă corespund cu cele proporţionale (calculate).

— lungimea taliei=47 cm (LT);
— lungimea totală a produsului=110 cm (LTP);
— lungimea mînecii=65 cm (LM);
— grosimea pieptului=48 cm (GP);
— adîncimea răscroielii la spate=26 cm (ARS);
— înălţimea vîrf-gît=34,5 cm (IVG);
— măsura peste umăr=50 cm (PU);
— lăţimea spatelui măsurat = 23,5 cm (LSM).

Notă: *de menţionat că la măsurile arătate, sînt incluse şi cotele ce se adaugă la îmbrăcămintea ce se îmbracă peste sacou, deoarece măsurile au fost luate pe corp, peste vestă.*

Calcule pentru construcţia tiparului

Se trasează un unghi drept, al cărui vîrf se notează cu A (fig. 66, *b*).

AB=ARS=26 cm;
AT=LT=47 cm;
AL=LTP=110 cm;
$AM=\frac{1}{2}$ din $AB=\frac{26}{2}=13$ cm;
$TT_1=2$ cm;
$MM_1=LSM=23{,}5$ cm;
$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din grosimea pieptului$+\frac{1}{4}$ din adaos$=\frac{48}{4}+\frac{14}{4}=15{,}5$ cm;
$B_1B_4=GP+$adaosul$=48+14=62$ cm;
$T_2T_3=B_3B_4$ de la piept$+0{,}5$ cm.

Punctul B_5 este plasat în mijlocul distanţei B_3B_4, iar punctul T_4, de asemenea este plasat în mijlocul liniei T_2T_3. Punctele T_4 şi B_5 se unesc între ele printr-o linie verticală ce se prelungeşte pînă sus.

$B_5G=\frac{1}{4}$ din $IVG=\frac{34{,}5}{4}=8{,}6$ cm (fetca);

$GG_1=IVG+1$ cm$=34{,}5+1=35{,}5$ cm;
A şi G_1 se unesc printr-o linie orizontală;

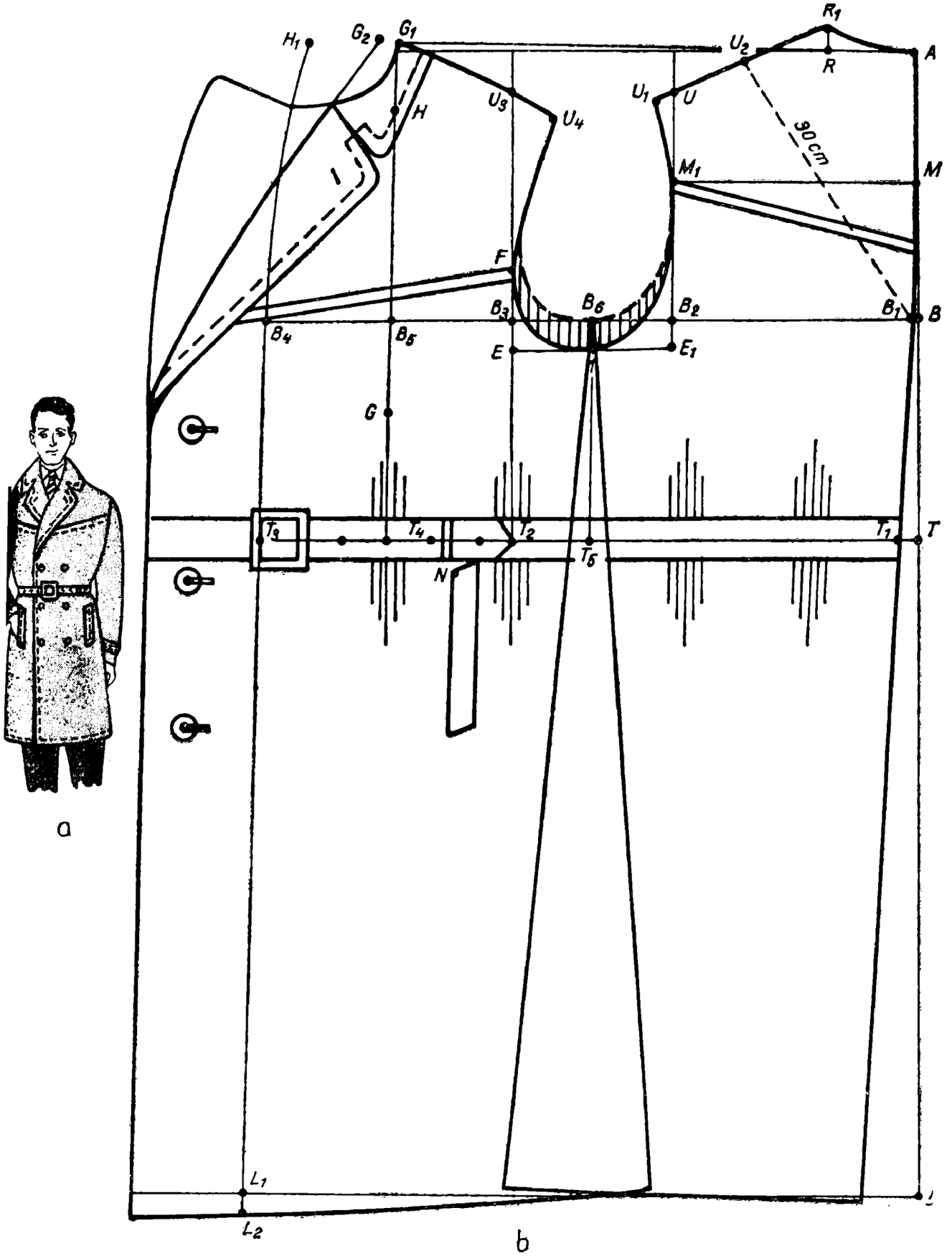

Fig. 66. Manta de ploaie:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

$AR = \frac{1}{4}$ din $IVG = \frac{34,5}{4} = 8,6$ cm (fetca);

$RR_1 = \frac{1}{4}$ din lungimea $AR = \frac{8,6}{4} = 2,2$ cm.

Poziția umărului la spate se stabilește prin punctul U.

$B_2U = \frac{1}{2}$ din măsura peste umăr, minus 3 cm $= \frac{50}{2} - 3 = 22$ cm;

$UU_1 = 2$ cm;

$B_2B_3 = \frac{1}{2}$ din lățimea răscroielii mînecii $(B_2B_3) = \frac{15,5}{2} = 7,75$ cm.

Notă: *cusătura laterală este fixată pe mijlocul răscroielii mînecii, dar aceasta nu este o regulă, ci poate fi plasată și mai spre spate, conform dorinței.*

Din punctul B_6 se trasează o perpendiculară pe linia taliei și se notează punctul T_5. Din punctul T_5 spre stînga și dreapta se măsoară cîte 2,5 cm.

$G_1H = \frac{1}{8}$ din grosimea pieptului + 0,5 cm $= \frac{48}{8} + 0,5 = 6,5$ cm;

$G_1H_1 = AR$ dela spate (fetca) $= 8,6$ cm; U_2 este plasat la mijlocul distanței R_1U_1.

Punctele U_2 și B_1 se unesc cu o linie punctată, apoi această distanță se măsoară, rezultînd în cazul de față 30 cm.

B_3U_3 = măsura peste umăr + 2 cm — U_2B_1 de la spate $= 50 + 2 - 30 = 22$ cm;

G_1U_4 = lățimea umărului de la spate, minus 1,5 cm.

Răscroiala lățimii mînecii se adîncește cu 3 cm, adică:

$B_3E = 3$ cm și $B_2E_1 = 3$ cm;

Linia tivului în față este coborîtă cu 2 cm;

$L_1L_2 = 2$ cm.

Rezerva pentru petrecut este prevăzută la 11 cm.

Buzunarul se stabilește mai jos de linia taliei cu 3 cm și este așezat la mijlocul distanței dintre punctele T_2 și T_4, prin punctul N.

Lungimea buzunarului $= \frac{1}{6}$ din grosimea pieptului + 7,5 cm $= \frac{48}{6} + 7,5 = 15,5$ cm.

Notă: *linia buzunarului la acest model este dreaptă și la dimensiunea acestuia se adaugă 1,5 cm, rezervă necesară pentru tighelul de pe față.*

$B_3F = \frac{1}{10}$ din măsura peste umăr, minus 0,5 cm $= \frac{50}{10} - 0,5 = 4,5$ cm.

Linia reverului se obține din punctul G_2 $G_1G_2 = 2$ cm (cotă numai pentru două rînduri).

Distanța dintre butoniere la acest model este de 14,5 cm, prima butonieră fiind plasată mai jos cu 4 cm, de linia taliei.

Notă: *așezarea buzunarului și a butonierelor mai jos de linia taliei, este necesară pentru fixarea corespunzătoare a cordonului în jurul taliei.*

Platca la piept este înclinată în jos pe direcția cantului și pornește din punctul F; platca de la spate, de asemenea este înclinată în jos spre cusătura spatelui pe mijloc, pornind din punctul M_1, pînă la mijlocul punctelor M și B_1.

C. Manta de ploaie cu mîneca raglan

În fig. 67, *a* se prezintă mantaua de ploaie la un rînd, încheiată cu patru nasturi. Mînecile au formă raglan, iar în partea inferioară sînt strînse cu două găici. Mantaua de ploaie este strînsă de jur-împrejur cu un cordon lat de 5 cm.

Ținînd seama de faptul că produsul respectiv se îmbracă peste sacou, adaosul de lejeritate la acest model este de 15 cm.

Măsurile produsului sînt următoarele:

— lungimea taliei = 48 cm;
— lungimea totală a produsului = 110 cm;
— lungimea mînecii = 65 cm;
— grosimea pieptului = 48 cm;
— adîncimea răscroielii la spate = 26 cm;
— înălțimea vîrf-gît = 34,5 cm;
— măsura peste umăr = 50 cm;
— lățimea spatelui măsurat = 24 cm.

Dimensiunile au fost luate direct pe corp peste vestă; la măsurile inițiale s-au adăugat cotele corespunzătoare ce se adaugă la îmbrăcămintea ce se îmbracă peste sacou.

1. Construcția tiparului

Acest tipar (fig. 67, *b*) se execută aproape identic cu cel redat anterior. În continuare se vor prezenta numai particularitățile acestui model.

a

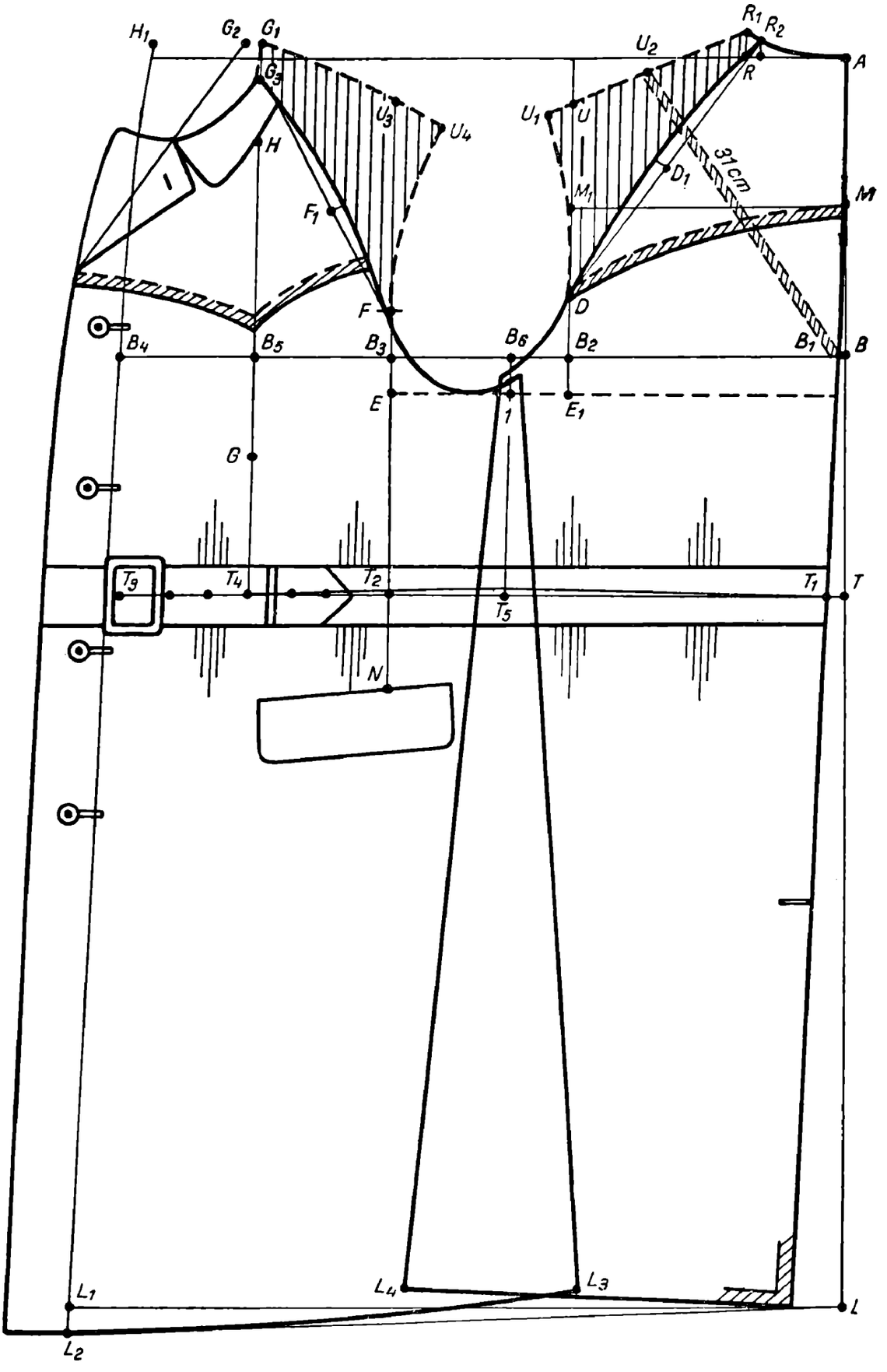

Fig. 67. Manta de ploaie, formă raglan:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

În față, mantaua este prevăzută cu o platcă cu colț, iar în spate are o platcă ușor rotunjită, ce pornește din punctul D spre punctul M.

Răscroiala mînecii este adîncită cu 3 cm față de normal, iar lățimea răscroielii este mărită cu 2 cm (se aplică în stînga și în dreapta punctului 1, cîte 1 cm, iar punctul 1 este așezat mai jos cu 3 cm față de punctul B_6).

Linia cusăturii laterale la spate și piept va fi egală la punctele de la tiv, L_3 și L_4.

D. Manta de ploaie fantezi la un rînd cu șublaist

Figura 68 prezintă un model de manta de ploaie fantezi, cu diverse garnituri ca: epoleți, cordon, găici la mîneci, buzunare pe față, șlițuri în părțile laterale, precum și tighele pe aceste garnituri, care înfrumusețează produsul.

Fig. 68. Manta de ploaie fantezi încheiat la un rînd — șublaist.

Mantaua este încheiată în față cu patru nasturi ascunși (șublaist), avînd forma la un rînd. Acest model are o linie dreaptă și se termină cu circa 20 cm deasupra genunchiului.

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este de 12 cm, deci este un adaos mai mic față de produsele asemănătoare redate anterior. Acest adaos, imprimă o linie modernă, produsul fiind mai îngust pe linia pieptului și evazat în partea de jos.

Măsurile sînt luate direct pe corp, peste vestă; în acest caz construcția tiparului se realizează cu aceste măsuri în care sînt incluse și cotele se adaugă la îmbrăcămintea ce se îmbracă peste sacou.

— lungimea taliei=46 cm;
— lungimea totală a produsului=85 cm;
— lungimea mînecii=65 cm;
— grosimea pieptului=46 cm;
— adîncimea răscroielii la spate=25,5 cm;
— înălțimea vîrf-gît=33,5 cm;
— măsura peste umăr=49 cm;
— lățimea spatelui măsurat=22,5 cm.

Calcule pentru construcția tiparului

Figura 69 prezintă tiparul de manta de ploaie fantezi. Construcția tiparului la acest model de manta este aproape identică cu cea redată anterior; întrebuințează aceeași schemă de construcție, cu unele mici modificări corespunzătoare modelului respectiv. Construcția tiparului începe prin trasarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu A.

AB = adîncimea răscroielii la spate = =25,5 cm;

AT=lungimea taliei=46 cm;

AL=lungimea totală a produsului=85 cm;

AM= $\frac{1}{2}$ din distanța AB= $\frac{25,5}{2}$ =12,75 cm;

TT_1=2 cm;

MM_1=lățimea spatelui măsura=22,5 cm;

B_2B_3= $\frac{1}{4}$ din grosimea pieptului+ $\frac{1}{4}$ din adaos= $\frac{46}{4}+\frac{12}{4}$ =14,5 cm;

B_1B_4=grosimea pieptului+adaosul=46+ +12=58 cm;

T_2T_3=valoarea distanței B_3B_4 de la piept+ +0,5 cm.

Punctul B_5 este plasat la mijlocul punctelor B_3 și B_4 iar punctul T_4 este plasat la mijlocul distanței T_2T_3. Punctele T_4 și B_5 se unesc între ele printr-o linie verticală pînă sus.

B_5G= $\frac{1}{4}$ din înălțimea vîrf-gît= $\frac{33,5}{4}$ = =8,4 cm;

GG_1=înălțimea vîrf-gît+1 cm=33,5+1= =34,5 cm.

Punctele A și G_1 se unesc printr-o linie orizontală;

$AR=\frac{1}{4}$ din înălțimea vîrf-gît $=\frac{33,5}{4}=$ =8,4 cm (fetca).

Poziția umărului la spate se realizează prin punctul U.

$B_2U=\frac{1}{2}$ din măsura peste umăr —3 cm= $=\frac{49}{2}-3=21,5$ cm;

$UU_1=$ 2 cm.

Cusătura laterală se obține prin punctul B_3

$B_2B_6=4$ cm.

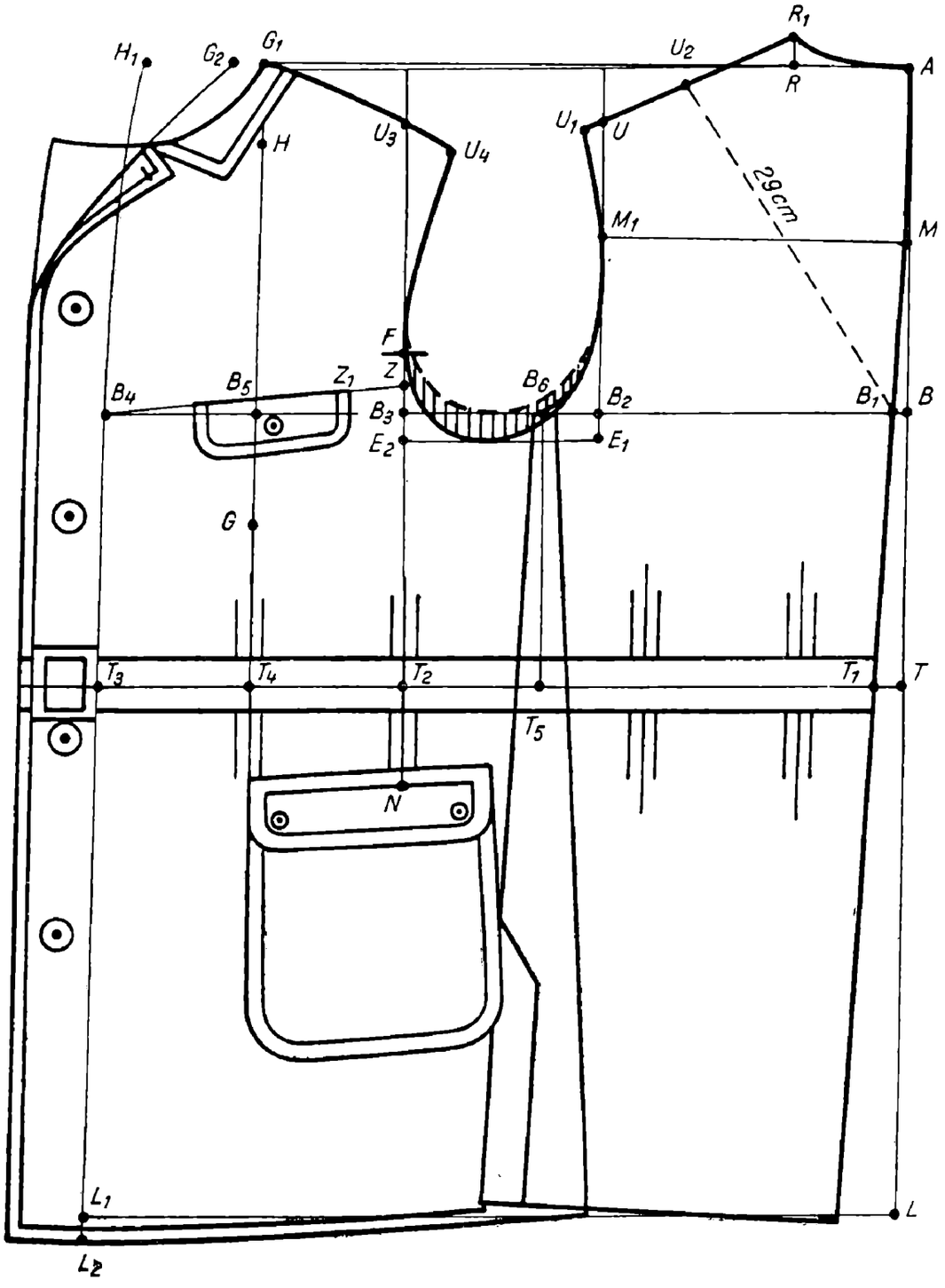

Fig. 69. Construirea tiparului de manta de ploaie.

Din punctul B_6 se trasează o perpendiculară pe linia taliei și se notează punctul T_5. Din punctul B_6 în stînga și dreapta se aplică cîte 1 cm, iar din punctul T_5 în stînga și dreapta se aplică cîte 2 cm.

$G_1H=\frac{1}{8}$ din grosimea pieptului + 0,5 cm= $=\frac{46}{8}+0{,}5=6{,}25$ cm;

G_1H_1=valoarea distanței AR (fetca)= =8,4 cm.

Punctul U_2 este fixat pe mijlocul distanței R_1U_1. Se unesc punctele U_2 și B_1 cu o linie punctată, apoi se măsoară această distanță, care în cazul de față rezultă de 29 cm.

B_3U_3=măsura peste umăr + 2 cm — distanța punctelor U_2 și B_1 de la spate=49+ +2—29=22 cm;

G_1U_4=lățimea spatelui minus 1,5 cm;

$$G_1G_2=2{,}5 \text{ cm.}$$

Prin punctele E și E_1 se adîncește răscroiala mînecii în felul următor:

$$B_3E=2 \text{ cm și } B_2E_1=2 \text{ cm.}$$

Din punctul L_1 de la tiv, pînă la L_2 se coboară 2 cm.

Rezerva pentru petrecut produsul la un rînd este de 5 cm.

Buzunarul lateral se stabilește prin punctul N după cum urmează:

$T_2N=\frac{1}{6}$ din lungimea taliei= $\frac{46}{6}=7{,}7$ cm;

Lungimea buzunarului lateral= $\frac{1}{6}$ din grosimea pieptului + 7,5 cm= $\frac{46}{6}+7{,}5=15{,}2$ cm.

Notă: *capacul buzunarului lateral este așezat mai sus cu 1 cm față de punctul N; se va lăsa o rezervă de 1 cm și pentru tighelul ce se va executa pe conturul buzunarului.*

Înclinarea buzunarului de sus se obține prin punctul Z.

$B_3Z=2$ cm, punctul Z se unește cu punctul B_4;

$ZZ_1=\frac{1}{10}$ din grosimea pieptului —0,3 cm= $=\frac{46}{10}-0{,}3=4{,}5$ cm;

Lungimea buzunarului de sus= $\frac{1}{5}$ din grosimea pieptului + 2 cm= $\frac{46}{5}+2=11{,}2$ cm;

$B_3F=\frac{1}{10}$ din măsura peste umăr—0,5 cm= $=\frac{49}{10}-0{,}5=4{,}4$ cm;

Șublaistul este executat pînă jos la tiv. Prima butonieră este plasată mai jos de talie 4 cm, iar celelalte cu o distanță de 15 cm între ele. În părțile laterale din partea inferioară a produsului, se execută două șlițuri cu o lungime de 21 cm.

CAPITOLUL 8

Construcţia tiparelor de veste

Vesta pentru bărbaţi se confecţionează la un rînd sau două rînduri de nasturi.

Piepţii de vestă sînt croiţi din două bucăţi simetrice din aceeaşi ţesătură a sacoului. După forma piepţilor, vestele se pot clasifica în felul următor:

— vestă clasică la un rînd de nasturi;

— vestă fantezi la unul sau două rînduri de nasturi;

— vestă la unul sau două rînduri de nasturi pentru frac, jachetă etc.;

Piepţii de vestă pot fi confecţionaţi şi dintr-un material care diferă de cel al sacoului şi pantalonului. Astfel, vestele care se asortează la costumul sport-fantezi, precum şi vestele pentru frac şi jachetă sînt confecţionate din ţesături şi în culori diferite decît sacoul şi pantalonul.

A. Vesta clasică

Vesta clasică se caracterizează prin două buzunare, plasate în părţile laterale în partea de jos şi două buzunare fixate în partea de sus a piepţilor (fig. 70). Partea stîngă a pieptului, este prevăzută cu cinci butoniere, iar partea dreaptă cu nasturi corespunzători butonierelor. Pentru ajustarea vestei pe corp, la spate, se folosesc două şnaluri încheiate cu o cataramă, sau se întrebuinţează elastic, care se introduce în cele două părţi ale spatelui, pe linia taliei.

1. Construcţia tiparului de vestă clasică

Construcţia tiparului de vestă se realizează după măsurile luate pentru sacou, cu excepţia a două măsuri care se iau în plus şi anume:

Deschizătura vestei (DV) se măsoară pe după gît pînă la deschizătura vestei; valoarea acestei măsuri se împarte în două şi se notează pe jumătate (v. fig. 20).

Lungimea vestei, de asemenea se măsoară pe după gît pînă la lungimea totală în faţă; această valoare se împarte în două şi se notează pe jumătate, (v. fig. 21). De obicei, lungimea vestei în faţă, are ca orientare 3—4 cm mai jos de cusătura beteliei pantalonului.

În tabelul 16 se dau măsurile pentru vesta clasică. Adaosul de lejeritate pe linia pieptului şi a taliei este prevăzut 5 cm.

Tabelul 16

Măsurile pentru vesta clasică

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp, cm	Valoarea măsurilor proporţionale (calculate) cm
Lungimea taliei	LT	45	—
Grosimea pieptului	GP	48	—
Grosimea taliei	GT	44	—
Deschizătura vestei	DV	35	—
Lungimea vestei în faţă	LV	65	—
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	—	24
Înălţimea vîrf-gît	IVG	—	32
Măsura peste umăr	PU	—	46
Lăţimea spatelui proporţional	LSP	—	19

Calcule pentru construcţia tiparului

Se trasează un unghi drept, iar vîrful acestuia se notează cu A.

$AB+\frac{GP}{4}+12=\frac{48}{4}+12=24$ cm (ARS);

AT=45 cm (LT);

$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din $GP+\frac{1}{1}$ din adaos$=\frac{48}{4}+$ $+\frac{5}{2}=14{,}5$ cm;

B_1B_4=grosimea pieptului+adaosul=48+ +5=53 cm;

T_2T_3=valoarea distanţei B_3B_4 de la piept +0,5 cm.

a

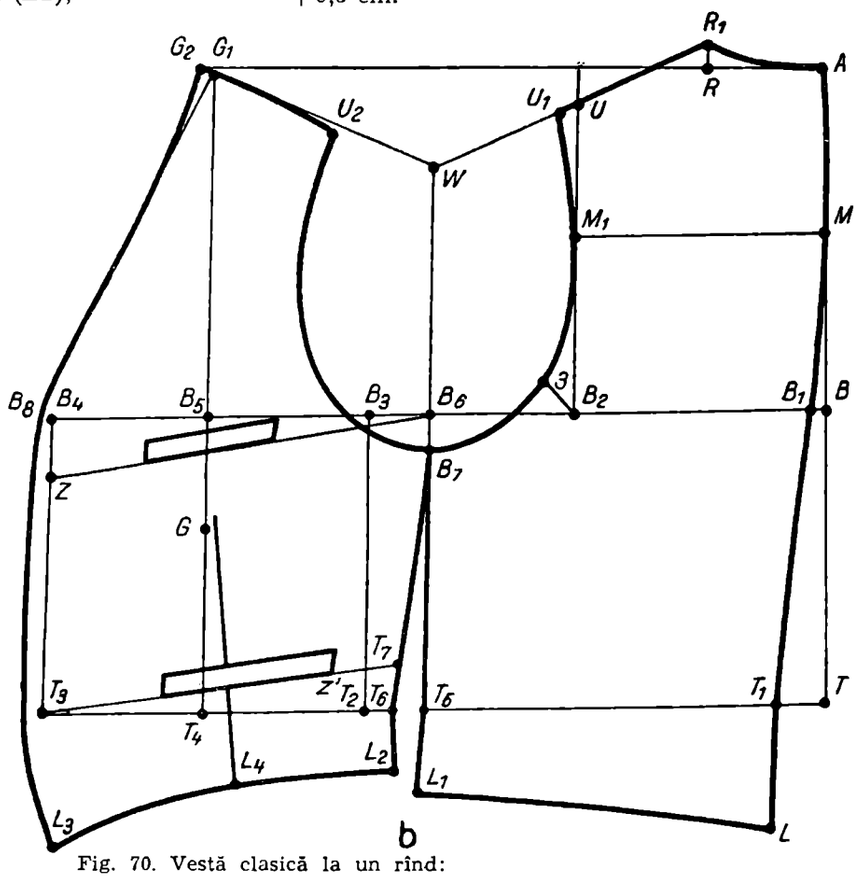

Fig. 70. Vestă clasică la un rînd:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

$AM=\frac{1}{2}$ din valoarea distanţei $AB=\frac{24}{2}=$ =12 cm;

TT_1=3,5 cm (se cambrează faţă de sacou cu 1 cm mai mult);

BB_1=1 cm;

Se formează cusătura spatelui prin unirea punctelor T_1, B_1 şi M în prelungire la punctul A;

$T_1L=\frac{1}{6}$ din lungimea taliei +1 cm= $=\frac{45}{6}+1=8{,}5$ cm;

MM_1=lăţimea spatelui proporţional — 1,5 cm=19—1,5=17,5 cm.

Notă: *lăţimea spatelui este mai îngustă, faţă de spatele sacoului la această măsură, cu 4,5 cm.*

Punctul B_5, este plasat pe mijlocul distanţei B_3B_4, iar punctul T_4 pe mijlocul distanţei T_2T_3;

$B_5G=\frac{1}{4}$ din înălţimea vîrf-gît$=\frac{32}{4}=$ =8 cm (fetca);

GG_1=înălţimea vîrf-gît=32 cm;

$AR=\frac{1}{4}$ din înălţimea vîrf-gît$=\frac{32}{4}=8$ cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{4}$ din valoarea distanţei $AR=\frac{8}{4}=$ =2 cm.

Poziţia umărului la spate se realizează din punctul U.

$B_2U=\frac{1}{2}$ din măsura peste umăr—1,5 cm= $=\frac{46}{2}-1{,}5=21{,}5$ cm;

UU_1=1 cm.

Punctul B_6 este așezat pe mijlocul distanței B_1B_4.

$$B_1B_6 = \frac{B_1B_4}{2} = \frac{53}{2} = 26{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctul B_6 se trasează o verticală, iar la intersecția cu linia de unire a punctelor R_1 și U_1 de la spate, se obține punctul W.

Punctele G_1 și W se unesc printr-o linie. Din punctul G_1 spre stînga la punctul G_2, se aplică 1 cm .

Notă: *deplasarea cu 1 cm a punctului G_2, este necesară pentru depărtarea piepților de la gît, cu scopul de a nu se vedea această parte a vestei, atunci cînd se îmbracă sacoul.*

Lățimea umărului pieptului este corespunzătoare cu distanța punctelor R_1 și U de la spate. Din punctul B_6 spre B_7 se coboară 2,5 cm.

Lățimea taliei la spate se stabilește prin punctul T_5.

$$T_1T_5 = \frac{GT}{2} + \frac{\text{adaosul din talie}}{2} = \frac{44}{2} + \frac{5}{2} = 24{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctul T_5 se coboară distanța T_1L minus 3 cm.

$$T_5L_1 = T_1L - 3 \text{ cm} = 8{,}5 - 3 = 5{,}5 \text{ cm.}$$

Se formează conturul spatelui prin unirea punctelor U_1, M_1; B_7, T_5, L_1 și punctul L.

Lățimea taliei la piept se obține prin punctul T_6.

$$T_3T_6 = \frac{GT}{2} + \frac{\text{adaosul din talie}}{2} = \frac{44}{2} + \frac{5}{2} = 24{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctul T_6 se coboară distanța punctelor T_1L de la spate minus 4 cm;

$$T_6L_2 = T_1L \text{ de la spate} - 4 \text{ cm} = 8{,}5 - 4 = 4{,}5 \text{ cm.}$$

Rezerva pentru petrecut vesta la un rînd este egală cu 1,5 cm. Din punctul G_2 spre punctul B_8 se aplică măsura deschizăturii vestei, minus fetca, adică:

$$G_2B_8 = DV - \text{fetca} = 35 - 8 = 27 \text{ cm.}$$

Tot din punctul G_2 spre punctul L_3 de la tivul vestei, se aplică lungimea vestei în față, minus fetca adică:

$$G_2L_3 = LV - \text{fetca} = 65 - 8 = 57 \text{ cm;}$$

Poziția buzunarului de jos se obține prin punctul T_7 și este în funcție de lungimea taliei (LT).

$$L_2T_7 = \frac{LT}{6} = \frac{45}{6} = 7{,}5 \text{ cm.}$$

Se unesc punctele T_7 și T_3 printr-o linie înclinată. Distanța din punctele T_7 și Z_1 se stabilește prin calculul:

$$T_7Z_1 = \frac{GP}{10} = \frac{48}{10} = 4{,}8 \text{ cm.}$$

Lungimea buzunarului de jos $= \frac{1}{4}$ din grosimea pieptului $= \frac{48}{4} = 12$ cm.

Pensa de la piept se obține prin punctul L_4 în felul următor:

$$L_3L_4 = \frac{L_2L_3}{2} + 1 \text{ cm.}$$

Pensa are direcția în sus la punctul B_5.

Poziția buzunarului de sus se stabilește după cum urmează:

Din punctul B_4 pînă la punctul Z se coboară o cotă de 4 cm; punctul Z se unește cu punctul B_6 printr-o linie înclinată.

Lungimea buzunarului de sus este mai mică cu 3 cm ca buzunarul de jos, deci în cazul de față rezultă 9 cm. Buzunarul de sus este așezat la mijlocul punctului B_5 deci: de la B_5 înspre stînga și dreapta se aplică cîte 4,5 cm. Butonierele sînt plasate între punctul B_8 și T_3 mai jos cu circa 1,5 cm. Conform schiței respective se conturează pieptul vestei prin unirea punctelor G_2, B_8, L_3, L_2, T_6, B_7 și U_2.

B. Vesta la două rînduri

Vesta fantezi încheiată la două rînduri de nasturi (fig. 71, *a*) se deosebește de vesta clasică la un rînd, prin rezerva petrecută în față, forma piepților, precum și printr-o execuție mai complicată, în special confecționarea reverelor.

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului și a taliei este prevăzut de 5 cm, inclusiv cusătura laterală, iar măsurile luate direct pe corp ce corespund cu măsurile proporționale, sînt următoarele:

Măsurile luate pe corp:

— lungimea taliei=46 cm (LT);

— grosimea pieptului=50 cm (GP);

— grosimea taliei=46 cm (GT);

— lungimea vestei în față=62 cm (LV);

Măsuri proporționale (calculate):

— adîncimea răscroielii la spate $= \frac{GP}{4} + 12 = 24{,}5$ (ARS);

— înălțimea vîrf-gît $= \frac{GP}{2} + 8 = 33$ cm (IVG);

— măsura peste umăr=GP—2=48 cm (PU);

— lățimea spatelui proporțional $= \frac{GP}{4} + 7 = 19{,}5$ cm (LSP);

Calcule pentru construcţia tiparului

Pentru construcţia tiparului se trasează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu A, care corespunde pe corp cu a şaptea vertebră.

$$AB=\frac{GP}{4}+12 \text{ cm}=\frac{50}{4}+12=24{,}5 \text{ cm}$$

(ARS);

$$AT=46 \text{ cm (LT)};$$

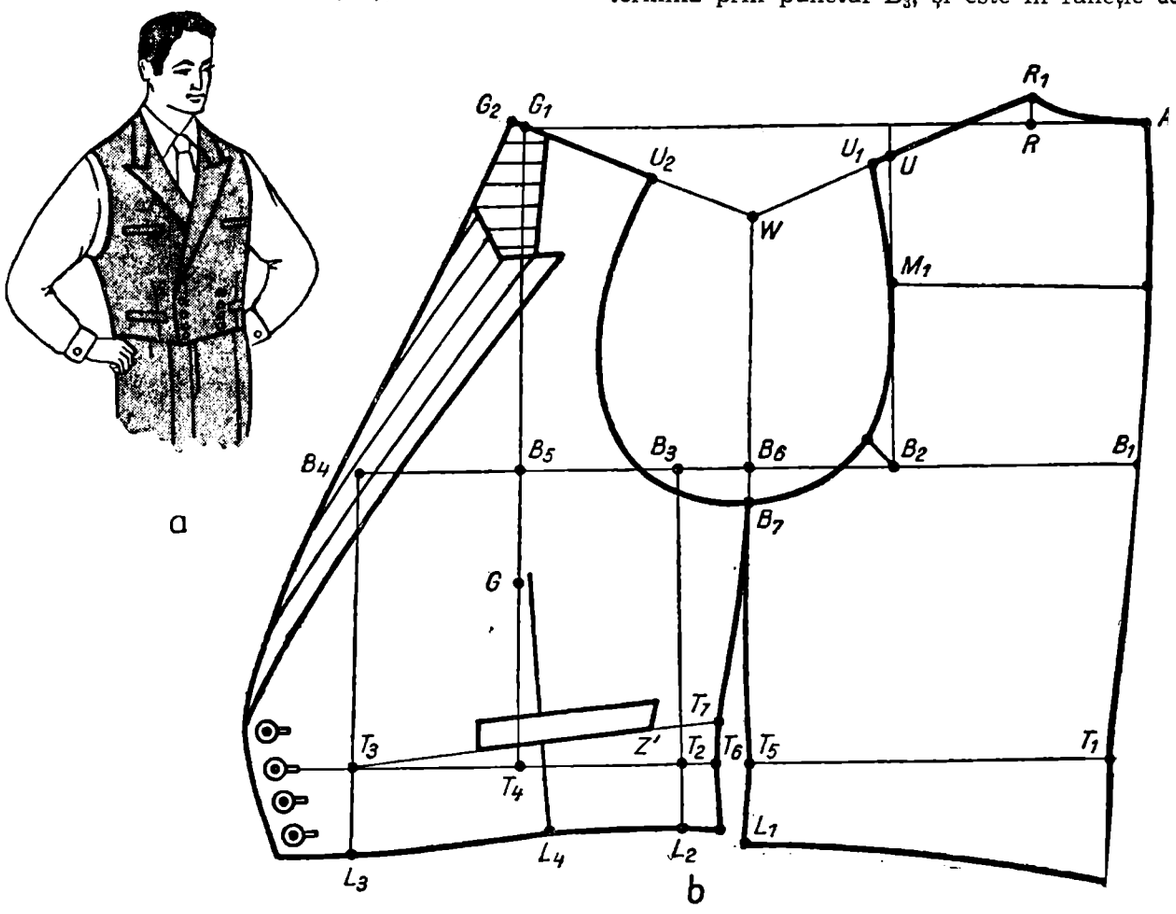

Fig. 71. Vestă la două rînduri:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

$AM=\frac{1}{2}$ din valoarea distanţei $AB=\frac{24{,}5}{2}=$ $=12{,}25$ cm;

$$TT_1=3{,}5 \text{ cm};$$

Din punctul B spre B_1 se aplică 1 cm.

Lungimea vestei la spate se obţine prin punctul L. Această lungime este în funcţie de lungimea taliei, ea putînd fi schimbată în plus sau în minus conform dorinţelor:

$$T_1L=\frac{LT}{6}+1=\frac{46}{6}+1=8{,}7 \text{ cm}.$$

Lăţimea spatelui se stabileşte prin punctul M_1. În cazul unui corp cu o conformaţie normală, cum este cel de faţă pentru obţinerea acestei lăţimi se ia ca bază lăţimea spatelui proporţional (calculat) minus 1,5 cm, rezultînd următorul calcul:

$$MM_1=LSP-1{,}5=19{,}5-1{,}5=18 \text{ cm}.$$

Din punctul M_1 se trasează o linie verticală în sus şi în jos pînă la linia de bază a pieptului, obţinîndu-se în acest fel punctul B_2.

Lăţimea răscroielii mînecii (LRM) se determină prin punctul B_3, şi este în funcţie de grosimea pieptului şi adaosul de lejeri linia pieptului:

$$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{AD}{2}=\frac{50}{4}+\frac{5}{2}=15 \text{ cm}$$

Din punctul B_3 se duce o verticali şi în jos, paralelă cu linia punctului M intersecţia cu linia taliei se obţine pu

Lăţimea vestei pe linia de bază a lui, se stabileşte prin grosimea pieptu şi adaosul de lejeritate (AD) ce sînt pe linia pieptului după cum urmează:

$$B_1B_4=GP+AD=50+5=55 \text{ cn}$$

Cota de 5 cm este adaosul de prevăzut pe linia pieptului, inclusiv

laterală a vestei; dimensiunea vestei, pe jumătate, va avea un adaos de 3,5 cm, diferența pînă la 5 cm fiind stabilită pentru cusătura laterală.

Lățimea vestei în față în dreptul taliei se obține prin punctul T_3, luîndu-se ca bază, distanța punctelor B_3 și B_4 de la piept, plus o cotă fixă de 0,5 cm; calculul va fi următorul:

$$T_2T_3=B_3B_4+0{,}5 \text{ cm.}$$

Cota de 0,5 cm se aplică în toate cazurile, aceasta cu scopul de a asigura o linie corespunzătoare marginii pieptului, care face ca produsul să nu se deschidă în față.

În cazul cînd corpul prezintă un plus la talie, față de normal, atunci de la punctul T_3 în față se mai adaugă jumătate din valoarea diferenței plusului taliei. Punctele B_4 și T_3 se unesc între ele printr-o linie prelungită mai jos pe linia taliei. Această linie reprezintă linia boraborului, adică produsul se încheie cap la cap, fără a avea rezerva pentru petrecut.

Poziția liniei vîrf-gît se află prin punctele B_5 și T_4 ce rezultă din împărțirea în două a distanței B_3B_4 de la piept, precum și a distanței T_2T_3 din dreptul taliei:

$$B_3B_5=\frac{B_3B_4}{2}; \qquad T_2T_4=\frac{T_2T_3}{2}.$$

Punctele T_4 și B_5 se unesc printr-o linie verticală care se prelungește pînă sus.

Înălțimea vîrf-gît (IVG), măsură ce reprezintă poziția corpului în față, se stabilește prin punctele G și G_1 după cum urmează:

$$B_5G=\frac{IVG}{4}=\frac{33}{4}=8{,}25 \text{ cm.}$$

Aceste calcul aplicat între punctele B_5 și G, este însuși calculul pentru răscroiala gîtului de la spate (fetca). În continuare se aplică înălțimea vîrf-gît, care poate fi măsurată direct pe corp sau poate fi cea proporțională (calculată).

În cazul de față, această măsură coincide cu măsura proporțională, deci corpul prezintă în față o poziție normală. Din punctul G pe verticală în sus, pînă la G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît, după cum urmează:

$$GG_1=IVG=33 \text{ cm.}$$

Punctele G_1 și A se unesc printr-o linie.

Răscroiala gîtului la spate (fetca) se obține prin punctul R. Din punctul A pe orizontală (pe linia AG_1) se aplică dimensiunea rezultată din acest calcul:

$$AR=\frac{IVG}{4}=\frac{33}{4}=8{,}25 \text{ cm.}$$

Răscroiala gîtului la spate (fetca), se realizează în funcție de poziția corpului în față (IVG). În cazul unui corp aplecat în față, răscroiala gîtului va fi mai mică, iar la un corp aplecat spre spate (ranversat) este necesară o răscroială la gît mai mare.

Înălțimea răscroielii gîtului corespunde cu un sfert din răscroiala gîtului (fetca) și se obține prin punctul R_1.

$$RR_1=\frac{AR}{4}=\frac{8{,}25}{4}=2{,}1 \text{ cm.}$$

Poziția umărului la spate se realizează prin punctul U, avînd la bază calculul din măsura peste umăr (PU):

$$B_2U=\frac{PU}{2}-1{,}5=\frac{48}{2}-1{,}5=22{,}5 \text{ cm.}$$

Măsura peste umăr (PU) poate fi obținută prin măsura luată pe corp, sau prin calculul proporțional. Din punctul U spre U_1 se aplică 1 cm, necesar pentru susținerea spatelui, atunci cînd se montează cu linia umărului de la piept. Această cotă de 1 cm, se poate mări sau micșora în funcție de gradul de dezvoltare al omoplaților.

Mijlocul liniei de bază a pieptului se obține prin împărțirea în două a distanței punctelor B_1 și B_4; calculul va fi:

$$B_1B_6=\frac{B_1B_4}{2}=\frac{55}{2}=27{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctul B_6 se trasează o linie verticală în sus și prin unirea punctelor R_1 și U_1 se obține pe această linie punctul W.

Poziția umărului la piept se obține în felul următor:

Se unesc punctele G_1 și W printr-o linie. Punctul G_2 este deplasat spre stînga punctului G_1 cu 1 cm, aceasta fiind necesar pentru depărtarea piepților de la gît, pentru a nu se vedea vesta în această direcție, atunci cînd se îmbracă sacoul.

Lungimea umărului la piept se stabilește prin măsurarea lungimii umărului la spate de la punctele R_1, U și aplicarea ei la lungimea umărului de la piept. Deci umărul de la piept va fi mai scurt cu 1 cm față de umărul de la spate, astfel calculul va fi:

$$G_2U_2=R_1U \text{ de la spate.}$$

Conturul răscroielii vestei se va obține prin punctul B_7 în felul următor:

Din punctul B_6 se coboară 2,5 cm, pentru a se realiza o răscroială mai adîncă, adecvată acestui produs.

$$B_6B_7=2{,}5 \text{ cm.}$$

Această cotă de 2,5 cm poate fi mărită sau micșorată în funcție de model sau preferință. Pentru a stabili conturul răscroielii vestei, se ridică din punctul B_2 o linie oblică cu o dimensiune de circa 3 cm și se trece la desenarea

conturului, unindu-se punctele U_1, M_1 și B_7 pînă la U_2 conform cu desenul.

Lățimea spatelui la talie se stabilește prin punctul T_5, avînd la bază grosimea taliei (GT) și adaosul de lejeritate pe linia taliei (AD) care este 5 cm inclusiv rezerva cusăturii laterale, precum și pensa de la pieptul vestei.

După cum se vede din figură, lățimea pe linia totală a taliei este mai redusă, deoarece vesta pe această direcție trebuie să fie mai fixă pe corp. Calculul va fi următorul:

$$T_1T_5=\frac{GT}{2}+\frac{AD}{2}=\frac{46}{2}+\frac{5}{2}=25{,}5 \text{ cm.}$$

Lungimea vestei la spate, pe cusătura laterală, se obține prin punctul L_1 în felul următor:

— din punctul T_5 spre L_1 se aplică distanța punctelor T_1L minus 3 cm, deci calculul va fi:

$$T_5L_1=T_1L—3=8{,}7—3=5{,}7 \text{ cm.}$$

În continuare se trasează conturul liniei cusăturii laterale de la spate, prin unirea punctelor B_7T_5 și L_1 conform cu desenul prezentat; prin unirea punctelor L_1 și L se trasează linia tivului la spate.

Lățimea pieptului la talie se stabilește prin punctul T_6, avînd la bază grosimea taliei (GT) și adaosul de lejeritate pe linia taliei (AD) care este stabilit 5 cm, inclusiv cusăturile. Calculul va fi următorul:

$$T_3T_6=\frac{GT}{2}+\frac{AD}{2}=\frac{46}{2}+\frac{5}{2}=25{,}5 \text{ cm.}$$

Lungimea vestei la piept pe cusătura laterală se obține măsurînd din punctul T_6 spre L_2 distanța punctelor T_1 și L de la spate, minus 4 cm;

$$T_6L_2=T_1L—4=8{,}7—4=4{,}7 \text{ cm.}$$

În continuare, se formează conturul liniei cusăturii laterale de la piept, prin unirea punctelor B_7, T_6 și L_2 conform cu desenul din tiparul vestei.

Lungimea vestei în față se determină prin punctul L_3, aplicîndu-se lungimea vestei în față, ce a fost luată direct pe corp și scăzîndu-se din valoarea ei, răscroiala gîtului (fetca), deoarece măsura a fost luată de la a șaptea vertebră (osul cefei). Calculul va fi următorul:

$$G_2L_3=LV—AR \text{ de la spate}=62—8{,}25=$$
$$=53{,}75 \text{ cm.}$$

În acest caz, modelul vestei este ușor rotunjit în față și din această cauză lungimea vestei va fi mai scurtă față de modelul vestei la un rînd care are colțuri.

Rezerva de petrecut în față pentru veste la două rînduri de nasturi, se stabilește în felul următor:

În dreptul punctului T_3 din talie, se aplică spre stînga 7 cm, iar în dreptul punctului L_3 de la tiv, se aplică tot în stînga 5 cm. După cotele ce s-au aplicat pentru rezerva de petrecut se observă că vesta are o ușoară înclinare spre tiv, cea ce nu este o regulă. Forma în față, precum și rezerva pentru petrecut veste la două rînduri se poate stabili conform modelului solicitat. În continuare se formează conturul vestei în față conform cu desenul.

Linia buzunarului de jos se stabilește prin punctul T_7 și este în funcție de lungimea taliei (LT); calculul va fi:

$$L_2T_7=\frac{LT}{6}=\frac{46}{6}=7{,}7 \text{ cm.}$$

Pentru obținerea liniei buzunarului de jos se unesc punctele T_7 cu T_3 printr-o linie ușor înclinată.

Lungimea buzunarului de jos se stabilește în funcție de grosimea pieptului (GP) în felul următor:

Din punctul T_7 spre față pînă la punctul Z_1 se aplică calculul:

$$T_7Z_1=\frac{GP}{10}=\frac{50}{10}=5 \text{ cm.}$$

Pentru stabilirea lungimii buzunarului de jos se aplică din punctul Z_1 spre față 1/4 din grosimea pieptului, deci rezultatul va fi:

Lungimea buzunarului de jos $=\frac{GP}{4}=\frac{50}{4}=$
$=12{,}5$ cm.

Poziția pensei în față este fixată pe mijlocul distanței punctelor L_3 și L_2 plus 1 cm spre spate:

$$L_3L_4=\frac{L_1L_2}{2}+1 \text{ cm.}$$

Direcția pensei în sus este către punctul B_5, deci punctul L_4 de la pensă și B_5 se unesc printr-o linie. Capătul pensei în partea de sus este stabilit (gata cusut) la 1 cm, mai sus de punctul G.

Poziția butonierelor în cazul modelului de față se stabilește în felul următor:

Se fixează prima butonieră mai sus de linia tivului cu circa 2 cm, apoi se fixează ultima butonieră de sus, la o distanță de circa 2 cm de linia taliei în sus; celelalte butoniere se fixează în părți egale între cele două butoniere. Distanța de la cantul vestei pînă la rotundul butonierelor trebuie să fie de 1,5 cm. Butonierele se pot stabili în mai multe feluri, în funcție de modelul solicitat.

Conform modelului, vesta este prevăzută cu revere ascuțite avînd plasată cazura la circa 1/3 din distanța punctelor G_1 și B_5 pornită de sus; lățimea reverului în partea de sus are circa 8—9 cm.

C. Vesta la un rînd pentru frac

Construirea tiparului (fig. 72) se realizează pe baza următoarelor măsuri.

Măsuri luate direct pe corp:

— lungimea taliei=45 cm (LT);
— grosimea pieptului=46 cm (GP);
— grosimea taliei=42 cm (GT);
— lungimea vestei în față=65 cm (LV);

Măsuri proporționale (calculate):

— adîncimea răscroielii la spate=$\frac{GP}{4}+12=$ =23,5 cm (ARS);

— înălțimea vîrf-gît=$\frac{GP}{2}+8=31$ cm (IVG);

— măsura peste umăr=GP—1 cm=45 cm (PU);

— lățimea spatelui proporțional=$\frac{GP}{4}+7=$ =18,5 cm (LSP);

— adaosul de lejeritate pe linia pieptului și a taliei este prevăzut 5 cm.

Calcule pentru construcția tiparului

$AB=\frac{GP}{4}+12$ cm=$\frac{46}{4}+12=23,5$ cm;

AT=lungimea taliei=45 cm;

$AM=\frac{1}{2}$ din distanța AB=11,75 cm;

$TT_1=3,5$ cm;

Din punctul B spre B_1 se aplică 1 cm

$T_1L=\frac{1}{6}$ din lungimea taliei+1 cm=$\frac{4}{6}$ +1=8,5 cm;

MM_1=lățimea spatelui propo —1,5 cm=18,5—1,5=17 cm;

$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{adaos}{2}=\frac{46}{4}+\frac{5}{2}=1$

B_1B_4=GP+adaos=46+5=5

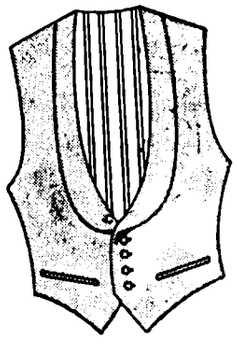

a

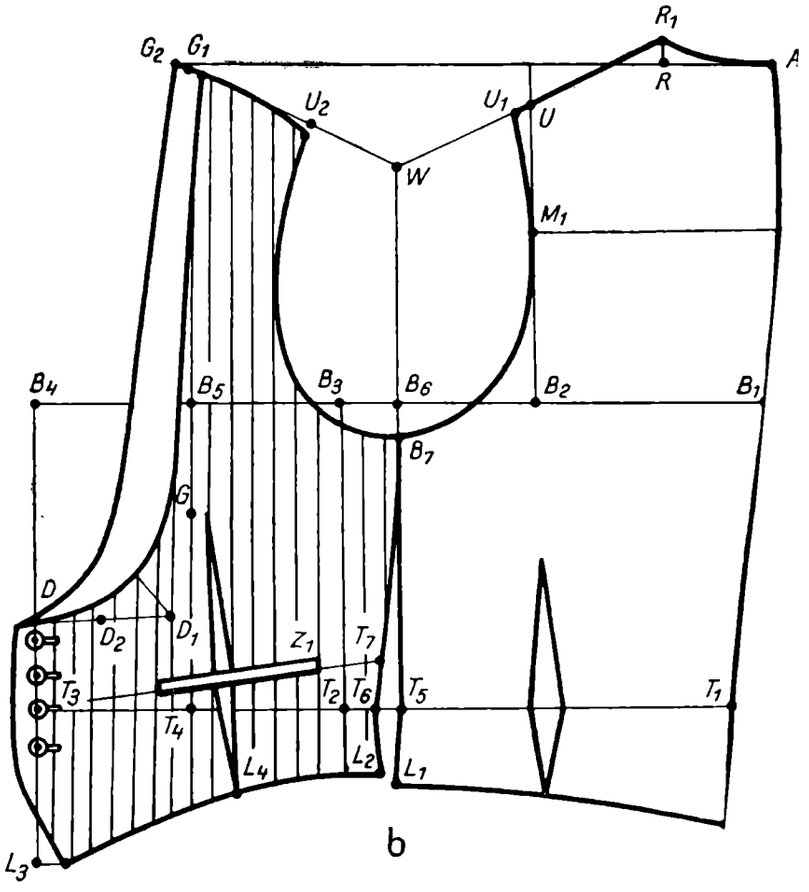

b

Fig. 72. Vestă pentru frac la un rînd:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

T_2T_3=distanța B_3B_4 de la piept+0,5 cm;

Punctul B_5 se află situat la mijlocul distanței B_3B_4;

$T_2T_4=\frac{1}{2}$ din valoarea distanței T_2T_3;

$B_5G=\frac{1}{4}$ din înălțimea vîrf-gît$=\frac{31}{4}=7{,}75$ cm;

GG_1=înălțimea vîrf-gît=31 cm;

$AR=\frac{1}{4}$ din înălțimea vîrf-gît$=\frac{31}{4}=7{,}75$ cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{4}$ din valoarea distanței AR=1,9 cm;

B_2U=1/2 din măsura peste umăr, minus 1,5 cm$=\frac{45}{2}-1{,}5=21$ cm;

UU_1=1 cm.

B_1B_6=1/2 din distanța punctelor $B_1B_4=\frac{51}{2}=25{,}5$ cm.

Din punctul B_6, se trasează o verticală în sus și la intersecția cu linia ce unește punctele R_1 și U_1 se obține punctul W.

G_1G_2=1 cm.

Notă: *punctul G_2 se deplasează spre stînga cu 1 cm, necesar pentru depărtarea piepților de la gît, pentru a nu se vedea vesta, cînd se îmbracă sacoul.*

G_2U_2=distanța punctelor R_1U de la piept;

B_6B_7=2,5 cm;

T_1T_5=1/2 din grosimea taliei+1/2 din adaosul pe linia taliei$=\frac{42}{2}+\frac{5}{2}=23{,}5$ cm;

T_5L_1=distanța T_1L, minus 3 cm=8,5—3==5,5 cm;

T_3T_6=1/2 din grosimea taliei+1/2 din adaosul pe linia taliei$=\frac{42}{2}+\frac{5}{2}=23{,}5$ cm;

T_6L_2=distanța T_5L_1, minus 1 cm=5,5—-1=4,5 cm;

G_2L_3=lungimea vestei în față, minus fetca=65—7,75=57,25 cm;

Din punctul L_3 spre dreapta se aplică 2 cm. Din punctul T_3 se aplică în sus și în jos cîte 2,5 cm pentru fixarea butonierelor. De la butoniera de sus se urcă 1,5 cm și se obține punctul D. Din punctul D spre D_1 se aplică 9 cm. Punctul D_2 se află mijlocul distanței DD_1==4,5 cm.

Rezerva pentru petrecut vesta la un rînd==1,5 cm. Colțul din față este egal cu 8 cm.

Punctul G_1 se deplasează spre dreapta cu 1 cm și se unește cu D_1 printr-o linie. Din colțul punctului D_1 se urcă cu circa 4 cm. Punctele G_2 și D_2 se unesc. Se formează deschizătura vestei și reverul, conform desenului alăturat.

$L_2T_7=\frac{LT}{6}=\frac{45}{6}=7{,}5$ cm;

Punctele T_7 și T_3 se unesc cu o linie înclinată;

$T_7Z_1=\frac{GP}{10}=\frac{46}{10}=4{,}6$ cm;

Lungimea buzunarului$=\frac{GP}{4}=\frac{46}{4}=11{,}5$ cm;

$L_3L_4=\frac{1}{2}$ din L_2L_3+1 cm.

D. Vestă pentru corpuri cu plus la talie (obezitate)

Indiferent de model, clasic sau fantezi, cu formă la un rînd sau două rînduri de nasturi, vesta se confecționează pe diferite corpuri normale sau corpuri care prezintă anumite deviații de la normal. În cazul de față se prezintă o vestă clasică la un rînd, încheiată în față cu cinci nasturi, ambii piepți fiind prevăzuți cu patru buzunare (laisturi) din care două sînt așezate în părțile laterale, iar celelalte două buzunare sînt plasate pe ambii piepți în partea superioară.

Construcția vestei se execută pe un corp ce are conformație cu plus la talie (obezitate) față de normal; de asemenea, corpul prezintă și o poziție aplecată spre spate.

1. Construcția tiparului de vestă clasică pentru conformația corpului cu plus la talie și poziție aplecată spre spate

Tiparul din figura 73 se realizează în baza măsurilor luate direct pe corp cu centimetrul, conform comenzilor individuale. Întrucît produsul prezintă un plus la talie și o poziție a corpului aplecată spre spate, este necesar a se ține cont de diferența ce rezultă dintre măsura grosimii taliei normale și grosimea taliei reale, adică cea luată direct pe corp, precum și diferența ce există între poziția corpului normal și

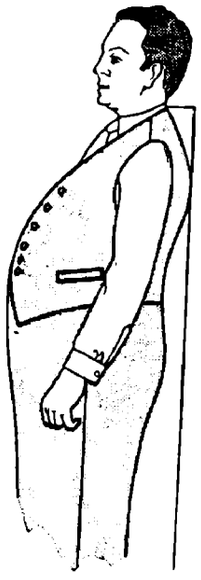

a

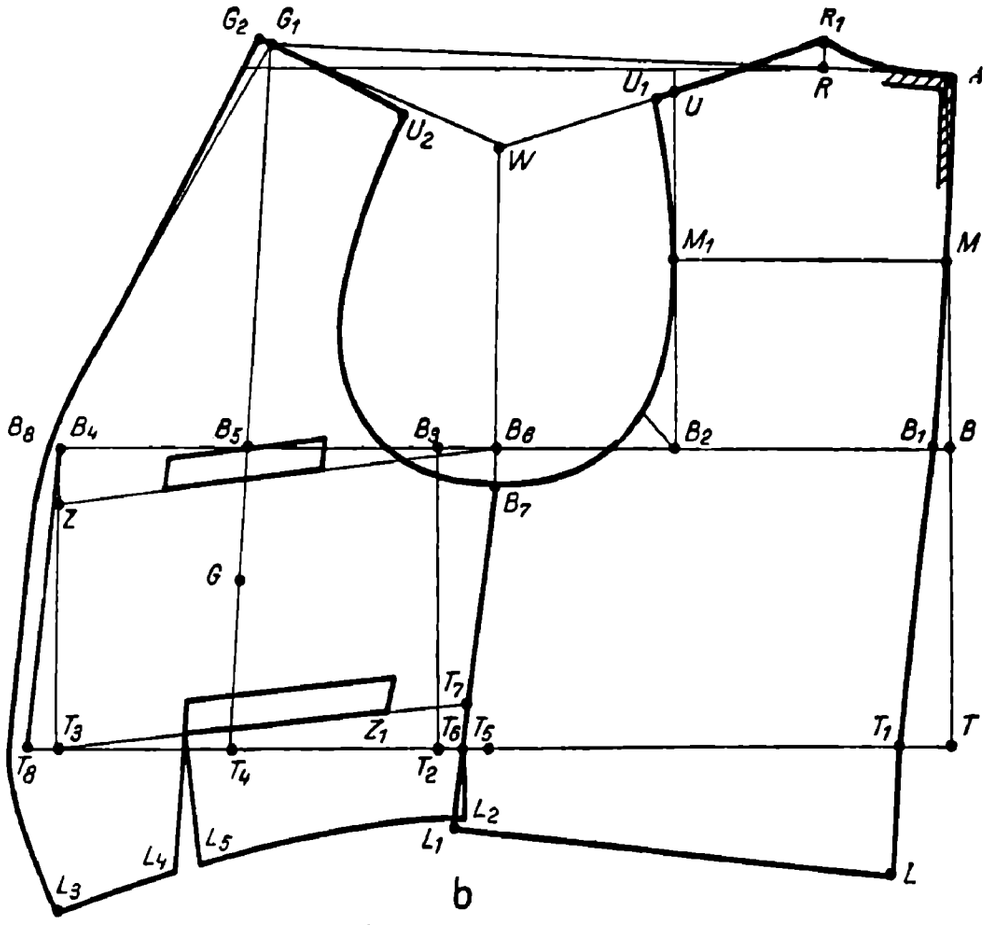

b

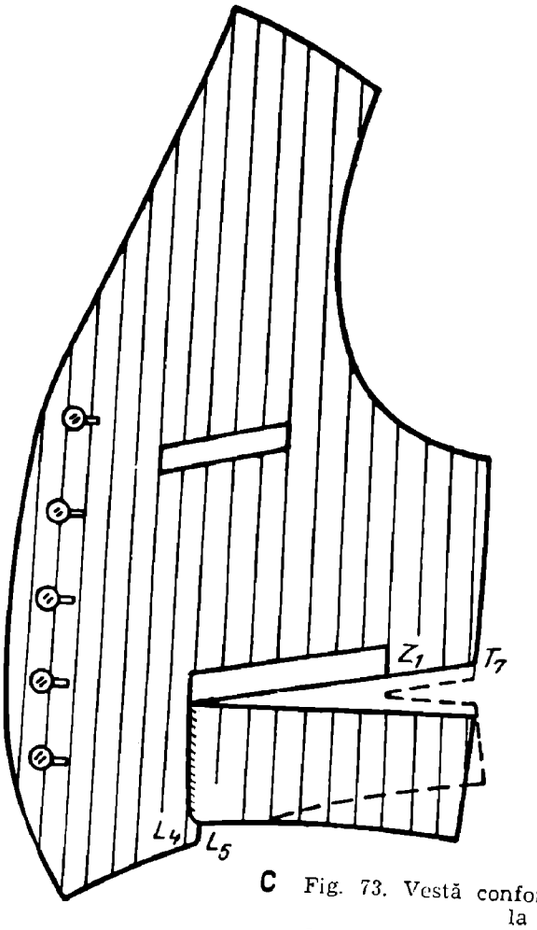

c

Fig. 73. Vestă conformația corpului cu plus la talie:

a — modelul; *b* — construirea tiparului; *c* — tiparul pregătit pentru croit.

poziția corpului real, adică măsura luată direct pe corp. Cunoscînd aceste diferențe în plus sau în minus, ce sînt stabilite în tabelul de măsuri, se trece la construcția tiparului.

Tabelul 17

Măsurile pentru vestă-conformația corpului cu plus la talie și poziția corpului spre spate

Denumirea măsurilor	Inițiale	Valoarea măsurilor luate direct pe corp, cm	Măsuri proporționale (calculate) cm	Diferența în plus sau minus cm
Lungimea taliei	LT	45	—	—
Grosimea pieptului	GP	54	—	—
Grosimea taliei	GT	54	50	+4
Deschizătura vestei	DV	39	—	—
Lungimea vestei în față	LV	69	—	—
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	25	25,5	−0,5
Înălțimea vîrf-gît	IVG	36	35,5	+0,5
Măsura peste umăr	PU	51	51	—
Lățimea spatelui măsurat	LSM	23	23,5	−0,5

În tabelul 17 sînt date măsurile vestei clasice cu o diferență de 4 cm în plus la grosimea taliei față de normal și o diferență în minus de 0,5 cm la adîncimea răscroielii la spate (ARS); plusul de 0,5 cm la măsura înălțimii vîrf-gît (IVG), ce caracterizează un corp cu o poziție aplecată spre spate.

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului și a taliei este prevăzut de 5 cm. La ambele adaosuri sînt incluse și rezervele cusăturilor respective.

Calcule pentru construcția tiparului

Pentru construcția tiparului se desenează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu A; pe corp corespunde cu a șaptea vertebră (osul cefei).

Linia adîncimii răscroielii la spate (ARS) se stabilește prin punctul B. Această măsură reprezintă poziția corpului la spate, care în cazul de față este aplecat spre spate (ranversat).

Din punctul A, pe verticală, pînă la punctul B, se aplică dimensiunea rezultată din măsura adîncimii răscroielii la spate (ARS); luată direct pe corp.

AB=ARS măsurat direct pe corp= =25 cm.

Poziția liniei taliei (LT) se determină prin punctul T. Din punctul A pe verticală în jos pînă la punctul T se aplică dimensiunea lungimii taliei măsurată pe corp.

$$AT=LT=45 \text{ cm.}$$

Poziția lățimii spatelui se obține cu ajutorul punctului M care se află la jumătatea distanței puntelor AB (ARS)

$$AM=\frac{AB}{2}=\frac{25}{2}=12{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctele M, B și T se trag linii orizontale spre față.

Cambrarea taliei la spate se determină prin punctul T_1:

$$TT_1=3{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctul B spre B_1 se aplică 1 cm.

Lungimea vestei la spate se obține prin punctul L. Această lungime este în funcție de lungimea taliei, ea putînd fi schimbată în plus sau în minus conform cerințelor.

$$T_1L=\frac{LT}{6}+1=\frac{45}{6}+1=8{,}5 \text{ cm.}$$

Lățimea spatelui se stabilește prin punctul M_1 în felul următor: din punctul M spre M_1 se aplică lățimea spatelui măsurată direct pe corp minus 4,5 cm;

$$MM_1=LSM-4{,}5=23-4{,}5=18{,}5 \text{ cm.}$$

În cazul de față spatele este mai îngust decît cel normal cu 0,5 cm; cu aceeași cotă se va mări lățimea pieptului, prin faptul că poziția corpului este aplecată spre spate și în acest mod corpul prezintă o lățime mai mică a spatelui.

În tabelul de măsuri, la lățimea spatelui proporțional, în mod normal trebuie redată această măsură, care cum se știe are calculul 1/4 din grosimea pieptului+7 cm, rezultînd în final 20,5 cm. Insă la această măsură s-a inclus o lejeritate de 3 cm, care echivalează cu lățimea spatelui normal pentru sacou=23,5 cm. Includerea acestei cote de 3 cm s-a făcut în scopul de a se face o comparație a lățimii spatelui normal, pentru sacou, cu lățimea spatelui măsurat.

Din punctul M_1 se trasează o linie verticală în sus și în jos pînă la linia de bază a pieptului, obținîndu-se în acest fel punctul B_2.

Lățimea răscroielii mînecii (LRM) se află prin punctul B_3 și este în funcție de grosimea pieptului (GP) și adaosul de lejeritate (AD)

$$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{AD}{2}=\frac{54}{4}+\frac{5}{2}=16 \text{ cm.}$$

Din punctul B_3 se duce o linie verticală în sus și în jos paralelă cu linia AT și prin aceasta se obține pe linia taliei punctul T_2.

Lățimea produsului pe linia de bază a pieptului se stabilește prin grosimea pieptului (GP) și adaosul de lejeritate (AD) care sînt

incluse total pe linia pieptului de la punctul B_1 spre B_4.

$$B_1B_4=GP+AD=54+5=59 \text{ cm.}$$

Notă: *cota de 5 cm, este adaosul de lejeritate pe linia pieptului, inclusiv rezerva cusăturii laterale a vestei; în final, vesta pe linia pieptului va avea o lejeritate netă de 3,5 cm, diferența de 1,5 cm fiind stabilită pentru rezerva cusăturii laterale.*

Lățimea produsului în față, în dreptul taliei se obține prin punctul T_3 care are la bază dimensiunea B_3B_4 de pe linia pieptului plus o cotă fixă de 0,5 cm; calculul va fi următorul

$$T_2T_3=B_3B_4+0,5 \text{ cm.}$$

Se unesc punctele T_3 cu B_4 printr-o linie.

Notă: *cota de 0,5 cm se aplică în toate cazurile, cu scopul de a asigura o linie corespunzătoare pieptului în față, care face ca produsul să nu se deschidă în această direcție.*

În cazul de față produsul are un plus la talie de 4 cm față de normal și în acest sens este necesar ca jumătate din valoare să se aplice în față de la punctul T_3 spre T_8 în felul următor:

$$T_3T_8=\frac{\text{diferența plusului la talie}}{2}=\frac{4}{2}=2 \text{ cm.}$$

Poziția liniei vîrf-gît se obține prin punctele B_5 și T_4 ce se obțin prin împărțirea în două a distanței B_3B_4 de la piept și respectiv a distanței T_2T_8 de la linia taliei.

$$B_3B_5=\frac{B_3B_4}{2}\ ;\ T_2T_4=\frac{T_2T_8}{2}.$$

Punctele T_4 și B_5 se unesc printr-o linie verticală care va fi înclinată spre dreapta în funcție de dimensiunea plusului la talie; în acest fel se avansează piepții spre gît, condiție necesară în cazul corpului cu plus la talie.

Înălțimea vîrf-gît (IVG) măsură care reprezintă poziția corpului în față, se stabilește prin punctele G și G_1 după cum urmează:

$$B_5G=\frac{IVG}{4}=\frac{36}{4}=9 \text{ cm.}$$

Acest calcul ce este aplicat între punctele B_5 și G este însăși calculul pentru *răscroiala gîtului de la spate (fetca).* În continuare se aplică dimensiunea înălțimii vîrf-gît care în cazul de față este măsurată direct pe corp, fiind cu 0,5 cm mai mare decît normal, ceea ce caracterizează corpul aplecat spre spate. Din punctul G spre G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît măsurată direct pe corp.

$$GG_1=IVG=36 \text{ cm.}$$

Punctele G_1 și A se unesc printr-o linie.

Răscroiala gîtului la spate (fetca) se stabilește prin punctele A_1 și R și se realizează în funcție de poziția corpului în față (IVG). Înainte de a forma răscroiala gîtului este necesar a se afla punctul A_1. În cazul corpului aplecat spre spate, punctul A_1, se deplasează spre dreapta punctului A, iar în cazul unui corp cu poziția aplecată în față se procedează invers. Punctul A_1 se obține prin intersecția perpendicularei dusă din punctul M pe linia G_1A. (în desen este marcat prin linii haşurate). Calculul răscroielii gîtului va fi următorul:

$$A_1R=\frac{IVG}{4}=\frac{36}{4}=9 \text{ cm.}$$

Înălțimea răscroielii gîtului corespunde cu un sfert din răscroiala gîtului (fetca) și se obține prin punctul R_1 în felul următor:

$$RR_1=\frac{A_1R}{4}=\frac{9}{4}=2,25 \text{ cm.}$$

Punctul R este fixat pe linia punctelor G_1 și A. Se formează conturul răscroielii gîtului. printr-o linie curbă conform cu desenul.

Poziția umărului la spate se realizează prin punctul U, avînd la bază calculul din măsura peste umăr (PU).

$$B_2U=\frac{PU}{2}-1,5=\frac{51}{2}-1,5=24 \text{ cm.}$$

Din punctul U spre U_1 se aplică 1 cm necesar pentru susținerea spatelui, atunci cînd se montează cu umărul de la piept.

Mijlocul liniei de bază a pieptului se obține prin împărțirea pe jumătate a distanței punctelor B_1 și B_4, calculul fiind:

$$B_1B_6=\frac{B_1B_4}{2}=\frac{59}{2}=29,5 \text{ cm.}$$

Din punctul B_6, se trasează o linie verticală în sus și prin unirea punctelor R_1 și U_1 se obține pe această linie punctul W.

Poziția umărului la piept se stabilește în felul următor: se unesc punctele G_1 și W printr-o linie oblică. Din punctul G_1 spre punctul G_2 se aplică 1 cm, cu scopul de a îndepărta piepții de la gît, pentru a nu se vedea vesta în această direcție atunci cînd se îmbracă sacoul.

Lungimea umărului la piept se stabilește după lungimea umărului de la spate, format din punctele R_1 și U; deci în final, lungimea umărului de la piept va fi mai scurtă cu 1 cm față de cea de la spate; calculul va fi următorul:

G_2U_2=distanța punctelor R_1U de la spate.

Conturul răscroielii vestei se obține prin punctul B_7, în felul următor: din punctul B_6 se coboară o cotă de 2,5 cm, pentru a se realiza

o răscroială mai adîncită, adecvată acestui produs, deci:

$$B_6B_7=2,5 \text{ cm.}$$

Notă: *această cotă de 2,5 cm nu este fixă, ea poate fi mărită sau micşorată în funcţie de model sau preferinţă.*

Pentru a stabili *conturul vestei,* se ridică din punctul B_2 o linie oblică cu o dimensiune de circa 3 cm, apoi se trece la trasarea răscroielii, unind punctele U_1, M_1 şi B_7 pînă la U_2 conform cu desenul prezentat.

Lăţimea spatelui la talie se stabileşte prin punctul T_5, avînd la bază calculul din grosimea taliei (GT) şi adaosul de lejeritate (AD) de pe linia taliei care este 5 cm, inclusiv rezerva cusăturii laterale; calculul va fi următorul:

$$T_1T_5=\frac{GT}{2}+\frac{AD}{2}=\frac{54}{2}+\frac{5}{2}=29,5 \text{ cm.}$$

Lungimea vestei la spate pe cusătura laterală se obţine prin punctul L_1 în felul următor: din punctul T_5 spre L_1 se aplică distanţa punctelor T_1L, minus 3 cm; calculul va fi următorul:

$$T_5L_1=T_1L-3=8,5-3=5,5 \text{ cm.}$$

În continuare, se trasează conturul liniei cusăturii laterale de la spate, prin unirea punctelor B_7, T_5 şi L_1 conform cu desenul prezentat; de asemenea se trasează linia tivului la spate prin unirea punctelor L şi L_1.

Lăţimea pieptului la talie, se stabileşte prin punctul T_6, avînd la bază calculul din grosimea taliei (GT) şi adaosul de lejeritate (AD) de pe linia taliei care este stabilit 5 cm; calculul va fi:

$$T_8T_6=\frac{GT}{2}+\frac{AD}{2}=\frac{54}{2}+\frac{5}{2}=29,5 \text{ cm.}$$

Lungimea vestei la piept pe cusătura laterală se obţine prin punctul L_2 în felul următor:

Din punctul T_6 spre L_2 se aplică distanţa T_5L_1 de la spate, minus 1 cm; calculul va fi următorul:

$$T_6L_2=T_5L_1-1=5,5-1=4,5 \text{ cm.}$$

În continuare, se formează conturul *liniei cusăturii laterale la piept,* prin unirea punctelor B_7T_6 şi L_2 conform cu desenul tiparului de vestă prezentat.

Rezerva pentru petrecut, la vesta clasică (la un rînd de nasturi) se stabileşte de la linia boraborului din faţă în felul următor:

Din punctul T_8, spre stînga tiparului, se aplică 1,5 cm, după care se trasează o linie în sus, paralelă cu linia boraborului dusă prin punctele B_1 şi T_8.

Deschizătura vestei în faţă se obţine prin punctul B_8, aplicîndu-se măsura deschizăturii vestei ce a fost luată direct pe corp şi scăzîndu-se din valoarea ei răscroiala gîtului de la spate (fetca), deoarece măsura a fost luată de la a şaptea vertebră (osul cefei); calculul va fi următorul:

$$G_2B_8=DV-AR \text{ de la spate}=39-9=30 \text{ cm.}$$

Lungimea vestei în faţă (LV), se determină prin punctul L_3 măsură ce a fost luată direct pe corp şi scăzîndu-se din valoarea ei, răscroiala gîtului de la spate (fetca), deorece măsura a fost luată de la a şaptea vertebră (osul cefei) calculul va fi:

$$G_2L_3=LV-AR \text{ de la spate}=69-9=60 \text{ cm.}$$

Plasarea punctului L_3 se face la o distanţă de circa 2 cm de la linia boraborului, aceasta find în funcţie de deschizătura colţurilor de jos.

Conturul vestei în faţă se stabileşte în felul următor: se unesc punctele G_1 şi B_8 cu o linie uşor trasată; se conturează cu o linie uşor curbată deschizătura vestei, pornind din punctul G_2, prelungit pe linia dusă anterior pînă la punctul B_8, care are de asemenea o formă uşor curbată şi care se prelungeşte în continuare pe linia rezervei de petrecut vesta. De asemenea, se conturează linia tivului, prin punctele L_2 şi L_3, precum şi colţul de jos al vestei care are o lungime de circa 8—9 cm, pornind din punctul L_3 în sus.

Linia buzunarului de jos, se stabileşte prin punctul T_7 şi este în funcţie de lungimea taliei (LT). Calculul acestei dimensiuni este următorul:

$$L_2T_7=\frac{LT}{6}=\frac{45}{6}=7,5 \text{ cm.}$$

Pentru obţinerea liniei buzunarului de jos, se unesc punctele T_2 cu T_3 printr-o linie diagonală. *Linia buzunarului de sus* se obţine în felul următor:

Din B_4 se coboară 4 cm şi se notează punctul Z.

$$B_4Z=4 \text{ cm.}$$

Punctul Z se uneşte printr-o linie oblică cu punctul B_6.

Lungimea buzunarului de jos se stabileşte în funcţie de grosimea pieptului (GP) după cum urmează: din punctul T_7 spre faţă pînă la punctul Z_1 se aplică calculul:

$$T_7Z_1=\frac{GP}{10}=\frac{54}{10}=5,4 \text{ cm.}$$

Pentru stabilirea lungimii buzunarului de jos se aplică din punctul Z_1 spre faţă 1/4 din grosimea pieptului, deci calculul va fi:

Lungimea buzunarului de jos= $\frac{GP}{4}$ = $\frac{54}{4}$ =13,5 cm.

Lungimea buzunarului de sus se stabileşte în funcţie de buzunarul de jos, care va fi mai scurt cu 3 cm, deci calculul va fi următorul:

Lungimea buzunarului de sus=lungimea buzunarului de jos—3 cm=13,5—3=10,5 cm.

Buzunarul de sus se plasează pe linia lui, avînd la mijloc punctul B_5, în stînga şi în dreapta acestuia aplicîndu-se cîte 5,25 cm.

Poziţia pensei este fixată pe linia deschizăturii buzunarului în faţă, prin punctul L_4. În cazul de faţă, tiparul este construit pentru un corp cu plus 4 cm la talie şi în acest fel este necesar a se forma o deschizătură la pensă pe linia tivului care va avea o adîncime în funcţie de dimensiunea plusului la talie. Deci, în cazul de faţă se aplică de la punctul L_4 spre L_5, jumătate din plusul taliei şi în acest sens calculul va fi următorul:

$$L_4L_5 = \frac{\text{diferenţa plusului la talie}}{2} = \frac{4}{2} = 2 \text{ cm.}$$

La aplicarea tiparului pe material, se procedează în felul următor: tiparul construit se decupează cu foarfeca, apoi se despică pe linia buzunarului de jos, pornind din punctul T_7 pînă la capătul lui în faţă. La formarea în practică a pensei pentru abdomen, se suprapune linia punctului L_5 cu linia punctului L_4, formîndu-se din hîrtia tiparului o cută şi astfel se obţine deschizătura pensei la punctul T_7 (fig. 73, c). Tiparul astfel construit se aşază pe materialul pentru croit, urmărind ca linia cantului din faţă să urmărească direcţia firului de urzeală.

Este necesar să se prevadă o mică rezervă pentru cusătură în dreptul punctelor T_7 şi Z_1 (pe tipar este marcat prin linii punctate).

CAPITOLUL 9

Construcţia tiparelor pentru pantaloni

Pentru construirea unui tipar de pantalon este necesar a se executa o construcţie de bază. Pe această schemă de construcţie se desenează orice model de pantalon, aplicîndu-se linia modelului respectiv. Modul în care se iau măsurile pentru pantaloni a fost prezentat la începutul lucrării.

A. Pantalonul clasic cu două falduri

Figura 74 prezintă tiparul de pantalon drept (clasic) cu două falduri în faţă (măsurile sînt redate în tabelul 18).

Tabelul 18

Măsurile pentru pantalonul clasic cu două falduri

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp cm
Lungimea pînă la genunchi	LG	57
Lungimea cusăturii exterioare	LCE	104—4=100
Lungimea cusăturii interioare	LCI	79—4= 75
Grosimea taliei	GT	42
Grosimea şoldului	GS	50
Lărgimea jos	LJ	22

Notă: *diferenţa normală ce există între grosimea şoldului şi grosimea taliei este de 8 cm. În cazul cînd această diferenţă este mai mică, atunci corpul prezintă un plus la talie şi invers cînd diferenţa este mai mare de 8 cm, atunci corpul prezintă un minus la talie, faţă de normal.*

Faţa pantalonului

Pentru executarea tiparului se desenează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul T.

Lungimea pînă la genunchi şi lungimea totală a pantalonului se determină prin punctele G şi L. Din punctul T, pe verticală în jos, se aplică lungimea genunchiului şi lungimea cusăturii exterioare, în felul următor:

$$TG=LG=57 \text{ cm};$$

$$TL=LCE+1=100+1=101 \text{ cm}.$$

Notă: *cota de 1 cm reprezintă cusătura sus la talie. Din măsura LCE s-au scăzut 4 cm, deoarece lungimea a fost luată pînă la tocul pantofului, rămînînd astfel lungimea reală a pantalonului.*

Lungimea cusăturii interioare se obţine prin punctul E.

$$LE=LCI+1=75+1=76 \text{ cm}.$$

Notă: *cota de 1 cm, este adăugată pentru cusătura de la talie. Din măsura LCI, s-au scăzut cei 4 cm la fel ca la lungimea exterioară, rămînînd astfel lungimea interioară cea reală.*

Se trag linii orizontale spre stînga din punctele EG şi L.

Lăţimea feţei pantalonului în dreptul taliei se obţine astfel:

$$TT_1=\frac{GT}{2}+7=\frac{42}{2}+7=28 \text{ cm};$$

$$T_1T_2=\frac{GT}{4}=\frac{42}{4}=10{,}5 \text{ cm};$$

$$T_1T_3=\frac{GT}{2}=\frac{42}{2}=21 \text{ cm};$$

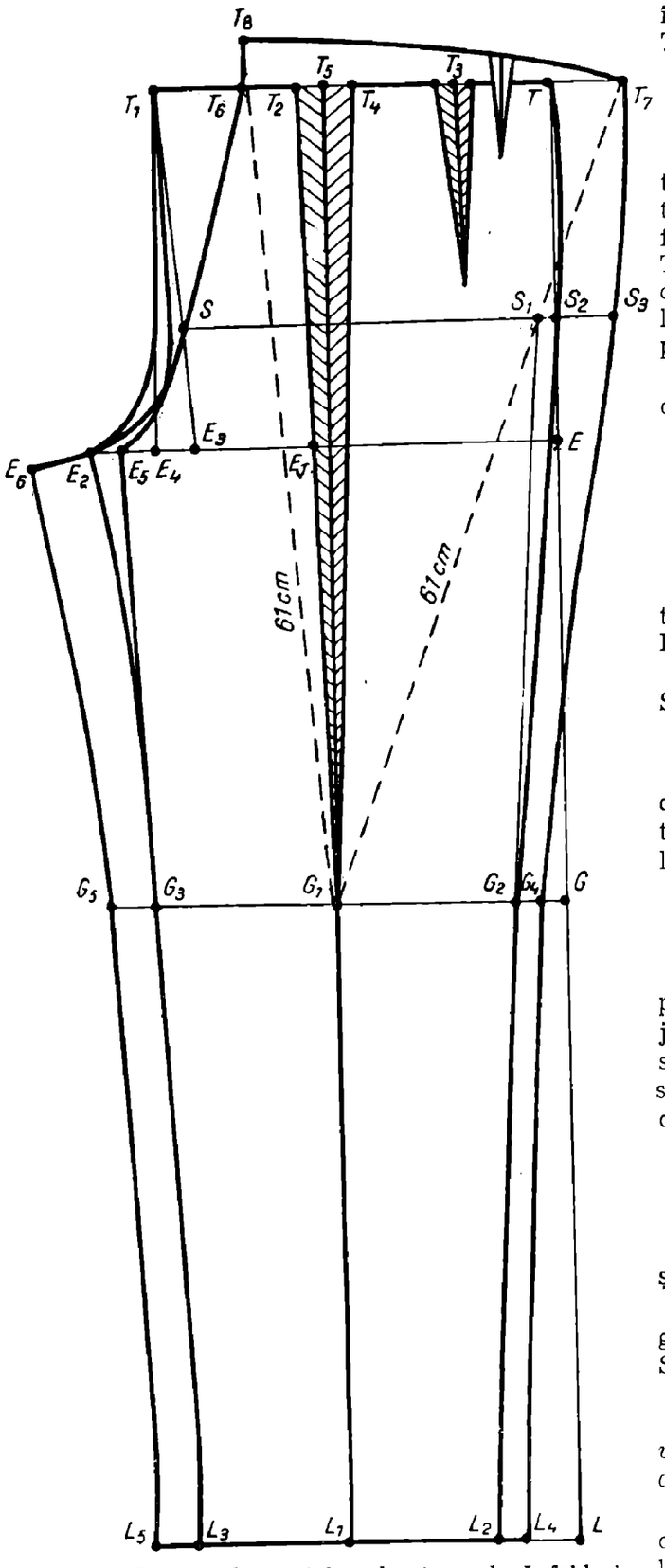

Fig. 74. Tiparul de pantalon drept cu două falduri.

Din punctul T_2 spre T_4 se aplică 4 cm, adîncimea faldului în față. Pentru stabilirea liniei ce formează dunga pantalonului T_5, se împarte în două, distanța între punctele T_2 și T_4, astfel:

$$T_2T_5 = \frac{T_2T_4}{2} = \frac{4}{2} = 2 \text{ cm};$$

Din punctul T_5 (dunga pantalonului) se trage o verticală în jos, paralelă cu linia cantului, obținîndu-se punctele G_1 și L_1. Pentru formarea faldului în față se unesc punctele T_2 cu G_1 și se obține punctul E_1; se unesc în continuare punctele T_4 și G_1. Formarea faldului dinspre șold se realizează măsurînd din punctul T_3, în stînga și dreapta, cîte 1,5 cm.

Determinarea *lățimii în dreptul pulpei,* se obține prin punctul E_2 după cum urmează:

$$E_1E_2 = \frac{GT+5}{3} = \frac{42+5}{3} = 15{,}7 \text{ cm};$$

$$E_2E_3 = \frac{E_1E_2}{2} = \frac{15{,}7}{2} = 7{,}8 \text{ cm}.$$

Distanța punctelor E_2 și E_3 se împarte la trei, obținîndu-se punctele E_4 și E_5. Punctele E_3 și E_4 se unesc cu punctul T_1 din talie.

Poziția șoldului se stabilește prin punctul S astfel:

$$E_3S = \frac{TE}{3} = \frac{25}{3} = 8{,}3 \text{ cm}$$ (punctele T și E determină lungimea șlițului. Din punctul S se trasează o linie orizontală spre dreapta, paralelă cu linia ce trece prin punctul E.

$$SS_1 = \frac{GS}{2} = \frac{50}{2} = 25 \text{ cm}.$$

Lărgimea jos la tiv, se stabilește prin punctele L_2 și L_3 astfel: din măsura lărgimii de jos a pantalonului, se scade 1 cm și rezultatul se împarte în două: se aplică o parte de la L_1 spre dreapta, la punctul L_2, iar cealaltă parte de la L_1 spre stînga, la punctul L_3.

$$L_1L_2 = 10{,}5 \text{ cm};$$

$$L_1L_3 = 10{,}5 \text{ cm}.$$

Formarea definitivă a *cusăturii exterioare* și interioare se execută după cum urmează:

— punctul S_1 se unește cu L_2, iar pe linia genunchiului se obține punctul G_2; din S_1 spre S_2 se aplică 1 cm.

Notă: *cota de 1 cm reprezintă o parte din valoarea unei jumătăți din faldul din față în direcția liniei șoldului.*

Punctul S_2 se unește cu punctul G_2, iar în continuare din S_2 spre punctul T se formează linia șoldului printr-o linie ușor curbată. Pentru cusătura interioară, punctul E_5 se unește cu punctul L_3, obținîndu-se pe linia genunchiului G_3. Punctul E_2 se unește cu G_3 mai sus cu circa 10 cm, printr-o linie ușor curbată.

În continuare se formează *linia răscroielii șlițului,* prin unirea punctelor E_2 cu T_1, la partea stîngă și E_5 cu T_1, pentru partea dreaptă.

Notă: *pentru a se da o lejeritate corespunzătoare la manșete (atunci cînd se confecționează) este necesar ca liniile verticale duse din punctele L_2 și L_3 să fie trasate în sus, circa 5 cm, paralele cu linia TL.*

Spatele pantalonului

Lărgimea completă a tivului de jos se obține prin punctele L_4 și L_5 astfel:

$$L_2L_4=2 \text{ cm}; \quad L_3L_5=3 \text{ cm}.$$

Lărgimea la genunchi se stabilește prin punctele G_4 și G_5 după cum urmează:

$$G_2G_4=2 \text{ cm}; \quad G_3G_5=3 \text{ cm}.$$

Lărgimea șoldului se determină prin punctul S_3, care rezultă din calculul:

$$SS_3=\frac{GS}{2}+5=\frac{50}{2}+5=30 \text{ cm}.$$

Notă: *cota de 5 cm reprezintă lejeritatea pantalonului în această direcție.*

Din punctul T_1 spre T_6 se aplică 1/8 din grosimea șoldului.

$$T_1T_6=\frac{50}{8}=6{,}25 \text{ cm}.$$

Lățimea în dreptul taliei se realizează prin punctul T_7 care rezultă din calculul:

$$T_6T_7=\frac{GT}{2}+5=\frac{42}{2}+5=26 \text{ cm}.$$

Notă: *cota de 5 cm reprezintă 2,5 cm pensa de la spate și 2,5 cm, pentru cusături.*

Linia cusăturii din spate se obține în felul următor:

$$E_3E_6=\frac{GS}{4}+1=\frac{50}{4}+1=13{,}5 \text{ cm}.$$

Punctul E_6 se plasează în jos cu circa 0,5 cm; punctele T_6 și E_4 se unesc cu o linie diagonală. Pentru aflarea punctului T_8, se măsoară pe diagonală distanța T_7G_1 și aceeași valoare se aplică din punctul G_1 spre T_8 (linia diagonală punctată). Se formează linia cusăturii, unind punctele E_6, E_2, T_6 și T_8; punctele T_7 și T_8 se unesc printr-o linie ușor curbată.

Pensa de la spate este fixată la 1/3+1 cm din distanța punctelor T_7 spre T_8. Pensa de la spate este plasată pe firul stofei, deoarece în acest fel se așază corespunzător pe corp, fără a se forma unele cute nepermise în acest loc.

Pentru aflarea justă a *lungimii șlițului (distanța TE)* sînt mai multe soluții de aplicat. În primul rînd este necesar a se cunoaște dacă beneficiarul dorește să poarte pantalonul cu șlițul mai scurt sau mai lung, dacă poartă centură sau bretele; în raport cu aceste cerințe se va arăta determinarea lungimii șlițului în ordinea cea mai justă, după cum urmează:

— cea mai bună soluție este cea redată în construcția tiparului, adică diferența dintre lungimea cusăturii exterioare (cant) și lungimea cusăturii interioare:

— a doua variantă pentru orientare, este după următorul calcul: se adună lungimea cusăturii exterioare cu circumferința șoldului și se împarte la opt, cum ar fi în cazul de mai sus.

$$TE=\frac{100+100}{8}=25 \text{ cm};$$

— a treia variantă, se ia ca orientare 1/2 din grosimea șoldului, fix sau cu plus, sau cu minus din această valoare, în funcție de cerințe;

— a patra variantă este cazul unui corp, care intrece cu mult dimensiunile normale, se poate lua această distanță prin măsurarea directă pe corp;

— a cincea variantă este în raport cu lungimea cusăturii exterioare, care se împarte la patru, însă numai pentru corpuri cu conformație normală inclusiv înălțimea corpului.

Pentru primele trei variante de mai sus, în cazul cînd corpul prezintă un plus la talie, se va adăuga 1/2 din plusul taliei, la valoarea respectivă.

B. Pantalon fără falduri

În figura 75 se prezintă un tipar de pantalon fără falduri.

În tabelul 19 se dau măsurile pantalonului.

Fața pantalonului

Pentru executarea tiparului se desenează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul T.

Lungimea genunchiului și lungimea totală a pantalonului se stabilesc prin punctele G și L. Din punctul T pe verticală, în jos, se aplică lungimea genunchiului și lungimea cusăturii exterioare în felul următor:

$$TG=LG=57 \text{ cm};$$

$$TL=LCE+1=100+1=101 \text{ cm}.$$

Tabelul 19

Măsurile pentru pantalonul clasic fără falduri

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor pe corp cm luate direct
Lungimea pînă la genunchi	LG	57
Lungimea cusăturii exterioare	LCE	104—4=100
Lungimea cusăturii interioare	LCI	79—4= 75
Grosimea taliei	GT	42
Grosimea șoldului	GS	50
Lărgimea jos	LJ	22

Lungimea cusăturii interioare se obține prin punctul E.

$$LE=LCI+1=75+1=76 \text{ cm.}$$

Lățimea feței pantalonului în dreptul taliei se determină astfel:

$$TT_1=\frac{GT}{2}+5=\frac{42}{2}+5=26 \text{ cm.}$$

$$T_1T_2=\frac{GT}{4}-2=\frac{42}{4}-2=8{,}5 \text{ cm;}$$

$$T_1T_3=\frac{GT}{2}=\frac{42}{2}=21 \text{ cm.}$$

Din punctul T_2 se trasează o paralelă cu linia cantului, obținîndu-se punctele E_1, G_1 și L_1.

Notă: *această linie formează dunga pantalonului.*

Determinarea lățimii în dreptul pulpei se obține prin punctul E_2 după cum urmează:

$$E_1E_2=\frac{GT+5}{3}=\frac{42+5}{3}=15{,}7 \text{ cm}$$

$$E_2E_3=\frac{E_1E_2}{2}=\frac{15{,}7}{2}=7{,}8 \text{ cm.}$$

Distanța punctelor E_2 și E_3 se împarte în trei și se obțin punctele E_4 și E_5. Punctele E_3 și E_4 se unesc cu punctul T_1 din talie.

Poziția șoldului se stabilește prin punctul S astfel:

$E_2S=\frac{TE}{3}=\frac{25}{3}=8{,}3$ cm (distanța TE reprezintă lungimea șlițului).

Din punctul S se trasează o linie orizontală spre dreapta paralelă cu linia ce trece prin punctul E.

$$SS_1=\frac{GS}{2}=\frac{50}{2}=25 \text{ cm.}$$

Lățimea jos la tiv se stabilește prin punctele L_2 și L_3 astfel: din măsura lărgimii de jos (LJ) a pantalonului, se scade 1 cm și rezultatul

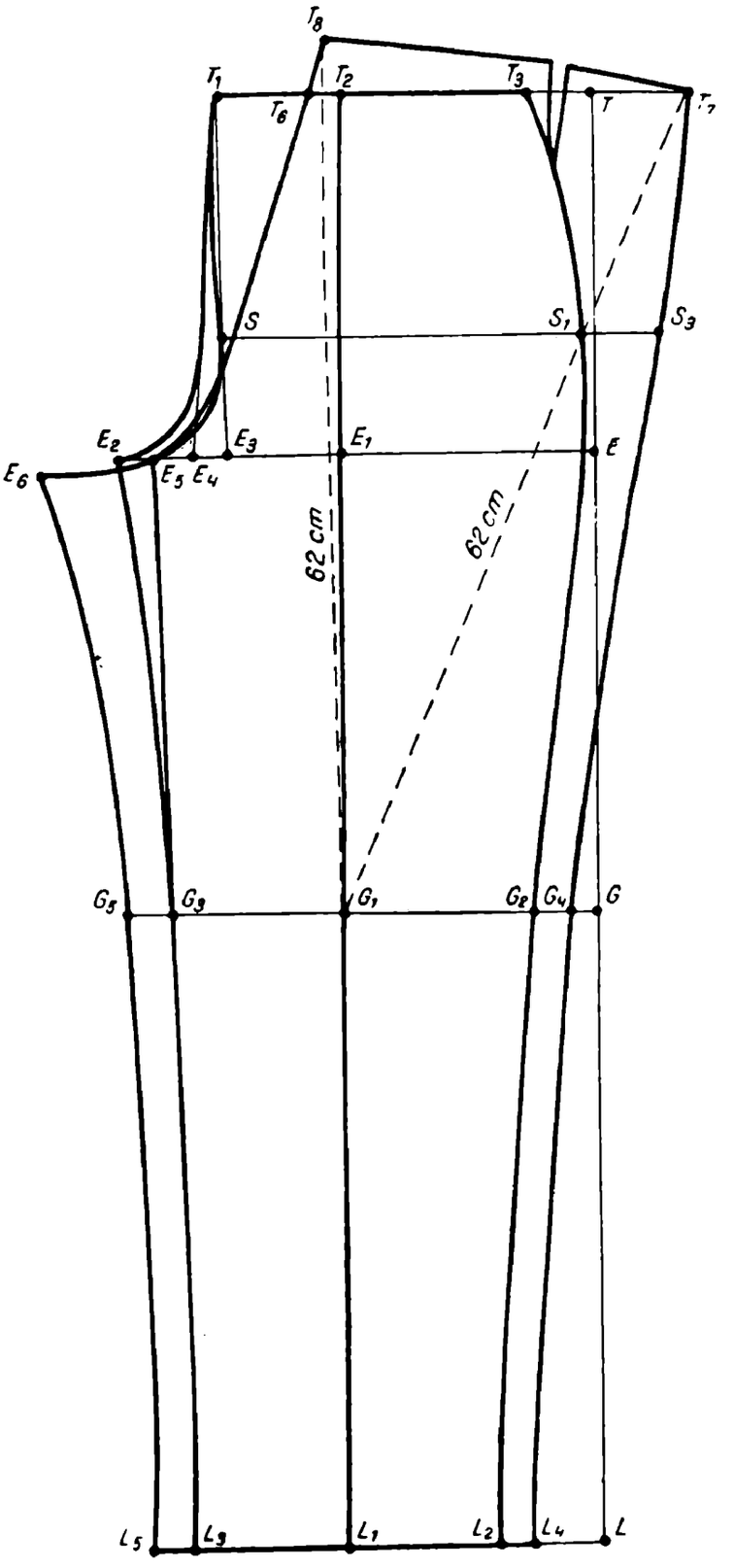

Fig. 75. Pantalon clasic fără falduri.

se împarte în două aplicînd o parte de la L_1 spre dreapta la punctul L_2, iar cealaltă parte de la L_1 spre stînga la punctul L_3.

$$L_1L_2=10{,}5 \text{ cm};$$

$$L_1L_3=10{,}5 \text{ cm}.$$

Formarea definitivă a *cusăturii exterioare* şi interioare se execută după cum urmează: punctul S_1 se uneşte cu L_2, iar pe linia genunchiului se obţine G_2; în continuare din S_1 spre T_3 se formează linia şoldului printr-o linie curbă (v. tiparul feţei). Punctul E_5 se uneşte cu punctul L_3 obţinîndu-se pe linia genunchiului punctul G_3; se formează cusătura interioară, unind punctul E_2 cu G_3, mai sus cu circa 10 cm, printr-o linie uşoară curbată. Se formează *răscroiala şliţului,* unind punctele E_2 şi T_1 şi partea dreaptă care se elimină, din E_5 T_1.

Spatele pantalonului

Lărgimea completă a tivului de jos se obţine prin punctele L_4 şi L_5, astfel:

$$L_2L_4=2 \text{ cm}; \quad L_3L_5=3 \text{ cm}.$$

Lărgimea genunchiului se stabileşte prin punctele G_4 şi G_5 după cum urmează:

$$G_2G_4=2 \text{ cm}; \quad G_3G_5=3 \text{ cm}.$$

Lărgimea şoldului se determină prin punctul S_3, care rezultă din calculul

$$SS_3=\frac{GS}{2}+5=\frac{50}{2}+5=30 \text{ cm}.$$

Din punctul T_1 spre T_6 se aplică 1/8 din grosimea şoldului.

$$T_1T_6=\frac{50}{8}=6{,}25 \text{ cm}.$$

Lăţimea în dreptul taliei se realizează prin punctul T_7 care rezultă din calculul:

$$T_6T_7=\frac{GT}{2}+5=\frac{42}{2}+5=26 \text{ cm}.$$

Notă: *cota de 5 cm este repartizată în felul următor: pentru pensa de la spate=2,5 cm, iar restul de 2,5 cm sînt pentru trei cusături.*

Linia cusăturii din spate se obţine după cum urmează:

$$E_3E_6=\frac{GS}{4}+1=\frac{50}{4}+1=13{,}5 \text{ cm}.$$

Punctul E_6 se plasează în jos cu circa 0,5 cm, după care punctele T_6 şi E_4 se unesc printr-o linie diagonală. Pentru aflarea punctului T_8, se măsoară pe diagonală distanţa T_7G_1 şi aceeaşi valoare se aplică la punctele G_1 spre T_8 (linia diagonală punctată); se formează linia cusăturii, unind punctele E_6, E_2, T_6 şi T_8, iar punctele T_7 cu T_8 printr-o linie uşor curbată. Pensa de la spate este fixată la 1/3+ +1 cm din distanţa punctelor T_7 spre T_8.

C. Pantalon pentru cizmă

Baza constructivă a tiparului pentru pantalon de cizmă (fig. 76) este aceeaşi ca şi cea a pantalonului drept, cu unele deosebiri în ceea ce priveşte partea de jos a pantalonului.

În ceea ce priveşte forma şi poziţia bufei, precum şi cusăturile laterale ale pantalonului pentru cizmă, acestea diferă în funcţie de model.

Luarea măsurilor pentru pantalonul de cizmă se deosebeşte faţă de cele ale pantalonului drept în anumite privinţe. Astfel, lungimea cusăturii exterioare se măsoară la fel ca la pantalonul drept, adică de la şold pînă jos de unde începe tocul pantofului din care se scad 10 cm. Deci se face mai scurt cu 6 cm decît cel obişnuit. Acelaşi procedeu se foloseşte şi la măsura cusături interioare.

În figurile 28, 29, 30 şi 31 se prezintă modul concret cum se iau măsurile de grosimi ale piciorului; aceste măsuri sînt în plus la acest gen de pantalon, faţă de cel drept. Pentru construcţia tiparului pantalonului de cizmă se folosesc măsurile din tabelul 20.

Tabelul 20

Măsurile pantalonului de cizmă

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp cm
Lungimea pînă la genunchi	LG	57+ 4=61
Lungimea cusăturii exterioare	LCE	106−10=96
Lungimea cusăturii interioare	LCI	80−10=70
Grosimea taliei	GT	44
Grosimea şoldului	GS	52
Grosimea genunchiului	GG	20
Grosimea sub genunchi	GSG	18
Grosimea gambei (pulpă)	GGA	19
Grosimea gleznei	GGL	12

Calcule pentru construcţia tiparului

$$TG=LG+4=57+4=61 \text{ cm}.$$

Notă: *lungimea genunchiului la pantalonul de cizmă este mărită cu 4 cm faţă de lungimea*

genunchiului de la pantalonul drept; aceasta cu scopul de a se asigura lejeritatea necesară pentru mişcarea genunchiului.

$$TL=LCE+1=96+1=97 \text{ cm};$$

$$LE=LCJ+1=70+1=71 \text{ cm};$$

$$TT_1=\frac{GT}{2}+7=\frac{44}{2}+7=29 \text{ cm};$$

$$T_1T_2=\frac{GT}{4}=\frac{44}{4}=11 \text{ cm}.$$

$$T_1T_3=\frac{GT}{2}+4=\frac{44}{2}+4=26 \text{ cm}.$$

Notă: *cota de 4 cm reprezintă faldul din faţă.*

$T_2T_4=4$ cm (adîncimea faldului):

$$T_2T_5=\frac{T_2T_4}{2}=\frac{4}{2}=2 \text{ cm}.$$

Notă: *linia dusă din punctul T_5, reprezintă dunga pantalonului.*

Se formează faldul prin unirea punctelor T_2 cu G_1, obţinîndu-se punctul E_1, de asemenea se unesc şi punctele T_4 cu G_1.

$$E_1E_2=\frac{GT+5}{3}=\frac{44+5}{3}=16{,}3 \text{ cm};$$

$$E_2E_3=\frac{E_1E_2}{2}=\frac{16{,}3}{2}=8{,}1 \text{ cm}.$$

Distanţa dintre punctele E_2 şi E_3 se împarte la trei şi se obţin punctele E_4 şi E_5. Punctele E_3 şi E_4 se unesc cu T_1.

$E_3S=1/3$ din lungimea şliţului.

$$TE=\frac{26}{3}=8{,}7 \text{ cm}.$$

$$SS_1=\frac{GS}{2}=\frac{52}{2}=26 \text{ cm}.$$

$$S_1S_2=1 \text{ cm}.$$

Poziţia gambei (pulpei) se stabileşte prin punctul P care reprezintă 1/2 din distanţa între punctele G şi L.

Poziţia liniei sub genunchi se obţine prin punctul V în felul următor: din punctul G spre V se aplică 1/3 din distanţa dintre punctele G şi P.

Lărgimea pantalonului la genunchi, sub genunchi, la gambă şi jos la tiv se stabileşte după cum urmează:

Iniţial se determină separat *grosimea genunchiului (GG), grosimea sub genunchi (GSG), grosimea gambei (GGa) şi grosimea gleznei (GGl),* din care se scad 2 cm, apoi se împarte în două.

$$GG=(20—2):2=9 \text{ cm};$$
$$GSG=(18—2):2=8 \text{ cm};$$
$$GGa=(19—2):2=8{,}5 \text{ cm};$$
$$GGl=(12—2):2=5 \text{ cm}.$$

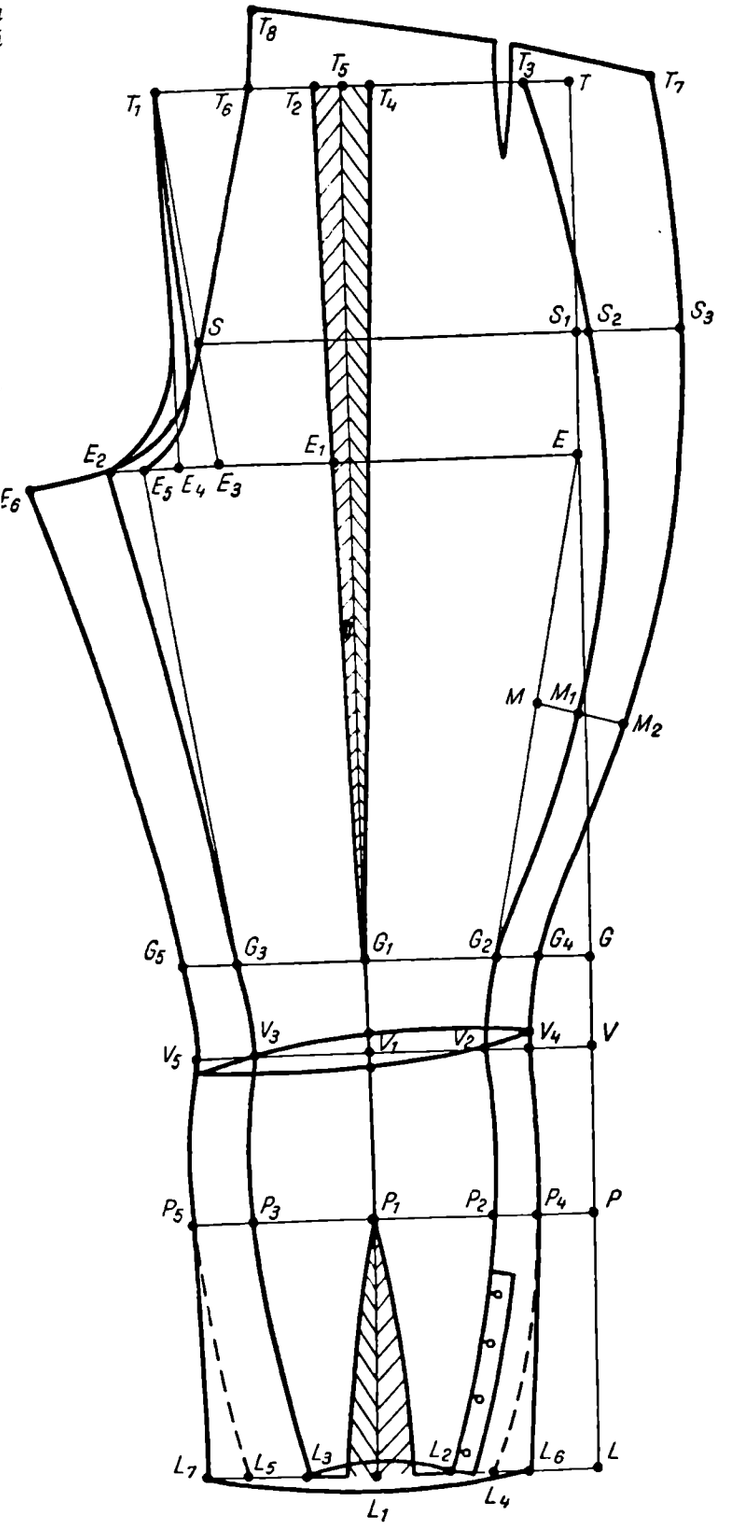

Fig. 76. Pantalon pentru cizmă.

Din punctul G_1 spre G_2 şi din G_1 spre G_3, se aplică cîte 9 cm; din punctul V_1 spre V_2 şi din V_1 spre V_3, se aplică cîte 8 cm; din punc-

tul P_1 spre P_2 și din P_1 spre P_3, se aplică cîte 8,5 cm; din punctul L_1 spre L_2 și din L_1 spre L_3, se aplică cîte 5 cm — Se unește punctul E cu G_2 printr-o linie oblică.

$$EM = \frac{EG_1}{2}.$$

Din punctul M spre M_1 se aplică 3 cm.

Notă: *cota de 3 cm nu este constantă, ea poate varia în plus sau în minus, în funcție de mărimea bufei pantalonului.*

Se formează linia *cusăturii exterioare (cantul),* prin unirea punctelor T_3, S_2, M_1, G_2, V_2, P_2, și L_2 conform desenului din figură. De asemenea se trasează linia cusăturii interioare prin punctele E_2, G_3, V_3, P_3 și L_3.

Spatele pantalonului

$L_2L_4=3$ cm;

$P_2P_4=3$ cm;

$V_2V_4=3$ cm;

$G_2G_4=3$ cm;

$M_1M_2=3$ cm.

Din punctul S spre S_3 se aplică distanța:

$$SS_3 = \frac{GS}{2} + 6{,}5 = \frac{52}{2} + 6{,}5 = 32{,}5 \text{ cm}.$$

Din punctul T_1 spre T_6 se aplică 1/8 din grosimea șoldului.

$$T_1T_6 = \frac{52}{8} = 6{,}5 \text{ cm}.$$

T_6T_7=1/2 din grosimea taliei+5=27 cm.

Se unesc punctele T_7, S_3, M_2, G_4, V_4, P_4 și L_4, formînd astfel conturul pantalonului pe linia cusăturii exterioare.

$L_3L_5=4$ cm;

$P_3P_5=4$ cm;

$V_3V_5=4$ cm;

$G_3G_5=4$ cm.

Din punctul E_3 spre E_6 se aplică distanța:

$$E_3E_6 = \frac{GS}{4} + 1 = \frac{52}{4} + 1 = 14 \text{ cm}.$$

Punctul E_6 este coborît cu 0,5 cm. Se unesc punctele E_6, G_5, V_5, P_5, și L_5, formîndu-se astfel *conturul cusăturii interioare.* În acest caz:

$$T_6T_8 = 6 \text{ cm}.$$

Notă: *cota de 6 cm este mai mare ca de obicei, pentru a se da o lejeritate corespunzătoare în această direcție.*

Pensa sub genunchi se formează în scopul de a se elimina prisosul de material sub genunchi, precum și pentru a se da o formă corespunzătoare pantalonului pe picior; această pensă se realizează oblic în felul următor:

Se coboară cu 1 cm din punctul V_5 și se urcă cu 1 cm din punctul V_4. În direcția punctului V_1 se urcă și se coboară cu cîte 1 cm.

Notă: *se va lăsa rezervă pentru cusătură, în direcția pensei de sub genunchi.*

Formarea pensei în direcția gambei se realizează de la gleznă pînă la linia gambei și se stabilește în felul următor:

Din punctul L_1 spre stînga și spre dreapta se aplică cîte 2,5 cm, iar din punctul L_4 spre L_6 și L_5 spre L_7 se aplică aceeași valoare, adică cîte 2,5 cm.

Notă: *se va lăsa rezervă pentru cusătură pe linia pensei.*

Pe linia cusăturii exterioare jos, este prevăzut un *șliț* lung de 14 cm, încheiat cu patru nasturi. *Pensa de sus,* pe linia taliei este plasată la 1/3+1 cm din distanța punctelor T_7 și T_8.

D. Pantalonul golf

Figura 77 prezintă tiparul de pantalon format golf. Linia pantalonului golf se deosebește față de cel clasic prin faptul că are o formă dreaptă în jos și este foarte larg, se strînge cu o bentiță cu cataramă sub genunchi, efectuîndu-se în acest scop șase pense.

Pantalonul golf are în față un fald, iar în părțile laterale buzunarele sînt oblice, încheiate cu nasturi. În tabelul 21 se redau măsurile pantalonului golf.

Notă: *grosimea sub genunchi se măsoară strîns pe picior și se notează pe jumătate.*

Tabelul 21

Măsurile pentru pantalonul golf

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp cm
Lungimea pînă la genunchi	LG	57
Lungimea cusăturii exterioare	LCE	104 − 4 = 100
Lungimea cusăturii interioare	LCI	79 − 4 = 75
Grosimea taliei	GT	42
Grosimea șoldului	GS	50
Grosimea sub genunchi	GSG	17

a

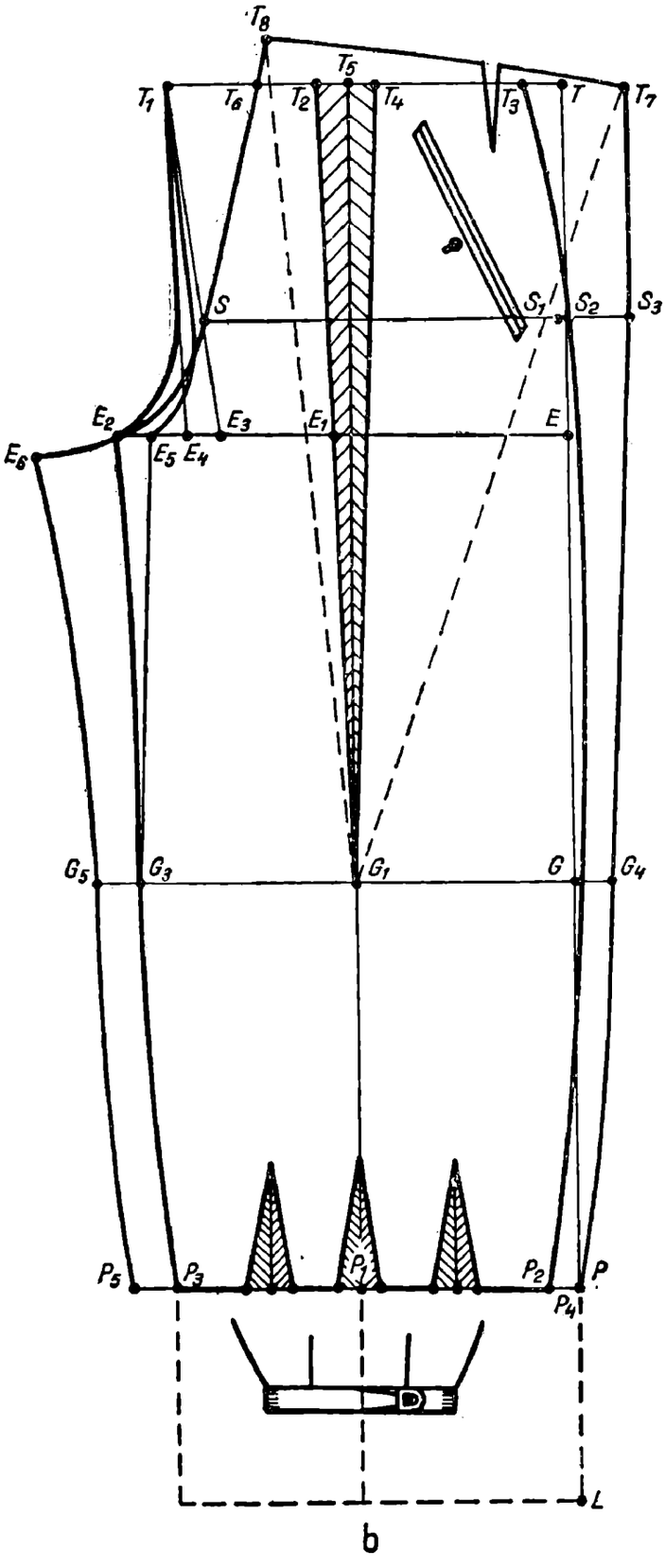

b

Fig. 77. Pantalon golf:
a — modelul; *b* — construirea tiparului.

Calcule pentru construcţia tiparului

Se trasează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu T.

$$TG=LG=57 \text{ cm};$$

$$TL=LCE+1=100+1=101 \text{ cm};$$

$$LE=LCI+1=75+1=76 \text{ cm};$$

$$TT_1=\frac{GT}{2}+7=\frac{42}{2}+7=28 \text{ cm};$$

$$T_1T_2=\frac{GT}{4}=\frac{42}{4}=10{,}5 \text{ cm};$$

$$T_1T_3=\frac{GT}{2}+4=\frac{42}{2}+4=25 \text{ cm}.$$

Notă: *cota de 4 cm reprezintă faldul din faţă.*

$T_2T_4=4$ cm (adîncimea faldului);

$$T_2T_5=\frac{T_2T_4}{2}=\frac{4}{2}=2 \text{ cm}.$$

Notă: *linia dusă din punctul T_5 reprezintă dunga pantalonului.*

Se formează *faldul* prin unirea punctelor T_2 cu G_1 obținîndu-se punctul E_1. Se unește punctul T_4 cu G_1.

$$E_1E_2=\frac{GT+5}{3}=\frac{42+5}{3}=15{,}7 \text{ cm};$$

$$E_2E_3=\frac{E_1E_2}{2}=\frac{15{,}7}{2}=7{,}8 \text{ cm}.$$

Distanța între punctele E_2 și E_3 se împarte la trei și se obțin punctele E_4 și E_5; punctele E_3 și E_4 se unesc cu T_1.

$E_3S=1/3$ din lungimea șlițului (TE)$=\frac{25}{3}=8{,}3$ cm;

$$SS_1=\frac{GS}{2}=\frac{50}{2}=25 \text{ cm};$$

$$S_1S_2=1 \text{ cm}.$$

Stabilirea *lărgimii de jos* a pantalonului se realizează aplicînd din punctul L spre P, 15 cm.

Notă: *cota de 15 cm pentru buf este în funcție de lungimea pantalonului, care se încheie sub genunchi și se lasă în jos pe picior.*

Din punctul P_1 spre stînga și spre dreapta se aplică măsura *grosimii sub genunchi,* minus 4 cm, care rezultă din calculul:

$$P_1P_2=P_1P_3=GSG-4=17-4=13 \text{ cm}.$$

Punctul P_2 se unește cu punctele G, S_2 și T_3 printr-o linie ușor curbată, formînd astfel *linia cusăturii exterioare*

$$G_1G_2=GG_1.$$

Se unește punctul E_5 cu G_3 printr-o linie dreaptă, iar punctele E_2, G_2 și P_3 printr-o linie ușor curbată conform desenului din figură.

Notă: *forma pantalonului pe lungimea cusăturii exterioare și interioare se execută în funcție de cerințe, adică pantalonul poate fi mai larg și linia pentru buf mai curbă decît la modelul de față.*

Spatele pantalonului golf

$$P_2P_4=GG_4=2 \text{ cm};$$

$$P_3P_5=G_3G_5=3 \text{ cm};$$

$$SS_3=\frac{GS}{2}+5=\frac{50}{2}+5=30 \text{ cm}.$$

Din punctul T_1 spre T_6 se aplică 1/8 din grosimea șoldului$=\frac{50}{8}=6{,}25$ cm.

$$T_6T_7=\frac{GT}{2}+5=\frac{42}{2}+5=26 \text{ cm}.$$

Se unesc punctele P_4, G_4, S_3 și T_7.

$$E_5E_6=\frac{GS}{4}+1=\frac{50}{4}+1=13{,}5 \text{ cm}.$$

Punctul E_6 este coborît cu 0,5 cm.

Pentru aflarea punctului T_8 se măsoară pe diagonală, distanța dintre punctele T_7 și G_1 a cărei valoare se aplică între punctele G_1 și T_8. *Pensa de la spate* este stabilită la 1/3+1 cm din distanța dintre punctele T_7 și T_8. Jos la tiv, se formează în fața și în spatele pantalonului, cîte trei pense în felul următor:

— se ia de două ori distanța P_2P_3, egală cu 52 cm, plus distanța P_2P_4 și $P_3P_5=5$ cm, deci în total 57 cm; din 57 cm se scade măsura întreagă a grosimii sub genunchi (34 cm), rezultînd 23 cm, iar din această ultimă cifră se scad 3 cm pentru cusături, rămînînd 20 cm, care reprezintă valoarea celor șase pense.

E. Pantalonul pentru schi

Figura 78 prezintă un tipar de pantalon pentru schi. Modelul, precum și calculele pentru construcția tiparului sînt identice cu pantalonul clasic redat anterior, cu singura deosebire că se execută strînși pe glezna piciorului, avînd un șliț completat cu elastic lat, care ține pantalonul întins pe picior.

Datorită mișcărilor ce se fac prin practicarea acestui sport, este necesar ca linia cusăturii de la spate, să fie mai lungă, iar curbura furcii, pe cît posibil să fie mai dreaptă ca să nu jeneze în timpul mișcărilor.

În tabelul 22 se dau măsurile pantalonului pentru schi; de menționat, că la acest gen de pantalon lungimea este mai scurtă cu 1 cm, iar lărgimea jos, evidențiată în tabel are valoarea sa pe jumătate.

Tabelul 22

Măsurile pantalonului pentru schi

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp cm
Lungimea pînă la genunchi	LG	57
Lungimea cusăturii exterioare	LCE	105−5=100
Lungimea cusăturii interioare	LCI	80−5= 75
Grosimea taliei	GT	42
Grosimea șoldului	GS	50
Lărgimea jos	LJ	13

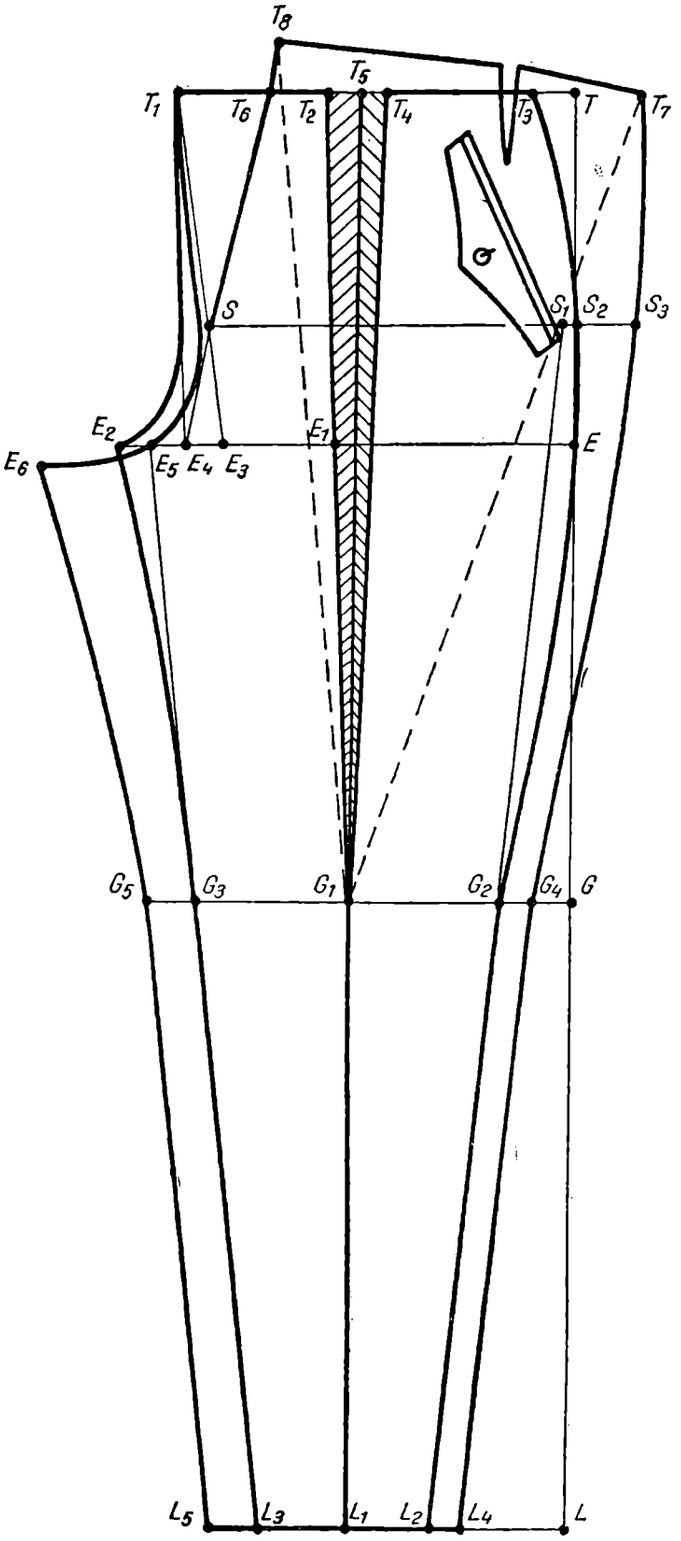

Fig. 78. Tiparul pantalonului pentru schi.

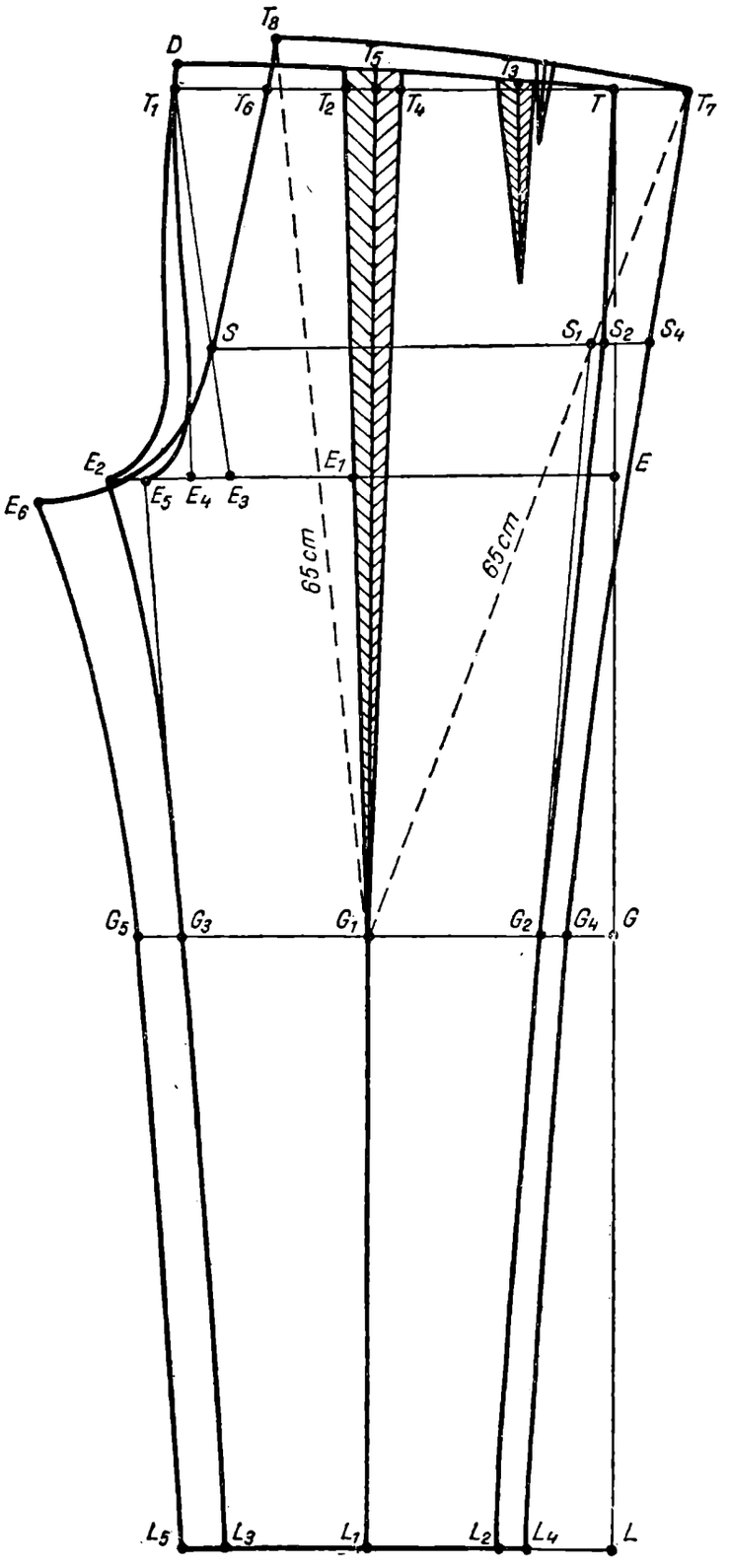

Fig. 79. Tiparul de pantalon cu plus la talie.

F. Pantalonul pentru corpul cu plus la talie

Figura 79 reprezintă tiparul de pantalon drept, conformația corpului fiind cu plus la talie 4 cm, față de normal.

Calculele, precum și construcția tiparului de pantalon pentru un corp mai dezvoltat pe linia taliei, sînt asemănătoare cu cele de la pantalonul clasic cu două falduri, redat anterior. Deosebiri sînt în ceea ce privește repartizarea pe jumătate din plusul taliei pe direcția punctului T_1 spre punctul D:

$$T_1D = \frac{\text{diferența plusului taliei}}{2} = \frac{4}{2} = 2 \text{ cm.}$$

În tabelul 23 se dau măsurile pantalonului cu plus la talie.

Tabelul 23

Măsurile pantalonului cu plus la talie

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp cm	Diferența cm
Lungimea pînă la genunchi	LG	61	
Lungimea cusăturii exterioare	LCE	108—4=104	
Lungimea cusăturii interioare	LCI	80—4= 76	
Grosimea taliei	GT	50	+4 cm
Grosimea șoldului	GS	54	
Lărgimea jos	LJ	21	

CAPITOLUL **10**

Îmbrăcăminte pentru corpuri cu diferite deformaţii

A. Generalităţi

Executarea produselor de îmbrăcăminte pe măsuri şi probe individuale, pe tot timpul desfăşurării procesului de confecţionare are o legătură cu conformaţia corpului.

Cele mai frecvente deformaţii ale corpului care au o deosebită importanţă la construirea tiparului sînt:

— pieptul poate fi bombat sau plat în funcţie de poziţia corpului;

— abdomenul poate fi pronunţat în faţă sau plat;

— talia poate fi prea mult, sau foarte puţin cambrată; sînt cazuri cînd talia este mai scurtă sau mai lungă faţă de normal, influenţată fiind de poziţia corpului;

— şoldurile pot fi dezvoltate, plate sau inegale;

— umerii pot fi ridicaţi sau coborîţi faţă de normal, inegali orientaţi spre faţă sau spre spate;

— gîtul poate fi lung şi subţire, sau gros şi scurt. De aceste deformaţi trebuie să se ţină seamă în mod special atunci cînd se proiectează un produs închis pînă sus la gît;

— poziţia corpului poate fi îndreptată spre spate sau spre faţă;

— forma picioarelor poate fi ovală la genunchi, în interior, sau invers cu genunchii apropiaţi unul de altul.

Îmbrăcarea corpului în mod corespunzător se realizează numai în cazul cînd construcţia tiparului se execută în concordanţă cu dimensiunile corpului; pentru aceasta este necesară o atenţie deosebită la luarea măsurilor şi observarea corpului cu toate anomaliile sale.

Măsurile pentru aceste corpuri, în majoritatea lor, se iau direct pe corp cu centimetrul, eliminîndu-se în parte unele calcule care se efectuează la construcţia tiparului pentru conformaţia normală a corpului.

B. Sacoul la un rînd pentru corpuri cu plus la talie şi poziţie pe spate

1. Construcţia tiparului

Figura 80, *a* prezintă tiparul sacoului şi în baza cunoştinţelor privind conformaţia şi poziţia corpului, se trece la construirea tiparului pentru spate şi piept, folosindu-se astfel, măsurile luate direct pe corp cu centimetrul, ce sînt date în tabelul 24. Comparînd măsurile luate direct pe corp, cu cele proporţionale (calculate), apare un plus de 6 cm pe linia taliei, faţă de normal, deci corpul prezintă obezitate.

De asemenea, *adîncimea răscroielii la spate (ARS)* este în minus cu 2 cm faţă de normal, în schimb *înălţimea vîrf-gît (IVG)* are un plus de 1,5 cm, deci în cazul de faţă corpul mai prezintă pe lîngă obezitate şi o poziţie a corpului spre spate, avînd astfel şi lăţimea spatelui în minus cu 1 cm faţă de normal.

Întrucît construirea tiparului se execută pe acelaşi principiu ca şi tiparul pentru un corp normal, se dau pe scurt numai calculele necesare conformaţiei şi poziţiei corpului respectiv.

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este prevăzut 9 cm, pe linia taliei 8 cm, iar la şold 5 cm.

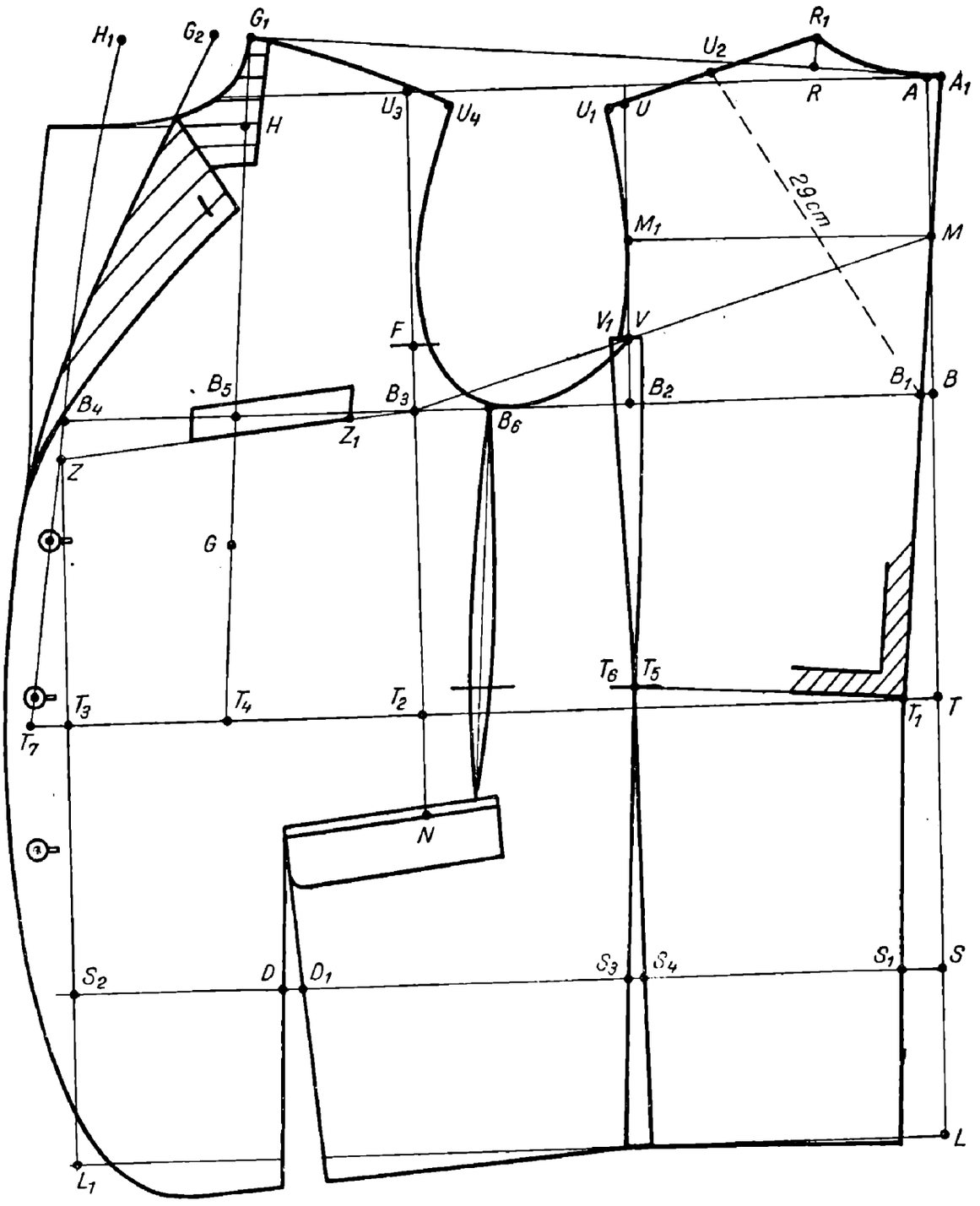

a

Fig. 80. Sacou pentru corp cu plus la talie şi poziţie pe spate:
a — construirea tiparului.

Notă: *adaosul pe linia taliei este micşorat faţă de normal deoarece sacoul nu prezintă pensa din faţă.*

Calcule pentru construcţia tiparului

Se trasează un unghi drept, iar vîrful acestuia se notează cu A.

AB=ARS măsurat direct pe corp=24 cm;

AT=lungimea taliei=47 cm;

AL=lungimea totală a produsului=80 cm;

$$TS=\frac{\text{lungimea taliei}}{2}-3\text{ cm}=\frac{47}{2}-3=20{,}5\text{ cm};$$

AM= $\frac{1}{2}$ din valoarea distanţei AB= $=\frac{24}{2}=12$ cm;

Tabelul 24

Măsurile sacoului cu plus la talie și poziție aplecată spre spate

Denumirea măsurilor	Inițiale	Valoarea măsurilor luate direct pe corp cm	Măsurile proporționale (calculate) cm	Diferența în plus și minus cm
Lungimea taliei	LT	47	—	—
Lungimea totală a produsului	LTP	80	—	—
Grosimea pieptului	GP	56	—	—
Grosimea taliei	GT	58	52	+6
Grosimea șoldului	GS	59	59	—
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	24	26	−2
Înălțimea vîrf-gît	IVG	38	36,5	+1,5
Măsura peste umăr	PU	52	52	—
Lățimea spatelui măsurat	LSM	23	24	−1

TT_1=2,5 cm;

SS_1=3 cm;

MM_1=lățimea spatelui măsurat direct pe corp=23 cm;

$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din GP+$\frac{1}{4}$ din adaos=$\frac{56}{4}+\frac{9}{4}$=16,25 cm;

B_1B_4=grosimea pieptului + adaosul=56 + +9=65 cm;

T_2T_3=valoarea distanței B_3B_4 de la piept +0,5 cm;

$T_3T_7=\frac{1}{2}$ din diferența plusului la talie=$\frac{6}{2}$=3 cm;

$B_3B_5=\frac{1}{2}$ din distanța punctelor B_3B_4;

$T_2T_4=\frac{1}{2}$ din distanța punctelor T_2T_7.

Notă: *în cazul unui corp cu plus la talie, din punctul T_3 spre T_7 se repartizează jumătate din plusul taliei; distanța T_2T_7 se împarte în două și se obține punctul T_4.*

Se unesc punctele T_4 și B_5 printr-o linie înclinată spre dreapta, ceea ce face ca produsul să aibă o avansare spre gît, față de un corp normal.

$B_5G=\frac{1}{4}$ din poziția corpului în față (IVG)=$\frac{38}{4}$=9,5 cm;

GG_1=înălțimea vîrf-gît + 1 cm=38 + 1= =39 cm.

Punctele G_1 și A se unesc printr-o linie.

Notă: *în cazul unui corp cu poziție pe spate, punctul A se deplasează spre dreapta, devenind punctul A_1; acest punct se află la intersecția dreptei AG_1, cu perpendiculara dusă din punctul M pe direcția AG_1.*

$A_1R=\frac{1}{4}$ din IVG=$\frac{38}{4}$=9,5 cm (fetca).

Notă: *punctul R este plasat pe linia G_1A.*

$RR_1=\frac{1}{4}$ din distanța $A_1R=\frac{9,5}{4}$=2,4 cm.

Poziția umărului la spate se determină prin punctul U.

$B_2U=\frac{1}{2}$ din măsura peste umăr—3 cm= =$\frac{52}{2}$—3=23 cm;

UU_1=1,5 cm.

Punctele B_3 și M se unesc între ele printr-o linie diagonală obținîndu-se punctul V.

Din punctul V spre V_1 se aplică 1,5 cm (necesari lejerității pliului). Punctul U_2 este fixat pe mijlocul lățimii umărului de la spate (R_1U_1); se unesc punctele U_2 și B_1 printr-o linie punctată, care se măsoară, rezultînd în cazul de față 29 cm. Această valoare este necesară la stabilirea poziției umărului de la piept notat cu punctul U_3.

Poziția umărului la piept se obține prin punctul U_3 astfel:

B_3U_3=măsura peste umăr +2 cm—distanța punctelor U_2 și B_1 de la spate, fiind egal cu calculul=52+2—29=25 cm.

Se unesc punctele G_1 și U_3 cu o linie ușor curbată și prelungită pînă la punctul U_4.

$G_1U_4=R_1U_1$ de la spate—1 cm;

$G_1H=\frac{1}{8}$ din grosimea pieptului=$\frac{56}{8}$= =7 cm;

G_1H_1=fetca=9,5 cm.

Lățimea taliei la spate se obține prin punctul T_5, care este ușor ridicat, prin linia de echer dusă din punctul T_1.

$T_1T_5=\frac{1}{4}$ din GT+6 cm=$\frac{58}{4}$+6=20,5 cm.

Lățimea șoldului la spate se stabilește prin punctul S_3, în felul următor:

$S_1S_3=\frac{1}{3}$ din GS+1 cm=$\frac{59}{3}$+1=20,7 cm

Lățimea taliei în față se obține prin punctul T_6.

T_7T_6=GT+adaosul de pe linia taliei, minus distanța T_1T_5 de la spate=58+8—20,5= =45,5 cm.

Notă: *adaosul pe linia taliei este micșorat, deoarece sacoul are o singură pensă.*

Lățimea șoldului la piept se stabilește prin punctul S_4, după cum urmează:

S_2S_4=GS+adaosul pe linia şoldului—distanţa punctelor S_1S_3 de la spate=59+5—20,7= =43,3 cm.

Din punctul L_1 de la tivul din faţă, se coboară 3 cm. Rezerva pentru petrecut sacoul la un rînd=2,5 cm şi se aplică de la punctul T_7 din talie spre stînga.

Notă. *linia ce formează cantul de la talie pînă la butoniera de sus, va fi paralelă cu linia dusă prin punctele B_4 şi T_7; dacă nu se respectă această indicaţie, linia cantului se va suprapune necorespunzător în această direcţie.*

Poziţia buzunarului de jos se stabileşte prin punctul N după cum urmează:

$T_2N=\frac{1}{6}$ din lungimea taliei$=\frac{47}{6}=7{,}8$ cm.

Din punctul N spre stînga şi dreapta se trasează o linie orizontală, paralelă cu linia înclinată a tivului.

Lungimea buzunarului de jos$=\frac{GP}{6}+7=$ $=\frac{56}{6}+7=16{,}3$ cm.

Din punctul N spre dreapta se aplică $\frac{1}{3}$ din lungimea buzunarului $\left(\frac{16{,}3}{3}=5{,}4 \text{ cm}\right)$, iar spre stînga se aplică $\frac{2}{3}$ din lungimea buzunarului $\left(\frac{16{,}3\times 2}{3}=10{,}9 \text{ cm}\right)$.

Poziţia buzunarului de sus se obţine prin punctul Z.

$B_4Z=3$ cm.

Punctul Z se uneşte cu punctul B_3. Din punctul B_3 spre Z_1 se aplică calculul:

$B_3Z_1=\frac{GP}{10}-0{,}3$ cm$=\frac{56}{10}-0{,}3=5{,}3$ cm.

Lungimea buzunarului de sus (laist)= $=\frac{GP}{5}+1$ cm$=\frac{56}{5}+1=12{,}2$ cm. Pensa de la subraţ se stabileşte prin punctul B_6 după cum urmează:

$B_5B_6=\frac{1}{10}$ din grosimea pieptului$=\frac{56}{10}=5{,}6$ cm.

Din punctul B_6 se trasează o perpendiculară pe linia buzunarului, la 1 cm în interior.

Linia reverului porneşte din punctul G_2.

$G_1G_2=2{,}75$ cm (cotă mărită din cauza poziţiei pe spate şi a plusului la talie).

$B_3F=\frac{1}{10}$ din măsura peste umăr—0,5 cm= $=\frac{52}{10}-0{,}5=4{,}7$ cm.

Tiparul ce se execută în cazul de faţă, avînd plus la talie 6 cm, faţă de normal, va necesita o *pensă pentru abdomen,* stabilită pe linia buzunarului lateral. Pentru realizarea acestei pense, se trasează o linie dreaptă paralelă cu linia dusă din punctele T_3 şi S_2 din faţă, pornind din capătul buzunarului lateral pînă jos la tiv, iar la intersecţia cu linia şoldului se notează punctul D. Din punctul D spre D_1 se aplică calculul:

$DD_1=\frac{\text{diferenţa plusului taliei}}{4}=\frac{6}{4}=1{,}5$ cm.

Se formează un unghi ascuţit prin unirea capătului buzunarului lateral cu punctele D şi D_1 şi prin prelungirea acestor linii pînă jos la tiv.

Pregătirea tiparului pentru croit

Tiparul pieptului, astfel construit, se pregăteşte pentru aşezarea pe ţesătura ce urmează a fi croită. Se decuplează cu foarfeca conturul pieptului, apoi pensa de subraţ şi linia buzunarului lateral. Tiparul astfel decupat se suprapune astfel ca punctul D_1 să vină peste punctul D, apoi se formează din hîrtia tiparului o cută pînă la capătul buzunarului şi se obţine deschiderea pensei pentru abdomen.

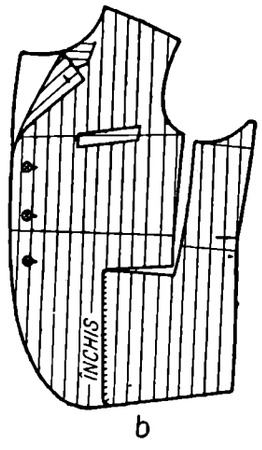

b

Fig. 80 b. Aşezarea tiparului pe ţesătură.

În figura 80 *b* este redat modul cum se aşază tiparul pe ţesătură, păstrîndu-se linia dungilor, sau în cazul ţesăturilor fără dungi, firul urzelii.

C. Sacoul la două rînduri pentru corpuri cu minus la talie și poziție aplecată spre față

Tiparul prezentat în figura 81, *a* redă un sacou cu minus la talie de 2 cm și poziția corpului aplecat cu un plus de 2 cm față de normal. Sacoul prezentat este încheiat la două rînduri, iar piepții sînt prevăzuți cu două pense, din care

șoldului este mai mică cu 2 cm față de normal avantajînd în mod deosebit corpul cu minus la talie. Corpul mai prezintă pe coloana vertebrală în jos o formă rotunjită precum și omoplații mai dezvoltați decît normal.

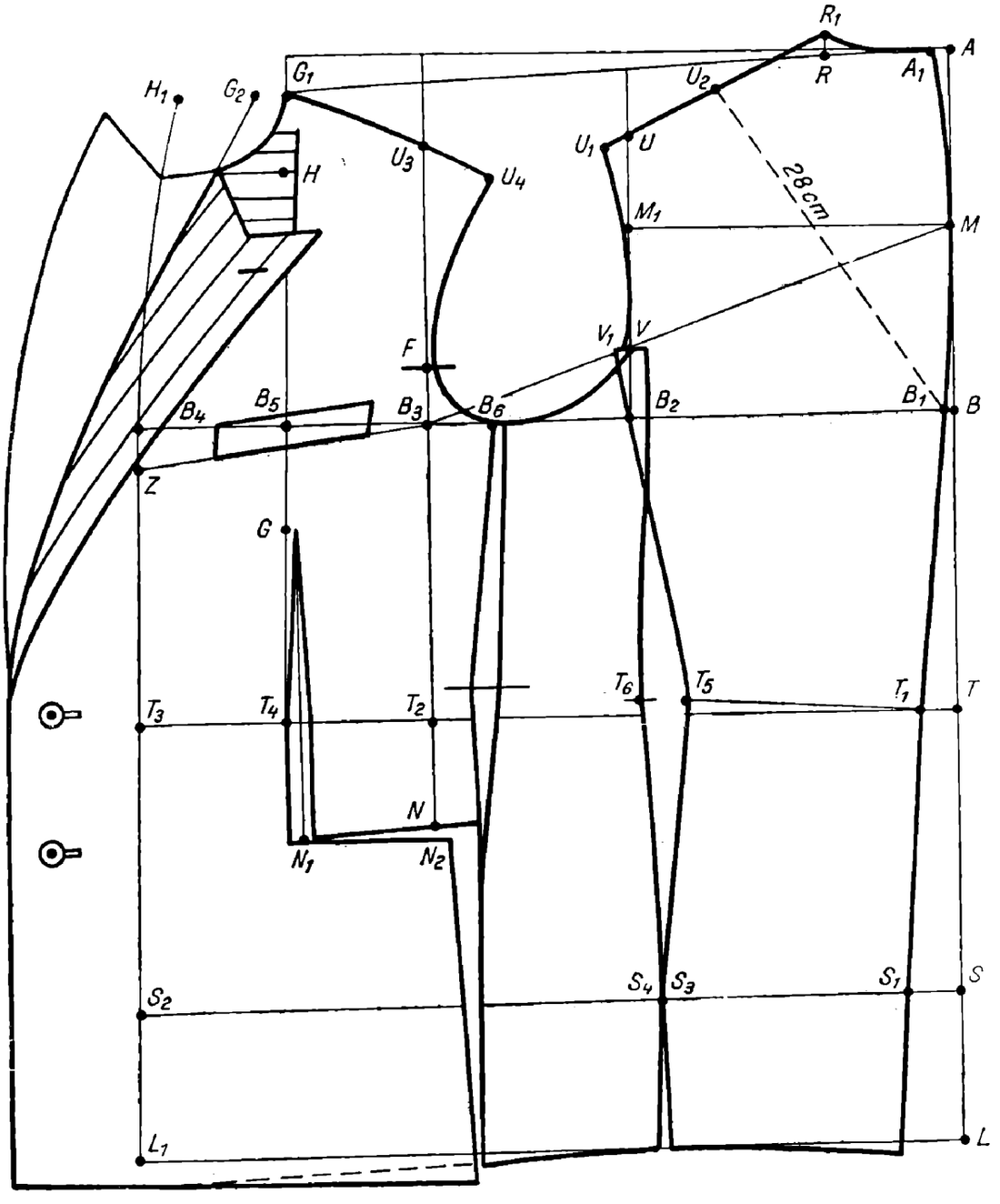

a

Fig. 81. Sacou conformația corpului cu minus la talie și poziție aplecată:
a — construcția tiparului.

cea de la subraț este prelungită pînă jos la tiv.

Prelungirea pensei pe linia șoldului în jos este indicată la acest model, deoarece grosimea

Dacă pe lîngă aceste anomalii, corpul mai prezintă o poziție aplecată spre față, va fi necesar ca lățimea pieptului să fie mișorată față de normal; acest lucru se realizează prin

lățimea spatelui, care măsoară mai mult cu 1 cm față de cel proporțional.

Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este de 9 cm, pe linia taliei 10,5 cm, iar pe linia șoldului 6,5 cm.

Notă: *ambele adaosuri, de pe linia taliei și a șoldului, sînt mărite față de normal, deoarece aceste diferențe în plus se vor elimina prin cele două pense de pe linia taliei, ce vor fi cusute mai adînc față de obișnuit, precum și prin cusătura pensei de la subraț care este prelungită pe linia șoldului pînă jos la tiv.*

În tabelul 25 se dau măsurile sacoului.

Tabelul 25

Măsuri pentru sacou. Conformața corpului cu minus la talie și poziția aplecată

Denumirea măsurilor	Inițiale	Valoarea măsurilor luate direct pe corp cm	Măsuri proporționale (calculate) cm	Diferența în plus și minus cm
Lungimea taliei	LT	47	—	—
Lungimea totală a produsului	LTP	78	—	—
Grosimea pieptului	GP	48	—	—
Grosimea taliei	GT	42	44	−2
Grosimea șoldului	GS	49	51	−2
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	26	24	+2
Înălțimea vîrf-gît	IVG	30	32	−2
Măsura peste umăr	PU	46	46	—
Lățimea spatelui măsurat	LSM	23	22	+1

Calcule pentru construcția tiparului

Se trasează un unghi drept, al cărui vîrf se notează cu A.

AB=ARS măsurat direct pe corp=26 cm;

AT=lungimea taliei=47 cm;

AL=lungimea totală a produsului=78 cm;

$TS=\frac{\text{lungimea taliei}}{2}-3\text{ cm}=\frac{47}{2}-3=20{,}5$ cm;

$AM=\frac{1}{2}$ din distanța punctelor $AB=\frac{26}{2}=13$ cm;

$TT_1=2{,}5$ cm;

$SS_1=3{,}5$ cm.

Notă: *deoarece grosimea șoldului este mai mică cu 2 cm față de normal, $\frac{1}{4}$ din această diferență se adaugă la cei 3 cm, cambrarea normală; în total va fi o cambrare de 3,5 cm.*

MM_1=lățimea spatelui măsurat direct pe corp=23 cm;

$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din $GP+\frac{1}{4}$ din adaos$=\frac{48}{4}+\frac{9}{4}=14{,}25$ cm;

B_1B_4=grosimea pieptului + adaosul $=48+9=57$ cm;

T_2T_3=valoarea distanței B_3B_4 de la piept.

Notă: *deoarece corpul prezintă minus la talie, nu se mai adaugă 0,5 cm la distanța T_2T_3.*

$B_3B_5=\frac{1}{2}$ din valoarea distanței B_3B_4;

$T_2T_4=\frac{1}{2}$ din valoarea distanței T_2T_3.

Se unesc punctele T_4 și B_5 pînă sus la linia cadrului.

$B_5G=\frac{1}{4}$ din înălțimea vîrf-gît (IVG)$=\frac{30}{4}=7{,}5$ cm;

GG_1 = înălțimea vîrf-gît + 1 cm$=30+1=31$ cm.

Punctele G_1 și A se unesc printr-o linie.

Notă: *în cazul unui corp cu poziție aplecată în față, punctul A se deplasează spre stînga, devenind punctul A_1 punctul A_1 se află prin coborîrea unei perpendiculare din punctul M pe dreapta AG_1.*

$A_1R=\frac{1}{4}$ din IVG$=\frac{30}{4}=7{,}5$ cm (fetca).

Notă: *punctul R este plasat pe linia G_1A.*

$RR_1=\frac{1}{4}$ din punctele $A_1R=\frac{7{,}5}{4}=1{,}9$ cm;

$B_2U=\frac{1}{2}$ din măsura peste umăr—3 cm$=\frac{46}{2}-3$ cm$=20$ cm;

$UU_1=2$ cm.

Punctele B_3 și M se unesc printr-o linie diagonală, obținîndu-se punctul V.

Din punctul V spre V_1 se aplică 1,5 cm. Punctul U_2 este plasat pe mijlocul lățimii umărului de la spate (R_1U_1). Punctele U_2B_1 se unesc cu o linie punctată, care se măsoară, rezultînd în cazul de față 28 cm.

B_3U_3=PU+2 cm—U_2B_1 de la spate$=46+2-28=20$ cm;

G_1U_4=lățimea umărului de la spate—1,5 cm;

$G_1H=\frac{1}{8}$ din grosimea pieptului$=\frac{48}{8}=6$ cm;

G_1H_1=fetca=7,5 cm;

$T_1T_5=\frac{GT}{4}+6$ cm$=\frac{42}{4}+6=16{,}5$ cm (lățimea taliei la spate).

Notă: *punctul T_5 este uşor ridicat.*

$S_1S_3=\frac{GS}{3}+1$ cm$=\frac{48}{3}+1=17{,}3$ cm (lăţimea şoldului la spate).

T_3T_6=GT+adaosul pe linia taliei—T_1T_5 de la spate=42+10,5—16,5=36 cm.

Notă: *adaosul de lejeritate pe linia taliei este mărit faţă de normal cu 1,5 cm, deoarece cele două pense vor avea o cambrare mai mare.*

S_2S_4=GS+adaosul pe linia şoldului—S_1S_3 de la spate=49+6,5—17,3=38,2 cm.

Notă: *adaosul de lejeritate pe linia şoldului, este mărit faţă de normal cu 1,5 cm, necesari pentru cusătura pensei prelungită pînă jos la tiv.*

Din punctul L_1 de la tivul din faţă se coboară 2 cm. Rezerva pentru petrecut sacoul la două rînduri este de 9 cm.

Poziţia buzunarului de jos se stabileşte prin punctul N.

$$T_2N=\frac{LT}{6}=\frac{47}{6}=7{,}8 \text{ cm.}$$

Din punctul N spre stînga şi dreapta se trasează o linie orizontală, paralelă cu linia tivului înclinat.

Lungimea buzunarului de jos$=\frac{GP}{6}+7$ cm$=\frac{48}{6}+7=15$ cm.

Din punctul N spre dreapta se aplică $\frac{1}{3}$ din 15 cm (lungimea buzunarului), iar spre stînga se aplică $\frac{2}{3}$ din 15 cm (lungimea buzunarului) rezultînd 10 cm.

Poziţia buzunarului de sus (laist) se obţine în felul următor:

Din punctul B_4 spre Z se măsoară 3 cm, apoi punctul Z se uneşte cu B_3. Din punctul B_3 spre Z_1 se aplică calculul:

$B_3Z_1=\frac{GP}{10}-0{,}3$ cm$=\frac{48}{10}-0{,}3=4{,}5$ cm.

Lungimea buzunarului de sus (laist)$=\frac{GP}{5}+1=\frac{48}{5}+1=10{,}6$ cm.

Pensa de la subraţ se stabileşte prin punctul B_6 care se obţine după cum urmează:

$$B_3B_6=\frac{GP}{10}=\frac{48}{10}=4{,}8 \text{ cm.}$$

Din punctul B_3 se trasează o perpendiculară pe linia tivului apoi se execută cambrarea pensei de la subraţ conform desenului din figura 81.

Pensa din faţă se realizează în felul următor:

Din capătul buzunarului în faţă, pînă la punctul N_1 se aplică 1 cm. Din punctul N_1 în sus se trasează o verticală, avînd direcţia echerului spre punctul G_1 (pensa se termină la 1 cm mai sus de punctul G). Din punctul N_1 spre stînga şi dreapta, se aplică cîte 1 cm, apoi din aceste puncte se formează cambrarea pensei. Tot din punctul N_1 spre punctul N_2 se formează o pensă pentru abdomen cu o adîncime de circa 1 cm. Punctul N_2 este fixat la 2 cm distanţă de linia pensei de la subraţ ce este prelungită.

Linia reverului porneşte din punctul G_2.

G_1G_2=2 cm (cotă micşorată deoarece sacoul este la două rînduri şi poziţia este aplecată în faţă).

Din punctul B_3 spre punctul F se aplică calculul:

$B_3F=\frac{1}{10}$ din măsura peste umăr—0,5 cm$=\frac{46}{10}-0{,}5=4{,}1$ cm.

Pregătirea tiparului pentru croit

Tiparul pieptului, astfel construit se pregăteşte pentru aşezarea lui pe ţesătura ce urmează a fi croită.

Se decupează în acest scop cu foarfeca, conturul pieptului, pensa de la subraţ, ce este prelungită pînă jos la tiv, linia buzunarului, inclusiv pensa de abdomen şi în final pensa din faţă.

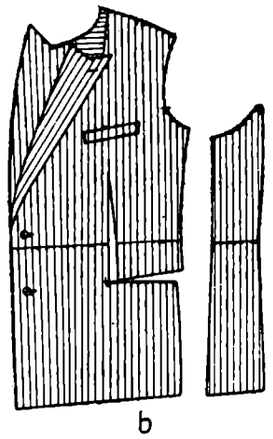

b

Fig. 81 b. Aşezarea tiparului pe ţesătură.

În figura 81, *b* este prezentat modul cum se aşază tiparul pe ţesătură, ţinîndu-se cont de firul ţesăturii în faţă.

D. Modificări la tiparul de sacou pentru corpuri cu diferite poziţii

Figura 82, prezintă un sacou cu spatele lung şi piepţii scurţi; nu s-a stabilit corect poziţia corpului, care prezintă o poziţie aplecată spre spate. Defectele ce se remarcă la acest sacou sînt următoarele:

Se formează cute pe linia oblică, de sus în jos la spate şi invers la piepţi, iar partea inferioară a spatelui este lipită de corp (fig. 82, *a*), iar piepţii se suprapun în faţă în mod necorespunzător (fig. 82, *b*).

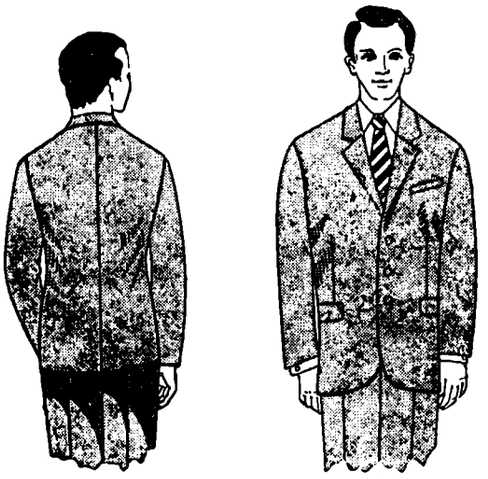

Fig. 82. Aspectul sacoului cu defecte:
a — spate lung; *b* — piept scurt.

Remedierea acestor defecte, în cazul cînd produsul este gata confecţionat, se face mai greu, deoarece spatele se coboară cu 1—2 cm, în funcţie de necesitate. Pentru a nu se ajunge la acest defect, în faza finală a produsului, este necesar a se studia cu atenţie conformaţia şi poziţia corpului, cînd se iau măsurile şi se efectuează probele.

1. Transformarea tiparului de sacou pentru corp cu poziţie aplicată spre spate

Pe lîngă metoda teoretică de construirea tiparelor pentru diferite conformaţii şi poziţii ale corpului, există posibilitatea de a trans-

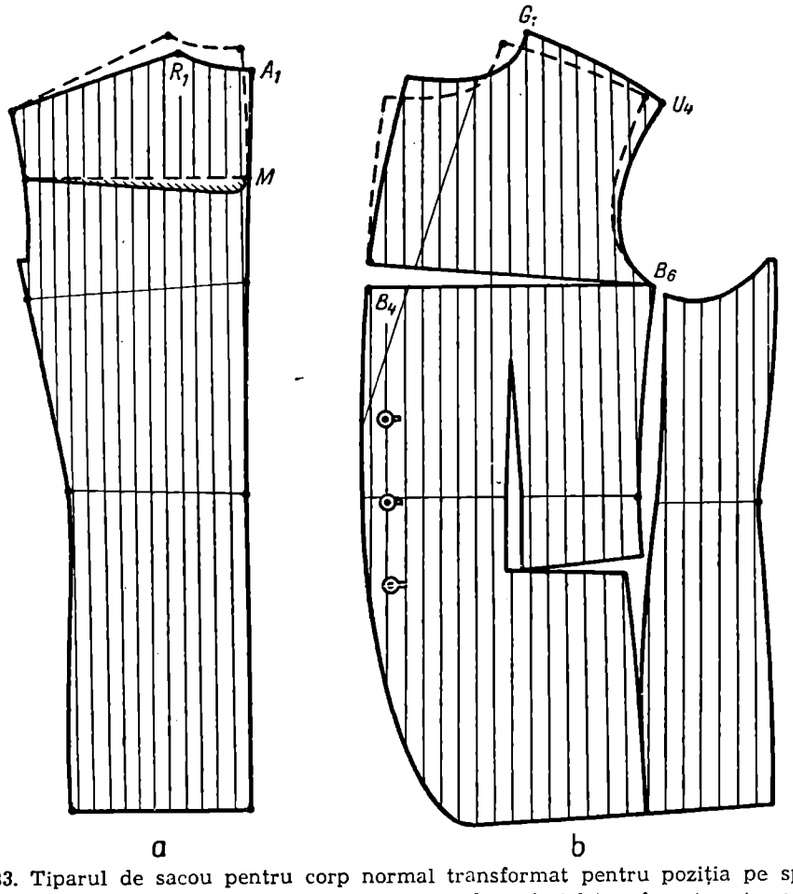

Fig. 83. Tiparul de sacou pentru corp normal transformat pentru poziţia pe spate:
a — spatele transformat pentru corp înclinat pe spate (ranversat); *b* — pieptul transformat pentru corp înclinat pe spate (ranversat).

forma în mod practic tiparul din poziția normală, în poziție aplecată spre spate, printr-o mișcare destul de simplă (fig. 83). În primul rînd se stabilește diferența ce există între poziția normală a corpului și cea reală, măsurată direct pe corp. Această diferență în cazul de față (ARS proporțional și ARS măsurat direct pe corp) este de 2 cm. Se trece la transformarea spatelui, prin despicarea tiparului în dreptul punctului M și apoi prin deplasarea liniei punctului M în jos cu 2 cm (fig. 83, *a*), numai pe mijlocul spatelui.

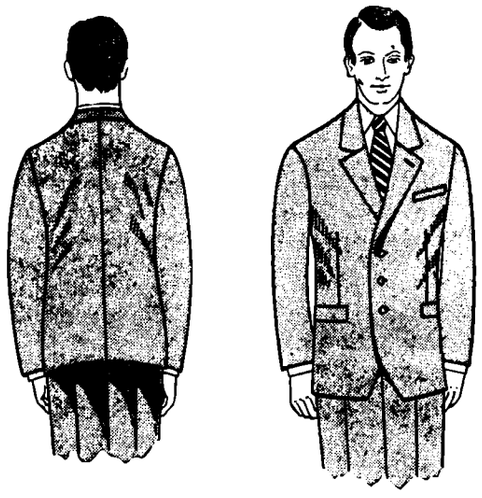

a b

Fig. 84. Aspectul sacoului cu defecte:
a — spate scurt; *b* — piepți lungi.

Prin mișcarea efectuată, se remarcă deplasarea punctului A_1 spre dreapta, dînd o formă dreaptă spatelui pe linia adîncimii răscroielii la spate (ARS), precum și o scurtare cu 2 cm; se menționează că poziția umărului nu se schimbă de la linia lui inițială (liniile pline arată modificarea făcută tiparului normal).

Pentru modificarea tiparului la piept se ia în considerare diferența ce există între înălțimea vîrf-gît (IVG) proporțional și IVG, măsurat direct pe corp, care în cazul de față este de 3 cm. Se despică tiparul pe linia de bază a pieptului, pornind din punctul B_4 spre B_6, apoi se ridică în sus punctul B_4 cu 3 cm (fig. 83, *b*).

Modificarea tiparului la piept duce la avansarea pieptului spre gît, prin deplasarea punctului G_1 la dreapta și mai sus față de normal.

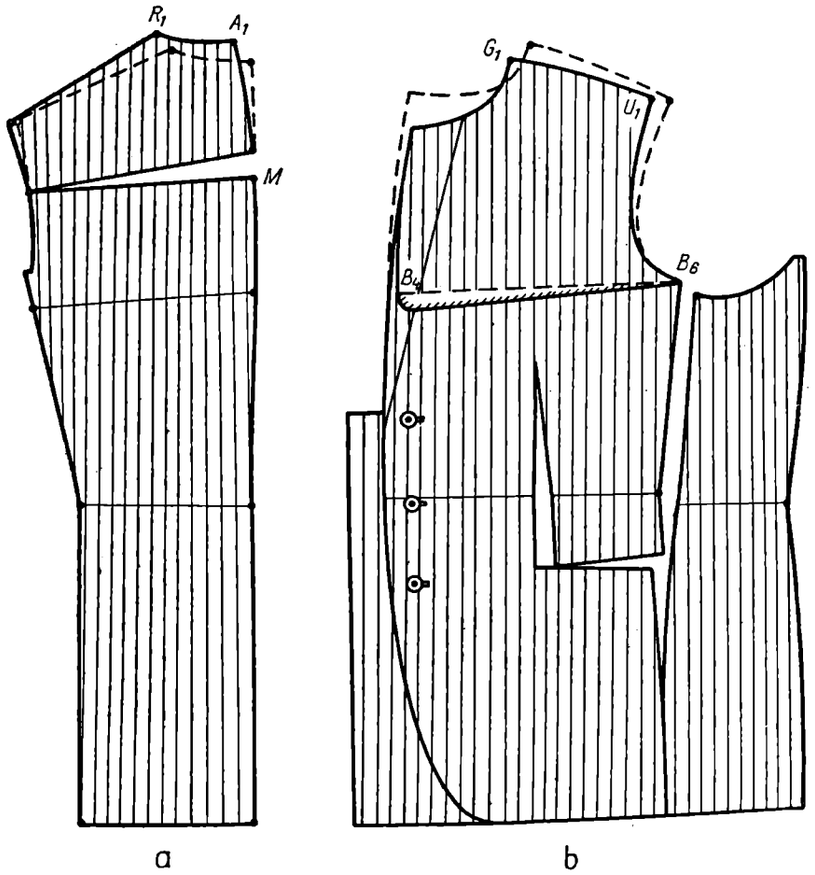

a b

Fig. 85. Tiparul de sacou pentru corp normal transformat pentru poziția aplecată:
a — spatele transformat pentru corp aplecat; *b* — pieptul transformat pentru corp aplecat.

2. Transformarea tiparului de sacou pentru corp cu poziție aplecată spre față

Sacoul croit cu spatele scurt și piepții lungi (fig. 84) prezintă următoarele defecte:

— distanțarea spatelui de corp, prin producerea unor cute în linie oblică, pornind de jos în sus (fig. 84, *a*); la piepți, cutele se formează în continuarea cutelor de la spate (fig. 84, *b*).

Remedierea acestor defecte, în cazul cînd produsul este gata confecționat, se face prin urcarea spatelui în sus cu circa 1—2 cm în funcție de necesitate.

Transformarea tiparului (fig. 85) se face în mod invers celui pentru poziția corpului aplecat spre spate.

Prin modificarea respectivă, se observă că poziția umărului la spate rămîne la același nivel, iar punctul A_1 se ridică în sus și se deplasează spre stînga (fig. 85, *a*). De asemenea, poziția umărului la piept rămîne la același nivel, însă deplasat spre stînga, iar punctul G_1 se deplasează în jos și spre stînga (fig. 85, *b*).

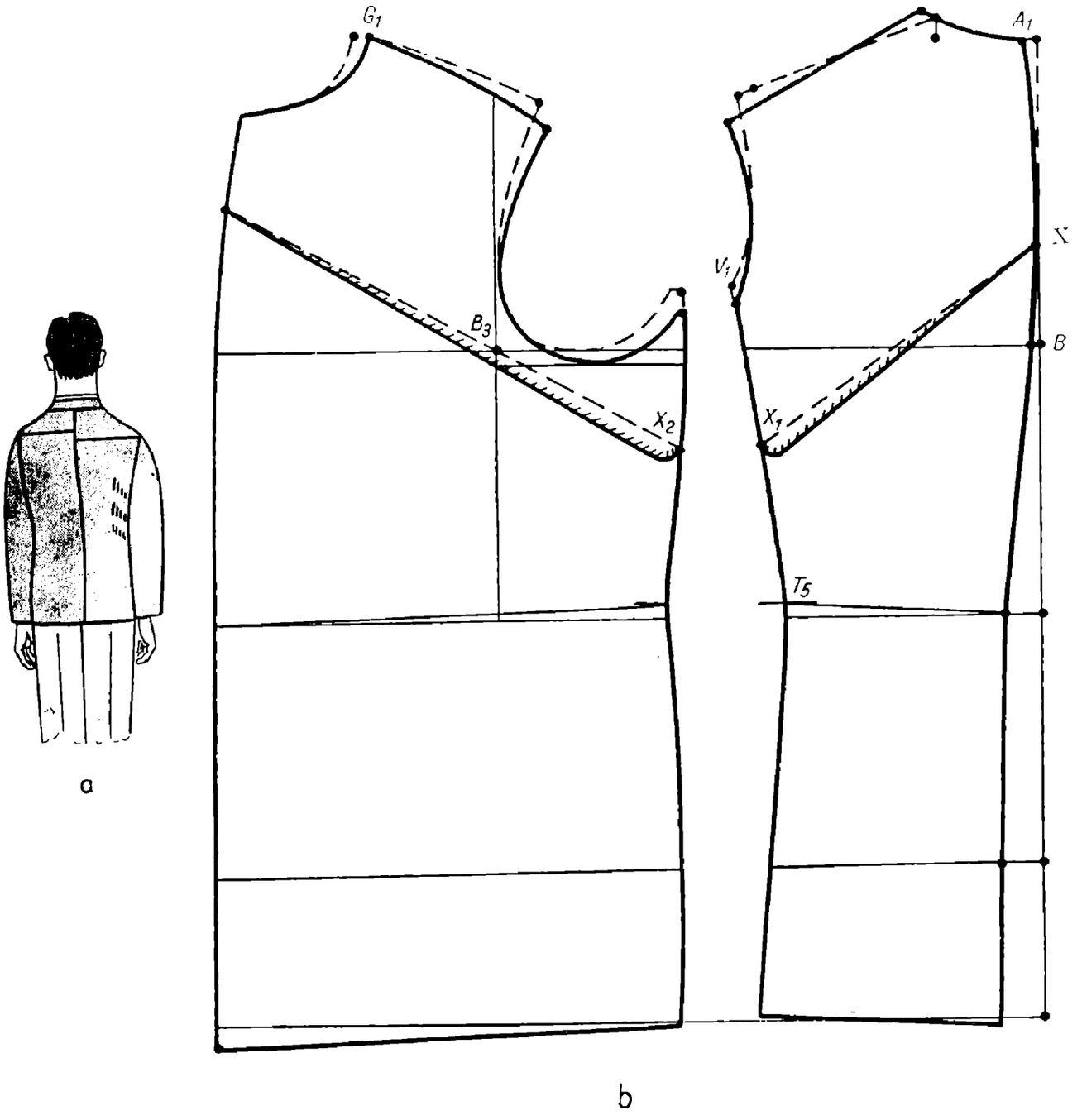

Fig. 86. Tiparul de sacou pentru corp normal transformat pentru unul cu umăr coborît.

3. Transformarea tiparului de sacou pentru corp cu umeri asimetrici

Sacoul confecționat pentru un corp normal și îmbrăcat pe unul cu umeri asimetrici are aspectul ca în figura 86, *a* prezentînd cute oblice în partea dreaptă, pornite de jos în sus. Umărul drept este mai jos decît cel stîng cu 3 cm.

Transformarea tiparului se face astfel:

Din punctul X care este plasat la 1/3 din adîncimea răscroielii la spate (ARS), pornind din punctul B în sus, se trasează o linie diagonală pînă la punctul X_1, plasat pe mijlocul cusăturii laterale, dintre V_1 și T_5. În direcția punctului X_1, se îndoaie tiparul de hîrtie pe o lățime de 1,5 cm, ce reprezintă jumătate din cei 3 cm, diferența dintre umeri (fig. 86, b).

La piept se fixează punctul X_2, la nivelul punctului X_1 de la spate. Punctele X_2 și B_3 se unesc printr-o linie diagonală pînă la linia cantului în față. Se îndoaie tiparul de hîrtie la punctul X_2, cu aceeași valoare de la punctul X_1 de la spate. Prin modificarea făcută (marcată prin linii pline), se redă poziția umărului mai jos decît celălalt, precum și coborîrea răscroielii mînecii.

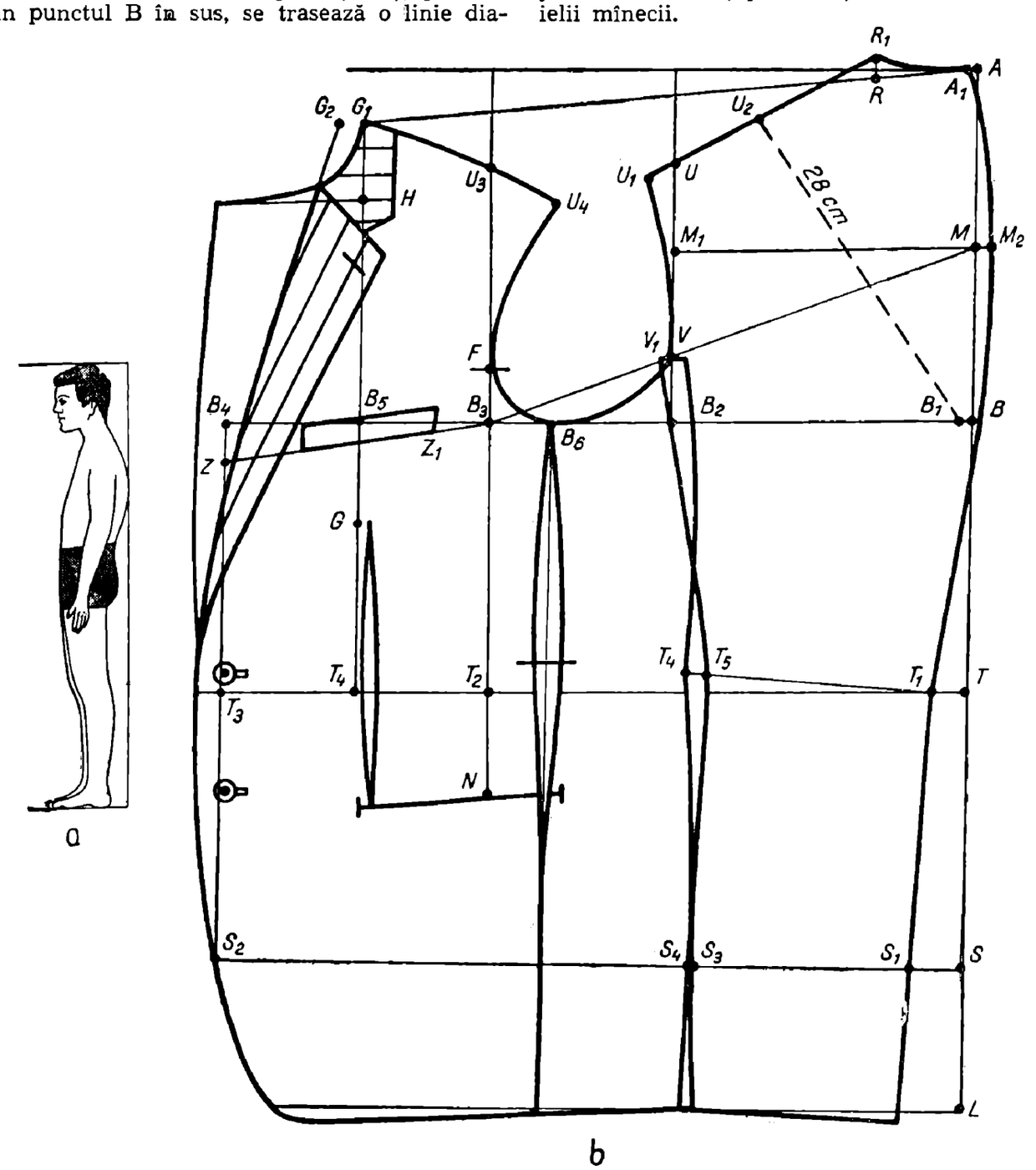

Fig. 87. Tiparul de sacou pentru corp aplecat (ușor ghebos):
a — aspectul corpului; *b* — construirea tiparului.

E. Sacoul pentru corpul aplecat (uşor ghebos)

În figura 87 se redă construcţia tiparului de sacou pentru un corp mult aplecat spre faţă, ce caracterizează o înclinare rotundă a corpului (uşor ghebos) şi din această cauză omoplaţii sînt dezvoltaţi în mod deosebit, iar umerii se deosebesc prin poziţia lor mai joasă şi cu lăţime mai mare. De asemenea, şoldurile prezintă o grosime mai mică cu 3 cm, faţă de normal.

Tabelul 26

Măsurile sacoului pentru poziţia corpului aplecat (uşor ghebos)

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp cm	Valoarea măsurilor proporţionale (calculate) cm	Diferenţa în plus sau minus cm
Lungimea taliei	LT	48	—	—
Lungimea totală a produsului	LTP	80	—	—
Lungimea mînecii	LM	65	—	—
Grosimea pieptului	GP	48	—	—
Grosimea taliei	GT	44	44	—
Grosimea şoldului	GS	48	51	−3
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	27	24	+3
Înălţimea vîrf-gît	IVG	30	32	−2
Măsura peste umăr	PU	46	46	—
Lăţimea spatelui măsurat	LSM	24,5	22	+2,5

În tabelul 26 sînt prezentate măsurile acestui sacou (la construirea tiparului se ţine cont de coeficienţii care sînt în plus sau minus, faţă de măsurile proporţionale). Adaosul de lejeritate pe linia pieptului este prevăzut 9 cm, pe linia taliei, 9,5 cm iar pe linia şoldului, 6,5 cm — deci un adaos mărit cu 1,5 cm, necesar rezervei cusăturii pensei de la subraţ care se prelungeşte pînă jos la tiv.

Calcule pentru construirea tiparului

Se desenează un unghi drept, al cărui vîrf se notează cu A.

AB=adîncimea răscroielii la spate, măsurată direct pe corp=27 cm;

AT=lungimea taliei=48 cm;

AL=lungimea totală a produsului=80 cm;

$TS=\frac{1}{2}$ din lungimea taliei−3 cm$=\frac{48}{2}-3=21$ cm;

$AM=\frac{1}{2}$ din valoarea punctelor $AB=\frac{27}{2}=13{,}5$ cm;

$TT_1=2{,}5$ cm;

$SS_1=3{,}75$ cm.

Notă: *cota de 0,75 cm ce s-a adăugat la cei 3 cm (cambrare la şold normal) reprezintă* $\frac{1}{4}$ *din diferenţa de 3 cm cu care şoldul este mai mic; acelaşi calcul se foloseşte şi la corpurile cu şolduri mai mari faţă de normal cu deosebirea că rezultatul se scade din cei 3 cm.*

Deoarece spatele este mult mai dezvoltat (uşor ghebos) este necesar ca din punctul M spre M_2 să se aplice 1,25 cm, cotă ce reprezintă $\frac{1}{2}$ din diferenţa lăţimii spatelui care în cazul de faţă însumează 2,5 cm; din punctul M_2 spre M_1 se măsoară toată lăţimea spatelui.

M_2M_1=lăţimea spatelui măsurat direct pe corp=24,5 cm.

Din punctul B spre B_1 se aplică 1 cm.

$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din $GP+\frac{1}{4}$ din adaos$=\frac{48}{4}+\frac{9}{4}=14{,}25$ cm;

B_1B_4=grosimea pieptului + adaosul=48+9=57 cm.

Notă: *punctul* B_1 *este deplasat spre stînga punctului B cu 1 cm.*

T_2T_3=valoarea distanţei B_3B_4 de la piept, plus 0,5 cm;

Punctul B_5 este plasat pe mijlocul dreptei B_3B_4, iar punctul T_4 este fixat pe mijlocul distanţei T_2T_3.

$B_5G=\frac{1}{4}$ din înălţimea vîrf-gît măsurată direct pe corp$=\frac{30}{4}=7{,}5$ cm;

GG_1=înălţimea vîrf-gît+1 cm=30+1=31 cm;

Punctele G_1 şi A se unesc printr-o linie, iar punctele B_3 şi M se unesc, obţinîndu-se punctul V la intersecţia cu dreapta UB_2.

$VV_1=1{,}5$ cm.

Din punctul M se coboară o perpendiculară pe dreapta G_1A şi se obţine punctul A_1 (în cazul de faţă punctul A este foarte aproape de punctul A_1)

$A_1R=\frac{1}{4}$ din înălţimea vîrf-gît$=\frac{30}{4}+7{,}5$ cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{4}$ din distanţa $A_1R=\frac{7{,}5}{4}=1{,}9$ cm.

Notă: *punctul R este plasat pe linia dusă din punctul* G_1 *spre punctul A.*

Poziţia umărului la spate se stabileşte prin punctul U.

$B_2U = \frac{1}{2}$ din măsura peste umăr—3 cm = $= \frac{46}{2} - 3 = 20$ cm;

$UU_1 = 2{,}5$ cm (cota de 2,5 cm este mărită, din cauza poziției aplecate și a spatelui rotund; atunci cînd se montează cu umărul de la piept va fi necesar susținerea spatelui mai mult).

Punctul U_2 este situat la mijlocul distanței R_1U_1 de la spate; acest punct se unește cu punctul B_1 printr-o linie punctată, care se măsoară, rezultînd în cazul de față 28 cm.

$B_3U_3 = PU + 2$—distanța punctelor U_2B_1 de la spate $= 46 + 2 - 28 = 20$ cm;

$G_1H = \frac{1}{8}$ din grosimea pieptului $= \frac{48}{8} =$ $= 6$ cm;

$T_1T_5 = \frac{1}{4}$ din grosimea taliei $+ 6$cm $= \frac{44}{4} +$ $+ 6 = 17$ cm;

$S_1S_3 = \frac{1}{3}$ din grosimea șoldului $+ 1$ cm $=$ $= \frac{48}{3} + 1 = 17$ cm.

Pe *linia tivului* în față se coboară 1,5 cm (cota de 1,5 cm este micșorată, deoarece corpul prezintă o poziție aplecată în față).

$T_3T_6 = GT +$ adaosul pe linia taliei-T_1 de la spate $= 44 + 9{,}5 - 17 = 36{,}5$ cm;

$S_2S_4 = GS +$ adaosul pe linia șoldului-S_1 de la spate $= 48 + 6{,}5 - 17 = 37{,}5$ cm;

$T_2N = \frac{1}{6}$ din lungimea taliei $= \frac{48}{6} = 8$ c

Lungimea buzunarului lateral $= \frac{GP}{6} +$ $= \frac{48}{6} + 7 = 15$ cm.

$B_4Z = 3$ cm (punctele Z și B_3 se unesc printr linie ușor înclinată);

$B_3Z_1 = \frac{1}{10}$ din GP—0,3 cm $= \frac{48}{10} - 0{,}3$ $= 4{,}5$ cm.

Lungimea buzunarului de sus (laist, $\frac{GP}{5} + 1$ cm $= \frac{48}{5} + 1 = 10{,}6$ cm;

$B_3B_6 = \frac{1}{10}$ din grosimea pieptului $= \frac{48}{10} = 4{,}8$ c

Rezerva pentru petrecut sacoul la rînd $= 2{,}5$ cm;

Linia reverului se obține prin punctul astfel:

$G_1G_2 = 2$ cm (din cauza corpului aplecat față, această cotă este micșorată față de nc mal).

$B_3F = \frac{1}{10}$ din măsura peste umăr—0,5 cm $= \frac{46}{10} - 0{,}5 = 4{,}1$ cm.

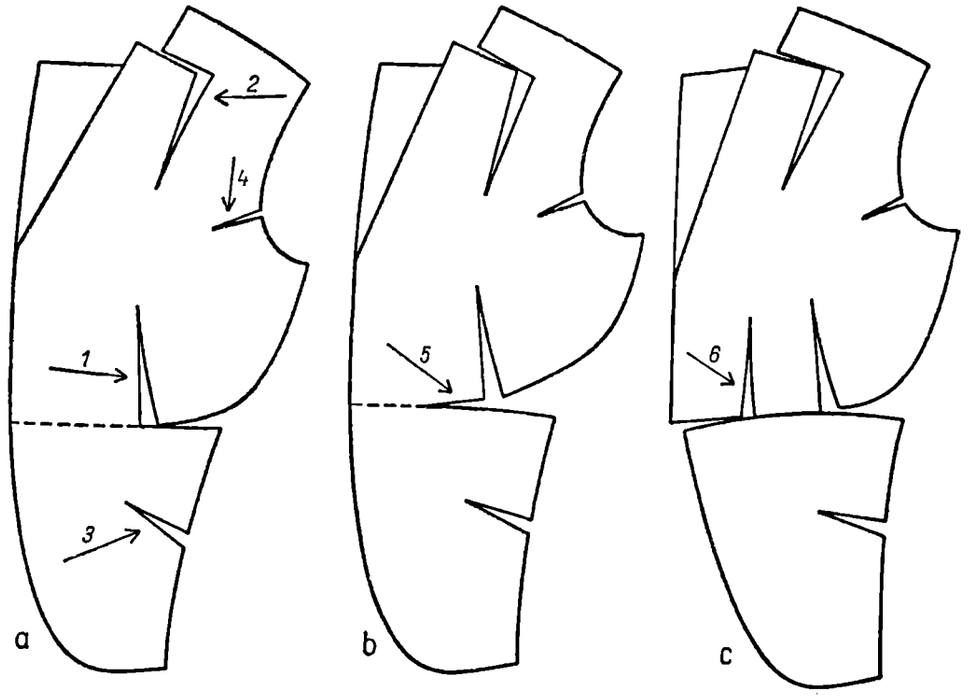

Fig. 88. Croitul pînzelor pentru sacou:
a — corp normal; *b* — corp cu plus la talie; *c* — corp cu minus la talie.

F. Croirea pînzelor pentru sacou

O importanță deosebită, pentru forma corespunzătoare a pieptului, o are felul cum este croită și lucrată pînza, precum și aplicarea acesteia pe produs. Pînzele se croiesc în diferite forme, corespunzător tipului de conformație (normal, cu plus sau minus la talie cu pieptul dezvoltat etc.). Pînzele se croiesc cu unele pense, care au rolul de a da formă pieptului, abdomenului, taliei, umărului etc. Pînzele pentru corp normal, pot să aibă 3—4 pense, iar pentru corpuri cu plus sau minus la talie 4—5 pense, care sînt așezate în mod diferit.

În figura 88, *a* este prezentat croitul pînzei pentru un corp cu o conformație normală; *prima pensă* (1) este croită în dreptul taliei pe linia pensei de la stofa pieptului.

Pensa de la umăr (2) are rolul de a da formă pieptului și umărului.

Pensa din partea de jos a pînzei (3) se croiește pe verif și are rolul de a da formă abdomenului în această direcție.

Ultima pensă se execută la răscroială, (4) fiind necesară tot pentru a forma linia bombată a pieptului. Pensele respective au o adîncime și o lungime, în funcție de mărimea și forma pieptului.

Figura 88, *b* reprezintă croitul pînzei pentru un corp cu plus la talie (obezitate), care se deosebește de corpul cu conformație normală prin faptul că are în plus o pensă (5) pentru abdomen fixată pe linia taliei spre față.

În cazul cînd corpul prezintă abdomenul pronunțat această pensă poate fi ridicată, acolo unde este necesar, însă va fi formată tot din pensa verticală.

Figura 88, *c* redă croitul pînzei, pentru un corp cu pieptul dezvoltat și cu minus la talie; pentru aceasta este necesar a se forma pensele în raport cu forma bustului și a minusului la talie. În general pînza are aceleași pense ca la pînza pentru conformație normală, cu deosebire că are o pensă adecvată acestui corp, plasată pe linia taliei (6), iar pensa de la umăr are o înclinație mai accentuată spre față acolo unde pieptul este mai dezvoltat. Pensele se croiesc după forma pieptului, deci nu se croiesc uniform, ci se ține seama de anumite forme caracteristice ale corpului.

G. Sacoul cambrat în talie pentru corpuri aplecate spre spate și cu șolduri mari

Corpul prezentat în figura 89, *a* arată măsurătoarea în dreptul scobiturii taliei la spate; în cazul de față rezultă 6 cm, dar pe tipar se aplică 3 cm, adică jumătate din valoarea măsurată. Șoldurile sînt mai mari cu 2 cm, iar poziția corpului la spate (ARS) este mai scurtă cu 0,5 cm; poziția corpului în față (IVG) este mai lungă cu 1 cm, ceea ce corespunde unui corp cu poziție aplecată spre spate (ranversat).

Măsurile sînt luate direct pe corp obținîndu-se următoarele dimensiuni:

— lungimea taliei (LT)=44 cm;

— lungimea totală a produsului (LTP)=75 cm;

— grosimea pieptului (GP)=46 cm;

— grosimea taliei (GT)=42 cm;

— grosimea șoldului (GS)=51 cm (mai mare cu 2 cm față de normal);

— adîncimea răscroielii la spate (ARS)=23 cm (mai mic cu 0,5 cm față de normal);

— înălțimea vîrf-gît (IVG)=32 cm (mai mare cu 1 cm față de normal);

— măsura peste umăr (PU)=45 cm;

— lățimea spatelui măsurat (LSM)=21 cm (mai mică cu 0,5 cm față de normal).

Adaosul de lejeritate este cel obișnuit, adică: 9 cm pe linia pieptului, 9,5 cm pe linia taliei și 5 cm pe linia șoldului.

Calcule pentru construcția tiparului

Se formează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu A

AB=ARS măsurat direct pe corp=23 cm;

AT=lungimea taliei=44 cm;

AL=lungimea sacoului=75 cm;

$TS=\frac{1}{2}$ din LT—3 cm=$\frac{44}{2}$—3=19 cm;

$AM=\frac{1}{2}$ din valoarea distanței $AB=\frac{23}{2}$=11,5 cm;

TT_1=3 cm.

Notă: *în mod normal, cambrarea la spate se efectuează 2,5 cm, deci 0,5 cm ce sînt în plus, se vor aplica în față pe linia taliei la piept, deoarece în cazul de față corpul are o ținută împinsă spre față.*

SS_1=2,5 cm.

Notă: *deoarece șoldul este mai mare față de normal cu 2 cm, un sfert din această valoare se scade din cei 3 cm care se aplică în mod normal, rezultînd în final o cambrare la șold de 2,5 cm.*

MM_1=lățimea spatelui măsurat (LSM)= =21 cm;

$$B_2B_3=\frac{GP}{4}+\frac{adaos}{4}=\frac{46}{4}+\frac{9}{4}=13{,}75 \text{ cm};$$

B_1B_4=GP+adaosul=46+9=55 cm.

T_2T_3=valoarea distanței B_3B_4 de la piept, plus 0,5 cm.

Punctele B_4 și T_7 se unesc pînă jos la tiv, obținîndu-se pe linia șoldului punctul S_2, iar pe linia tivului punctul L_1. Din punctul L_1 spre L_2 de la tiv, se coboară 2,5 cm, iar din punctul T_3 spre T_7 se aplică 0,5 cm.

Notă: *cota de 0,5 cm, reprezintă diferența rezultată de la normal din cambrarea taliei (TT_1) deoarece corpul este împins în față cu această valoare, de 0,5 cm.*

Punctele B_4 și T_7 se unesc pînă jos la tiv obținîndu-se punctul L_3. Distanța ce rezultă dintre punctele L_2 și L_3 se împarte în două obținîndu-se punctul L_4. Din punctul L_1 în sus la punctul T_7 din talie se trasează o linie prelungită pînă în punctul B_4 și această linie reprezintă boraborul în față al sacoului.

$$B_3B_5=\frac{B_3B_4}{2}$$

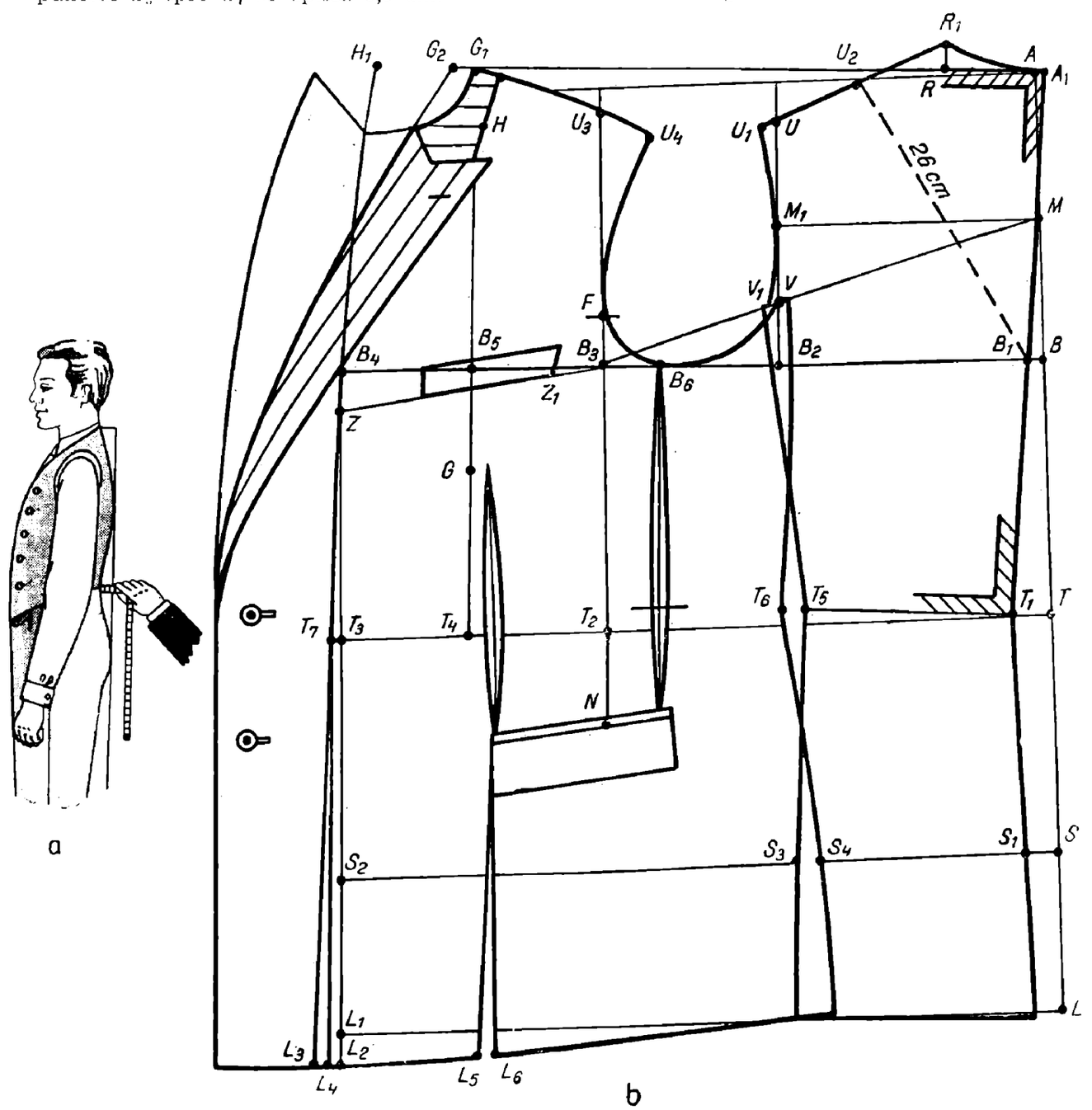

Fig. 89. Sacou poziția corpului pe spate (raversat) cu șolduri mari și cambrat în talie:
a — măsurătoare în dreptul scobiturii taliei; *b* — construirea tiparului.

$T_2T_4 = \frac{1}{2}$ din valoarea distanței T_2T_7.

$B_5G = \frac{IVG}{4} = \frac{32}{4} = 8$ cm.

Din punctul G spre G_1 se aplică măsura înălțimii vîrf-gît, plus 1 cm, deci:

$GG_1 = IVG + 1 = 32 + 1 = 33$ cm.

Punctele G_1 și A se unesc printr-o linie. Din punctul M se ridică o perpendiculară pe dreapta G_1A și se obține punctul A_1 care este deplasat spre dreapta punctului A, din cauza poziției pe spate a corpului.

$A_1R = \frac{IVG}{4} = \frac{32}{4} = 8$ cm (fetca);

$RR_1 = \frac{1}{4}$ din valoarea punctelor A_1R care este egală cu 2 cm.

Notă: *punctul R se aplică pe linia dusă din punctul G_1 spre A.*

Poziția umărului la spate se stabilește prin punctul U.

$B_2U = \frac{PU}{2} - 3$ cm $= \frac{45}{2} - 3 = 19{,}5$ cm;

$UU_1 = 1{,}25$ cm (se micșorează această cotă, din cauza corpului ranversat).

Punctul U_2 este plasat pe mijlocul umărului de la spate (R_1U_1), iar U_2 și B_1 se unesc printr-o linie punctată, apoi se măsoară această distanță, rezultînd în cazul de față 26 cm.

Poziția umărului la piept se obține prin punctul U_3.

$B_3U_3 = PU + 2$ cm, minus U_2B_1 de la spate $= 45 + 2 - 26 = 21$ cm.

Se unesc punctele G_1 și U_3 în prelungire pînă la punctul U_4.

G_1U_4 = lățimea umărului de la spate, minus 1 cm.

Punctele B_3 și M se unesc cu o linie oblică, obținîndu-se punctul V. Din punctul V spre V_1 se aplică 1,5 cm.

$T_1T_5 = \frac{GT}{4} + 6$ cm $= \frac{42}{4} + 6 = 16{,}5$ cm;

$SS_1 = \frac{GS}{3} + 1$ cm $= \frac{51}{3} + 1 = 18$ cm.

Din punctul T_7 spre punctul T_6 se aplică calculul:

T_7T_6 = GT + adaosul pe linia taliei — T_1T_5 de la spate $= 42 + 9{,}5 - 16{,}5 = 35$ cm.

Din punctul S_2 spre S_4 se aplică calculul următor:

S_2S_4 = GS + adaosul pe linia șoldului — S_1S_3 de la spate $= 51 + 5 - 18 = 38$ cm.

$G_1H = \frac{GP}{8} = \frac{46}{8} = 5{,}8$ cm;

G_1H_1 = fetca = 8 cm.

Poziția buzunarului lateral se obține prin punctul N, după cum urmează:

$T_2N = \frac{1}{6}$ din lungimea taliei $= \frac{44}{6} = 7{,}3$ cm;

Lungimea buzunarului de jos $= \frac{GP}{6} +$ $+ 7$ cm $= \frac{46}{6} + 7 = 14{,}7$ cm.

Poziția buzunarului de sus (laist) se determină prin punctul Z.

$B_1Z = 3$ cm, iar punctul Z se unește cu punctul B_3.

$B_3Z_1 = \frac{GP}{10} - 0{,}3$ cm $= \frac{46}{10} - 0{,}3 = 4{,}3$ cm.

Lungimea buzunarului de sus (laist) $=$ $= \frac{GP}{5} + 1$ cm $= \frac{46}{5} + 1 = 10{,}2$ cm.

Pensa de la subraț se stabilește prin punctul B_6, după cum urmează:

$B_3B_6 = \frac{GP}{10} = \frac{46}{10} = 4{,}6$ cm.

$B_3F = \frac{1}{10}$ din măsura peste umăr, minus

0,5 cm $= \frac{45}{10} - 0{,}5 = 4$ cm;

$G_1G_2 = 2$ cm.

Rezerva pentru petrecut în față, a sacoului la două rînduri de nasturi este prevăzută 9 cm, care se aplică de la punctele T_7 din talie și L_4 de la tiv spre stînga tiparului.

Realizarea *pensei pentru abdomen (baușnit)* se procedează în felul următor:

De la terminația buzunarului lateral din față se trasează o perpendiculară pe linia tivului care este în același timp și paralelă cu linia boraborului ce este format din punctele T_7L_4. Din punctul L_5 spre L_6 de la tiv, se aplică valoarea distanței L_2L_4, adică jumătate din distanța punctelor L_2L_3. Din L_3, spre terminația buzunarului, se trasează o linie, formîndu-se astfel un unghi ascuțit.

Tiparul pregătit pentru croit

Pentru croit, se prelucrează tiparul prin suprapunerea celor două linii, L_5 și L_6 (în prealabil tiparul a fost decupat, inclusiv pensa de la subraț și linia buzunarului lateral). Prin această mișcare, linia pensei de la subraț se deplasează spre dreapta, iar pe linia buzunarului se formează pensa de abdomen (baușnit).

H. Pardesiul drept pentru corpuri aplecate spre spate şi cu plus la talie

Calcule pentru construcţia tiparului

Construcţia tiparului (fig. 90) se execută pe baza măsurilor luate direct pe corp, peste vestă.

AB=adîncimea răscroielii la spate măsurată direct pe corp (ARS)=25,5 cm;

AT=lungimea taliei=48 cm;

AL=lungimea totală a produsului=102 cm;

AM=1/2 din valoarea distanţei AB= $=\frac{25,5}{2}=12,75$ cm;

$TT_1=1,5$ cm;

MM_1=lăţimea spatelui măsurat direct pe corp=23,5 cm;

Notă: *la această lăţime s-au adăugat 1,5 cm deoarece măsura a fost luată peste vestă (conform tabelului 27).*

Tabelul 27

Măsurile pardesiului drept — Conformaţia corpului cu plus la talie şi poziţia pe spate

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Valoarea măsurilor luate direct pe corp, peste vestă cm	Valoarea cotei ce se adaugă la îmbrăcăminteа care se îmbracă peste sacou cm	Valoarea măsurilor totale cm
Lungimea taliei	LT	46	2	48
Lungimea totală a produsului	LTP	102	—	102
Grosimea pieptului	GP	50	—	50
Grosimea taliei	GT	50	—	50
Grosimea şoldului	GS	53	—	53
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	23,5	2	25,5
Înălţimea vîrf-gît	IVG	34	2,5	36,5
Măsura peste umăr	PU	48	4	52
Lăţimea spatelui măsurat	LSM	22	1,5	23,5

Notă: adaosul pentru lejeritate pe linia pieptului= =14 cm; din măsurile de mai sus rezultă un corp cu o conformaţie cu plus la talie 4 cm şi o poziţie pe spate (ranversat), avînd măsurile ARS mai scurtă cu 1 cm şi IVG mai lungă cu 1 cm, faţă de normal.

B_2B_3=1/4 din grosimea pieptului+1/4 din adaos= $=\frac{50}{4}+\frac{14}{4}=16$ cm;

B_1B_4=grosimea pieptului+adaosul=50+ +14=64 cm;

T_2T_3=distanţa punctelor B_3B_4+0,5 cm.

Punctele B_4 şi T_3 se unesc cu o linie care se prelungeşte pînă jos obţinîndu-se punctul L_1.

T_3T_7=1/2 din diferenţa plusului la talie= $=\frac{4}{2}=2$ cm;

La tiv, din punctul L_1 spre L_2, se coboară 3 cm. Punctele B_4 şi T_7 se unesc printr-o linie înclinată pînă jos la tiv, obţinîndu-se punctul L_3, astfel că punctul L_4 este plasat pe mijlocul distanţei L_2, L_3.

Pentru formarea *liniei boraborului* în faţă se unesc punctele L_4, T_7 şi B_4, apoi se va aplica rezerva pentru petrecut pardesiul în faţă. Împărţind distanţele B_3B_4 şi T_2T_7 în două părţi egale, vom obţine punctele B_5 şi respectiv T_4

B_5G=1/4 din înălţimea vîrf-gît= $=\frac{36,5}{4}=9,1$ cm;

GG_1=înălţimea vîrf-gît+1 cm=36,5+1= =37,5 cm;

În continuare, punctul G_1 şi punctul A se unesc cu o linie.

Punctul A_1 se află ducînd o perpendiculară din punctul M pe dreapta G_1A.

A_1R=1/4 din înălţimea vîrf-gît= $=\frac{36,5}{4}=$ =9,1 cm (fetca);

RR_1=1/4 din valoarea distanţei A_1R= =2,25 cm;

B_2U=1/2 din măsura peste umăr, minus 3 cm= $=\frac{52}{2}-3=23$ cm;

$UU_1=1,5$ cm;

Punctul U_2 se află situat la jumătatea distanţei U_1R_1.

Se unesc punctele U_2 şi B_1 cu o linie punctată, care se măsoară, rezultînd în cazul de faţă 30 cm.

B_3U_3=măsura peste umăr+2 cm, minus U_2B_1 de la spate=52+2—30=24 cm;

$B_2B_6=3$ cm.

Din punctele B_2 şi B_3 se coboară 2 cm, realizîndu-se prin aceasta o răscroială adîncită. Din punctul B_6 se trasează o perpendiculară pe linia taliei, obţinîndu-se punctul T_5. Tot din punctul B_6 spre stînga şi spre dreapta se aplică cîte 1 cm iar din punctul T_5 spre stînga şi spre dreapta se aplică cîte 2 cm.

Rezerva pentru petrecut pardesiul la un rînd=5,5 cm.

Poziţia buzunarului se stabileşte prin punctul N, care este plasat la 1/3 din distanţa T_2T_4.

T_4N=1/3 din distanţa punctelor T_2T_4.

Punctul N se uneşte cu punctul B_5.

Lungimea buzunarului=17,5 cm.

Deoarece tiparul se construieşte pentru un corp cu plus la talie, este necesar a se forma o

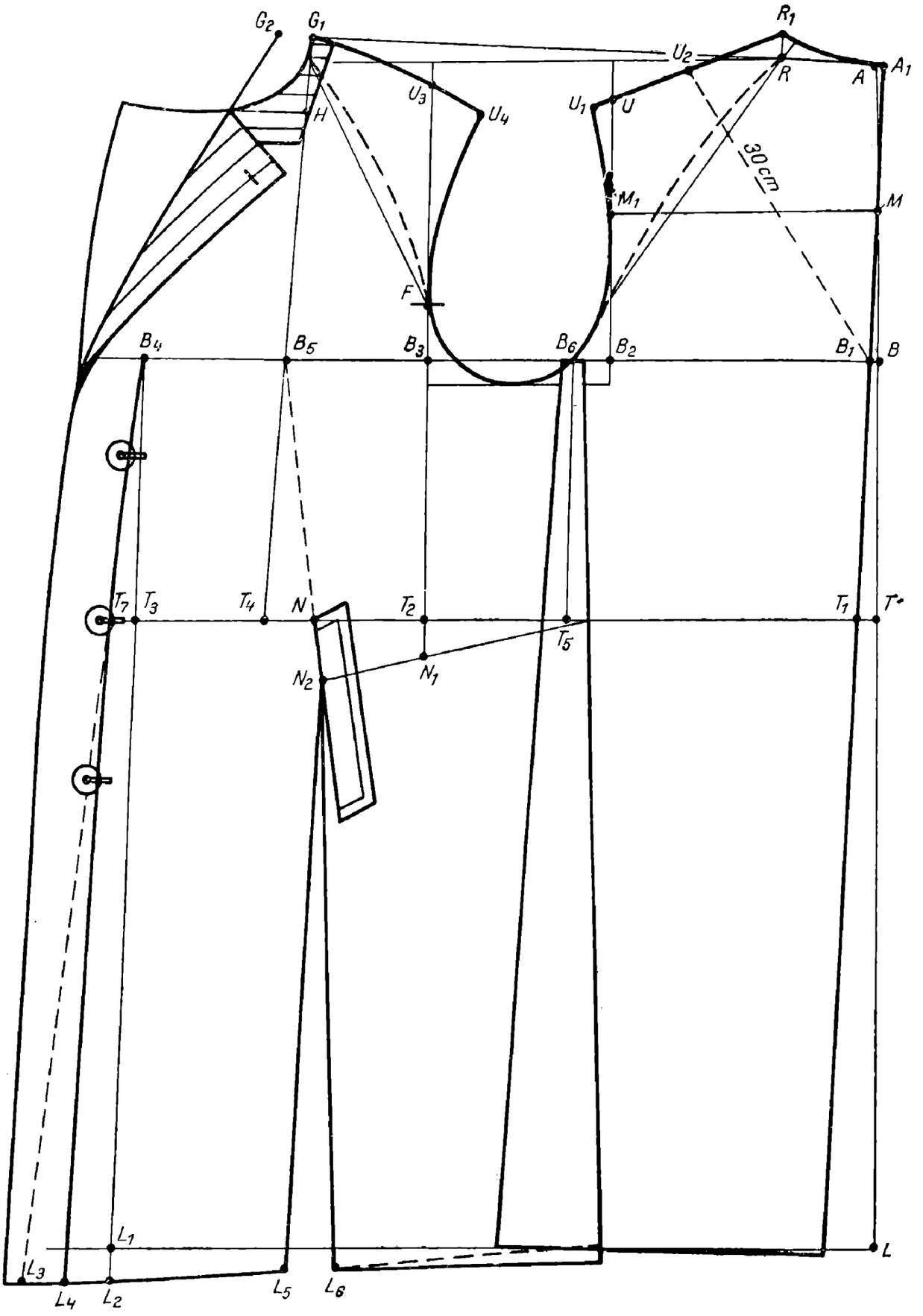

Fig. 90. Pardesiu drept pentru conformația corpului cu plus la talie și poziție pe spate.

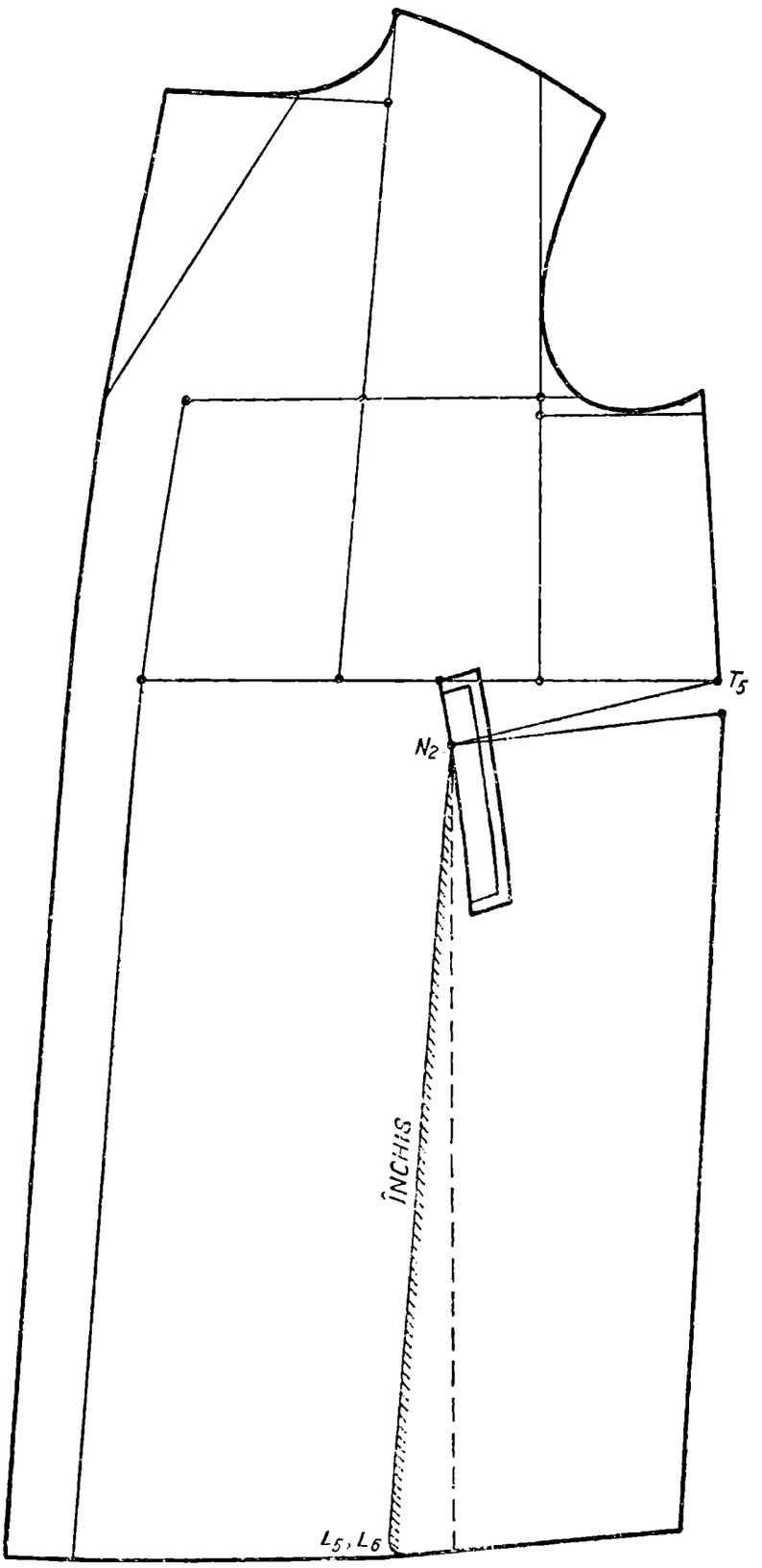

Fig. 91. Pregătirea tiparului pentru croirea pardesiului cu plus la talie

pensă pentru abdomen măsurîndu-se 3 cm din punctul T_2 spre N_1.

Punctele T_5 și N_1 se unesc în prelungire pînă la linia buzunarului, obținîndu-se punctul N_2. Din punctul N_2 se trasează o linie verticală pînă la tiv; această linie este paralelă cu linia T_7L_4 și se obține L_5. Din punctul L_5 spre L_6 se aplică valoarea punctelor L_2L_4 din față. Punctul L_6 se unește cu N_2 formînd un unghi ascuțit.

Pentru realizarea în practică a *pensei pentru abdomen* se taie tiparul pe linia T_5N_2 și se suprapun liniile punctelor L_5, L_6 formîndu-se pe linia cusăturii laterale o despicătură, care se va încheia cu o cusătură (fig. 91).

I. Confecționarea produselor pentru corpuri cu diferite deformații

În general confecționarea îmbrăcămintei pentru corpuri cu diferite deformații, se efectuează identic ca produsele pentru corpuri normale, cu excepția unor operații ce sînt legate de deformațiile corpului.

Pentru conformațiile cu diferențe mari ale circumferinței, produsul se mulează mai greu pe corp, fiind necesară folosirea penselor precum și folosirea tratamentului umido-termic (scăzut și întins cu fierul de călcat).

Notă: *prin tratament umido-termic se înțelege totalitatea operațiilor de călcat, aburit, a unui produs de îmbrăcăminte.*

Astfel, în cazul unui corp cu pieptul foarte dezvoltat, va fi necesar ca întăritura (pînzele) produsului să fie croită cu pensele mai adîncite; cu ajutorul fierului de călcat, vor fi scăzute în așa fel, încît pieptul să prezinte o formă bombată. În cazul cînd corpul prezintă un plus la talie (obezitate), va fi necesar ca întăritura produsului să aibă în plus unele pense, necesare formei reale a corpului în această direcție.

În ambele cazuri tratamentul umido-termic are un rol determinat în mularea corespunzătoare a produsului pe corp; un rol deosebit îl are și scăzutul la răscroiala mînecii la spate în cazul unui corp cu spate rotund și omoplații dezvoltați.

Montarea mînecilor se execută în funcție de poziția corpului, astfel: la un corp cu poziție pe spate, mînecile vor fi montate mai spre spate față de normal și invers la o poziție aplecată în față. Gulerul-se montează în funcție de poziția corpului unde la o poziție pe spate se montează mai lung și invers; în cazul unui gît lung și subțire, dosul de guler va avea șteiul mai mare și va fi scăzut printr-o formă mai dreaptă față de normal, iar în cazul corpului cu gît scurt și gros, se procedează invers.

1. Noțiuni generale privind probarea îmbrăcămintei

Una din operațiile cele mai importante la confecționarea îmbrăcămintei este proba. De felul cum se efectuează această operație depinde în mare măsură reușita produsului. Necesitatea probelor este impusă de conformația corpului precum și verificarea modelului dacă este bine ales și dacă avantajează corpul respectiv.

Proba se execută atît la îmbrăcămintea de comandă, cît și în industrie ce este necesară pentru modele ca documentație tehnică.

La îmbrăcămintea de comandă probele se efectuează și cu scopul de a verifica dacă măsurile au fost luate cu precizie, dacă construcția tiparului, respectiv croitul produsului a fost realizat în bune condiții precum și așezarea produsului pe corp, care poate fi influențată și de confecționarea produsului.

În mod normal la piesele mari de îmbrăcăminte (sacou, pardesiu, palton, raglan etc.) se efectuează două probe, plus ultima probă cînd produsul este în stare finită, exceptîndu-se perioada eventualelor retușuri. Reușita unui produs depinde în mare măsură, de felul cum se execută prima probă, deoarece în această fază se stabilește echilibrul produsului pe corp, linia și dimensiunile modelului solicitat.

La prima probă, produsul trebuie să fie corect realizat în sensul că va fi prins pe pînze, cu buzunarul de sus executat, cu dosul de guler și mîneca stîngă montată pentru probă. Respectînd aceste indicații, se pot sesiza încă din această fază unele defecte ce se pot remedia ușor. Proba se execută întotdeauna pe partea stîngă a corpului.

Se consideră echilibru perfect al produsului, atunci cînd aceasta cade liber pe corp fără a fi forțat; acest echilibru se obține prin determinarea corectă a celor două măsuri de conformație (ARS și IVG) care reprezintă poziția corpului la spate și respectiv poziția corpului în față.

Efectuarea probei I-a. După ce produsul este așezat pe corp, astfel ca să nu fie forțat, adică să cadă liber de la sine, se prinde în față pe linia taliei cu un ac de gămălie, respectînd partea care se petrece; se verifică apoi poziția și montarea gulerului, a mînecii, lungimea și lărgimea produsului, inclusiv mîneca.

Se desfac din însăilare dosul de guler și mîneca, apoi se așază pieptul stîng corect pe corp, se probează linia umărului cu ajutorul

acelor de gămălie, apoi se înseamnă cu creta lățimea umărului, răscroiala mînecii, poziția buzunarelor, linia cantului și se fixează butonierele.

În continuare se probează partea din spate a produsului verificîndu-se poziția spatelui pe corp; se înseamnă cu creta prin semnele convenționale folosite la probă, eventualele deplasări ale spatelui în sus sau jos.

Efectuarea probei a II-a. Proba a doua a produsului se efectuează în mod identic cu cea precedentă și are drept scop verificarea remediilor semnalate la prima probă, sau eventualele deficiențe ce se ivesc din cauza montării greșite a produsului pe linia cusăturilor laterale, linia umerilor etc. O condiție esențială o constituie fixarea gulerului, atît la prima, cît și la a doua probă, deoarece gulerul trebuie să aibă o formă și o poziție corespunzătoare conformației corpului respectiv.

După efectuarea acestor două probe, se fac modificările respective, apoi se trece la executarea produsului finit.

Ultima probă a produsului, se efectuează în stare finită, urmărindu-se aspectul și linia produsului precum și așezarea lui pe corp. În cazul cînd și în această fază se semnalează unele defecte se fac modificările (retușurile) necesare.

Semne convenționale folosite la probă

În timpul probelor, inclusiv cînd produsul este gata, se folosesc unele semne convenționale trasate cu creta pe produsul respectiv (fig. 92) ce trebuie cunoscute atît de maistru cît și de lucrătorii ce execută produsul. Astfel cînd produsul trebuie să fie lungit, se trasează,

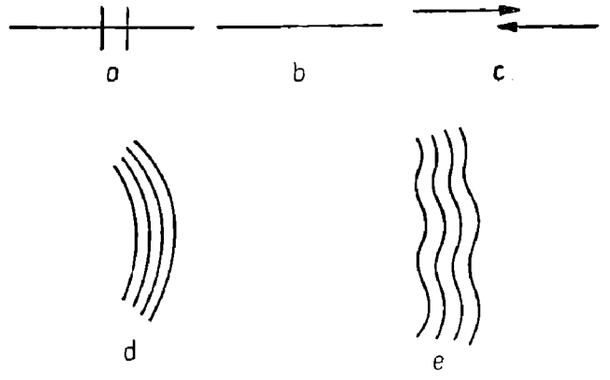

Fig. 92. Semne convenționale folosite la probă:
a — pentru lungit; *b* — pentru scurtat; *c* — pentru deplasarea cusăturii; *d* — pentru scăzut; *e* — pentru întins.

la tivul produsului sau al mînecii o linie orizontală cu două perpendiculare; valoarea lungimii va fi distanța orizontală de la marginea tivului (fig. 92, *a*).

Cînd produsul trebuie scurtat se trasează numai o linie orizontală, în care valoarea scurtării va fi distanța liniei orizontale pînă la marginea tivului (fig. 92, *b*).

În cazul cînd o cusătură necesită a fi mișcată în sus sau în jos, se folosesc două drepte (săgeți) făcute la o distanță între ele; valoarea mișcării va fi distanța dintre cele două drepte (fig. 92, *c*).

În timpul confecționării, unele părți ale produsului trebuie scăzute sau întinse cu fierul de călcat; în astfel de cazuri, se folosesc unele semne convenționale după cum urmează:

— liniile arcuite arată semnul de scăzut, (fig. 92, *d*) care se folosește în locurile unde țesătura trebuie scăzută prin călcare umedă; valoarea cantității care trebuie scăzută este în funcție de numărul liniilor arcuite.

— linia curbă șerpuită este semnul de întins țesătura prin călcare umedă; valoarea cantității și a distanței de întins, este de asemenea în funcție de liniile curbe șerpuite (fig. 92, *e*).

Modificarea defectelor constatate la probă

În timpul efectuării probelor pentru corpuri care prezintă unele anomalii de conformație, sînt necesare unele modificări în vederea așezării corecte a produsului pe corp. Aceste modificări ce se ivesc la proba întîia și a doua, se pot executa mai ușor, față de produsul finit. Defectele ce se constată, se notează în timpul probelor, iar remedierea lor se face în timpul însemnării și rihtuitului.

Transformarea mînecii. La confecționarea îmbrăcămintei, după comandă individuală, se pot ivi cazuri de modificarea umărului normal, în umeri lați sau înguști; în funcție de modă sau cerințe, umerii pot fi cu sau fără vată sau cu puțină vată.

De aceste caracteristici este necesar a se ține seama și la construcția mînecii, întrucît dacă nu există o concordanță între lățimea umărului de la piept și înălțimea capului de mînecă, calitatea produsului finit nu este corespunzătoare; în cazul cînd umerii se execută mai înguști decît normal, capul de mînecă trebuie să fie mai lung.

În figura 93, *a* este ilustrat modul cum trebuie procedat în cazul cînd se îngustează umărul și se lungește capul mînecii iar în figura 93, *b* lungirea umărului și scurtarea capului mînecii. Liniile pline arată modificarea făcută, iar liniile punctate redau aspectul inițial.

O atenție deosebită trebuie dată la construcția mînecii atunci cînd corpul prezintă o poziție pe spate sau aplecată în față, deoarece se pot ivi unele greutăți la probe, precum și în starea finită a produsului care nu îmbracă corespunzător corpul.

Modificarea mînecii se realizează în acest caz în funcție de poziția corpului respectiv.

În cazul unui corp cu o poziție aplecată în față se mărește capul mînecii în partea din față în felul următor:

Din punctul F se trasează o linie orizontală pînă la linia cotului și se notează cu punctul F_1 (fig. 94, *a*). Linia punctului F_1 se despică cu foarfeca pînă aproape de punctul F,

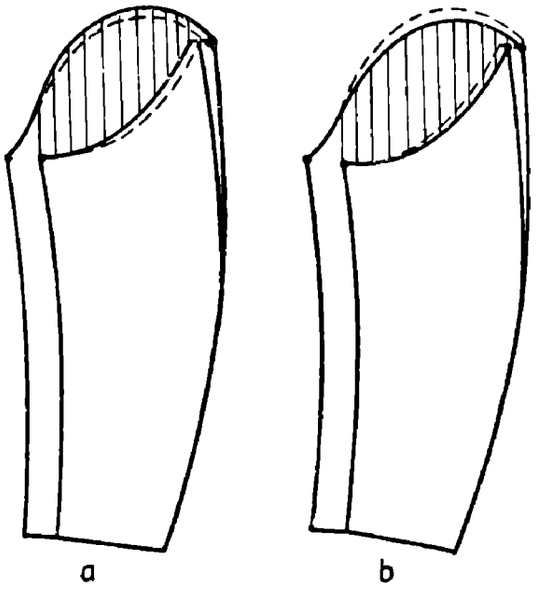

Fig. 93. Transformarea mînecii în funcție de modificarea umărului:
a — îngustarea umărului, se lungește capul de mînecă; *b* — lungirea umărului, se scurtează capul de mînecă.

apoi în dreptul punctului F_1 tiparul se deplasează în sus cu valoarea diferenței ce există între corpul cu poziție normală și cel aplecat în față, (în cazul de față este egal cu 1,5 cm).

În cazul unui corp cu poziția aplecată spre spate (ranversat) se procedează invers adică:

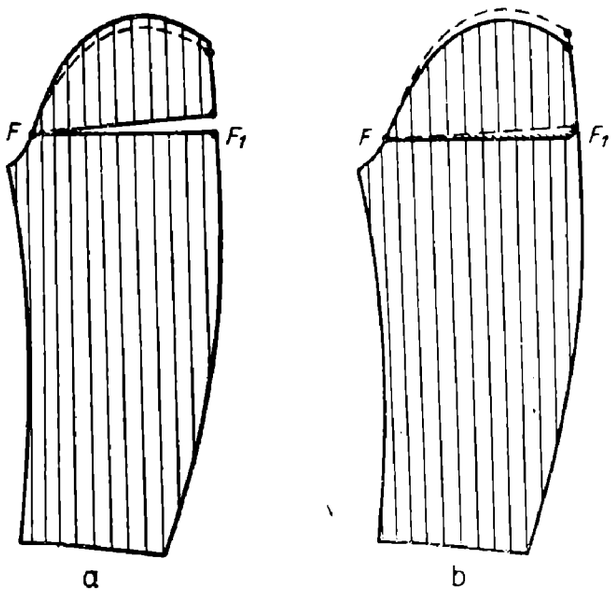

Fig. 94. Modificarea mînecilor în funcție de poziția corpului:
a — corp cu poziția aplecată în față; *b* — corp cu poziția aplecată pe spate (ranversat).

De la punctul F_1 în jos se suprapune tiparul de hîrtie la o distanță egală cu 1,5 cm, valoare ce reprezintă diferența dintre poziția corpului normal și cel aplecat spre spate. Tiparul se îndoaie pînă în apropierea punctului F (fig. 94, *b*).

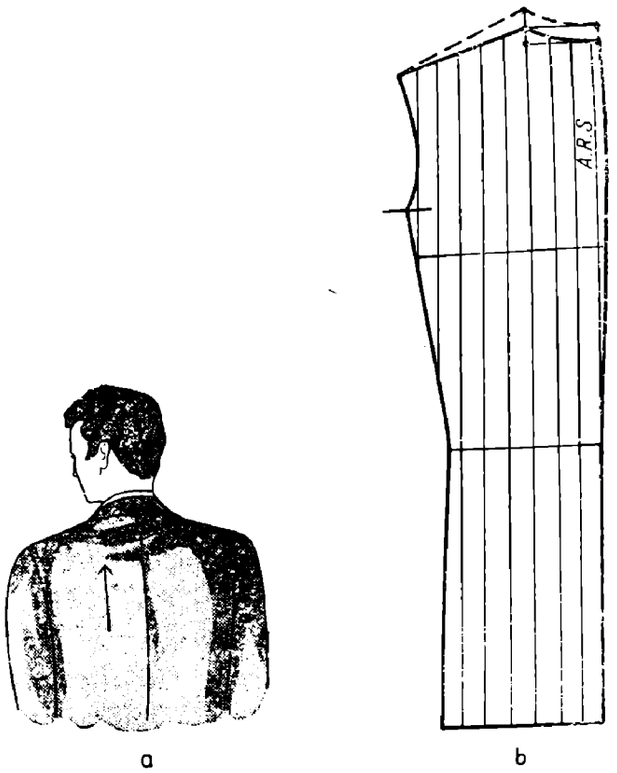

Fig. 95. Modificarea spatelui cu cute orizontale sub guler:
a — aspectul spatelui sub guler; *b* — modificarea tiparului de spate.

Prin aceste mișcări ale tiparului se realizează modificările necesare ce sînt redate pe desen prin linie plină, iar liniile punctate prezintă tiparul de mînecă pentru un corp cu poziție normală.

Modificarea spatelui. În fig. 95, *a* se remarcă la spatele sacoului gata confecționat unele cute orizontale sub guler. Acest defect poate fi cauzat de faptul că pernițele de vată sînt prea mari față de spațiul aferent, sau corpul are o poziție pe spate (ranversat) și s-a croit pentru o poziție normală, deci adîncimea răscroielii la spate (ARS) în mod real trebuie să fie mai scurtă față de normal. Remedierea acestui defect în cazul cînd este observat la probă se poate face mai ușor, prin mărirea spațiului pentru pernițele de vată la umăr, prin executarea altor pernițe mai mici în funcție de necesitate, conform spațiului existent. În cazul cînd se constată că acest defect provine din cauza poziției corpului, atunci remedierea se face prin scurtarea adîncirii răscroielii la spate (ARS) cu o cotă în funcție de necesitate (fig. 95, *b*).

J. Retușuri la pantaloni

În multe cazuri, pantalonii se prezintă necorespunzător din cauză că nu se ține cont de conformația, poziția corpului și forma picioarelor, astfel că în final vor fi necesare multe retușuri. În continuare se vor prezenta unele defecte ce s-au produs din cauza neatenției la luarea măsurilor, a montării pantalonului.

1. Transformarea tiparului după poziția corpului

Figura 96 redă felul în care trebuie croit un pantalon pentru un corp cu poziție aplecată în față. Defectele pantalonului cu aceste poziții, se evidențiază prin apariția unor cute pornind de jos în sus pe fața laterală a pantalonului. În această situație fețele pantalonului sînt lungi, în timp ce spatele este scurt, lucru ce jenează la genunchi în timpul mersului și mai

Notă: *valoarea de 2 cm (cu cît se micșorează fața de pantalon) reprezintă diferența ce există între poziția corpului, normală în față (calculată) și cea reală măsurată direct pe corp, adică între măsurile IVG proporțional (calculat) și IVG măsurat pe corp.*

La spatele pantalonului se despică tiparul în dreptul punctului S_2 care este fixat pe mijlocul cusăturii de la spate. Din acest punct se urcă în sus cu 2 cm, distanța ce este egală cu diferența dintre poziția normală la spate și cea reală măsurată direct pe corp, adică: diferența dintre ARS proporțional (calculat) și ARS măsurat pe corp. Tiparul se taie cu foarfeca din punctul S_2 pînă aproape de punctul S_3. Prin ambele mișcări făcute atît la fața cît și la spatele pantalonului, se realizează scurtarea fetei în față și lungimea spatelui pe cusătură de la spate.

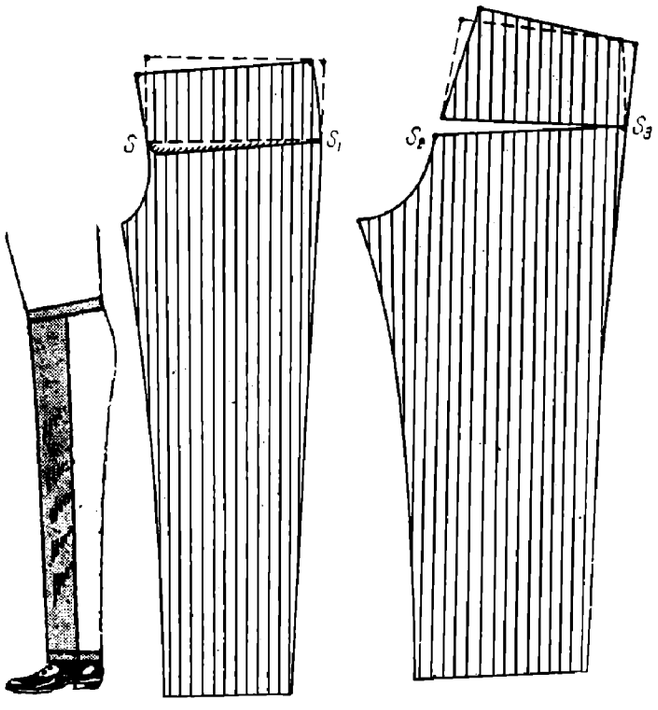

Fig. 96. Modificarea tiparului pentru pantalon cu poziția corpului aplecat în față.

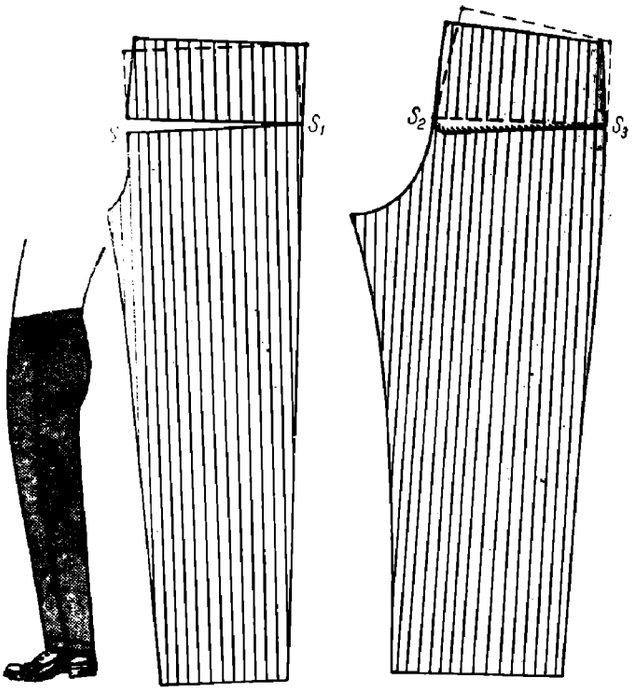

Fig. 97. Modificarea tiparului pentru pantalon cu poziția corpului pe spate (ranversat).

ales cînd se urcă scările. Pentru ca defecțiunea să nu se mai repete, trebuie ca pantalonul să fie croit după indicațiile date în figura alăturată, în sensul că se va micșora fața de pantalon în dreptul beteliei și se va lungi cusătura din spate, în felul următor:

Punctul S de la fața pantalonului, ce este fixat pe mijlocul lungimii șlițului, se deplasează pe tiparul de hîrtie mai jos cu 2 cm, apoi se unește în prelungire cu punctul S_1 conform figurii.

Notă: *liniile pline pe tipar redau modificarea făcută, iar liniile punctate arată tiparul pentru poziția normală a corpului.*

Cînd corpul are poziția aplecată spre spate (ranversat) și pantalonul a fost croit în mod normal, acesta prezintă unele defecte care ies în relief prin producerea unor cute de jos în sus pe spatele lateral al pantalonului (invers celui redat anterior). În acest caz spatele pantalonului este lung, iar fețele sînt scurte și ca

atare este necesar a se lungi fețele în dreptul beteliei în față și a se scurta linia cusăturii

Dacă pantalonul este confecționat complet, aceste modificări sînt mai complicate din cauza lipsei de rezervă de stofă; deci aceste transformări trebuie executate înainte, în momentul cînd se croiește materialul.

Modificarea tiparului de pantalon pentru poziția corpului aplecată spre spate (ranversat) se face astfel:

Se despică tiparul feței de pantalon în dreptul punctului S pînă aproape de punctul S_1 (fig. 97). Din punctul S se urcă în sus o parte din tipar, la o distanță egală cu 2 cm, adică: diferența dintre IVG proporțional (calculat) și IVG măsurat direct pe corp. De asemenea tiparul spatelui la punctul S_2 se suprapune pe o distanță egală cu 2 cm, adică tocmai diferența ce există între ARS proporțional (calculat) și ARS măsurat direct pe corp. Modificările efectuate la acest tipar sînt executate invers celor de la pantalonul cu poziția corpului aplecat în față.

Notă: *liniile pline de pe tipar reprezintă modificarea făcută, iar cele punctate redau conturul tiparului pentru pantalon cu poziția normală a corpului.*

2. Transformarea tiparelor după forma picioarelor

Cele mai frecvente forme de picioare sînt cele ovale (O-Bein) adică cu genunchi îndepărtați, precum și cele iepurești (X-Bein) cu genunchii apropiați. Pe lîngă măsurile obișnuite pentru pantaloni, în cazul de față se iau două măsuri suplimentare care prezintă anomalii de poziție a picioarelor. Deci pentru forma picioarelor ovale se măsoară distanța dintre genunchi. Această măsură se determină cu palma introdusă între genunchi, după care se măsoară cu centimetrul distanța găsită; pentru forma picioarelor iepurești se măsoară distanța dintre călcîie.

Pentru măsurarea distanței dintre genunchii picioarelor în formă ovală (O-Bein), acestea vor fi astfel așezate încît să existe circa 4 cm distanță între călcîie; în momentul cînd se măsoară distanța dintre călcîie pentru forma picioarelor iepurești (X-Bein), genunchii trebuie apropiați unul de altul. Valoarea distanței dintre genunchi și respectiv dintre călcîie se împarte în patru, apoi suma acestei împărțiri se aplică la calcul pe tipar. În cazul de față distanța dintre genunchi și distanța dintre călcîie este de 8 cm; un sfert din această valoare rezultă 2 cm, care se vor lua în calcul la construcția tiparului respectiv.

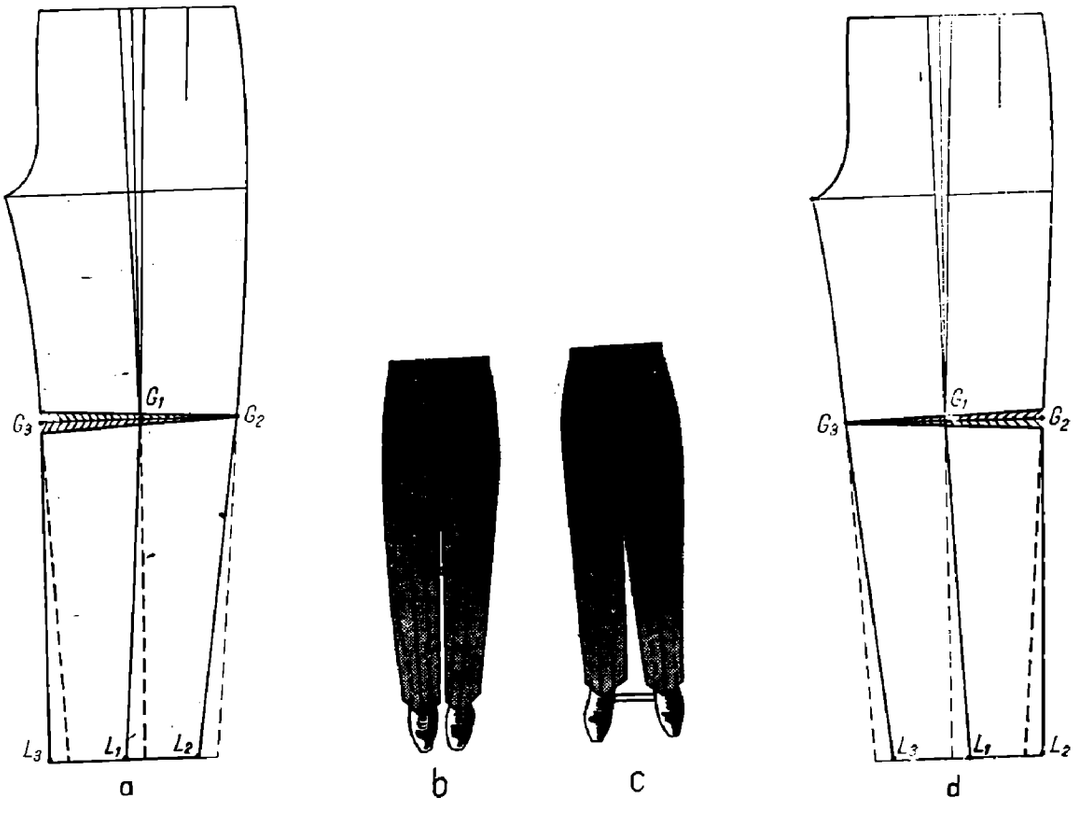

Fig. 98. Transformarea tiparului de pantalon:
a — transformarea tiparului în formă ovală (O-Bein); *b* — aspectul picioarelor ovale; *c* — aspectul picioarelor iepurești; *d* — transformarea tiparului în formă de picioare iepurești (X-Bein).

Notă: *în cazul că nu se ține seama de aceste forme ale picioarelor, pantalonul va sta incomod pe corp, iar dungile pantalonului va cădea înspre spate și respectiv înspre față.*

Figura 98, *a* prezintă un tipar de pantalon pentru o conformație normală a corpului; printr-o ușoară deplasare a liniilor în partea inferioară, a tiparului, acesta se poate transforma pentru un corp cu picioarele ovale. Din punctul G_3 al feței de pantalon, se aplică cîte 1 cm, în sus și în jos (în total 2 cm care reprezintă 1/4 din distanța dintre genunchi); punctele obținute se unesc cu punctul G_2 formîndu-se un unghi ascuțit (pe tipar este haşurat). Liniile unghiului se suprapun la punctul G_2 și în felul acesta dunga, cusătura exterioară (cantul) și cea inferioară a pantalonului se deplasează înspre față.

Notă: *linia plină arată modificarea făcută.*

În continuare spatele pantalonului se croiește după fața modificată în mod obișnuit. Croirea acestui pantalon nu se poate executa direct pe stofă, ci numai cu ajutorul tiparelor.

Transformarea tiparului pentru forma picioarelor iepurești (fig. 98, *d*) se realizează astfel:

Din punctul G_2 de la fața de pantalon se aplică pe linia cantului, cîte 1 cm în sus și în jos (în total 2 cm, care reprezintă 1/4 din distanța dintre călcîie). Punctele obținute se unesc cu punctul G_3 de la cusătura interioară a pantalonilor, formîndu-se un unghi ascuțit (pe tipar este haşurat). Laturile unghiului se suprapun și astfel dunga, cusătura exterioară și cea interioară a pantalonului se deplasează spre spate (linia plină arată modificarea făcută).

Spatele pantalonului se croiește după fața modificată, în mod obișnuit. Și acest pantalon se croiește numai cu ajutorul tiparelor.

CAPITOLUL 11

Construcţia tiparelor de îmbrăcăminte pentru femei

A. Generalităţi

Îmbrăcămintea feminină este foarte variată, caracterizîndu-se prin diversitate, fantezie, precum şi cunoaşterea noului în moda curentă; comparativ cu îmbrăcămintea pentru bărbaţi, moda în îmbrăcămintea pentru femei este mult mai schimbătoare.

Astfel, pentru realizarea unui model, elementele principale le constituie conformaţia corpului, fizicul, vîrsta, ţesătura cea mai indicată care avantajează corpul respectiv etc.

În toate cazurile, indiferent de produs (taior, fustă, pardesiu, bluză, rochie etc.), construcţia tiparelor se execută prin tiparul de bază al produsului respectiv, în scopul realizării cu uşurinţă şi exactitate a diferitelor modele mai complicate cum ar fi: diverse linii de raglan, chimono, răscroieli adîncite, diferite pense necesare corpului respectiv, precum şi alte transformări de acest fel.

Determinarea măsurilor

În general determinarea măsurilor pentru îmbrăcămintea de femei se face în mod identic ca şi în cazul îmbrăcămintei de bărbaţi (fig. 99), cu excepţia unor măsuri care sînt adecvate corpului femenin. Dimensiunile totale necesare construcţiei tiparelor de îmbrăcăminte pentru femei sînt următoarele:

Măsuri de bază luate direct pe corp

— lungimea taliei (LT); pentru stabilirea acestei măsuri se fixează pe circumferinţa taliei un şiret sau o panglică;
— lungimea totală a produsului (LTP);
— lungimea mînecii (LM);
— grosimea bustului (GB);
— grosimea taliei (GT);
— grosimea şoldului (GS);
— grosimea gîtului (GG);
— înălţimea bustului (IB);
— lungimea taliei în faţă (LTF);

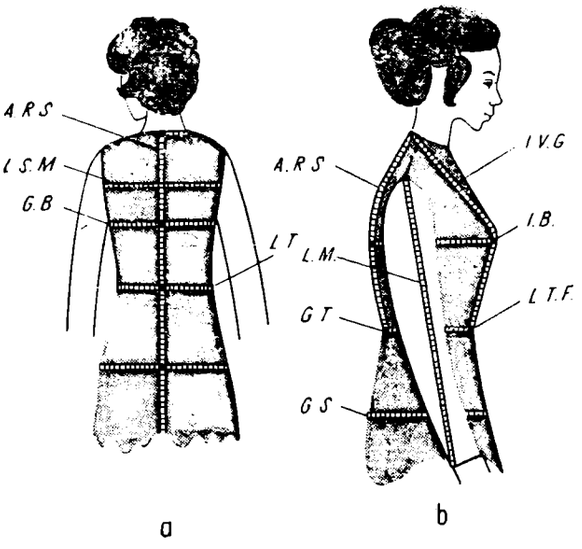

Fig. 99. Luarea măsurilor:
a — vedere din spate; *b* — vedere din profil.

Tabelul 28

Determinarea măsurilor proporționale pentru corpuri de femei

Denumirea măsurilor	Inițialele măsurilor	Calculul măsurilor proporționale cm	Valoarea cm
Grosimea bustului	GB	Măsurat direct pe corp	48
Grosimea taliei	GT	GB—10=48—10=38	38
Grosimea șoldului	GS	GD+4=48+4=52	52
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	$\frac{GB}{4}+9=\frac{48}{4}+9=21$	21
Lățimea spatelui proporțional	LSP	$\frac{GB}{4}+6=\frac{48}{4}+6=18$	18

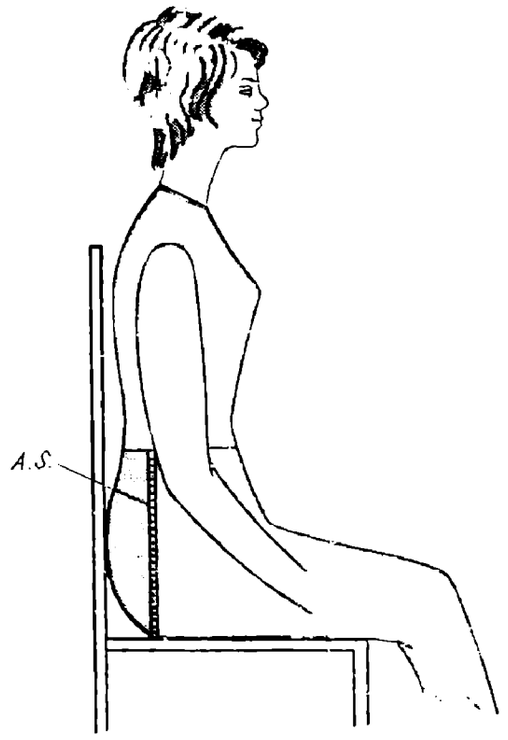

Fig. 100. Măsura adîncimii șlițului (AS) pentru pantalon.

Măsuri de conformație în cazul unui corp cu devieri de la normal ce se iau direct pe corp

— adîncimea răscroielii la spate (ARS);
— înălțimea vîrf-gît (IVG);
— lățimea spatelui măsurat (LSM);

Măsuri pentru pantaloni

— lungimea pînă la genunchi (LG);
— lungimea laterală (LL);
— grosimea taliei (GT);
— grosimea șoldului (GS);
— lărgimea genunchiului (LG);
— lărgimea jos (LJ);
— adîncimea șlițului (AS) (fig. 100).

Notă: *nu este cazul a se lua toate măsurile indicate mai sus, de exemplu: grosimea gîtului se ia numai dacă produsul este închis la git, de asemenea la pardesie, paltoane drepte și altele de acest gen nu se ia măsura lungimea taliei în față sau grosimea taliei și a șoldului, ultimele două măsuri se poate lua numai pentru a stabili proporționalitatea corpului.*

În tabelul 28 se redau măsurile proporționale pentru corpuri de femei în cazul cînd corpul prezintă proporționalitate; în caz contrar aceste măsuri se iau direct pe corp.

B. Construcția tiparului de bază

Figura 101 prezintă tiparul de bază necesar diferitelor modele din grupa taioare — jachete — pardesie — mantouri — bluze — rochii etc., care se deosebesc numai prin dimensiuni (adaosul de lejeritate) însă principiul rămîne același pentru orice model.

La întocmirea calculelor pentru construirea tiparelor pentru produse pentru femei, nu se include rezerva pentru cusături, deoarece se lasă rezerve, atunci cînd se croiește produsul respectiv.

Adaosul de lejeritate (AD) pe linia pieptului este prevăzut de 6 cm pentru taior.

Notă: *de menționat că acest adaos este net fără a se include în el valoarea diferitelor cusături sau pense; acest adaos nu este constant ci poate varia în funcție de produs sau model.*

În tabelul 29 sînt redate măsurile tiparului de bază (în cazul de față corespund cu măsurile proporționale); executarea tiparului se

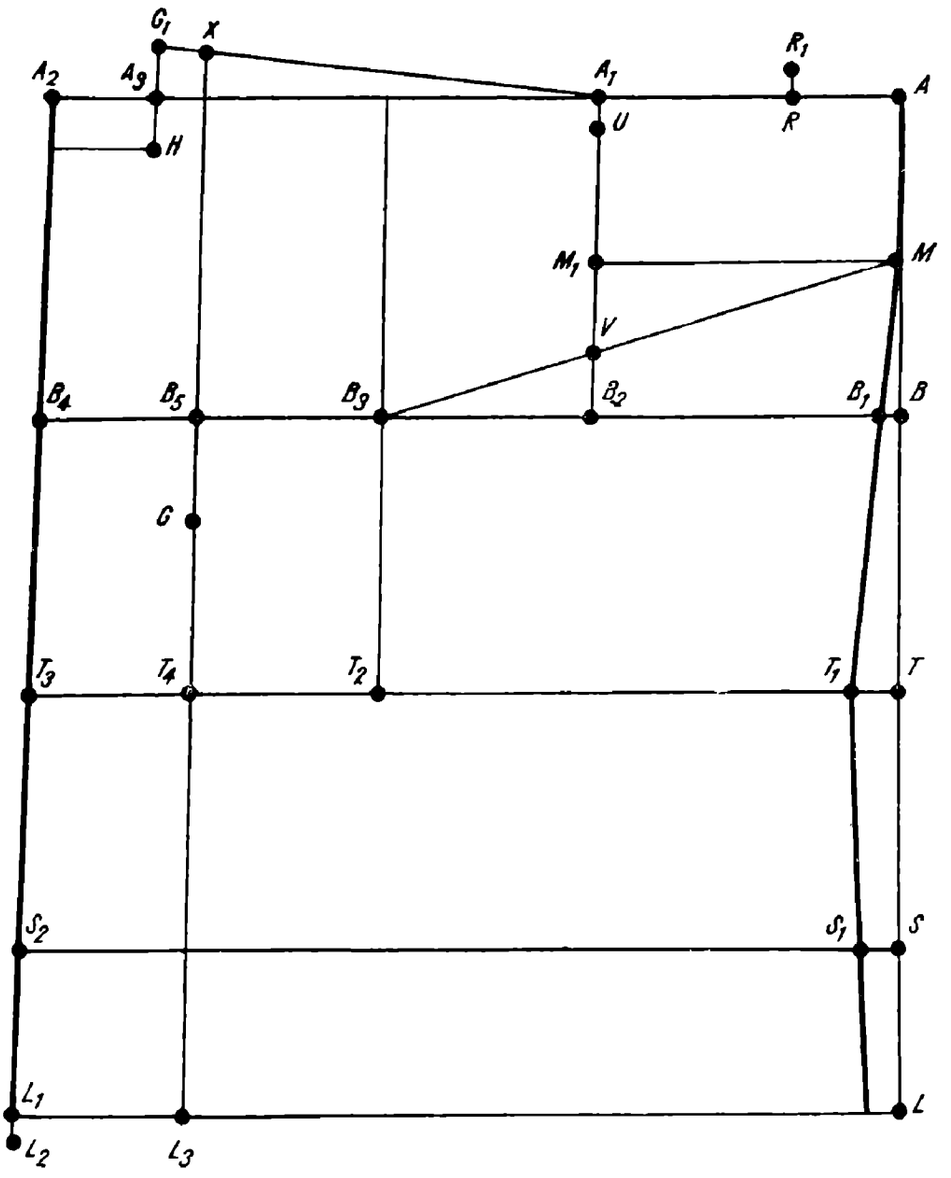

Fig. 101. Construcţia tiparului de bază.

Tabelul 29

Măsurile pentru taior clasic

Denumirea măsurilor	Iniţialele măsurilor	Valoarea măsurilor cm
Lungimea taliei	LT	39
Lungimea totală a produsului	LTP	66
Lungimea mînecii	LM	58
Grosimea bustului	GB	48
Grosimea taliei	GT	38
Grosimea şoldului	GS	52
Înălţimea bustului	IB_1	32
Lungimea taliei în faţă	LTF	50
Adîncimea răscroielii la spate	ARS	21
Înălţimea vîrfului gît	IVG	31
Lăţimea spatelui proporţional	LSP	18

Tabelul 30

Exemple de adaosuri de lejeritate în cazuri normale pentru produse femei

Denumirea produsului	Valoarea adausului de lejeritate		
	Pe linia bustului cm	Pe linia taliei cm	Pe linia şoldului cm
Taior clasic	5—6	5—6	2—3
Jachetă dreaptă şi largă	7—8	—	—
Pardesiu cambrat	8—9	—	—
Pardesiu drept şi larg	9—10	—	—
Raglan	10—11	—	—
Palton cu vatelină	12	—	—
Bluză — rochie	3—4	2—3	1—2

realizează pentru un corp cu o conformaţie normală. În tabelul 30 sînt incluse adaosurile de lejeritate normale, dar pot fi mărite sau

micşorate în funcţie de gradul de lejeritate dorit a se da, precum şi a grosimei ţesături care se confecţionează produsul respectiv.

Calcule pentru construcţia tiparului

Desenul tiparului de bază se începe prin trasarea unui unghi drept, al cărui vîrf se notează cu punctul A. Din punctul A pe verticală, pînă la punctul B se aplică calculul:

$$AB=\frac{GB}{4}+9=\frac{48}{4}+9=21 \text{ cm.}$$

Coeficientul de 9 cm, se foloseşte la toate măsurile pentru o poziţie normală a corpului, inclusiv înălţimea corpului, deoarece prin acest calcul se asigură o creştere şi o descreştere normală de la o măsură la alta de 0,5 cm.

În cazul cînd corpul depăşeşte sau este sub înălţimea normală faţă de grosimea pieptului, distanţă dintre punctele AB (ARS) se aplică prin cele două variante redate mai jos.

a. Măsură luată direct pe corp (fig. 99);

b. Se calculează 1/4 din grosimea bustului plus 1/4 din lungimea taliei la care se scade o cotă fixă de 0,75 cm.

Luînd exemplu un corp înalt cu grosimea bustului 48 cm şi cu lungimea taliei de 44 cm, desigur că în acest fel corpul trebuie îmbrăcat mai lejer pentru a avea o proporţie justă a bustului faţă de înălţime şi în acest sens este valabil calculul următor:

$$\frac{GB}{4}+\frac{LT}{4}-0,75=\frac{48}{4}+\frac{44}{4}-0,75=22,25 \text{ cm.}$$

Din punctul A se aplică lungimea taliei şi lungimea totală a produsului după cum urmează:

AT=LT=39 cm.

AL=LTP=66 cm (în funcţie de modă sau cerinţe).

Punctul M este situat la jumătatea distanţei dintre punctele A şi B.

$$AM=\frac{1}{2} \text{ din } AB=\frac{21}{2}=10,5 \text{ cm.}$$

Poziţia şoldului se stabileşte prin punctul S, în felul următor:

$$TS=\frac{LT}{2}-3=\frac{39}{2}-3=16,5 \text{ cm.}$$

Notă: *această măsură se poate lua şi direct pe corp adică din linia taliei care este fixată o panglică, pînă la linia şoldului.*

Cambrarea pe linia taliei şi a şoldului se stabileşte prin punctele T_1 şi S_1 după cum urmează:

$$TT_1=3 \text{ cm.}$$

$$SS_1=2,5 \text{ cm.}$$

Se unesc punctele T_1 şi M în prelungire pînă la punctul A, iar la intersecţia cu linia orizontală dusă din punctul B, se notează punctul B_1; pentru completarea liniei cusăturii pe mijlocul spatelui, se unesc punctele T_1 şi S_1 cu o linie ce se prelungeşte pînă jos la tiv.

Lăţimea spatelui se obţine prin punctul M_1

Din punctul M spre M_1 se aplică calculul următor:

$$MM_1=LSP+\frac{adaos}{3}=18+\frac{6}{3}=20 \text{ cm.}$$

Notă: *iniţialele LSP indică lăţimea spatelui proporţional care are calculul* $\frac{1}{4}$ *din grosimea bustului+6 cm=18 cm.*

Din punctul M_1 se trasează o linie verticală, paralelă cu linia AB, obţinîndu-se prin aceasta punctele A_1 şi B_2.

Lăţimea răscroieli mîneci (LRM) se află prin punctul B_3.

$$B_2B_3=\frac{GB}{4}+\frac{adaos}{4}=\frac{48}{4}+\frac{6}{4}=13,5 \text{ cm.}$$

Din punctul B_3 se trasează o verticală care se intersectează cu linia taliei, obţinîndu-se punctul T_2.

Lăţimea produsului pe linia de bază a pieptului se stabileşte din grosimea bustului (GB) şi adaosul de lejeritate pe linia pieptului care este egal cu 6 cm.

$$B_1B_4=GB+\text{adaosul}=48+6=54 \text{ cm.}$$

Pentru stabilirea punctului T_3 din talie, se ia ca bază distanţa B_3B_4 de la lăţimea bustului şi se adaugă 0,5 cm; această cotă se aplică cu scopul de a se asigura o linie corespunzătoare a marginii pieptului, care face ca produsul să nu se deschidă în faţă.

$$T_2T_3=B_3B_4+0,5 \text{ cm.}$$

Punctele B_4 şi T_3 se unesc cu o linie pînă jos obţinîndu-se pe linia şoldului punctul S_2, iar pe linia tivului punctul L_1. De asemenea din punctul B_4 se trasează o verticală în sus obţinîndu-se punctul A_2.

Notă: *linia punctelor* A_2, B_4, T_3, S_2 *şi* L_1 *marchează linia boraborului în faţă.*

Poziţia liniei vîrf-gît, se află prin punctele B_5 şi T_4 care rezultă din calculul următor:

$$B_4B_5=\frac{B_3B_4}{2}-1 \text{ cm;}$$

$$T_3T_4=\frac{T_1T_3}{2}-1 \text{ cm.}$$

Pe linia tivului în jos se aplică 2 cm obţinîndu-se punctul L_2.

Punctele B_5 și T_4 se unesc printr-o verticală prelungită în sus și jos pînă la linia tivului unde se notează punctul L_3.

Răscroiala gîtului la spate (fetca) se obține prin punctul R. Din punctul A, pe orizontală se aplică dimensiunea rezultată din calculul:

$$AR=\frac{GB}{8}+1=\frac{48}{8}+1=7 \text{ cm.}$$

Înălțimea răscroielii gîtului corespunde cu $\frac{1}{3}$ din distanța punctelor AR (fetca).

$$RR_1=\frac{AR}{3}=\frac{7}{3}=2{,}3 \text{ cm.}$$

Răscroiala gîtului în față se obține în felul umător:

Din punctul A_2 spre A_3 se aplică $\frac{1}{8}$ din grosimea bustului plus 1 cm=7 cm, deci același calcul de la punctele AR din spate (fetca). Din punctul A_3 se trasează o verticală scurtă în sus și jos.

Înălțimea vîrf-gît (IVG), măsură ce reprezintă poziția corpului în față, se stabilește prin punctele G și G_1, după cum urmează:

Din punctul B_5 în jos pînă la punctul G se aplică identic distanța AR de la spate (fetca) care în cazul de față este egală cu 7 cm. Din punctul G pe verticală în sus, spre linia lui A_3, pînă la punctul G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît (IVG) măsură ce este luată direct pe corp (v. fig. 99) fiind egală cu 31 cm

$$GG_1=IVG=31 \text{ cm.}$$

Notă: *în cazul unui corp cu poziția în față normală se poate aplica o cotă fixă de 3,5 cm.*

Punctele G_1 și A_1 se unesc printr-o linie, obținîndu-se punctul X. Pentru definitivarea răscroielii gîtului în față, se aplică de la punctul G_1 în jos pînă la punctul H dimensiunea AR de la spate (fetca)=7 cm.

Poziția umărului la spate se realizează prin punctul U

$$A_1U=2 \text{ cm.}$$

Notă: *această cotă de 2 cm, se poate mări sau micșora fiind în funcție de grosimea perniței de vată aplicată la umăr în cazul de față această cotă reprezintă circa 0,5 cm vată la umăr.*

Pentru aflarea vîrfului cusăturii laterale se unesc punctele B_3 și M, iar la intersecția cu linia verticală dusă dn punctul M_1 se notează punctul V.

C. Construcția tiparului de taior clasic

Din tiparul de bază, în continuare se redă tiparul pentru un taior clasic la un rînd, încheiat în față cu trei nasturi; modelul este cambrat pe linia taliei, iar cele două pense sînt prelungite pînă jos la linia tivului (fig. 102).

Răscroiala gîtului la spate se formează unind punctele A și R_1 printr-o linie ușor curbată. Punctele R_1 și U se unesc în prelungire pînă la punctul U_1

$$UU_1=1 \text{ cm.}$$

Notă: *această cotă de 1 cm se poate mări în cazul cînd omoplații sînt dezvoltați mai mult față de normal, precum și în cazul cînd necesită a se forma o pensă pe linia umărului în jos.*

Din punctul V spre V_1 se aplică 1 cm, aceasta fiind în funcție de gradul de lejeritate pe care se dă pliului de la spate.

Lățimea taliei la spate se stabilește prin punctul T_5 care rezultă în felul următor:

Din punctul T_1 se ridică o perpendiculară pe linia care trece prin punctele T_5 și M.

$$T_1T_5=\frac{GT}{4}+5 \text{ cm}=\frac{38}{4}+5=14{,}5 \text{ cm.}$$

Lățimea șoldului la spate se obține prin punctul S_3 după cum urmează:

$$S_1S_3=\frac{GS}{3}+1 \text{ cm}=\frac{52}{3}+1=18{,}3 \text{ cm.}$$

Notă: *ambele cote ce se adaugă la calculul lățimii taliei și a șoldului nu sînt constante, ele pot fi mărite sau micșorate în funcție de model sau cerințe.*

Se conturează spatele la răscroiala mînecii și cusătura laterală conform cu schița alăturată.

Pensa pentru bust se realizează în felul următor:

Din punctul G_1 spre punctul P se aplică înălțimea bustului (măsură ce este luată direct pe corp) minus fetca.

$$G_1P=IB—AR \text{ (de la spate)}=32—7=25 \text{ cm.}$$

Distanța dintre punctele X și P se împarte în două și se obține punctul P_1. Adîncimea pensei se obține prin punctul P_2 după cum urmează:

Din punctul P_1 se trasează un arc de cerc spre dreapta, avînd la bază punctul P. Din punctul P_1 spre P_2 se aplică dimensiunea re-

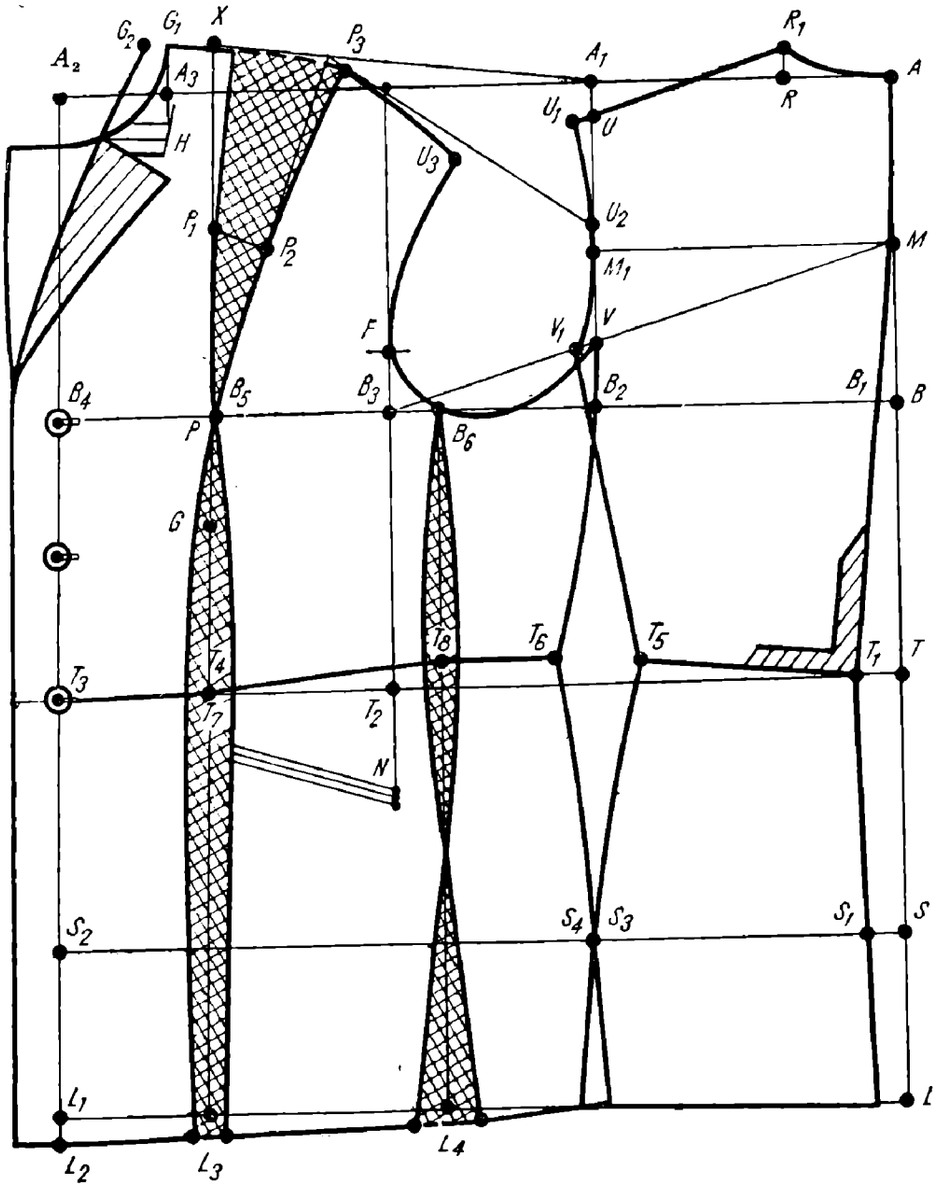

Fig. 102. Construcția tiparului de taior clasic.

zultată din diferența valorii grosimii bustului și a grosimii taliei împărțită în două și apoi se scade 1 cm.

Notă: *adîncimea pensei de bust se mai poate obține și prin diferența dintre lățimea bustului și lățimea pieptului minus 1 cm (lățimea pieptului se măsoară deasupra bustului).*

$$P_1P_2 = \frac{GB-GT}{2} - 1 \text{ cm} = \frac{48-38}{2} - 1 = 4 \text{ cm}.$$

Deci adîncimea pensei pentru bust în cazul de față, se stabilește prin diferența dintre bust și talie.

Sînt cazuri cînd la corpurile dezvoltate, adîncimea pensei trebuie să fie mai mică decît la corpuri mai puțin dezvoltate, deoarece nu există diferența mare între bust și talie (o situație inversă o semnalăm la corpurile mai subțiri).

Pensa din față la acest model, este în continuarea pensei pentru bust, pentru aceasta se stabilește punctul T_7 care marchează lungimea taliei în față (LTF) după cum urmează:

$$G_1T_7 = LTF - fetca = 50 - 7 = 43 \text{ cm}.$$

Se unesc punctele P și P_2 formîndu-se pensa bustului pînă sus la punctul P_3.

Din punctul T_7 în stînga și dreapta se aplică cîte 1,5 cm deci în total cambrarea va fi de 3 cm.

De asemenea din punctul L_3 de la tiv în stînga și dreapta se aplică cîte 1 cm (în total 2 cm), se formează pensa din față conform schiței respective.

Pensa de la subrat se stabileşte prin punctul B_6.

$$B_3B_6=3 \text{ cm.}$$

Din punctul B_6 se trasează o perpendiculară pe linia tivului şi se obţine punctul L_4, iar la intersecţia cu linia taliei se obţine punctul T_6, care este plasat la nivelul punctului T_5 de la spate.

Se cambrează pensa pe linia taliei aplicîndu-se din punctul T_6 în stînga şi dreapta cîte 1,25 cm, deci în total cambrarea va fi de 2,5 cm.

Deoarece modelul este prevăzut de la talie în jos uşor evazat, din punctul L_4 spre stînga şi dreapta se aplică cîte 2 cm (în total 4 cm). Se formează pensa de la subraţ după desenul din schiţa respectivă.

Poziţia umărului la piept se stabileşte prin punctul U_2 ce este fixat pe spate.

$$A_1U_2=\frac{GB}{8}+3,5=\frac{48}{8}+3,5=9,5 \text{ cm}$$

Se unesc punctele P_3U_2, apoi se formează linia umărului la piept, aplicîndu-se valoarea umărului de la spate, (R_1U) din punctul G_1 pînă la U_3, scăzîndu-se deschizătura pensei de pe linia umărului.

Se definitivează linia umărului de la piept, printr-o linie uşor curbată precum şi pensa pornită de la umăr, printr-o linie arcuită, care face ca pensa să aibă o linie corespunzătoare, (în prealabil au fost egalate cele două linii ce au format pensa).

Lăţimea taliei la piept se obţine prin punctul T_6 avînd la bază calculul din grosimea taliei (GT) plus un adaos de lejeritate net de pe linia taliei care este prevăzut în cazul de faţă 4 cm.

$T_3T_6=GT+AB-T_1T_5$ de la spate$=38+4-$ $-14,5=27,5+5,5$ cm valoarea celor două pense$=33$ cm.

Notă: *punctul T_6 este plasat la nivelul punctului T_5 de la spate.*

Lăţimea şoldului la piept se determină prin punctul S_4 avînd baza de calcul din grosimea şoldului (GS) plus adaosul de lejeritate net de pe linia şoldului care este prevăzut 2 cm, minus distanţa S_1S_3 de la spate.

$$S_2S_4=GS+AB-S_1S_3 \text{ de la spate}=$$

$$52+2-18,3=35,7 \text{ cm.}$$

Notă: *cambrarea pensei din faţă, de pe linia şoldului, compensează valoarea pensei de la subraţ tot de pe linia şoldului, deoarece liniile acestuia sînt suprapuse.*

Rezerva pentru petrecut taiorul la un rînd este prevăzut 3 cm. Răsfrîngerea reverului se obţine prin punctul G_2.

$$G_1G_2=2,5 \text{ cm.}$$

În continuare se conturează linia cantului, tivului, cusătura laterală, precum şi răscroitura mînecii, conform desenului din schiţa respectivă.

Poziţia buzunarului în cazul de faţă se calculează din lungimea taliei (LT) după cum urmează:

$$T_2N=\frac{LT}{6}=\frac{39}{6}=6,5 \text{ cm.}$$

Linia buzunarului este înclinată spre punctul T_3.

Din punctul B_3 spre punctul F se aplică 4,1 cm, ceea ce reprezintă 1/4 din înălţimea corpului de mînecă, care are calculul 1/3 din GB+0,5 cm 16,5.

Notă: *La montarea mînecii punctul F se întîlneşte cu punctul F de la mînecă.*

Tiparul de mînecă pentru taior

Construcţia tiparului de mînecă se realizează în baza următoarelor dimensiuni:

— grosimea bustului (GB)=48 cm;

— lăţimea răscroielii mînecii (LRM)= =13,5 cm, această dimensiune redă distanţa dintre punctele B_2B_3 de la piept care este egală cu 1/4 din bust+1/4 din adaos=13,5 cm.

— lungimea mînecii (LM)=58 cm.

Calcule pentru construcţia tiparului (faţa de mînecă)

Construcţia tiparului de mînecă (fig. 103) începe prin desenarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A.

Lăţimea mînecii în partea superioară se obţine prin punctele A şi B, reprezentînd odată şi jumătate valoarea lăţimii răscroielii mînecii (LRM):

$$AB=LRM+\frac{LRM}{2}=13,5+\frac{13,5}{2}=20,25 \text{ cm.}$$

Se trasează o linie verticală din punctul B, paralelă cu linia dusă din punctul A. Mijlocul feţei de mînecă se obţine prin punctul M după cum urmează:

$$AM=\frac{\text{distanţa punctelor AB}}{2}+1=\frac{20,25}{2}+$$

$$+1=11,1 \text{ cm.}$$

Din punctul M se trasează o perpendiculară paralelă cu linia punctului A.

Notă: *punctul M este semnul de întîlnire cu cusătura umărului de la piept atunci cînd se montează mînecile, asigurîndu-se astfel poziția corectă o mînecilor; cînd mîneca are cusătură pe mijlocul feței, aceasta trebuie să corespundă cu cusătura umărului.*

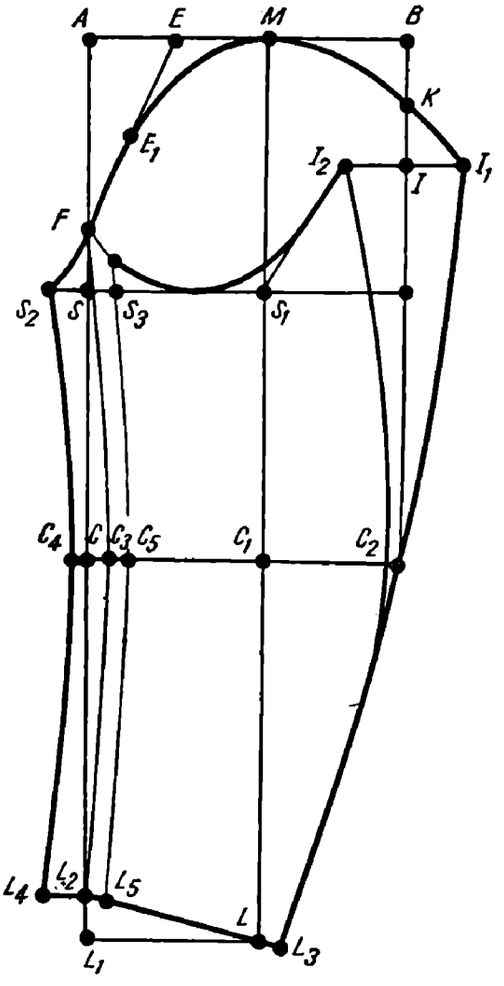

Fig. 103. Tiparul de mînecă pentru taior.

Înălțimea răscroielii mînecii (capul de mînecă), se realizează prin punctele A și S, ceea ce reprezintă o treime din grosimea bustului, plus 0,5 cm.

$$AS=\frac{GB}{3}+0{,}5=\frac{48}{3}+0{,}5=16{,}5 \text{ cm.}$$

Din punctul S se trage o linie orizontală spre dreapta, paralelă cu linia AB, iar la intersecția cu linia verticală dusă din punctul M se notează punctul S_1. Din punctul S în sus pînă la F, se aplică 1/4 din distanța AS.

$$SF=\frac{AS}{4}=\frac{16{,}5}{4}=4{,}1 \text{ cm.}$$

Notă: *distanța SF de la mînecă se aplică și la piept B_3F.*

De asemenea, aceeași valoare de 4,1 cm se aplică din punctul B în jos pînă la punctul K. Punctul E este plasat la mijlocul distanței AM:

$$AE=\frac{AM}{2}=\frac{11{,}1}{2}=5{,}5 \text{ cm.}$$

Se unesc punctele E și F printr-o linie care se împarte în două obținîndu-se punctul E_1.

Punctul I este fixat la mijlocul distanței AS

$$BI=\frac{AS}{2}=\frac{16{,}5}{2}=8{,}2 \text{ cm.}$$

Din punctul I spre I_1 se aplică 4 cm.

Notă: *cota de 4 cm nu este constantă, ci poate fi mărită s-au micșorată în funcție de plasarea cusăturii cotului.*

Lungimea mînecii se stabilește prin punctul L:

ML=lungimea mînecii măsurată pe corp= =58 cm.

Din punctul L spre stînga, la punctul L_1, se trasează o linie de echer. Din punctul L_1 în sus, se aplică 3 cm și se notează punctul L_2. Punctele L_2 și L se unesc printr-o linie înclinată formînd terminația tivului jos.

Poziția cotului se determină prin punctul C, împărțind în două distanța L_2F:

$$FC=\frac{L_2F}{2}.$$

Din punctul C spre dreapta, se trasează o linie de echer, iar la intersecția cu verticala dusă din punctul M se notează punctul C_1. Prelungind această linie în continuare, la intersecția cu verticala dusă din punctul B se va afla punctul C_2. Se formează capul de mînecă, unindu-se punctele FE_1MK și I_1, identic cu desenul din schița alăturată.

Din punctul C spre C_3 se aplică 2 cm, apoi se unesc punctele F, C_3 și L_2 printr-o linie ușor arcuită.

Tivul mînecii are o lățime de 13,5 cm, iar pe tipar se aplică 13 cm. Această dimensiune nu este constantă ci poate varia în plus sau minus în funcție de model sau cerințe.

$$L_2L_3=13 \text{ cm.}$$

Se formează linia cotului unind punctele L_3, C_2 și I_1. Rezerva mînecii în față se obține prin punctele S_2, C_4 și L_4 după cum urmează:

— din punctul S spre S_2 se aplică 2,5 cm;

— din punctul C_3 spre C_4 se aplică 2,5 cm;

— din punctul L_2 spre L_4 se aplică 2,5 cm.

Se unesc punctele S_2, C_4 și L_4 printr-o linie ușor arcuită paralelă cu linia F, C_3, L_2.

Dosul de mînecă

Pentru stabilirea cusăturii interioare a mînecii se aplică din punctele S, C_3 și L_2 spre dreapta o cotă de 1,5 cm, obținîndu-se astfel punctele S_3, C_5 și L_5.

$SS_3=1{,}5$ cm;

$C_3C_5=1{,}5$ cm;

$L_2L_5=1{,}5$ cm.

Se unesc punctele S_3, C_5 și L_5 printr-o linie arcuită, paralelă cu linia punctelor S, C_3 și L_2.

Răscroiala dosului de mînecă se obține după cum urmează:

Din I spre I_2 se aplică aceiași valoare de la punctele I, I_1 care este egală cu 4 cm. Punctele I_2 și S_1 se unesc printr-o linie pe care se conturează răscroiala dosului de mînecă, conform cu desenul din schița respectivă. Din punctul I_2 se formează linia cotului în prelungire pînă la punctul C_2 și L_3.

D. Construcția tiparului de jachetă

Modelul jachetei este la un rînd încheiat cu patru nasturi, avînd linia dreaptă și largă. Dimensionarea corpului se face peste bluză sau rochie, avînd prevăzut lejeritatea peste bust 7 cm.

Construcția tiparului se execută pentru un corp cu o conformație normală și în acest caz se folosesc măsurile luate direct pe corp, precum și cele proporționale.

Măsurile luate direct pe corp

— lungimea taliei (LT)=40 cm;
— lunigmea totală a produsului (LTP)= =70 cm;
— lungimea mînecii (LM)=59 cm;
— grosimea bustului (GB)=48 cm;
— grosimea taliei (GT)=38 cm;
— înălțimea bustului (IB)=32 cm;
— înălțimea vîrf-gît (IVG)=31 cm;

Măsuri proporționale (calculate)

— adîncimea răscroielii la spate (ARS)= $=\frac{GB}{4}+9=21$ cm;

— lățimea spatelui proporțional (LSP)= $=\frac{GB}{4}+6=18$ cm.

Calcule pentru construcția tiparului

Construcția tiparului (fig. 104) se începe prin trasarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A.

Din punctul A se aplică adîncimea răscroielii la spate (ARS) după cum urmează:

$AB=\frac{1}{4}$ din grosimea bustului+9 cm= =21 cm;

AT=lungimea taliei=40 cm;

AL=lungimea totală a produsului=70 cm;

Punctul M este așezat la mijlocul punctelor AB.

Notă: *în cazul cînd jacheta este îmbrăcată peste un pulover sau altă îmbrăcăminte mai groasă, adaosul de lejeritate se mărește, precum și alte măsuri, ce se vor reda în continuare la produsele pardesiu, palton, raglan etc.*

$TT_1=2$ cm;

MM_1 =lățimea spatelui proporțional+ $\frac{1}{3}$ din adaos=$18+\frac{7}{3}=20{,}3$ cm;

$B_2B_3=\frac{\text{grosimea bustului}}{4}+\frac{\text{adaosul}}{4}=\frac{48}{4}+\frac{7}{4}=$ $=13{,}75$ cm;

B_1B_4=grosimea bustului + adaosul = 48+ +7=55 cm;

$T_2T_3=B_3B_4+0{,}5$ cm;

$B_4B_5=\frac{1}{2}$ din B_3B_4—1 cm;

$T_3T_4=\frac{1}{2}$ din T_2T_3—1 cm.

Punctele T_4 și B_5 se unesc printr-o linie verticală pînă sus. Pe linia tivului la punctul L_1 spre L_2 se aplică 2 cm.

$AR=\frac{1}{8}$ din grosimea bustului+1 cm= $=\frac{48}{8}+1=7$ cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{3}$ din $AR=\frac{7}{3}=2{,}3$ cm;

$A_2A_3=\frac{1}{8}$ din grosimea bustului+1 cm= =7 cm (fetca).

Din punctul A_3 se trasează o verticală scurtă în sus și jos. Poziția corpului în față (IVG) măsurat pe corp; se stabilește prin punctele G și G_1 după cum urmează:

Din punctul B_5 în jos pînă la punctul G se aplică 7 cm ceea ce reprezintă distanța punctelor AR de la spate (fetca).

Din punctul G în sus pînă la G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît (IVG) măsurată direct pe corp:

$$GG_1=31 \text{ cm.}$$

Din punctul T_5 în stînga și dreapta se aplică cîte 1,5 cm (această cotă de 1,5 poate fi mărită sau micșorată în funcție de forma pro-

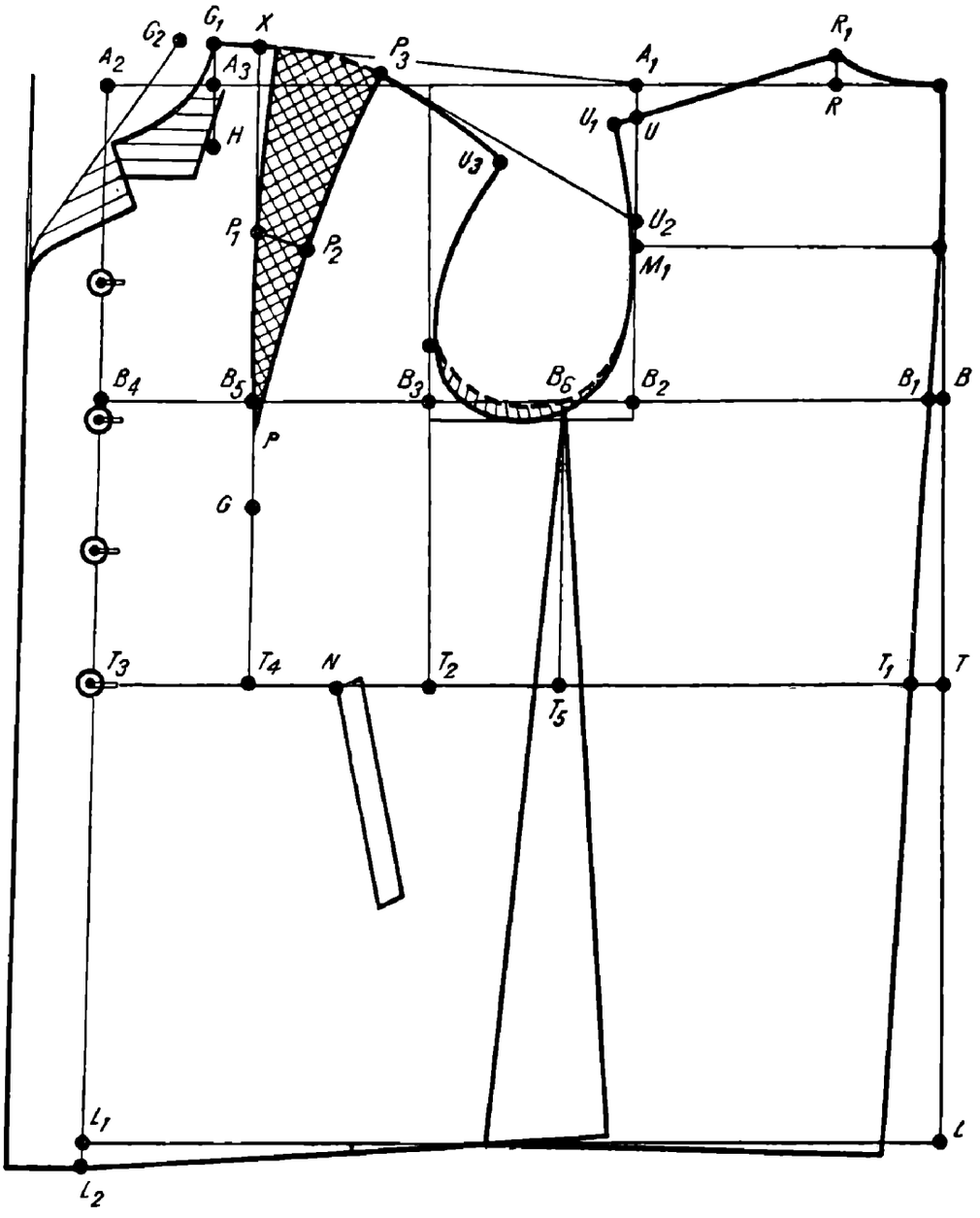

Fig. 104. Construcția tiparului de jachetă.

Punctele G_1 și A_1 se unesc, obținîndu-se punctul X. Din punctul G_1 spre punctul H se aplică, dimensiunea AR de la spate=7 cm.

$$A_1U=2 \text{ cm;}$$

$$UU_1=1{,}5 \text{ cm;}$$

$$B_2B_6=\frac{1}{3} \text{ din } B_2B_3=\frac{13{,}75}{3}=4{,}6 \text{ cm.}$$

Notă: *Punctul B_6 poate fi așezat și la mijlocul distanței B_2B_3.*

dusului, conică sau evazată). Pensa pentru bust se realizează în felul următor: Din punctul G_1 spre punctul P se aplică înălțimea bustului (IB) (măsură luată direct pe corp) minus fetca.

$$G_1P=IB—AR \text{ de la spate}=32—7=25 \text{ cm.}$$

Distanța XP se împarte în două și se obține punctul P_1. Din P_1 spre P_2 se aplică calculul după cum urmează:

P_1P_2=diferența dintre grosimea bustului și grosimea taliei împărțit în două, minus 1 cm= $\frac{48-38}{2}$ —1=4 cm.

Se formează pensa de bust prin unirea punctelor P, P_1 și P_2 pînă sus la punctul X și respectiv P_3. Poziția umărului la piept se obține prin punctul U_2 ce este plasat pe spate.

$A_1U_2=\frac{1}{8}$ din grosimea bustului+3,5= $=\frac{48}{8}+3,5=9,5$ cm.

Se unesc punctele P_3 și U_2, apoi se formează linia umărului la piept, aplicîndu-se valoarea umărului de la spate (R_1U) din punctul G_1 pînă la U_3, scăzîndu-se deschizătura pensei de pe linia umărului. Rezerva pentru petrecut jacheta este de 5 cm.

G_1G_2=2,5 cm.

Poziția buzunarului este fixată la punctul N care este plasat pe mijlocul distanței T_2T_4.

Înclinarea buzunarului, forma, precum și lungimea lui este în funcție de model, în cazul de față înclinarea buzunarului este spre punctul G_1, iar lungimea lui este egală cu 1/6 din grosimea bustului+7 cm=15 cm.

Distanța dintre butoniere la acest model este de 9 cm. Deoarece produsul are formă dreaptă și largă este recomandabil a se adînci răscroiala mînecii cu o valoare în funcție de model, în cazul de față este adîncită cu 1 cm.

De la punctul B_3 spre F se aplică 4,1 cm, ceea ce reprezintă $\frac{1}{4}$ din înălțimea capului de mînecă, care are calculul $\frac{1}{3}$ din grosimea bustului+0,5 cm=16,5 cm.

Notă: *punctul F este punctul de întîlnire cu F de la mînecă atunci cînd se montează mînecile.*

E. Construcția tiparului de bluză

Fig. 105 redă tiparul pentru o bluză simplă, cu pensa de bust pornită de la umăr, iar linia taliei este cambrată prin cele două pense la piept și spate, precum și o ușoară cambrare pe mijlocul spatelui. Adaosul de lejeritate pe linia bustului este prevăzut de 4 cm.

Măsuri luate direct pe corp

- lungimea taliei (LT)=39 cm;
- lungimea totală a produsului (LTP)= =57 cm;
- grosimea bustului (GB)=46 cm;
- grosimea taliei (GT)=36 cm;
- grosimea șoldului (GS)=50 cm;
- înălțimea bustului (IB)=32 cm;
- înălțimea vîrf-gît (IVG)=31 cm;
- lungimea taliei în față (LTF)=50 cm.

Măsuri proporționale (calculate)

- adîncimea răscroielii la spate (ARS)= $=\frac{1}{4}$ din GB+9=20,5 cm;
- lățimea spatelui proporțional (LSP)= $=\frac{1}{4}$ din GB+6=17,5 cm.

Calcule pentru întocmirea tiparului

Din punctul A pe verticală pînă la punctul B se aplică dimensiunea rezultată din calculul:

$AB=\frac{GB}{4}+9=\frac{46}{4}+9=20,5$ cm (ARS);

AT=lungimea taliei=39 cm;

AL=lungimea totală a produsului=57 cm;

$AM=\frac{1}{2}$ din distanța AB=10,25 cm;

TT_1=1 cm;

MM_1=lățimea spatelui proporțional+ $\frac{1}{3}$ din adaos=17,5+ $\frac{4}{3}$ =18,8 cm;

$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din grosimea bustului=11,5 cm.

Notă: *la produsele bluze-rochii clasice nu se adaugă* $\frac{1}{4}$ *din adaos la lățimea răscroieli mînecii, așa cum se aplică la celelalte sortimente (taior-pardesiu-raglan etc.) decît în cazul unui model fantezi, sau în urma unor necesități ca: brațul mai plin, unele preferințe etc.*

B_1B_4=GB+adaos=46+4=50 cm;

$T_2T_3=B_3B_4+0,5$ cm;

$B_4B_5=\frac{1}{2}$ din B_3B_4—1 cm;

$T_3T_4=\frac{1}{2}$ din T_2T_3—1 cm.

Punctele T_4 și B_5 se unesc cu o linie verticală.

L_1L_2=1,5 cm;

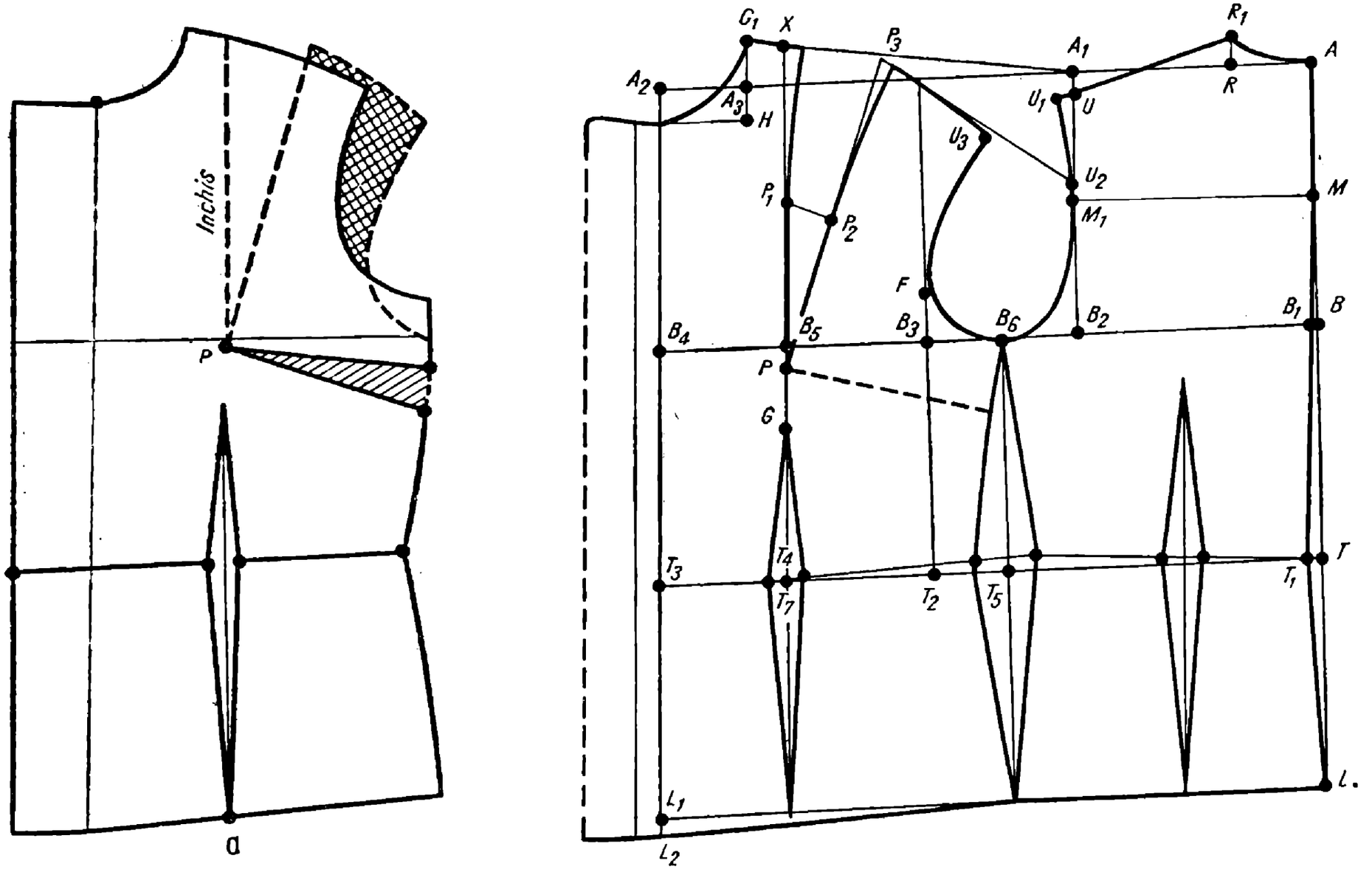

Fig. 105. Construcţia tiparului de bază:
a — transformarea pensei de bust.

$AR = \frac{1}{8}$ din grosimea bustului + 0,5 cm $= \frac{46}{8} +$

$+ 0{,}5 = 6{,}25$ cm (fetca);

$RR_1 = \frac{1}{3}$ din $AR = \frac{6{,}25}{3} = 2{,}1$ cm;

$A_2A_3 = \frac{1}{8}$ din grosimea bustului + 0,5 cm =

$= 6{,}25$ cm (fetca).

Din punctul A_3 se trasează o verticală scurtă în sus și jos. Poziția corpului în față se obține prin punctele G și G_1 după cum urmează:

— din punctul B_5 în jos la punctul G se aplică fetca = 6,25 cm;

— din punctul G în sus pînă la punctul G_1 se aplică înălțimea vîrf-gît (IVG) măsurată direct pe corp:

$GG_1 = 31$ cm;

— punctele G_1 și A_1 se unesc, obținîndu-se punctul X;

— din punctul G_1 pînă la H se aplică de asemenea fetca = 6,25 cm;

$A_1U = 2$ cm cotă ce este în funcție de grosimea perniței de vată;

$UU_1 = 1$ cm;

Punctul B_6 este plasat pe mijlocul distanței B_2B_3. Pensa pentru bust se realizează după cum urmează:

— din punctul G_1 spre punctul P se aplică înălțimea bustului (IB) (măsură luată direct pe corp) minus fetca:

$G_1P = IB - AR$ (de la spate) $= 32 - 6{,}25 =$

$= 25{,}75$ cm;

— distanța dintre punctele X și P se împarte în două și se obține punctul P_1;

— din P_1 spre P_2 se aplică diferența dintre grosimea bustului și grosimea taliei, împărțită în două, minus 1 cm:

$$P_1P_2 = \frac{GB - GT}{2} - 1 = \frac{46 - 36}{2} - 1 = 4 \text{ cm};$$

Pensa de bust se formează prin unirea punctelor P, P_1 și P_2 pînă sus la punctul X și respectiv P_3.

Poziția umărului la piept se obține prin punctul U_2 ce este plasat pe spate:

$A_1U_2 = \frac{1}{8}$ din grosimea bustului + 3,5 $= \frac{8}{46} +$

$+ 3{,}5 = 9{,}25$ cm.

Se unesc punctele P_3 și U_2, apoi se formează linia umărului la piept aplicîndu-se valoarea umărului de la spate (R_1U) din punctul G_1 spre U_3, scăzîndu-se deschizătura pensei de pe linia umărului.

Din punctul G_1 spre punctul T_7 se aplică lungimea taliei în față (LTF), măsură ce este luată direct pe corp.

Cambrarea bluzei pe linia taliei se realizează în felul următor:

— în mod normal la adîncimea penselor se ia ca bază diferența dintre bust și talie care în cazul de față este 10 cm; aceasta în cazul cînd pe linia taliei se prevede un adaos de 4 cm la fel ca și pe linia bustului.

— în cazul de față pensa de la piept este cambrată 3 cm, la spate tot 3 cm, iar la cusătura laterală 5 cm și la punctele T și T_1 — 1 cm — deci în total 12 cm, rămînînd 2 cm lejeritate pe linia taliei;

— pe linia șoldului care în cazul de față se găsește la lungimea totală a bluzei are 1 cm adaos de lejeritate.

— rezerva de petrecut în față = 2 cm.

Spațiul de la linia cantului pînă la linia punctată reprezintă partea care se întoarce pe linia cantului și care este prevăzută de 4 cm.

Transformarea practică a pensei de bust

Pensa de bust se poate executa din linia umărului prin mai multe variante, în cazul de față se formează din linia de subraț, care avantajează corpurile cu bustul mai puțin dezvoltat, iar pensa pornită de la umăr avantajează corpurile cu bustul dezvoltat.

În figura 105 (a) se redă tiparul transformat din pensa de umăr în pensa de subraț, care trebuie stabilită exact în punctul P, acolo unde bustul este mai dezvoltat (linia punctată).

Pentru deschiderea pensei de la subraț, se taie cu foarfeca conturul pieptului (cu pensa de umăr) de jur-împrejur, apoi se taie pe latura pensei din dreapta care se suprapune pe cealaltă latură (în prealabil s-a deschis pe linia punctată de la subraț) și astfel se formează produsul cu pensa de bust executată la subraț.

F. Construcția tiparului de rochie

Fig. 106 reprezintă o rochie simplă, cam- tă pe linia taliei, prin cele două pense din i și spate ce sînt prelungite prin cusătură, ă jos la tiv și pînă sus la pensa de bust și respectiv la spate pînă la pensa formată din linia umărului.

Măsurile, calculele, precum și adaosul de lejeritate sînt asemănătoare bluzei redată an-

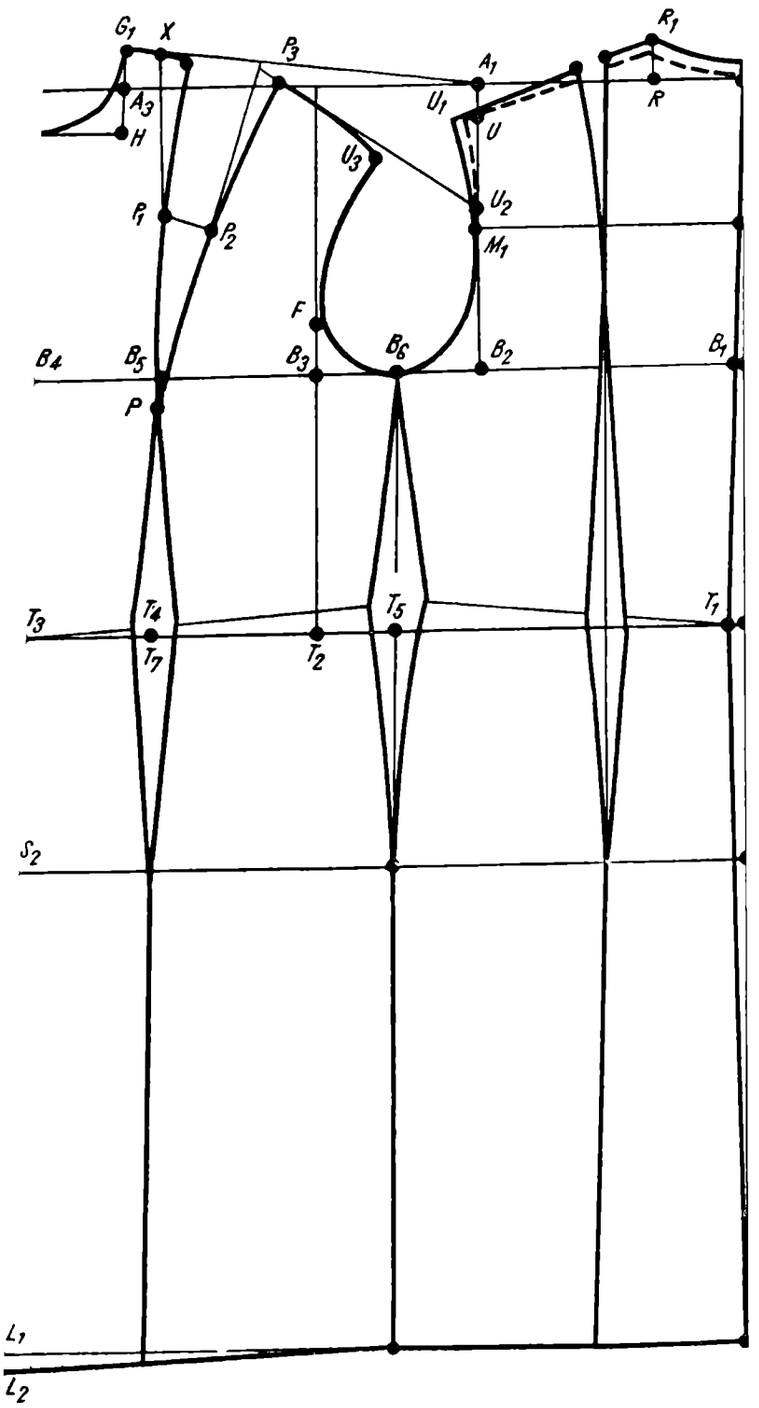

Fig. 106. Construcţia tiparului de rochie.

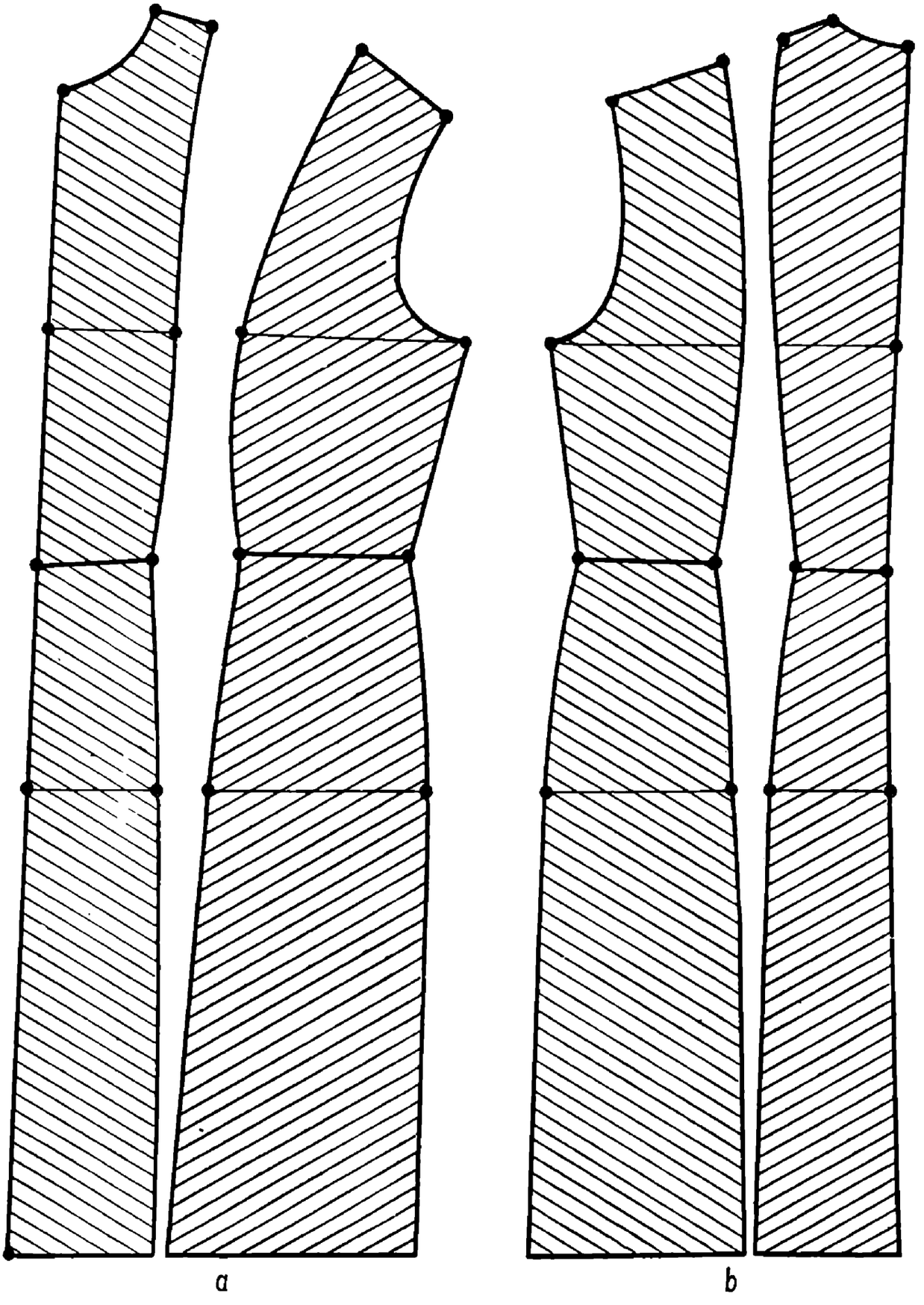

Fig. 106. Construcția tiparului de rochie:
a — pieptul decupat separat; *b* — spatele decupat separat.

Tabelul 31

Dimensiuni utile calculate din grosimea bustului

Locul unde se aplică pe tipar	Calcule din grosimea bustului			
	Bluză-rochie	Tailor-jachetă	Pardesiu-raglan	Palton cu vatelină
Răscroiala gîtului la spate (fetca) AR	$\frac{1}{8}$ +0,5 cm	$\frac{1}{8}$ +1 cm	$\frac{1}{8}$ +1,5 cm	$\frac{1}{8}$ +2 cm
Adîncimea răscroielii la spate (ARS) AB	$\frac{1}{4}$ +9 cm	$\frac{1}{4}$ +9 cm	$\frac{1}{4}$ +11 cm	$\frac{1}{4}$ +12 cm
Lățimea răscroielii mînecii (LRM) B_2B_3	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}+\frac{1}{4}$ din adaos	$\frac{1}{4}+\frac{1}{4}$ din adaos	$\frac{1}{4}+\frac{1}{4}$ din adaos
Poziția umărului la piept A_1U_2	$\frac{1}{8}$ +3,5 cm	$\frac{1}{8}$ +3,5 cm	$\frac{1}{8}$ +3,5 cm	$\frac{1}{8}$ +3,5 cm
Înălțimea capului de mînecă AS	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{3}$ +0,5 cm	$\frac{1}{3}$ +1,5 cm	$\frac{1}{3}$ +2 cm

terior, singura măsură în plus este lungimea rochiei.

Pensa de la spate pe linia umărului este formată cu scopul să îmbrace corpul în mod corespunzător în această direcție unde omoplații sînt mai dezvoltați față de normal. Prin realizarea acestei pense este necesar a se ridica fetca la punctele A și R_1 cu valoarea deschizăturei pensei, aceeași valoare se aplică și de la punctul U_1 spre stînga. (Linia plină arată modificarea făcută).

Fig. 106, a, b redă decuparea separată a pieptului și respectiv a spatelui.

În tabelul 31 se prezintă unele dimensiuni utile, calculate din grosimea bustului.

Tiparul de mînecă pentru bluze și rochii

Fig. 107, a prezintă construcția tiparului de mînecă lungă și scurtă cu o singură cusătură, pentru bluză și rochie, precum și mînecă din două bucăți cu cusătură pe mijloc, care poate fi folosită în special la produse model chimono, raglan și altele de acest gen.

Măsurile necesare pentru executarea tiparului sînt următoarele:

— grosimea bustului (GB)=46 cm;
— lungimea mînecii scurte (LM)=23 cm;
— lungimea mînecii lungi (LM)=58 cm;
— lățimea răscroielii mînecii (LRM)= =11,5 cm (B_2B_3 de la piept).

Calcule pentru construirea tiparului

Se formează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A. Din punctul A pe orizontală pînă la punctul B se aplică calculul:

$$AB=LRM+\frac{LRM}{2}=11{,}5+\frac{11{,}5}{2}=17{,}25 \text{ cm};$$

$$AM=\frac{1}{2}\text{ din AB}+1\text{ cm}=\frac{17{,}25}{2}+1=9{,}6\text{ cm};$$

$$AS=\frac{1}{3}\text{ din grosimea bustului}=\frac{46}{3}=15{,}3\text{ cm};$$

Din punctul S spre F se aplică 1/4 din distanța $AS=\frac{15{,}3}{4}=3{,}8$ cm; aceeași dimensiune se aplică și de la BK.

Distanța S, F de 3,8 cm se aplică și la piept de la punctul B_3 spre punctul F.

Notă: *ambele puncte F de la mînecă și piept reprezintă puncte de întîlnire, atunci cînd se montează mînecile.*

Punctul E este plasat la mijlocul distanței AM.

Se unesc punctele E și F printr-o linie diagonală și această distanță se împarte în două, obținîndu-se punctul E_1.

Punctul I este fixat la mijlocul distanței AS. Din punctul I spre I_1 se aplică o cotă de 4 cm, care nu este constantă, ci este în funcție de plasarea cusăturii cotului. Lungimea mînecii lungi se stabilește prin punctul L.

ML=lungimea mînecii lungi=58 cm;

L_1L_2=3 cm punctele L_2 și L se unesc printr-o linie ușor înclinată formînd terminația tivului jos.

Poziția cotului se determină prin punctul C, împărțind în două distanța L_2F:

$$FC=\frac{L_2F}{2}.$$

Din punctul F spre S_2 se aplică valoarea distanței FB_6 de la piept (măsurat pe diagonală).

Din S_2 spre S_3 se aplică distanța AB de două ori.

$$S_2S_3=AB\times 2=17{,}25\times 2=34{,}5\text{ cm}.$$

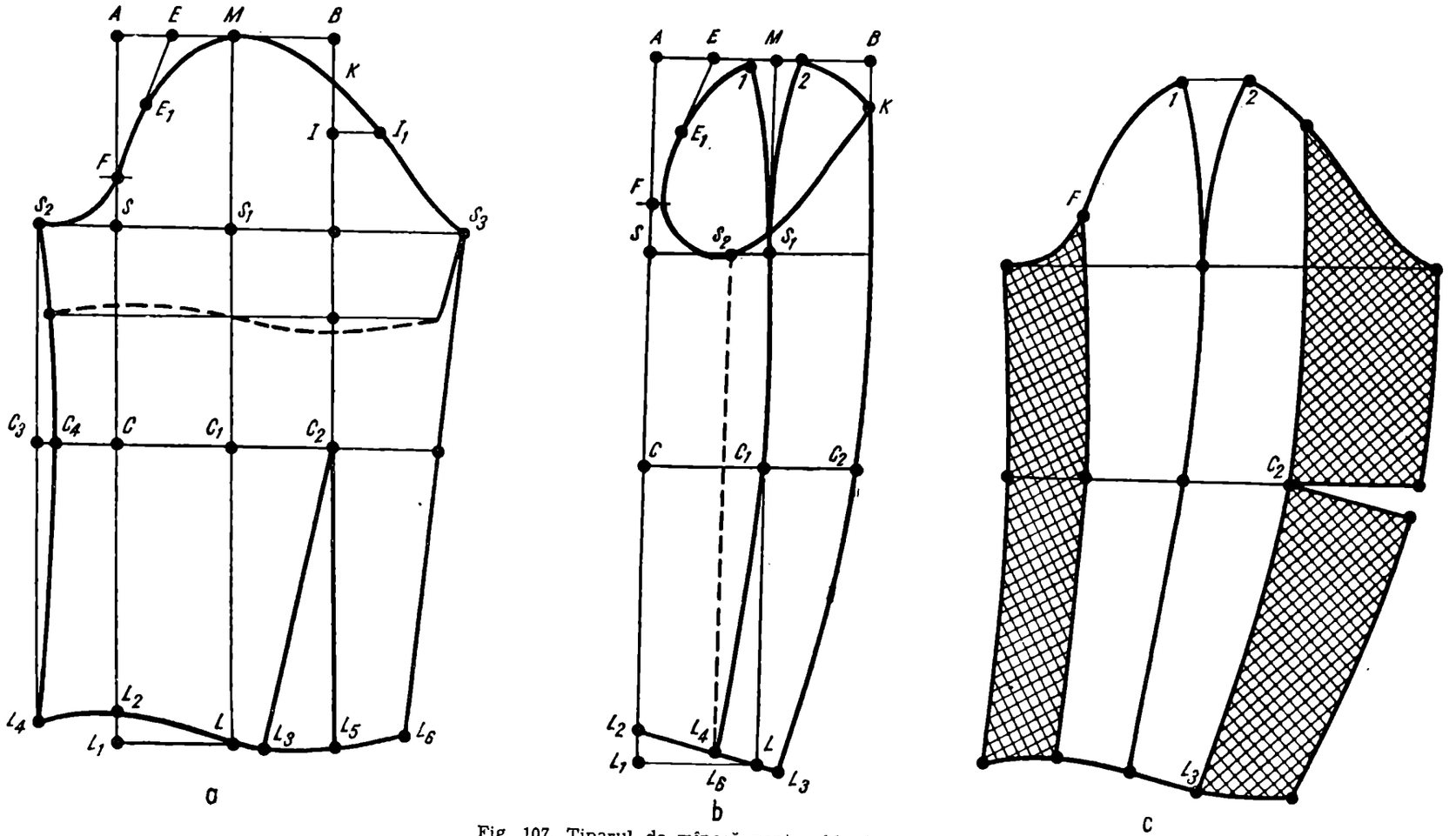

Fig. 107. Tiparul de mînecă pentru bluză — rochie:

a — construirea tiparului mînecă lungă și scurtă (o singură cusătură); *b* — tiparul pregătit pentru transformare; *c* — transformarea tiparului din două bucăți cu cusătură pe mijloc.

Lățimea tivului se realizează din punctul L_2 spre L_3 care este egal cu 12 cm. Din punctul S_2 se trasează o perpendiculară pe linia tivului obținîndu-se pe linia cotului punctul C_3, iar pe linia tivului punctul L_4. Din punctul C_3 spre C_4 se aplică 1,5 cm. Punctul C_2 de la cot se unește cu L_3 de la tiv, formîndu-se o pensă cu punctul L_5.

Din punctul L_4 pînă la punctul L_6 se măsoară 24 cm, (lățimea tivului totală) scăzîndu-se pensa (L_3 L_5). Punctele S_3 și L_6 se unesc printr-o linie.

Notă: *distanța S_3 L_6 este mai mare cu circa 1 cm ca distanța S_2L_4; acest lucru e necesar în vederea prelucrării cu fierul de călcat.*

Se formează capul de mînecă prin unirea punctelor S_2, F, E_1, M, K, I_1 și S_3 conform schiței.

Lungimea mînecii scurte =23 cm; este marcată prin linii întrerupte.

Fig. 107, b redă același tipar de mînecă, ce se realizează prin altă variantă mai simplă, prin transformarea tiparului de BAZĂ, avînd unele mișcări practice după cum urmează:

— punctul K se unește cu punctul S_1 printr-o linie, a dosului de mînecă se execută pînă la punctul F. Pentru cusătura din mijlocul feței de mînecă se împarte în două linia tivului obținîndu-se punctul L_6:

$$L_2L_6 = \frac{L_2L_3}{2} = \frac{12}{2} = 6 \text{ cm.}$$

Se măsoară la răscroiala mînecii de la piept, din punctul B_6 pînă la U_3; valoarea respectivă plus 1, 2 cm pentru susținere și se aplică la mîneca din punctul S_2 în continuare pe rotundul mîneci pînă la punctul 1.

În partea din spate, de asemenea se măsoară răscroiala mînecii din spate, de la punctul B_6 pînă la vîrful umărului — (punctul U_1) și valoarea respectivă plus 1,2 cm pentru susținere se aplică la mînecă de la punctul S_2 pînă la punctul 2; astfel se formează o pensă sus la capul de mînecă între punctele 1 și 2.

Fig. 107, c redă transformarea practică a mînecii din două bucăți cu cusătură pe mijloc, care se execută în felul următor:

— în partea din față a mînecii se îndoaie hîrtia tiparului pe linia verticală dusă din punctul A pînă jos la L_2, ținîndu-se cont să se prevadă o rezervă de hîrtie în interiorul îndoiturei, apoi se trasează cu ruleta, pe linia punctată S_2L_4, linia tivului de la L_4L_2, precum și răscroiala mînecii de la punctul F la S_2; de asemenea se marchează cu ruleta linia cotului din punctul C pînă la linia punctată;

— partea din spate a mînecii se realizează după cum urmează:

— se îndoaie hîrtia tiparului pe linia verticală dusă din punctul B pînă la linia tivului;

— se trasează cu ruleta pe linia punctată dusă de la S_2 pînă jos la tiv la L_4, pe linia tivului pînă la punctul L_3, apoi de la L_3 în sus la punctul C_2 și K.

— în continuare se trasează cu ruleta răscroiala dosului de mînecă pînă la punctul S_2, urmînd a se marca și linia cotului de la punctul C_2 pînă la linia punctată.

Se desface rezerva de hîrtie, ce în prealabil a fost prevăzută în interiorul îndoiturii și se decupează cu foarfeca tiparul ambelor părți ale mînecii conform cu schița.

De menționat că linia cotului L_3 C_2 L_5 se închide, obținîndu-se la punctul C_2 o pensă, care în timpul confecționării se închide prin cusătură sau se susține dacă țesătura permite. De asemena pe cusătura interioară a părții din față a mînecii, din punctul C în interior se aplică 1,5—2 cm pentru cambrare.

Notă: *mîneca se poate executa și fără pensa de la linia cotului, urmînd ca aceasta să fie executată din punctul C_2 pînă jos la tiv.*

G. Construirea tiparului de fustă clasică

Figura 108 redă construcția tiparului de fustă clasică, în cadrul căreia se pot executa diferite modele.

Măsurile ce sînt necesare pentru execuția tiparului sînt următoarele:

— lungimea fustei =62 cm;
— grosimea taliei =36 cm;
— grosimea șoldului =50 cm;
— lungimea pînă la șold =17 cm.

Calcule pentru construcția tiparului

Se trasează un dreptunghi al cărui vîrf se notează cu punctul A. Din punctul A pe verticală, în jos, se aplică lungimea pînă la șold și lungimea totală a produsului.

AL =62 cm.

AS =17 cm;

Din punctele S și L se duc linii orizontale spre stînga tiparului. Lățimea fustei, pe linia șoldului, se stabilește prin punctul S.

$SS_1 = GS + 1 \text{ cm} = 50 + 1 = 51 \text{ cm.}$

Notă: *cota de 1 cm reprezintă adaosul de lejeritate pe linia șoldului; el poate fi schimbat în funcție de model s-au cerințe.*

Prin punctul S_1 se trasează paralelă cu linia AL, obținîndu-se pe linia taliei punctul A_1, iar pe linia tivului punctul L_1.

Poziția cusăturii laterale se determină prin punctul S_2 după cum urmează:

$$SS_2 = \frac{SS_1}{2} - 1{,}5 \text{ cm} = \frac{51}{2} - 1{,}5 \text{ cm} = 24 \text{ cm}.$$

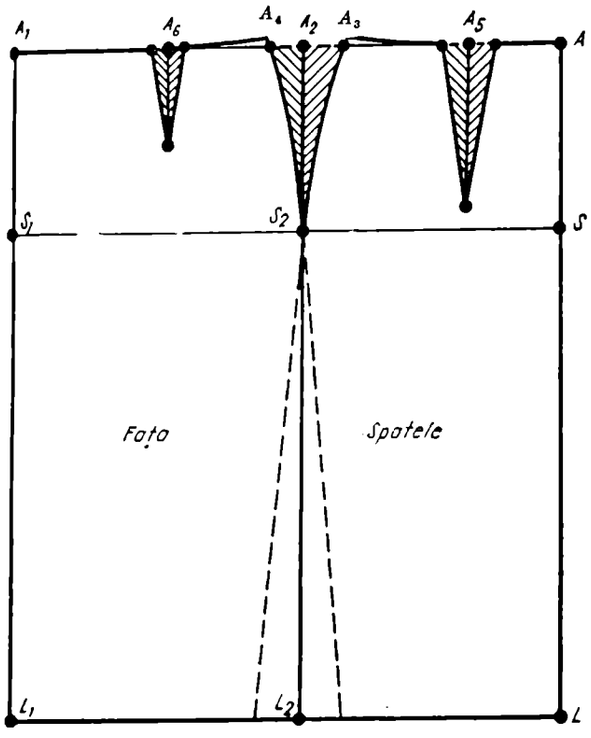

Fig. 108. Construirea tiparului de fustă clasică.

După cum reiese din calculul de mai sus, partea din spate a fustei este mai îngustă decît fața, deoarece linia cusăturii laterale mai spre spate îmbracă corpul mai bine.

Din punctul S_2 se trasează o verticală obținîndu-se pe linia taliei punctul A_2, iar pe linia tivului punctul L_2. Cambrarea în talie se stabilește prin punctele A_3 și A_4 în felul următor:

Din punctul A_2 în stînga și dreapta se aplică cîte 3,5 cm, obținîndu-se punctele A_3 și A_4 care se deplasează în sus cu 1 cm; aceste puncte se unesc cu punctele A și A_1 printr-o linie ușor arcuită.

Linia șoldului de pe cusătura laterală se formează prin unirea punctelor A_3 și A_4 cu punctul S_2 și în prelungire pînă la L_2. Poziția penselor se stabilește prin punctele A_5 și A_6.

Pensa de la spate:

$$AA_5 = \frac{AA_3}{2} - 1{,}5 \text{ cm} = \frac{20{,}5}{2} - 1{,}5 = 8{,}75 \text{ cm};$$

Din punctul A_5 în stînga și dreapta se aplică cîte 2,5 cm astfel că adîncimea totală a pensei va fi egală cu 5 cm, iar lungimea pensei va fi de circa 15 cm.

Pensa din față:

$$A_4A_6 = \frac{A_1A_4}{2} - 2{,}5 \text{ cm} = \frac{23{,}5}{2} - 2{,}5 = 9{,}25 \text{ cm};$$

Din punctul A_6 în stînga și în dreapta se aplică cîte 1,5 cm; în acest caz adîncimea totală va fi de 3 cm, iar lungimea pensei va fi de circa 9 cm.

Adîncimea penselor cît și cambrarea la cusătura laterală se efectuează în funcție de conformația corpului. În cazurile cînd șoldurile sînt mai dezvoltate, pensele de la cusătura laterală vor fi mai adînci și invers pentru șolduri mai puțin dezvoltate. De asemenea, adîncimea celor două pense la față și spate va fi în funcție de grosimea taliei. Pentru controlul grosimii taliei se ia ca bază următoarele:

distanța $AA_1 = 51$ cm, iar grosimea taliei = 36 cm;

În diferența de 15 cm, sînt incluse pensele:

— pensa de la cusătura laterală = 7 cm;
— pensa de la spate = 5 cm;
— pensa de la față = 3 cm;

Total = 15 cm.

H. Construcția tiparului de fustă pantalon

Figura 109 redă tiparul de fustă pantalon care se compune din partea din spate și cea din față.

Fiecare din aceste părți sînt la rîndul lor formate din tiparul de fustă, cuta și partea de dedesubt a pantalonului.

În construcția ce urmează se includ cele două părți (cuta și partea de dedesubt a pantalonului) în tiparul de fustă simplă ce a fost redată anterior.

Partea din spate

Din punctul A, spre dreapta pînă la punctul C, se aplică dimensiunea cutei, a cărui dimensiune variază după dorință între 14—16 cm (în cazul de față se aplică 16 cm — linii hașurate).

Din punctul C se trasează o perpendiculară pe linia tivului și locul de intersecție se notează cu punctul C_1.

$LC_1 = 16$ cm;

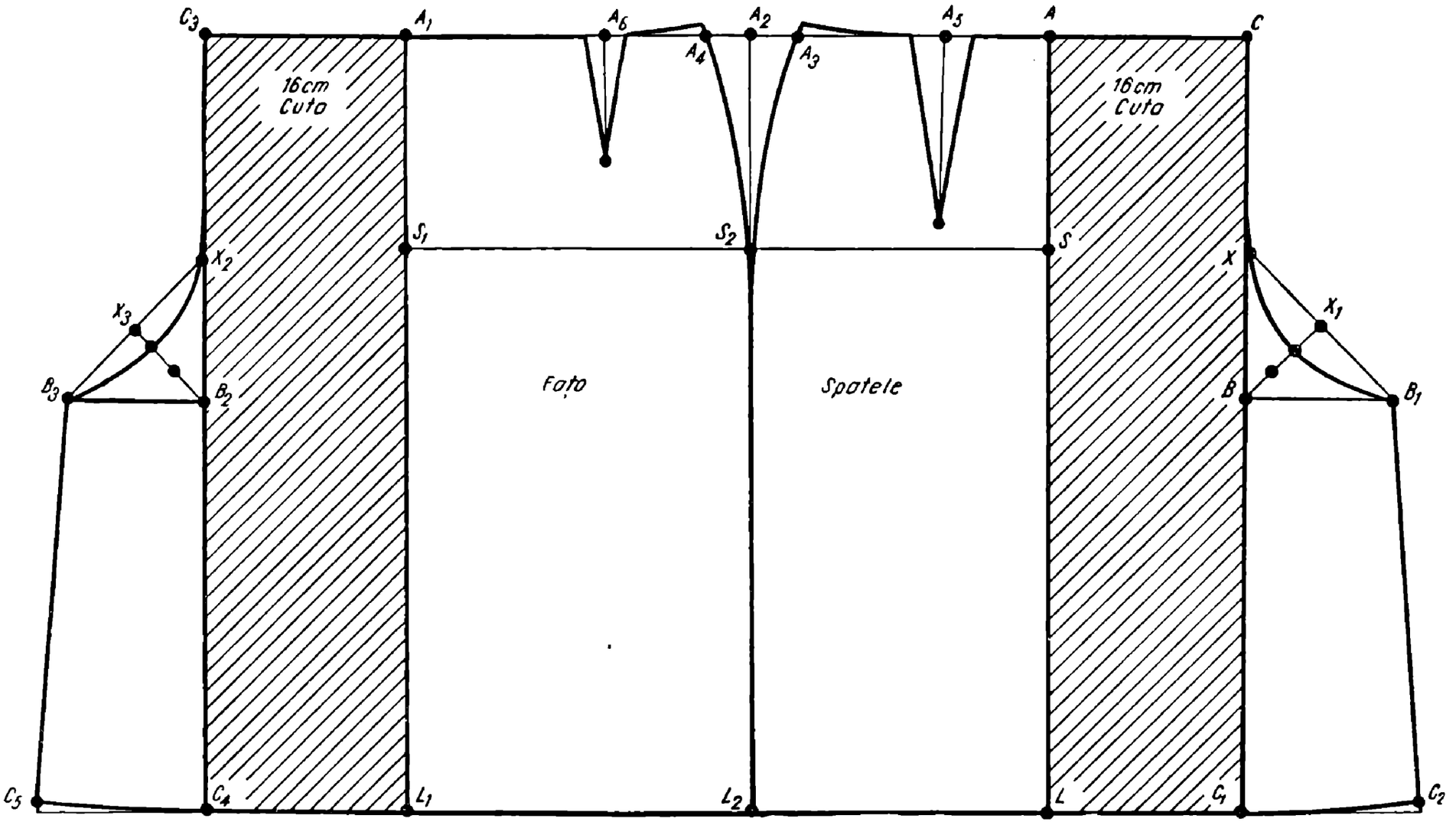

Fig. 109. Construcția tiparului de fustă pantalon.

Adîncimea răscroielii pantalonului se stabileşte prin punctul B, după cum urmează:

$CB = \frac{1}{2}$ din grosimea şoldului $+4$ cm $= \frac{50}{2} + 4 = 29$ cm.

Din punctul B spre dreapta se trasează o linie scurtă, orizontală pînă la B_1 care se află în felul următor:

$BB_1 = \frac{1}{3}$ din distanţa punctelor CB $+2$ cm $= \frac{29}{3} + 2 = 11{,}7$ cm.

Din punctul B în sus (la X) se aplică aceeaşi valoare de 11,7 cm, punctul X se uneşte cu B_1 printr-o linie al cărei mijloc se uneşte cu punctul B. La rîndul său această linie se împarte în trei părţi egale.

Se formează răscroiala pantalonului la spate conform schiţei respective. Din punctul C_1 spre C_2 se aplică distanţa $BB_1 + 3$ cm

$C_1C_2 = 11{,}7 + 3 = 14{,}7$ cm.

Se unesc punctele B_1 şi C_2 printr-o linie care va fi în continuarea liniilor B_1C_2 şi BC_1.

Partea din faţă

Partea din faţă a pantalonului se execută identic după partea din spate cu deosebirea că răscroiala este mai îngustă cu 1 cm, faţă de răscroiala de la spate.

$B_2B_3 = BB_1$ de la spate minus 1 cm $= 11{,}7 - 1 = 10{,}7$ cm;

$C_4C_5 = C_1C_2$ de la spate minus 1 cm $= 14{,}7 - 1 = 13{,}7$ cm.

I. Construirea tiparului de pantalon

Figura 110 prezintă construcţia tiparului de pantalon pentru femei: modelul este ajustat pe corp, fiind prevăzut cu un adaos de lejeritate de 2 cm pe linia şoldului, atunci cînd pantalonul are fald în faţă. Adîncimea faldului în faţă este de 3 cm.

Măsuri luate direct pe corp

— lungimea pînă la genunchi=56 cm;
— lungimea cusăturii exterioare =98 cm;
— grosimea taliei =36 cm;
— grosimea şoldului =50 cm;
— lărgimea jos =16 cm;
— adîncimea şlițului=26 cm (măsură luată în poziţie pe scaun conform figurii 100); această dimensiune se mai consideră ca fiind jumătate din grosimea şoldului plus 1—2 cm (după caz).

Notă: *conformaţia corpului este proporţională cînd diferenţa dintre grosimea taliei şi grosimea şoldului este de 14 cm.*

Calcule pentru întocmirea desenului
Faţa de pantalon

Se trasează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu T. Din punctul T, pe verticală (în jos) se aplică dimensiunea adîncimii şlițului, lungimea pînă la genunchi şi lungimea cusăturii exterioare (cantul), după cum urmează:

TE — adîncimea şlițului =26 cm;
TG — lungimea pînă la genunchi =56 cm;
TL — lungimea cusăturii exterioare =98 cm.

Poziţia şoldului se determină prin punctul S.

$ES = \frac{1}{3}$ din adîncimea şlițului $= \frac{26}{3} = 8{,}7$ cm.

Se trasează linii orizontale spre stînga tiparului din punctele S, E, G şi L.

$SS_1 = \frac{\text{grosimea şoldului}}{2} - 1$ cm $= \frac{50}{2} - 1 = 24$ cm.

Din punctul S_1, se trasează o linie verticală în sus, la linia taliei şi se notează cu punctul T_1 şi o verticală în jos obţinîndu-se punctul E_1.

Lăţimea taliei la faţa de pantalon se obţine prin calculele următoare:

$T_1T_2 = 0{,}75$ cm;

$T_2T_3 = \frac{\text{grosimea taliei}}{4} = \frac{36}{4} = 9$ cm.

Din punctul T_3 în stînga şi în dreapta se aplică cîte 1,5 cm (în total 3 cm, adîncimea faldului în faţă). Din punctul T_3 se trasează o perpendiculară, în jos, la linia tivului, paralelă cu linia punctelor T şi L, obţinîndu-se punctele G_1 şi L_1 (această linie indică dunga pantalonului). Se formează faldul în faţă unindu-se punctul obţinut de la T_3 spre stînga cu 1,5 cm, cu punctul G_1 de la genunchi, şi se obţine punctul E_2.

$T_2T_4 = \frac{\text{grosimea taliei}}{2} + 3$ cm (valoarea faldului) $= \frac{36}{2} + 3 = 21$ cm.

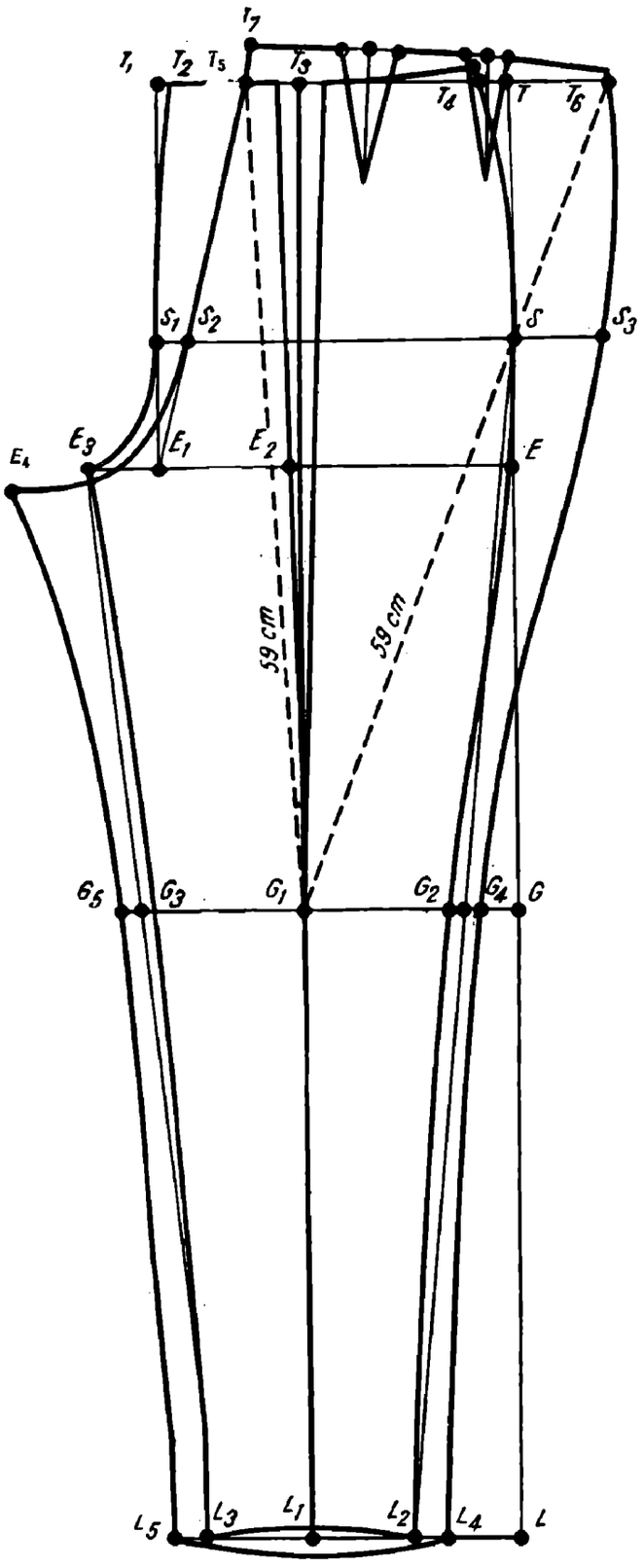

Fig. 110. Construirea tiparului de pantalon.

Punctul T_4 este urcat cu 1 cm.

$$E_2E_3 = \frac{\text{grosimea taliei} + 5\text{ cm}}{3} = \frac{36+5}{3} = 13{,}7\text{ cm.}$$

Lățimea tivului se stabilește prin punctele L_2 și L_3 după cum urmează:

Se scad 2 cm din lărgimea de jos, apoi se împarte în două:

$$\text{Lărgimea jos} = \frac{16-2}{2} = 7\text{ cm.}$$

Din punctul L_1 spre L_2 și L_1 spre L_3 se aplică cîte 7 cm. Din punctele L_2 și L_3 se trasează o dreaptă în sus de circa 8 cm, paralelă cu linia punctelor T_3 și L_1.

Linia cusăturii exterioare (cantul) și linia cusăturii interioare (pasul) se obțin în felul următor:

Se unesc punctele S și L_2 ridicat cu 8 cm, obținîndu-se pe linia genunchiului punctul G_2. De asemenea prin unirea punctelor E_3 și L_3 ridicat cu 8 cm, se obține pe linia genunchiului (punctul G_3). Din ambele puncte, G_2 și G_3, se aplică în interiorul tiparului cîte 1 cm și din aceste puncte se formează linia cantului și a pasului, apoi se formează răscroitura șlițului după schița respectivă.

Spatele pantalonului

Distanța dintre punctele L_2, L_4 și L_3, L_5 este egală cu 2 cm. Din punctul G_2, intrat în interior cu 1 cm spre punctul G_4 și respectiv din punctul G_3, intrat în interior cu 1 cm spre punctul G_5 se aplică cîte 2 cm.

$$E_1E_4 = \frac{\text{grosimea șoldului}}{4} - 2 = \frac{50}{4} - 2 = 10{,}5\text{ cm.}$$

Punctul E_4 este coborît cu 0,5 cm necesari pentru egalarea distanței dintre punctele E_3 și G_3 de la față cu punctele E_4 și G_5 de la spate.

Linia cusăturii de la spate se stabilește prin punctul T_5 în felul următor:

$$T_2T_5 = \frac{\text{grosimea șoldului}}{8} - 1\text{ cm} - \frac{50}{8} - 1 = 5{,}25\text{ cm.}$$

Punctele T_5 și E_1 se unesc printr-o linie diagonală, obținîndu-se pe linia șoldului punctul S_2. Din punctul T_5 spre T_6 se aplică următorul calcul:

$$T_5T_6 = \frac{\text{grosimea taliei}}{2} + 7\text{ cm ce reprezintă}$$

pensele de la spate $= \frac{36}{2} + 7 = 25$ cm;

$$S_2S_3 = \frac{\text{grosimea șoldului}}{2} + 3\text{ cm} = \frac{50}{2} + 3 = 28\text{ cm.}$$

Notă: *cota de 3 cm reprezintă 2 cm adaos de lejeritate, iar 1 cm pentru minusul ce s-a aplicat la calculul pe linia șoldului de la fețele pantalonului la punctele S și S_1.*

În cazul cînd pantalonul nu este prevăzut cu fald în față, adaosul de lejeritate va fi minus 1 cm, deoarece acest adaos face ca faldul să aibă o lejeritate mai mare ca să nu se deschidă necorespunzător în față.

Pentru obținerea punctului T_7 se măsoară pe diagonală distanța punctelor T_6 și G_1; această valoare se aplică de la G_1 spre T_7 (linia punctată). Se formează pensele la spate care sînt fixate la 1/3 din distanța punctelor T_6 și T_7 în felul următor:

Pensa dintre spate are o adîncime de 4 cm, iar cealaltă pensă are adîncimea de 3 cm.

Notă: *ambele pense se realizează pe firul țesăturii, iar punctul T_6 este ridicat, identic ca punctul T_4 de la fața pantalonului.*

Se formează conturul spatelui conform figurii alăturate, dîndu-se o atenție deosebită liniilor ce conturează pantalonul, în special cusăturilor laterale (cantul) și răscroielii dosului de pantalon (să fie suficient de adîncită și rotundă), deoarece pantalonul are nevoie de lejeritate fiind ajustat pe corp.

Tiparul pantalonului evazat

Figura 111 reprezintă tiparul pantalonului, formă evazată, avînd aceleași dimensiuni și sistem de croit a pantalonului redat anterior, cu singura excepție a lărgimii la genunchi și jos la tivul pantalonului.

În cazul de față pe linia genunchiului se îngustează cîte 1 cm în ambele părți la lungimea laterală și interioară) iar pe linia tivului de jos se lărgește cu cîte 4,5 cm pe ambele părți a lungimii laterale și interioare. Aceste dimensiuni se aplică pe fața pantalonului, iar dosul de pantalon urmează a se executa în mod obișnuit.

Aceste cote descrise nu sînt fixe, ci pot fi schimbate în funcție de model sau cerințe.

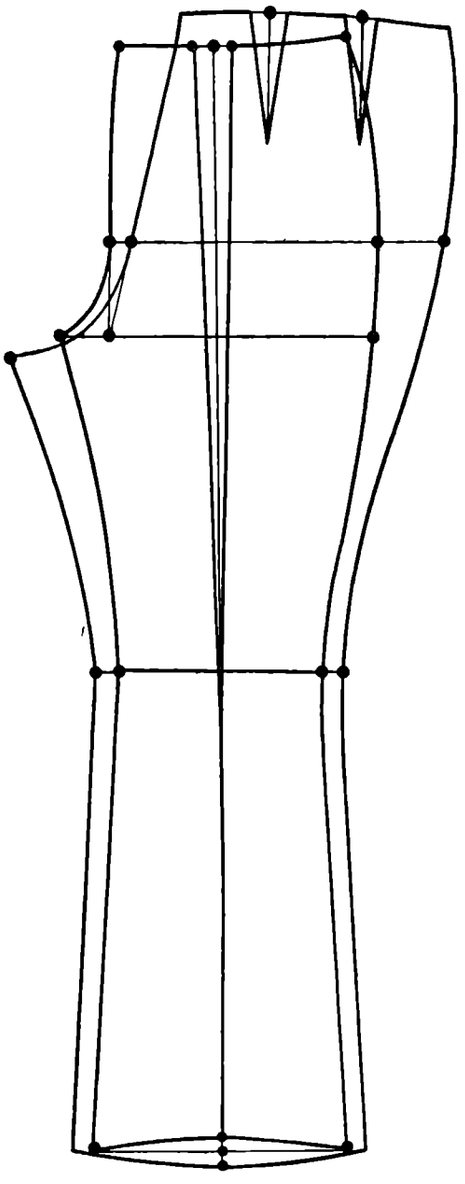

Fig. 111. Tiparul pantalonului evazat.

J. Construirea tiparelor pentru produsele din grupa pardesiuri, paltoane și raglane

Generalități

Baza construirii tiparelor pentru pardesiuri, paltoane și raglane este identică cu produsele redate anterior, întrucît se întrebuințează aceeași schemă de construcție, avînd unele mici excepții la dimensiuni, (lejeritate) precum și linia modelului respectiv.

Dimensionarea corpului se efectuează peste bluză sau rochie și se îmbracă peste pulover sau altă îmbrăcăminte de acest gen, dîndu-se astfel un adaos de lejeritate mai mare, în funcție de model, de țesătura de bază folosită la confecționare și de cerințe. De asemenea la unele măsuri se adaugă unele cote fixe și anume:

— la lungimea taliei (LT), lungimea mînecii (LM), adîncimea răscroielii la spate (ARS), înălțimea bustului (IB), lungimea taliei în față (LTF) se adaugă cîte 2 cm.

— la înălțimea vîrf gît (IVG) se adaugă 2,5 cm.

— la lățimea spatelui măsurat (LSM) se adaugă 1,5 cm (aici se aplică numai cînd se măsoară direct pe corp).

Notă: *excepție se face la paltoane cu vatelină în care se adaugă la aceste cote încă 1 cm.*

K. Construirea tiparului pentru pardesiu drept și lung

Figura 112 redă construcția tiparului pentru pardesiu drept și larg, la un rînd, încheiat cu trei nasturi.

Pardesiul este prevăzut cu buzunare pe față, mînecile au cusătură pe mijlocul feței.

Adaosul de lejeritate pe linia bustului este prevăzut 9 cm. Construcția tiparului se execută pentru un corp cu o conformație normală și în acest caz se folosesc măsurile luate direct pe corp, precum și cele proporționale (calculate).

Măsurile luate direct pe corp

— lungimea taliei =41+2=43 cm;
— lungimea totală a produsului =98 cm;
— lungimea mînecii =60+2=62 cm;
— grosimea bustului =48 cm;
— grosimea taliei =38 cm;
— înălțimea bustului=32,5+2=34,5 cm;
— înălțimea vîrf-gît =31+2,5=33,5 cm.

Măsuri proporționale (calculate din grosimea bustului)

adîncimea răscroieli la spate (ARS)= $\frac{1}{4}$ + +11=23 cm (este inclus cei 2 cm);

lățimea spatelui proporțional (LSP)= $\frac{1}{4}$ + +6=18 cm.

Calcule pentru întocmirea desenului

Construirea tiparului se începe prin desenarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A.

Din punctul A pe verticală se aplică adîncimea răscroielii la spate (ARS), lungimea taliei (LT) și lungimea totală a produsului (LTP) după cum urmează:

AB = $\frac{1}{4}$ din grosimea bustului +11=23 cm;
AT = lungimea taliei =43 cm;
AL = lungimea totală a produsului = =98 cm.

Notă: *de menționat că în cadrul acestor măsuri sînt incluse și cotele respective, necesare acestui gen de îmbrăcăminte, deci construcția tiparului se execută direct cu suma totală a măsurilor. Punctul M este așezat la mijlocul punctelor A.B.*

TT_1 =2 cm.

MM_1 = lățimea spatelui proporțional + $\frac{1}{3}$ din adaosul de lejeritate =$18+\frac{9}{3}=21$ cm;

$$B_2B_3 = \frac{\text{grosimea bustului}}{4} + \frac{\text{adaosul}}{4} = \frac{48}{4} + \frac{9}{4} = 14{,}25 \text{ cm};$$

B_1B_4 = grosimea bustului +adaosul =48+ +9=57 cm;

T_2T_3=distanța B_3B_4 de pe linia pieptului+ +0,5 cm;

$B_4B_5 = \frac{1}{2}$ din B_3B_4 —1 cm;

$T_3T_4 = \frac{1}{2}$ din T_2T_3 —1 cm.

Punctele T_4 și B_5 se unesc printr-o linie verticală care se prelungește pînă sus; Punctele B_4 și T_3 se unesc cu o linie verticală în sus și jos obținîndu-se punctul A_2 și pe linia tivului punctul L_1; Pe linia tivului la punctul L_1 spre L_2 se aplică 2 cm:

AR = $\frac{1}{8}$ din grosimea bustului +1,5= $= \frac{48}{8} + 1{,}5 = 7{,}5$ cm (fetca);

$RR_1 = \frac{1}{3}$ din $AR = \frac{7{,}5}{3} = 2{,}5$ cm;

$A_2A_3 = \frac{1}{8}$ din grosimea bustului +1,5 cm (fetca).

Din punctul A_3 se trasează o verticală scurtă în sus și jos.

Poziția corpului în față (IVG) măsurat direct pe corp, se stabilește prin punctele G și G_1 după cum urmează:

Din punctul B_5 în jos pînă la punctul G se aplică 7,5 cm ceea ce reprezintă distanța AR de la spate (fetca).

Din punctul G în sus se aplică înălțimea vîrf-gît (IVG) măsurat direct pe corp obținîndu-se punctul G_1.

GG_1 = IVG (măsurat pe corp) +2,5 cm = =31+2,5=33,5 cm.

Punctele G_1 și A_1 se unesc. Din punctul G_1 spre punctul H se aplică fetca care este egală

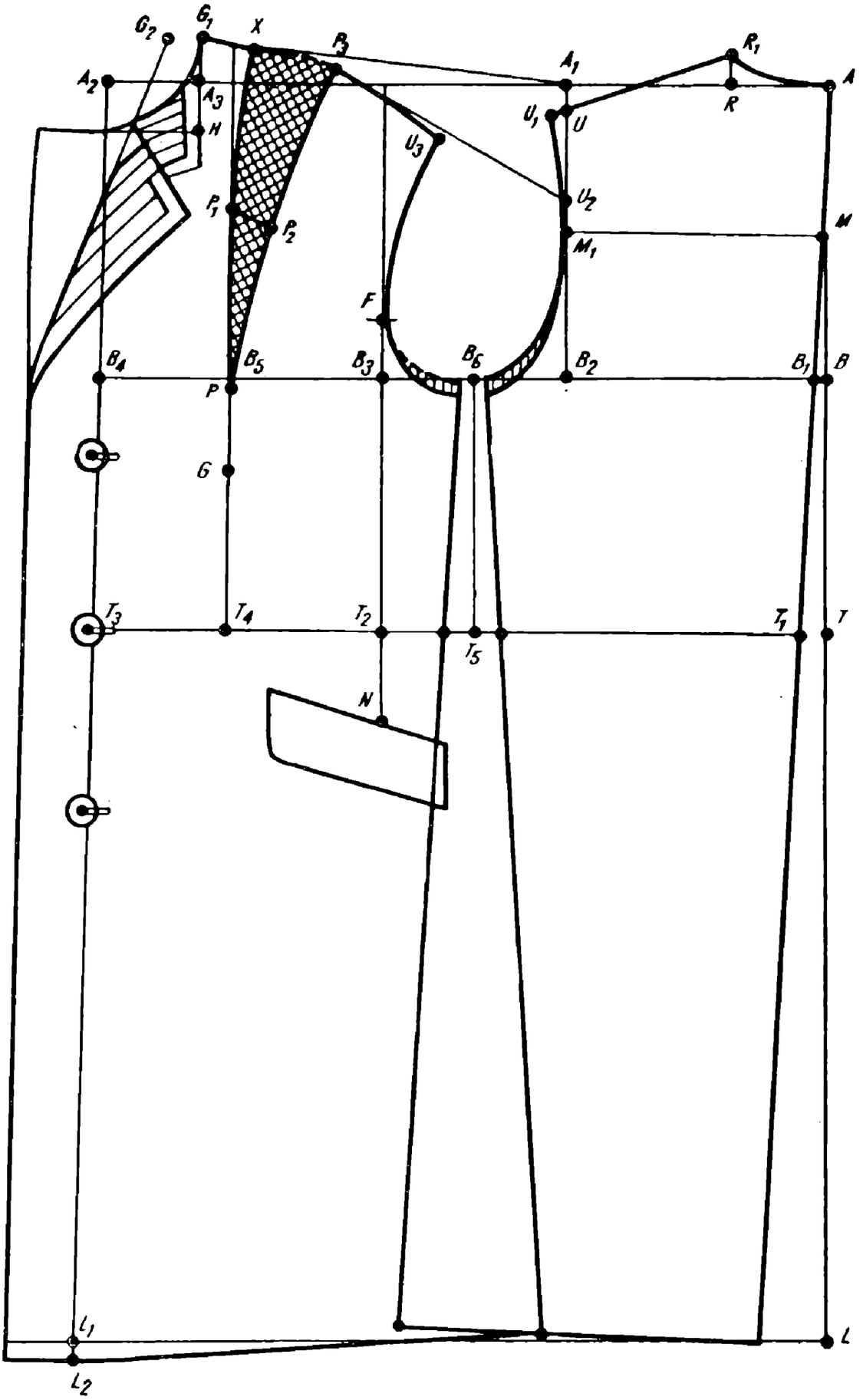

Fig. 112. Construirea tiparului pardesiu drept şi larg.

cu 7,5 cm. Se formează răscroiala gîtului la piept identic cu schița respectivă.

$A_1U = 2$ cm;

$UU_1 = 1{,}5$ cm;

$B_2B_6 = \frac{1}{2}$ din $B_2B_3 = \frac{14{,}25}{2} = 7{,}1$ cm;

Notă: *punctul B_6 poate fi stabilit și la $\frac{1}{3}$ din B_2B_3, pornind de la B_2 spre B_3.*

Din punctul B_6 în stînga și dreapta se aplică cîte 1 cm. De asemenea din punctul T_5 în stînga și dreapta se aplică cîte 2,5 cm (această cotă de 2,5 cm poate fi mărită sau micșorată în funcție de forma produsului, conică sau evazată).

Pensa pentru bust se realizează astfel: din punctul G_1 spre punctul P se aplică înălțimea bustului măsurat pe corp +2 cm, minus fetca.

$G_1P = 32{,}5 + 2 = 34{,}5 - 7{,}5$ (fetca) $= 27$ cm.

Distanța XP se împarte în două și se obține punctul P_1. Din P_1 spre P_2 se aplică diferența dintre grosimea bustului și grosimea taliei, împărțită în două, minus 1 cm.

$$\frac{48-38}{2} - 1 = 4 \text{ cm}.$$

Pensa de bust se formează prin unirea punctelor PP_1 și P_2 pînă sus la punctul X și respectiv P_3.

Poziția umărului la piept se obține prin punctul U_2 ce este plasat pe spate.

$$A_1U_2 = \frac{1}{8} \text{ din grosimea bustului } + 3{,}5 =$$

$$= \frac{48}{8} + + 3{,}5 = 9{,}5 \text{ cm}.$$

Se unesc punctele P_3U_2, apoi se formează linia umărului la piept, aplicîndu-se valoarea umărului de la spate (R_1U) de la punctul G_1 pînă la U_3, scăzîndu-se deschizătura pensei de pe linia umărului. Rezerva pentru petrecut pardesiul este de 5,5 cm.

$G_1G_2 = 2{,}5$ cm.

Poziția buzunarului este fixată de punctul N:

$$T_2N = \frac{\text{lungimea taliei}}{6} = \frac{43}{6} = 7{,}1 \text{ cm}.$$

Înclinația buzunarului este stabilită prin unirea punctului N cu T_3.

$$\text{Lungimea buzunarului} = \frac{\text{grosimea bustului}}{6} +$$

$$+ 7 = \frac{48}{6} + 7 = 15 \text{ cm}.$$

Din punctul N spre spate se aplică $\frac{1}{3}$ din lungimea buzunarului care este egal cu 5 cm, iar din punctul N spre față se aplică 2/3 din lungimea buzunarului = 10 cm.

Distanța dintre butoniere la acest model este de 14 cm.

Notă: *deoarece produsul respectiv are formă dreaptă și larg este recomandabil a se adînci răscroiala mînecii cu o valoare în funcție de model sau cerințe (1—3 cm).*

De la punctul B_3 spre F se aplică 4,4 cm (rotunjit) ceea ce reprezintă $\frac{1}{4}$ din înălțimea capului de mînecă, care are calculul $\frac{1}{3}$ din grosimea bustului +1,5 = 17,5 cm (punctul F de la mînecă). Punctul F de la piept este punctul de întîlnire cu punctul F de la mînecă atunci cînd se montează mînecile.

L. Construirea tiparului pentru pardesiu cambrat și evazat

Figura 113 redă tiparul de pardesiu cu o cusătură pe piept ce pornește de la răscroiala mînecii în formă rotundă pînă jos la tiv.

Pensa de bust realizată de la umăr, poate fi prelungită cu cusătura de pe piept pînă jos, sau poate fi eliminată prin realizarea pensei de bust din cusătura de la răscroiala mînecii, așa cum arată fig. 132, a.

Cambrarea taliei și evazarea pardesiului, se execută în funcție de model sau cerințe; în cazul de față cambrarea pe linia taliei este reperezentată astfel:

— pe cusătura din mijlocul spatelui (TT_1) = = 3 cm;

— pe cusătura laterală (T_5) = 7 cm;

— pe cusătura de pe piept (T_4) = 4 cm.

Deci linia taliei este cambrată la acest model în total 14 cm, astfel că rămîne un adaos de lejeritate de 5,5 cm.

Adaosul de lejeritate pe linia bustului este prevăzut 8 cm.

Pentru construirea tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

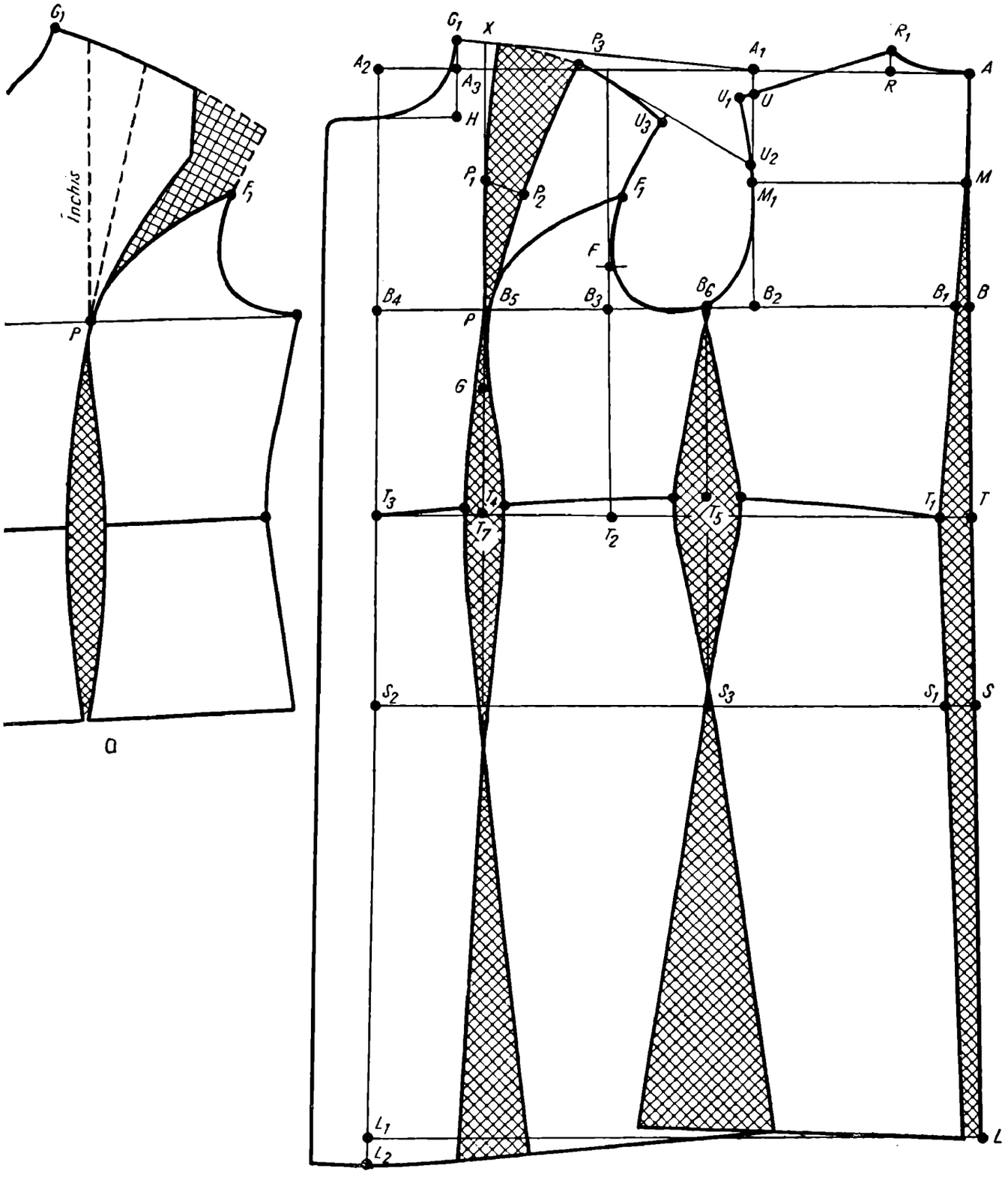

Fig. 113. Construirea tiparului pardesiu cambrat şi evazat:
a — transformarea pensei de bust.

Măsuri luate direct pe corp

— lungimea taliei =40+2=42 cm;
— lungimea totală a produsului =100 cm;
— lungimea mînecii =60+2=62 cm;
— grosimea bustului =46 cm;
— grosimea taliei =36 cm;
— grosimea şoldului =50 cm;
— înălţimea bustului =31+2=33 cm;
— lungimea taliei în faţă =50+2=52 cm;
— înălţimea vîrf-gît =31+2,5=33,5 cm.

Măsuri proporţionale (calculate din grosimea bustului)

— adîncimea răscroielii la spate (ARS) = $=\frac{1}{4}+11=22,5$ cm;

— lăţimea spatelui proporţional $=\frac{1}{4}+6=$ =17,5 cm.

Notă: *în rîndul acestor măsuri sînt incluse cotele respective, necesare acestui gen de îmbrăcăminte, deci calculele pentru întocmirea desenului se execută direct cu valoarea totală măsurilor.*

Calcule pentru construcţia tiparului

Pentru întocmirea desenului se descriu pe scurt calculele, deoarece deosebirea faţă de tiparul drept redat anterior este mică.

$AB=\frac{G\cdot B}{4}+11=22,5$ cm;

$AT = LT = 42$ cm;

$AM=\frac{1}{2}$ din valoarea distanţei $AB=$ $=\frac{22,5}{2}=11,25$ cm;

$TS=\frac{L\ T}{2}-3=\frac{42}{2}-3=18$ cm;

$TT_1=3$ cm;

$SS_1=2,5$ cm;

$MM_1 = LSP+\frac{adaos}{3}=17,5+\frac{8}{3}=20,2$ cm;

$B_2B_3=\frac{G\ B}{4}+\frac{adaos}{4}=\frac{46}{4}+\frac{8}{4}=13,5$ cm;

$B_1B_4 = GB$ + adaosul =46+8=54 cm;

T_2T_3 = distanţa B_3B_4 de la bust +0,5 cm;

$B_4B_5=\frac{B_3B_4}{2}-1$ cm;

$T_3T_4=\frac{T_2T_3}{2}-1$ cm;

$L_1L_2=2$ cm;

$AR=\frac{G\ B}{8}+1,5=\frac{46}{8}+1,5=7,25$ cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{3}$ din $AR=\frac{7,25}{8}=2,4$ cm;

A_2A_3 = fetca =7,25 cm;

B_5G = fetca =7,25 cm;

GG_1 = IVG măsurat pe corp +2,5=31+ +2,5=33,5 cm;

G_1 şi A_1 se unesc obţinîndu-se punctul X:

G_1H = fetca =7,25;

$A_1U=2$ cm;

$UU_1=1,5$ cm;

$B_2B_6=\frac{1}{3}$ din valoarea distanţei $B_2B_3=$ $=\frac{13,5}{3}=4,5$ cm.

Din punctul T_5 în stînga şi dreapta se aplică cîte 3,5 cm.

Pensa pentru bust se realizează în felul următor:

G_1P = înălţimea bustului măsurat pe corp +2 cm, minus fetca =31+2=33—7,25= =25,75 cm;

$PP_1=\frac{1}{2}$ din Px;

P_1P_2=distanţa BT împărţită în două, minus 1 cm $=\frac{46-36}{2}-1=4$ cm;

G_1T_7 = lungimea taliei în faţă minus fetca =52—7,25=44,75 cm;

$A_1U_2=\frac{1}{8}$ din grosimea bustului +3,5= $=\frac{46}{8}+3,5=9,25$ cm;

$G_1U_3 = R_1U$ de la spate, minus deschizătura pensei de pe linia umărului.

Din punctul T_7 în stînga şi dreapta se aplică cîte 2 cm (total 4 cm). Din punctul B_3 spre F se aplică 4,2 cm ceea ce reprezintă din înălţimea capului de mînecă, care are calculul $\frac{1}{3}$ din GB +1,5=16,8 cm. Punctul F_1 este fixat

la mijlocul distanței FU_3 și din acest punct se formează cusătura rotundă, precum și pensa de bust, urmînd ca pensa de la umăr să fie eliminată (fig. 113, a). Rezerva de petrecut pardesiul este de 5,5 cm.

Notă: *cota de 5,5 cm este necesară pentru ca nasturii să fie fixați pe mijlocul corpului corpului în față; pentru acest lucru butonierele se însemnă la o distanță de 3,5 cm de la cant pînă la rotundul butonierelor.*

M. Tiparul de mînecă pentru pardesiu sau palton

Construcția tiparului de mînecă se realizează în baza următoarelor dimensiuni:

— grosimea bustului (GB) =48 cm;

— lățimea răscroielii mînecii (LRM) = =14,25 cm; această dimensiune redă distanța B_2B_3 de la piept, care este egală cu $\frac{1}{4}$ din bust $+\frac{1}{4}$ din adaos =14,25 cm;

— lungimea mînecii (LM) =62 cm;

Calculc pentru construcţia tiparului (faţa de mînecă)

Construcția tiparului de mînecă (fig. 114) începe prin desenarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu punctul A.

Lățimea mînecii în partea superioară se obține prin punctele A și B, reprezentînd odată și jumătate valoarea lățimii răscroielii mînecii (LRM):

$$AB = LRM + \frac{LRM}{2} = 14{,}25 + \frac{14{,}25}{2} = 21{,}4 \text{ cm}$$

(rotunjit);

Mijlocul feței de mînecă se obține prin punctul M după cum urmează:

$$AM = \frac{AB}{2} + 1 = \frac{21{,}4}{2} + 1 = 11{,}7 \text{ cm}.$$

Din punctele B și M se trasează cîte o linie verticală.

Notă: *punctul M este semnul de întîlnire cu cusătura umărului de la piept, atunci cînd se montează mînecile, asigurîndu-se astfel poziția corectă a mînecilor;*

— Cînd mîneca are cusătură pe mijlocul feței, aceasta trebuie să corespundă cu cusătura umărului.

Înălțimea răscroielii mînecii (capul de mînecă), se realizează prin punctele A și S, ceea ce reprezintă o treime din grosimea bustului, plus 1,5 cm pentru pardesiu (plus 2 cm pentru palton).

$$AS = \frac{G\ B}{3} + 1{,}5 = \frac{48}{8} + 1{,}5 = 17{,}5 \text{ cm};$$

Din punctul S se trage o linie orizontală spre dreapta, paralelă cu linia A, B, iar la intersecția cu linia verticală dusă din punctul M se notează punctul S_1.

Din punctul S în sus pînă la punctul F se aplică $\frac{1}{4}$ din distanța AS.

$$SF = \frac{AS}{4} = \frac{17{,}5}{4} = 4{,}4 \text{ cm (rotunjit)}.$$

Notă: *distanța SF de la mînecă (4,4 cm) se aplică și la piept (B_3F); aceeași valoare de 4,4 cm se aplică și de la punctul B în jos la punctul K.*

Punctul E este plasat la mijlocul distanței AM. Se unesc punctele E cu F printr-o linie diagonală și această distanță se împarte în două obținîndu-se punctul E_1.

Punctul I s-a fixat la mijlocul distanței AS. Din punctul I spre I_1 se aplică $\frac{1}{10}$ din grosimea bustului =4,8 cm.

Notă: *calculul ce se redă (4,8 cm), nu este constant, poate fi mărit s-au micșorat în funcție de plasarea cusăturii cotului.*

Lungimea mînecii se stabilește prin punctul L.

ML = lungimea mînecii (LM) =62 cm.

Din punctul L spre stînga la punctul L_1 se trasează o linie de echer. Din punctul L_1 spre L_2 se aplică 3 cm.

Punctele L_2 și L se unesc printr-o linie înclinată formînd terminația tivului de jos.

Poziția cotului se determină prin punctul C, împărțind în două distanța L_2F:

$$FC = \frac{L_2F}{2}.$$

Din punctul C spre dreapta, se trasează o linie de echer și la intersecția cu verticala dusă din punctul M se notează punctul C_1; prelungind în continuare la intersecția cu verticala dusă din punctul B se notează și punctul C_2. Din punctul C spre C_3 se aplică 2 cm, apoi se unesc punctele F, C_3 și L_2 printr-o linie ușor arcuită.

Tivul mînecii are o lățime la aspect gata de 18 cm, iar pe tipar se aplică 17,5 cm; această dimensiune nu este fixă ci poate varia în plus sau minus în funcție de model sau cerințe.

$$L_2L_3 = 17{,}5 \text{ cm}.$$

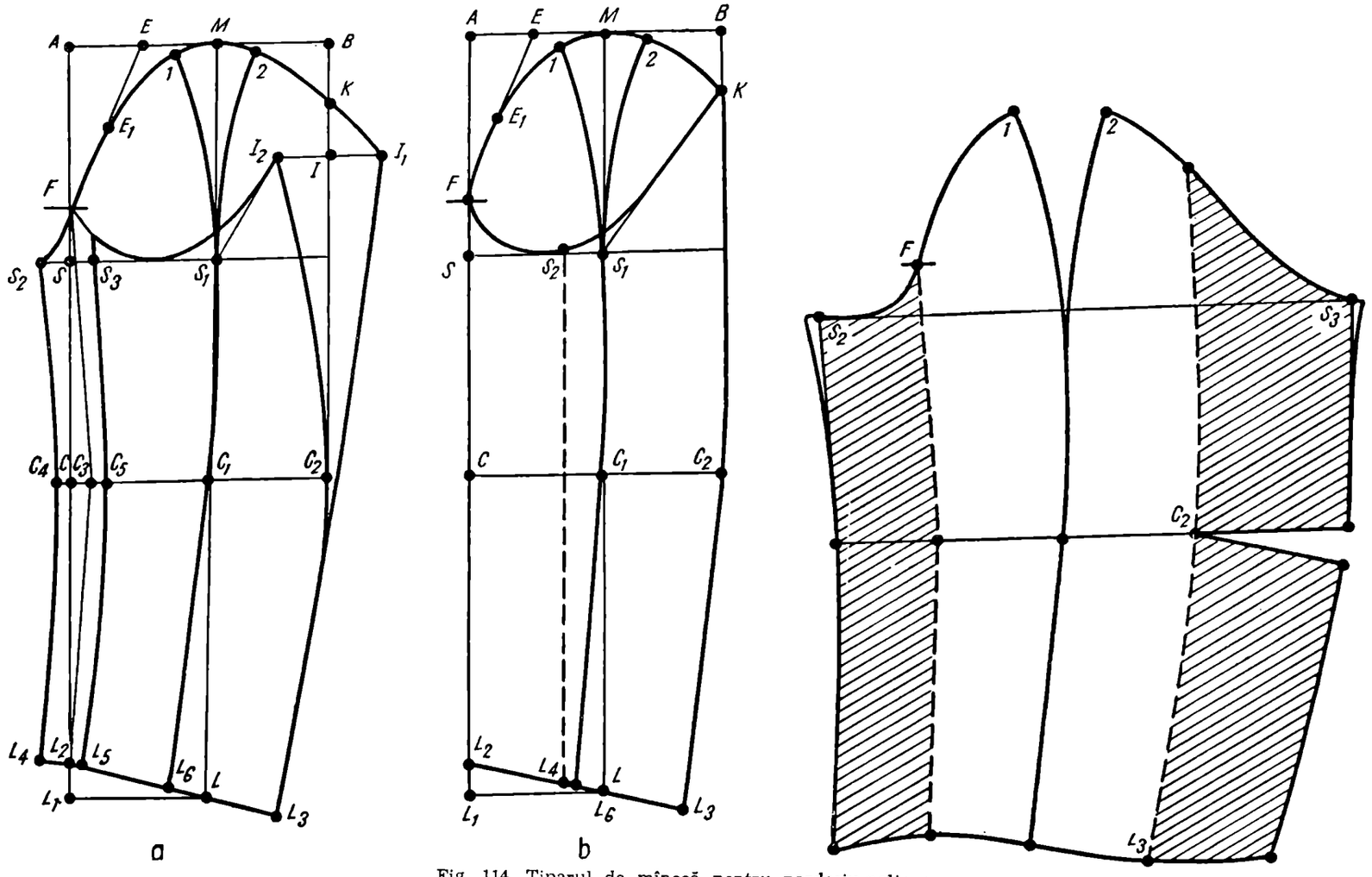

Fig. 114. Tiparul de mînecă pentru pardesiu-palton:

a — construirea tiparului format din 3 bucăţi; *b* — tiparul pregătit pentru transformare; *c* — transformarea tiparului din două bucăţi cu cusătura pe mijloc.

Se formează linia cotului unind punctele L_3C_2 și I_1. Rezerva mînecii în față se obține în felul următor:

— din punctul S spre S_2 se aplică 2,5 cm;

— din punctul C_3 spre C_4 se aplică 2,5 cm;

— din punctul L_2 spre L_4 se aplică 2,5 cm.

Se unesc punctele S_2, C_4 și L_4 printr-o linie ușor arcuită. Se formează capul de mînecă prin unirea punctelor F, E_1, MK și I_1 identic cu desenul din schița alăturată.

Figura 114, *a* redă mîneca formată din trei bucăți cu cusătură pe mijlocul feței. Realizarea acestui model se redă la fig. 114, *b* unde tiparul respectiv este pregătit pentru transformare.

Dosul de mînecă

Pentru stabilirea cusăturii interioare a mînecii se aplică din punctele S, C_3 și L_2 spre dreapta o cotă de 1,5 cm obținîndu-se astfel punctele S_3C_5 și L_5. Se unesc punctele S_3C_5 și L_5 printr-o linie ușor arcuită.

Răscroiala dosului de mînecă se obține după cum urmează:

— din punctul I spre I_2 se aplică aceeași valoare de la punctele I I_1 care este egală cu $\frac{1}{10}$ din GB=4,8 cm;

— punctele I_2 și S_1 se unesc printr-o linie înclinată, apoi se formează răscroiala dosului de mînecă, conform cu desenul din schița respectivă;

— din punctul I_2 se formează linia cotului în prelungire pînă la punctul C_2 și L_3.

Figura 114, *b* redă același tipar de mînecă, ce se realizează prin altă variantă mai simplă, prin transformarea tiparului de bază, avînd unele mișcări practice după cum urmează:

Punctul K se unește cu punctul S_1 printr-o linie a cărui răscroitură a dosului de mînecă se execută pînă la punctul F.

Pentru cusătura din mijlocul feței de mînecă se împarte în două linia tivului obținîndu-se punctul L_6.

$$L_2L_6 = \frac{L_2L_3}{2} = \frac{17,5}{2} = 8,7 \text{ cm.}$$

Punctul S_2 ce este plasat pe răscroiala mînecii se află în felul următor:

— se măsoară pe răscroiala mînecii de la piept, din punctul F pînă la punctul B_6; această valoare se aplică pe răscroiala mîneci de la punctul F și punctul S_2.

— din punctul S_2 se trasează o linie punctată pînă jos la tivul mînecii.

Pentru obținerea pensei de la capul de mînecă se măsoară distanța de la răscroiala mînecii de la piept, din punctul B_6 în prelungire pînă la punctul U_3 (linia umărului) și la valoarea respectivă se adaugă 1—2 cm pentru susținerea mînecii, apoi dimensiunea totală se aplică de la punctul S_2 pe rotundul capului de mînecă pînă la punctul 1.

În partea din spate, de asemenea se măsoară răscroiala mînecii de la spate din punctul B_6 pînă la vîrful umărului (punctul U_1); valoarea respectivă plus 1—2 cm pentru susținerea mînecii se aplică la mînecă din punctul S_2 spre K pînă la punctul 2, astfel se formează o pensă la capul de mînecă între punctele 1 și 2 prelungindu-se pînă jos la punctul L_6.

Figura 114, *c* redă transformarea în practică a mînecii (din două bucăți cu cusătură pe mijloc) ce va fi necsară la realizarea unui produs model raglan sau chimono.

Transformarea se execută în felul următor:

În partea din față, a mînecii se îndoaie hîrtia tiparului pe linia verticală dusă din punctul A pînă jos la punctul L_2, ținîndu-se cont a se prevedea o rezervă de hîrtie în interiorul îndoiturii, apoi se trasează cu ruleta pe linia punctată dusă din punctul S_2 spre L_4, pe linia tivului L_4L_2 precum și răscroiala mînecii de la punctul F la S_2; de asemenea se marchează cu ruleta linia cotului de la punctul C pînă la linia punctată.

Partea din spate se realizează după cum urmează:

— se îndoaie hîrtia tiparului pe linia verticală dusă din punctul B pînă jos la linia tivului.

— se trasează cu ruleta pe linia punctată dusă de la S_2 pînă jos la tiv la L_4, pe linia tivului pînă la punctul L_3, apoi de la L_3 în sus la punctul C_2 și K. În continuare se trasează cu ruleta răscroiala dosului de mînecă pînă la punctul S_2, urmînd a se marca și linia cotului de la punctul C_2 pînă la linia punctată.

Se desface rezerva de hîrtie, ce în prealabil a fost prevăzută în interiorul îndoiturei și se decupează (cu foarfeca) tiparul ambelor părți a mînecii conform cu schița respectivă. De menționat că linia cotului de la punctele L_3C_2 se închide, obținîndu-se la punctul C_2 o pensă, care în timpul confecționării se închide prin cusătură sau se susține dacă țesătura permite.

De asemenea pe cusătura interioară a părții din față a mînecii, de la punctul C în interior se aplică 1,5—2 cm pentru cambrare. Deoarece pardesiul (fig. 112) este prevăzut cu răscroiala adîncită cu 1 cm, cu aceeași cotă se adîncește și răscroiala mînecii.

La mînecă, de la punctul S_2 în stînga și S_3 în dreapta se aplică cîte 1 cm, cotă ce reprezintă cu cît s-a mărit lățimea răscroielii mînecii de la piept (punctul B_6).

Notă: *aceste cote nu sînt fixe, ele pot fi mărite în funcție de model sau cerințe.*

N. Construcţia tiparului de pardesiu drept transformat în formă raglan

Pardesiul de formă raglan prezintă caracteristici asemănătoare cu pardesiul drept în ceea ce priveşte partea inferioară a acestuia; partea superioară se deosebeşte prin forma mînecii raglan, care ajunge pînă la guler, printr-o cusătură. Raglanul se confecţionează din ţesături de lînă şi în acest caz poate fi folosit ca pardesiu sau palton; se poate confecţiona şi din ţesături impermiabile, relon, tercot etc., fiind folosit pe timp umed.

Tiparul pardesiului raglan se realizează pe baza tiparului de pardesiu drept, aplicîndu-se apoi transformările necesare pentru forma raglan. Adaosul de lejeritate pe linia bustului se prevede de 10—11 cm pentru ţesături din lînă (conform tabelului 30). Se asigură astfel o lărgime corespunzătoare acestui gen de îmbrăcăminte, ceea ce face ca produsul să aibă o amploare mai mare faţă de celelalte produse descrise anterior.

Spatele pardesiului drept transformare în forma raglan

Figura 115 redă transformarea spatelui pardesiului drept în formă raglan, prin aplicarea mînecii din spate (fig. 115, *a*) pe spatele pardesiului drept.

Pentru realizarea practică a acestei transformări este necesar să se construiască mîneca din două bucăţi cu cusătură pe mijlocul feţei (v. fig. 114).

Spatele pardesiului fiind decupat separat, se aplică partea din spate a mînecii în felul următor:

Din punctul B_2 spre D se aplică $\frac{1}{4}$ din distanţa B_2U. Punctele D şi R se unesc printr-o linie diagonală pînă la răscroiala gîtului obţinîndu-se punctul R_2. Distanţa R_2D se împarte în două şi se obţine punctul D_1. Din D_1 se urcă în sus cu 1,5 cm şi se notează cu D_2.

Din punctul B_6 se coboară 4 cm realizîndu-se astfel o răscroială adîncită.

Notă: *cota de 4 cm nu este constantă ci poate varia în plus sau minus în funcţie de model sau cerinţe.*

Se aplică partea din spate a mînecii pe tiparul spatelui fixîndu-se punctul 2 de la mînecă pe punctul U_1 de la spate, iar rotundul mînecii va fi fixat la punctul D din spate (linia punctată marchează conturul capului de mînecă).

Se desenează conturul mînecii conform cu schiţa respectivă şi în final se decupează mîneca separat şi spatele separat. De menţionat că mîneca la cusătura interioară se adînceşte cu jumătate din cei 4 cm cu care s-a coborît de la punctul B_6, de asemenea se lărgeşte mîneca şi spatele la răscroială cu cîte 1 cm.

Pieptul pardesiului drept transformat în forma raglan

Figura 116 prezintă transformarea pieptului pardesiului drept în formă raglan, prin aplicarea mînecii din faţă (fig. 116, *a*) pe pieptul pardesiului.

Pieptul pardesiului se decupează separat, urmînd a se executa transformarea respectivă după cum urmează:

Se despică tiparul pieptului pe linia orizontală a bustului, de la linia cantului pînă la punctul P, aceasta fiind necesar pentru închiderea provizorie a pensei de bust.

Se coboară 3 cm de la punctul G_1 spre G_3. Punctele G_3 şi F se unesc printr-o linie. ce se împarte în două obţinîndu-se punctul F_1.

Din F_1 spre dreapta, pînă la punctul F_2 se aplică 1,5 cm. Se aplică mîneca pe pieptul pardesiului, fixîndu-se punctul 1 de la mînecă, la punctul U_3 (de la piept) şi punctul F de la mînecă pe punctul F de la piept (capul de mînecă este marcat cu linii punctate).

Se adînceşte răscroiala mînecii de la piept cu 4 cm, pornind din punctul B_6 în jos, iar răscroiala mînecii cu 2 cm (jumătate din cota de la piept).

De asemenea se lărgeşte mîneca şi pieptul la răscroiala cu cîte 1 cm (în concluzie se execută identic ca la spate). Se desenează conturul mînecii conform cu schiţa, şi se decupează cu ruleta (mîneca separat şi spatele separat).

O. Construirea tiparului de mînecă pentru pardesiu, formă rotundă şi raglan

Figura 117 redă construirea tiparului de mînecă rotundă pentru pardesiu, transformată în mînecă formă raglan. În cadrul acestui desen sînt incluse mîneci în formă rotundă cu două şi trei cusături, precum şi mîneci în formă raglan din două şi trei cusături.

Calcule pentru construirea tiparului

Pentru realizarea tiparului (mîneci formă raglan) sînt necesare unele dimensiuni de la tiparul de spate şi piept (fig. 115 şi 116) şi anume:

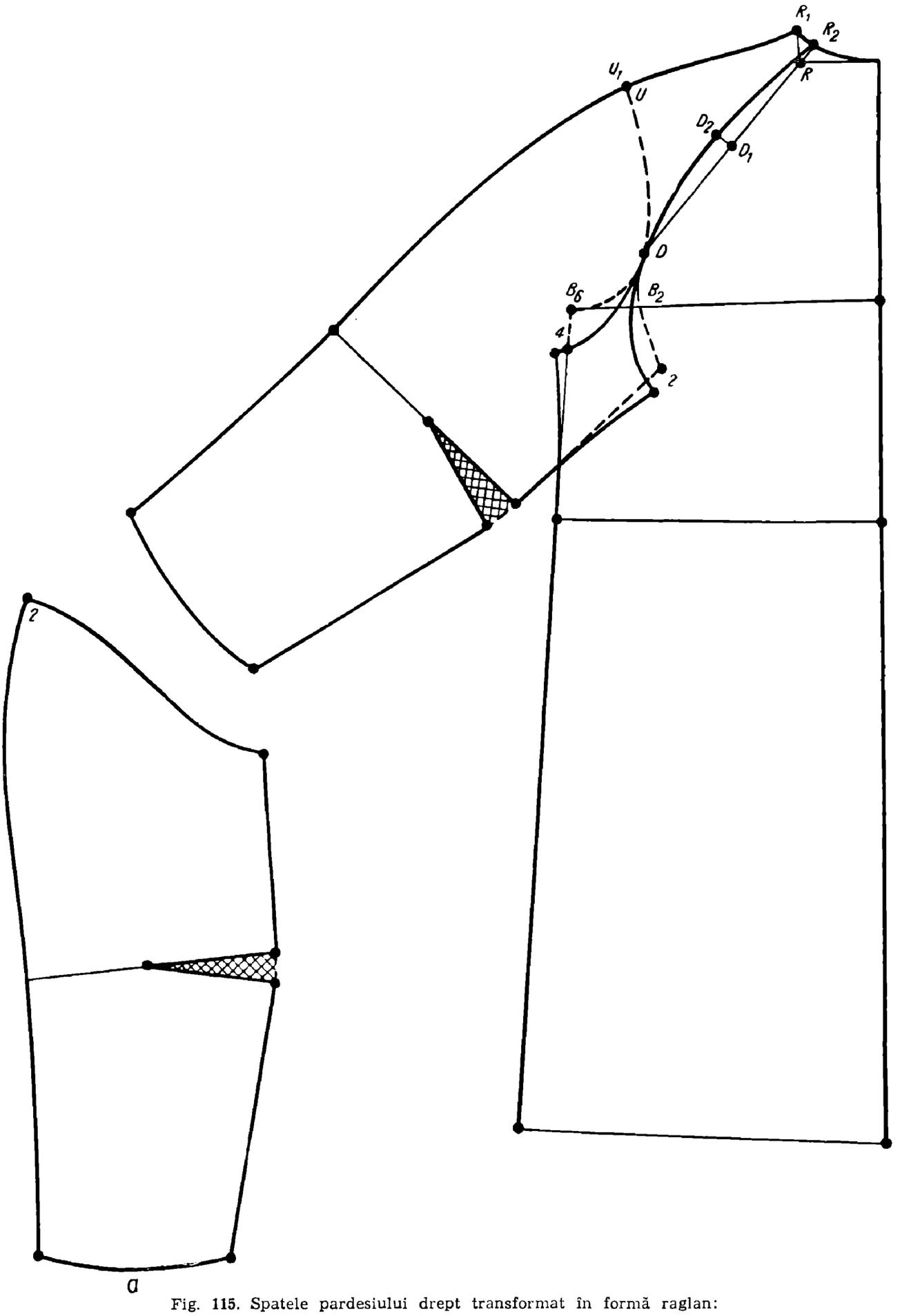

Fig. 115. Spatele pardesiului drept transformat în formă raglan:
а — partea din spate a mînecii.

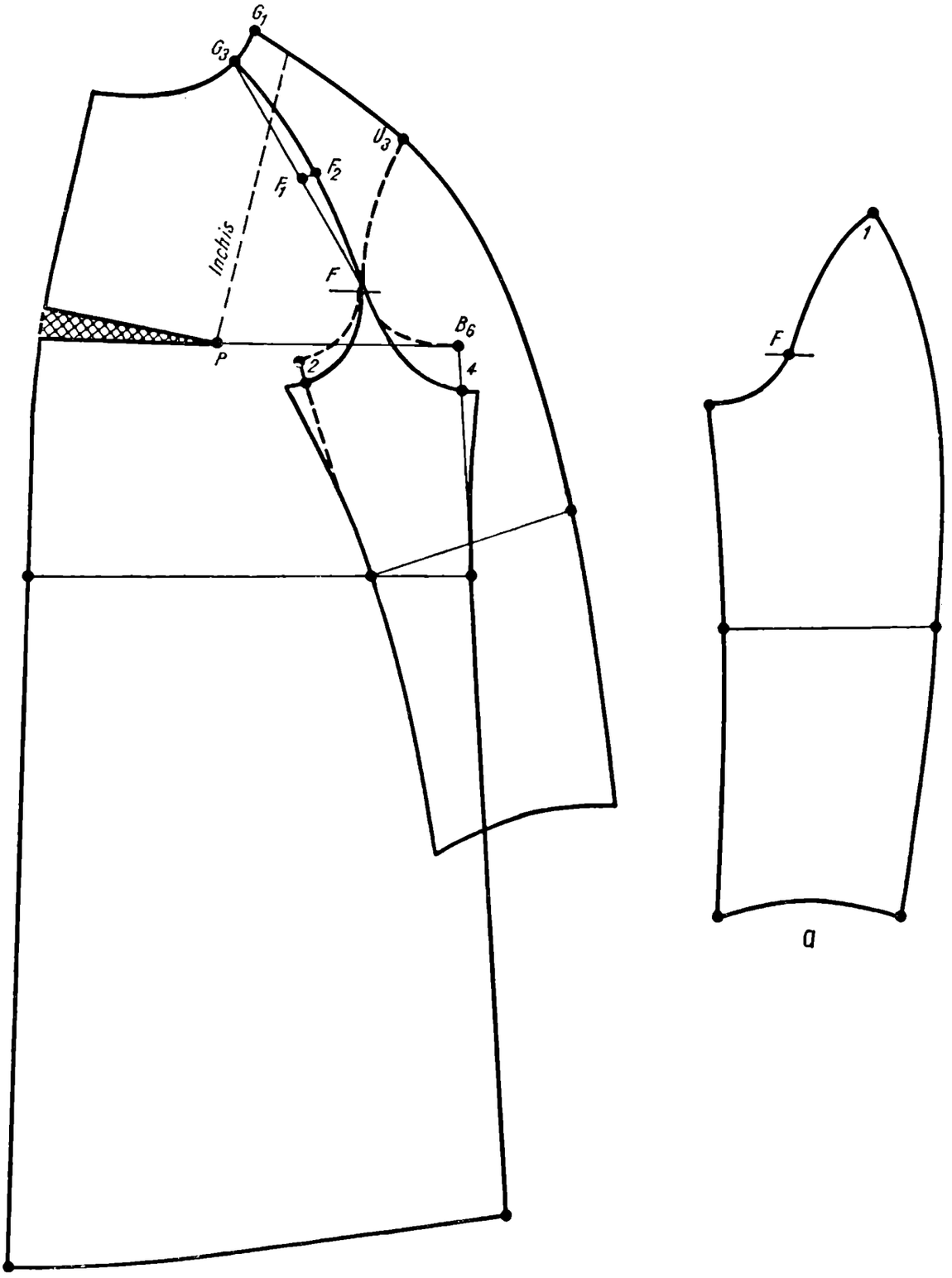

Fig. 116. Pieptul pardesiului drept transformat în formă raglan:
a — partea din față a mînecii.

FG_3 de la piept în cazul de față=24 cm;
G_1G_3 de la piept=3 cm;
DR_2 de la spate în cazul de față=25 cm;
R_1R_2 de la spate=2,5 cm.

Din punctul M_1 spre punctul F_4 se aplică calculul:

$$M_1F_4=\frac{\text{grosimea bustului}}{8}-\frac{48}{8}=6 \text{ cm.}$$

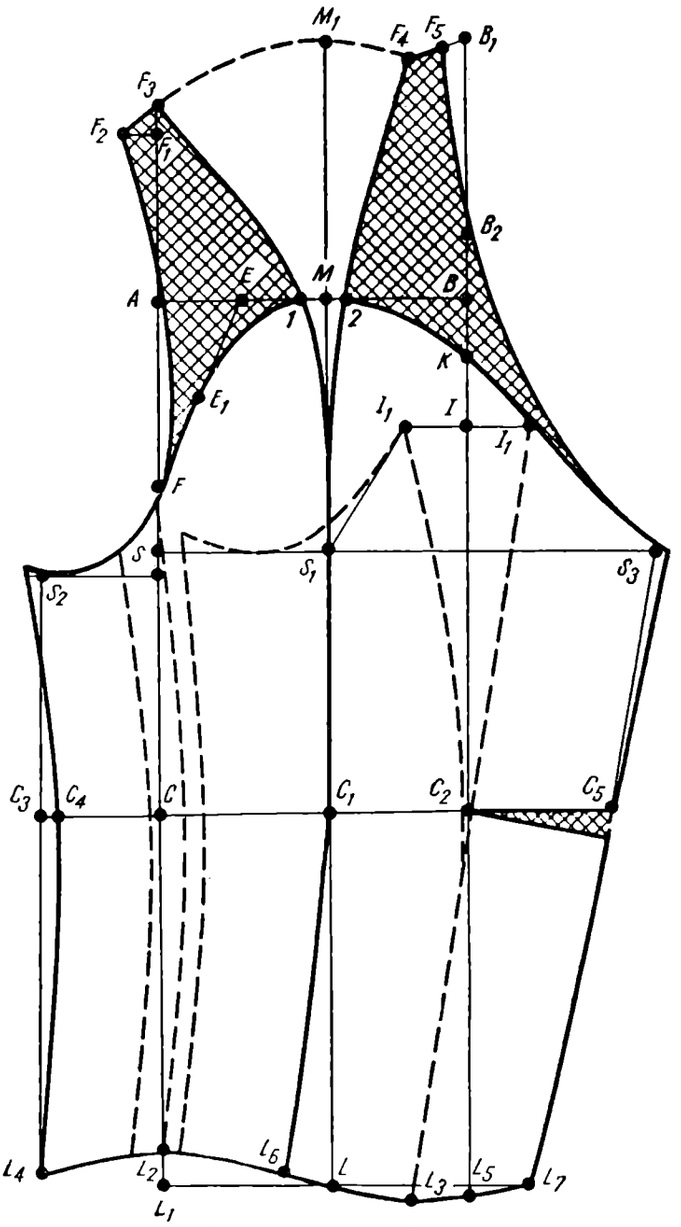

Fig. 117. Construirea tiparului de mînecă pardesiu. Formă rotundă și raglan.

Se prelungesc în sus liniile ce pornesc din punctele A, M și B. Din punctul F pînă la F_1 se aplică distanța FG_3 de la piept+1= =25 cm.

Din F_1 spre stînga la F_2 se aplică o cotă de 2,5 cm, iar din punctul F_2 se trasează un arc de cerc spre dreapta (liniile punctate), avînd raza pînă la punctul M. Pe linia de cerc, de la punctul F_2 spre F_3 se aplică distanța G_1G_3 de la piept=3 cm.

De la punctul I spre B_1 se măsoară distanța DR_2 de la spatele raglanului+2 cm.

$$IB_1=25+2=27 \text{ cm.}$$

Distanța IB_1 se împarte în două obținîndu-se punctul B_2. B_1 și F_4 se unesc printr-o linie.

F_4F_5=distanța punctelor R_1R_2 de la spate=2,5 cm.

Se formează răscroiala mînecii în partea din față și spate, iar linia umărului se prelungește în jos, pînă la punctul L_6 care este plasat la mijlocul distanței L_2L_3.

Pentru mîneca raglan din două bucăți cu cusătură pe mijloc se redă următoarele calcule:

Din punctul F spre S_2 se aplică distanța FB_6 de la piept (măsurat pe diagonală). Din S_2 spre S_3 se calculează de două ori distanța AB.

Lățimea tivului (L_2L_3)=17,5 cm.

Din punctul S_2 se trasează o perpendiculară pe linia tivului, obținîndu-se pe linia cotului, punctul C_3, iar pe linia tivului punctul L_4. Din punctul C_3 spre C_4 se aplică 1,5 cm.

Distanța L_2L_4 și L_3L_7 este egală cu distanța L_2L_6, deci de la punctul L_4 pînă la punctul L_7=35 cm.

S_3 și L_7 se unesc obținîndu-se pe linia cotului punctul C_5.

Pe linia cotului se formează o pensă cu o adîncime de circa 2 cm. Din punctul S_2 spre stînga se aplică 1 cm, iar din punctul S_3 spre dreapta se aplică tot 1 cm.

P. Transformarea din tiparul de bază în model chimono

Figura 118 reprezintă tiparul de bază al pardesiului drept transformat în model chimono cu altiță, prin aplicarea mînecilor din două bucăți pe spate și piept.

Practic modelul chimono se realizează în felul următor:

Se decupează mîneca din două bucăți (partea din față și cea din spate) după care se aplică partea din spate a mînecii la răscroiala spatelui fixînd capul de mînecă (notat cu punctul 2) la cusătura umărului în dreptul punctului U_1 și în continuare răscroiala mînecii se așează la o distanță de 3 cm față de punctul B_2 de la spate (spre stînga), stabilindu-se astfel poziția corespunzătoare a mînecii.

Notă: *cota de 3 cm nu este constantă ci poate varia în plus sau în minus în funcție de mărimea faldului ce se crează între mînecă și spate.*

Deoarece mîneca are cusătură pe mijlocul feței, este necesar ca linia umărului de la spate să se mărească cu 1 cm în sus și cu aceeași valoare să se coboare linia umărului de la piept.

În continuare se aplică partea din față a mînecii, potrivind punctul F de la mînecă și punctul F de la piept, la o distanță de 3 cm între aceste puncte; și aici cota respectivă este în funcție de mărimea faldului ce se crează între mînecă și piept.

Prin așezarea feței de mînecă se crează o distanță sus la umăr care se va completa printr-o linie corespunzătoare liniei umărului.

Spațiul necesar pentru introducerea altiței se execută după cum urmează:

Se adîncește răscroiala mînecii cu 4 cm, pornind din punctul B_6 spre punctul O.

Notă: *punctul B_6 ecte plasat cu 1 cm mai în față.*

Din punctul 0 spre punctul 1 se aplică $\frac{1}{5}$ din grosimea bustului=9,6 cm.

Notă: *cota de 4 cm, precum și calculul respectiv pot fi mărite sau micșorate în funcție de model.*

Se unesc punctele 1 și B_3 obținîndu-se pe linia orizontală a răscroielii adîncite, punctul 2, iar prin unirea punctului 1 cu B_2 de la spate se obține punctul 3.

Din punctul 2 se trasează o diagonală pe cusătura interioară a părții din față a mînecii pe o lungime de 16 cm, obținîndu-se punctul 4.

La fel din punctul 3 se trasează o linie diagonală pe cusătura interioară a părții din spate a mînecii cu aceeași valoare de 16 cm, obținîndu-se punctul 5, cu mențiunea că la întîlnirea liniilor de la punctul 1 să se creeze un spațiu între ele de circa 1,5 cm.

Notă: *cota de 16 cm nu este fixă, putînd fi mărită sau micșorată în funcție de model sau cerințe.*

Construirea altiței

Construirea altiței (fig. 118, *a*) se execută prin desenarea a două linii, una verticală și una orizontală, iar la intersecția acestora se notează cu punctul 0 care coincide cu punctul 0 de la cusătura laterală a produsului.

Dimensiunile altiței sînt identice după spațiul format la tiparul pardesiului chimono, după cum urmează:

— din punctul 0 în jos, pînă la punctul 1, se aplică 9,6 cm;

— din punctul 0 spre stînga, pînă la punctul 2, se aplică distanța 02 de la piept;

— din punctul 0 spre dreapta, pînă la punctul 3, se aplică distanța 03 de la spate;

— distanța de la punctul 0 spre punctele 4 și 5 este de 16 cm;

— montarea altiței se execută identic, prin suprapunerea punctelor de la altiță cu cele de la tiparul pardesiului chimono.

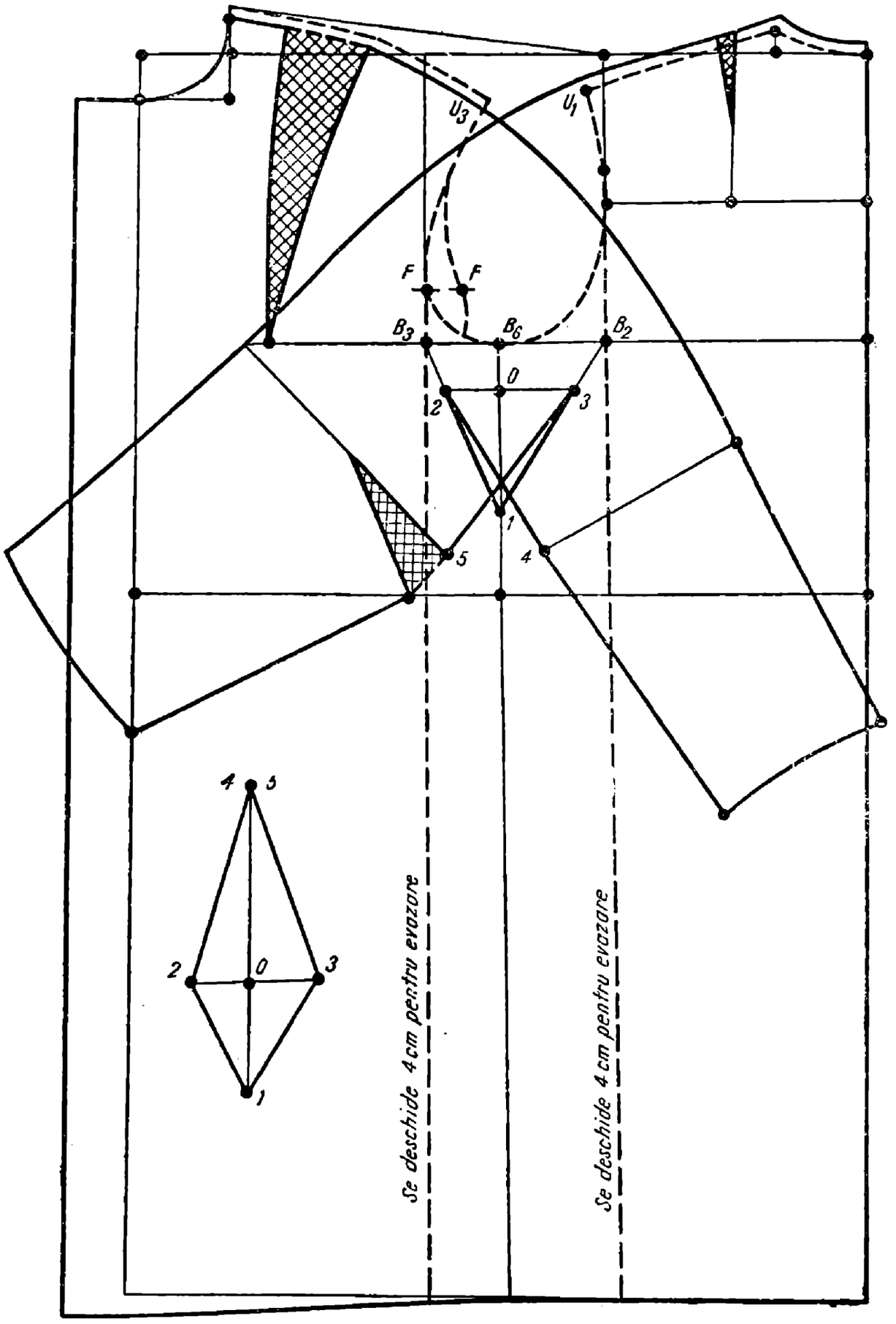

118. Transformarea tiparului de bază în model chimono:
a — altiţa.

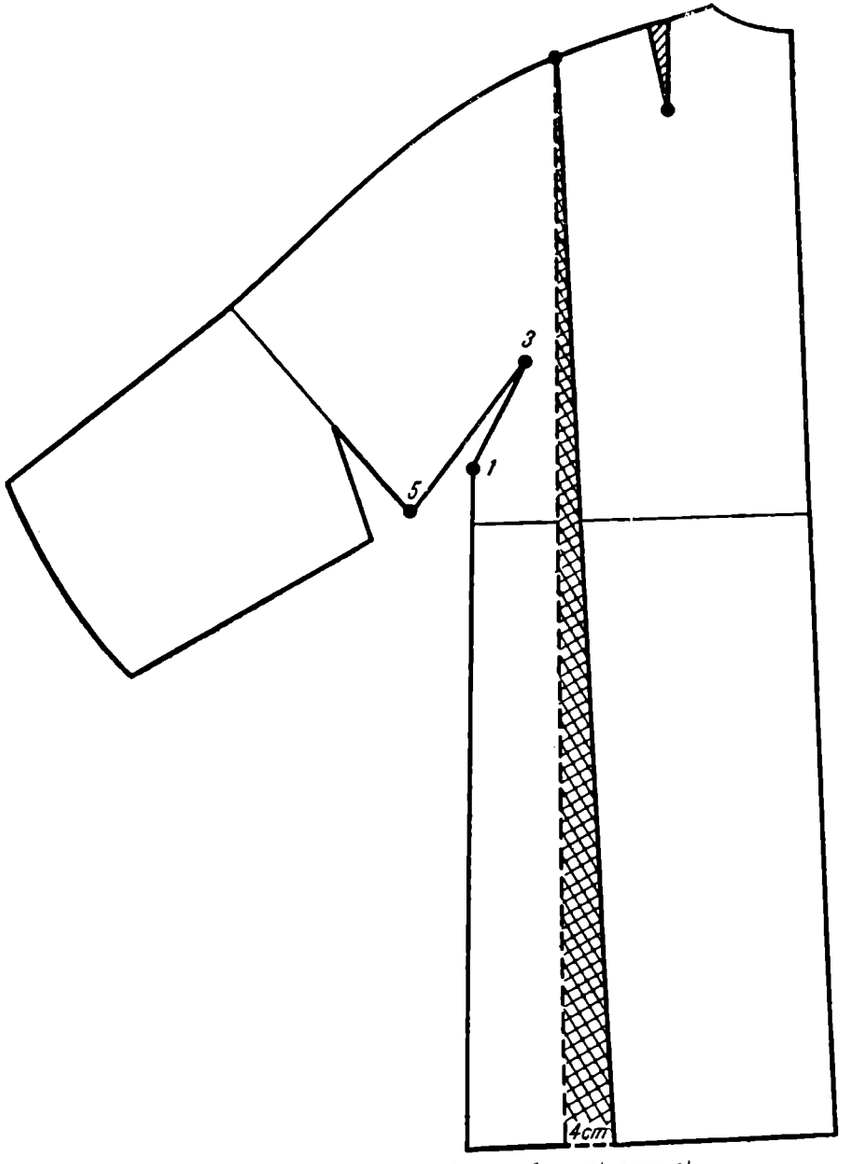

Fig. 119. Tiparul spatelui chimono decupat separat.

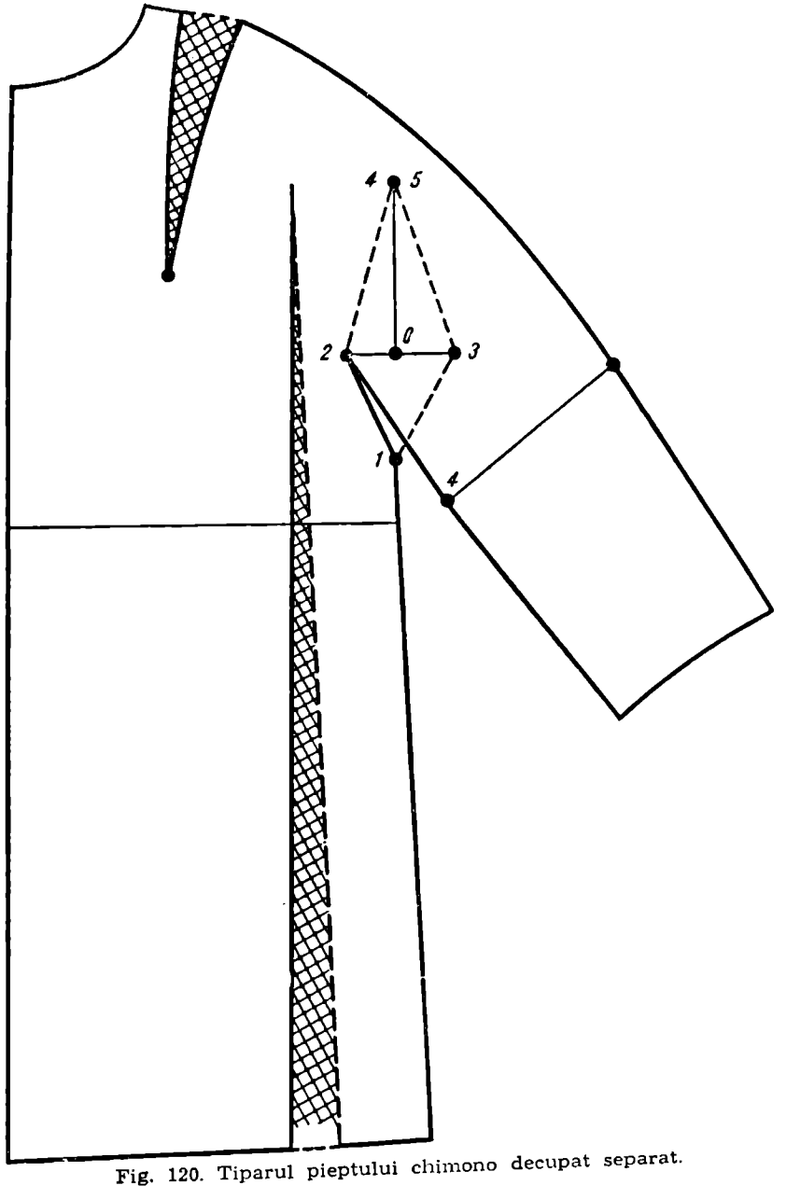

Fig. 120. Tiparul pieptului chimono decupat separat.

Liniile punctate ce pornesc din punctele B_2 și B_3 în jos pînă la linia tivului reprezintă evazarea produsului prin deschiderea tiparului la tiv cu 4 cm, ceea ce nu este o regulă, deschiderea tiparului poate fi mai mare. De asemenea evazeul se poate forma și în alte direcții ale tiparului, în funcție de model sau cerințe.

Figura 119 redă tiparul spatelui chimono decupat separat cu formarea evazeului, pregătit pentru croit, iar figura 120 reprezintă tiparul pieptului chimono decupat separat cu formarea evazeului, pregătit pentru croit.

R. Tiparul pardesiului semi-chimono

Figura 121 reprezintă transformarea pardesiului drept în model semi-chimono, cu aplicarea mînecilor pe spate, devenind chimono la spate și cu mînecă montată la piept. Realizarea acestui model se execută după cum urmează:

Se aplică partea din spate a mînecii pe tiparul spatelui, identic ca la pardesiul chimono (fig. 118) apoi partea din față a mînecii se alătură părții din spate potrivindu-se la tiv, linia cotului și sus la umăr (punctul 1 de la mînecă cu punctul U_1 de la tiparul spatelui) unde se formează o pensă scurtă care se continuă din cusătura umărului.

Răscroiala mînecii la spate se coboară din punctul B_6 la punctul 0 cu 4 cm, iar răscroiala mînecii (linia punctată) se coboară cu jumătate din cei 4 cm de la spate, adică 2 cm.

La cusătura interioară a mînecii se alătură și jumătate din altiță; așezarea acesteia se remarcă prin numerotarea punctelor, ce se potrivește la montare cu cele de la spate (la subraț). Pe tiparul pieptului (fig. 121, *b*) mîneca se montează în mod obișnuit, după ce în prealabil s-a coborît răscroiala mînecii cu 4 cm identic ca la spate (linii hașurate), iar la vîrful răscroielii se aplică 1 cm spre dreapta, necesar unei lejerități mai ample.

Pardesiul drept cu mîneca chimono, rotundă la subraț. Generalități

Modelul pardesiului drept cu mînecă chimono, rotundă la subraț este simplu și comod la purtat.

Mîneca chimono, tăiată rotund, se deosebește de chimonoul cu altiță, prin amploare mai mare la subraț, răscroiala mînecii mai adîncită, precum și poziția mînecilor care este mai îndepărtată de spate și piept, creind astfel unele falduri pe verticală la spate și piept.

S. Partea din spate a mînecii chimono, rotundă la subraț

Figura 122 redă partea din spate a mînecii care se realizează în felul următor:

— se unesc punctele T și U_1 de la umăr, apoi se trasează o linie de echer din punctul U_1 (linii hașurate) formîndu-se astfel poziția mînecii la spate;

— din punctul U_1 pînă la punctul L se aplică lungimea mînecii, care în cazul de față este de 60 cm;

— din L se trasează o linie de echer (linii hașurate) pentru formarea tivului: $LL_1 = 17$ cm;

— din punctul B_6 se coboară 8 cm pînă la punctul V; punctul V se unește cu punctul L_1 de la tivul mînecii printr-o linie în diagonală.

Forma rotundă a mînecii la subraț se stabilește după cum urmează:

$$VV_1 \text{ și } VV_2 = 8 \text{ cm.}$$

Punctele V_1 și V_2 se unesc și distanța aceasta se împarte în două obținîndu-se punctul V_3 care se unește cu punctul V. Distanța punctelor V și V_3 se împarte în două, formîndu-se astfel rotundul mînecii, conform schiței respective.

Ș. Partea din față a mînecii chimono, rotundă la subraț

Figura 123 reprezintă construirea mînecii în partea din față care se execută asemănător cu mîneca din partea din spate.

— se unesc punctele T_3 cu U_3 de la umăr, apoi se trasează o linie de echer din punctul U_3 (linii hașurate) formîndu-se poziția mînecii la piept;

— din punctul U_3 pînă la punctul L_2 se măsoară lungimea mînecii care este de 60 cm;

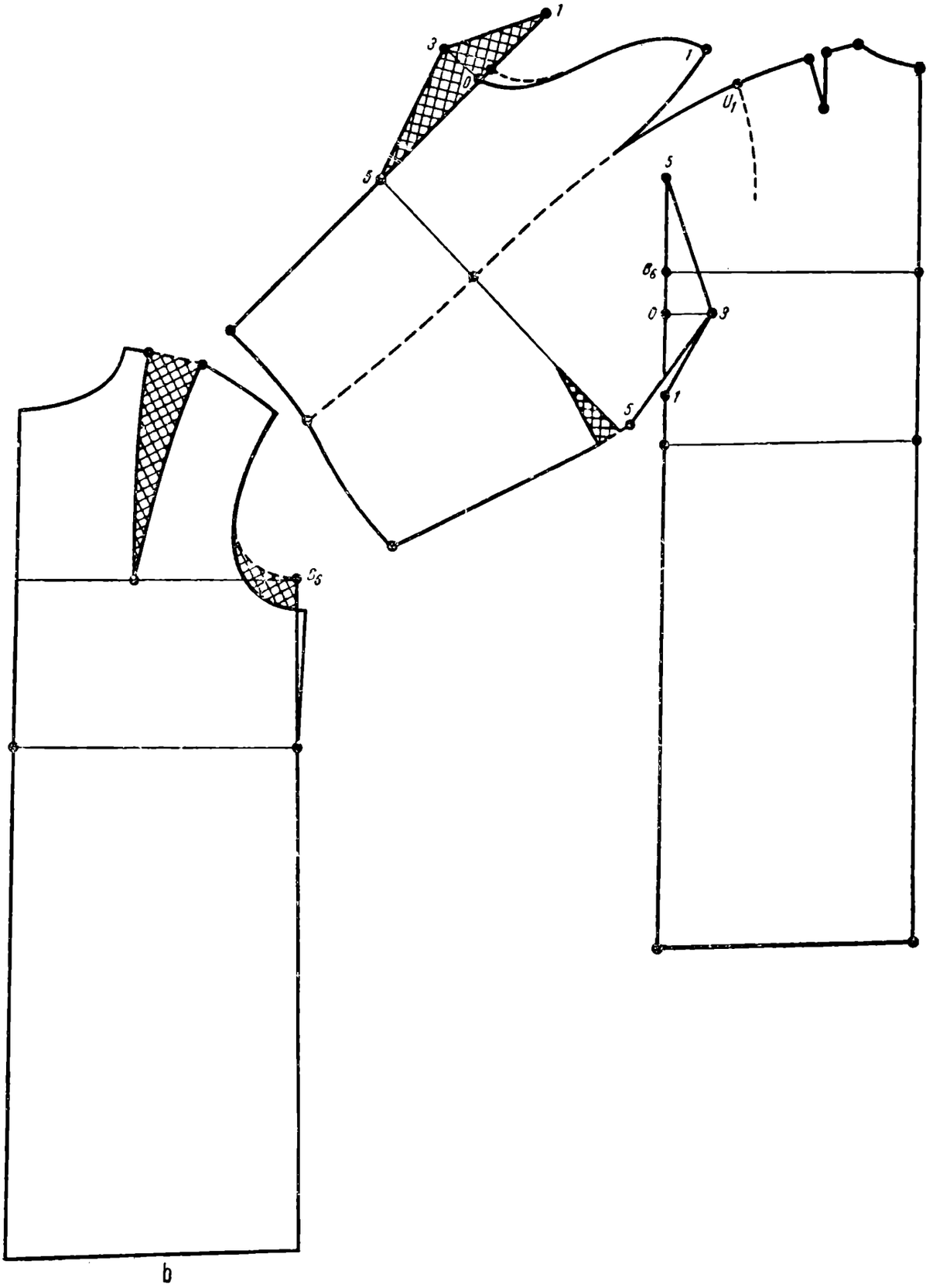

Fig. 121. Tiparul pardesiului semichimono:
a — aplicarea mînecilor pe spate; *b* — tiparul pieptului cu mînecă montată.

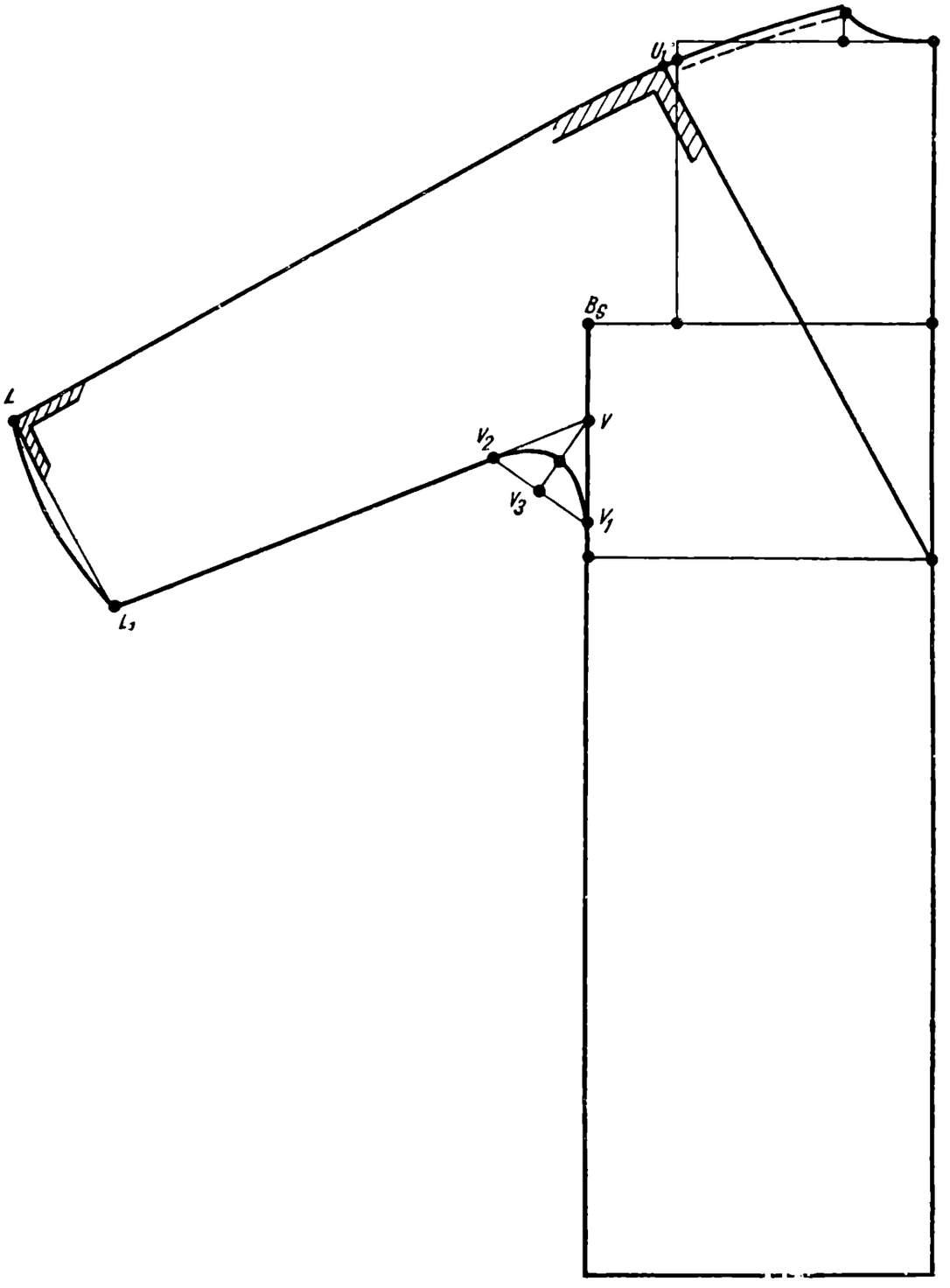

Fig. 122. Partea din spate a mînecii chimono, rotundă la sub braț.

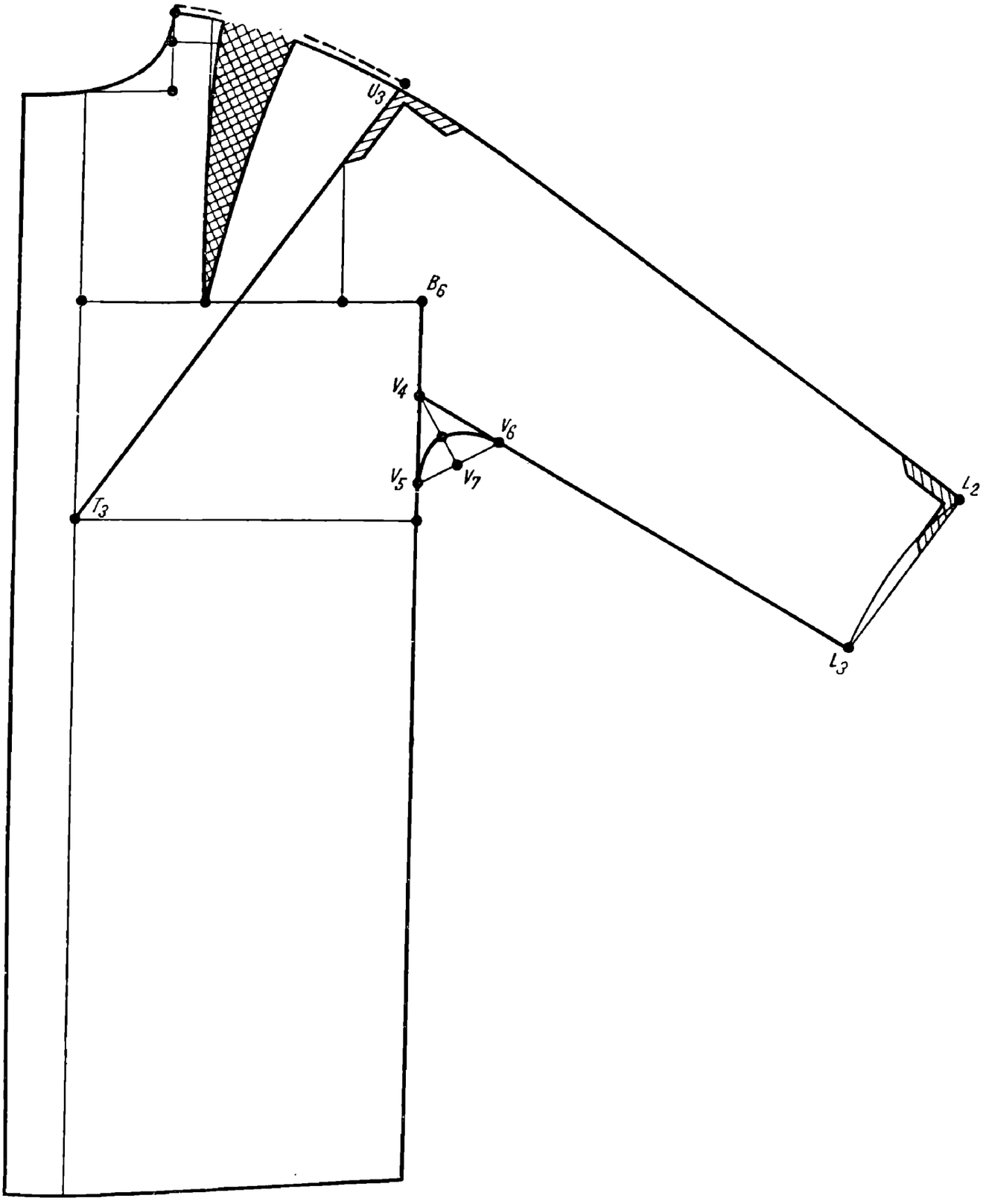

Fig. 123. Partea din față a mînecii chimono, rotundă sub braț.

— din punctul L_2 se trasează o linie de echer (linii haşurate) stabilind tivul mînecii.

L_2L_3=17 cm;

— din punctul B_6 la punctul V_4 se coboară 8 cm;

— punctul V_4 se uneşte cu L_3 de la tivul mînecii printr-o linie diagonală.

Forma rotundă a mînecii la subraţ se execută în felul următor:

Din punctele V_4, V_5 şi V_4, V_6 se aplică cîte 8 cm, punctele V_5 şi V_6 se unesc, iar distanţa dintre ele se împarte în două, obţinîndu-se punctul V_7 care se uneşte cu V_4. Distanţa V_4V_7 se împarte în două, formîndu-se astfel rotundul mînecii, identic cu schiţa respectivă.

Notă: *cotele de 8 cm ce s-a aplicat pentru formarea rotundului precum şi la răscroiala mînecii adîncită ce porneşte din punctul B_6, nu sînt fixe ci pot varia în plus sau minus în funcţie de model sau cerinţe.*

T. Palton la două rînduri de nasturi

În figura 124 se prezintă construcţia tiparului pentru paltonul drept şi larg, încheiat la două rînduri de nasturi.

Paltonul este prevăzut cu buzunare pe faţă, iar mînecile au cusătură pe mijlocul feţei.

Adaosul de lejeritate pe linia bustului este de 12 cm; s-a stabilit mai mare, deoarece paltonul are prevăzut în interior vatelină, iar ţesătura din care se confecţionează produsul este groasă.

Pentru realizarea construcţiei tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

Măsuri luate direct pe corp

— lungimea taliei (LT)=40+3=43 cm;
— lungimea totală a produsului (LTP)= =100 cm;
— lungimea mînecii (LM)=59+3=62 cm;
— grosimea bustului (GB)=48 cm;
— grosimea taliei (GT)=40 cm;
— înălţimea bustului (IB)=32+3=35 cm;
— înălţimea vîrf-gît (IVG)=32+3=35 cm (ambele măsuri coincid).

Notă: *deoarece dimensionarea corpului s-a făcut peste bluză sau rochie s-a adăugat la aceste măsuri o cotă de 3 cm, pe motivul că paltonul este prevăzut cu vatelină şi se îmbracă peste o îmbrăcăminte mai groasă.*

Măsuri proporţionale (calculate din grosimea bustului)

— adîncimea răscroielii la spate (ARS)= $=\frac{1}{4}$ +12=24 cm (s-au inclus cei 3 cm);

— lăţimea spatelui proporţional (LSP)= $=\frac{1}{4}$ +6=18 cm.

Calcule pentru întocmirea desenului

Deoarece construirea tiparului de faţă nu diferă mult de pardesiul drept redat anterior, se prezintă pe scurt numai calculele respective.

AB=$\frac{1}{4}$ din grosimea bustului+12 cm= =24 cm;

AT=lungimea taliei=43 cm;

AL=lungimea totală a produsului= =100 cm.

Notă: *în cadrul acestor măsuri s-au inclus şi cotele respective, necesare acestui gen de îmbrăcăminte, construcţia tiparului urmînd să se execute cu suma totală a măsurilor.*

AM=$\frac{1}{2}$ din AB=12 cm;

TT_1=2 cm;

MM_1=lăţimea spatelui proporţional+$\frac{1}{3}$ din adaosul de lejeritate;

$\frac{G\ B}{4}$ +6=18+$\frac{1}{3}$ din adaos=22 cm;

$B_2B_3=\frac{\text{grosimea bustului}}{4}+\frac{\text{adaosul}}{4}$=15 cm;

B_1B_4=GB+adaosul=60 cm;

T_2T_3=distanţa B_3B_4 de pe linia pieptului+ +0,5 cm;

$B_4B_5=\frac{1}{2}$ din B_3B_4—1 cm;

$T_3T_4=\frac{1}{2}$ din T_2T_3—1 cm;

Punctele T_4B_5 se unesc printr-o linie ce se prelungeşte în sus.

Punctele B_4T_3 se unesc cu o linie ce se prelungeşte în sus şi jos.

Linia tivului la punctul L_1 se coboară cu 2 cm.

AR=$\frac{1}{8}$ din GB+2=8 cm (fetca);

$RR_1=\frac{1}{3}$ din AR=2,7 cm;

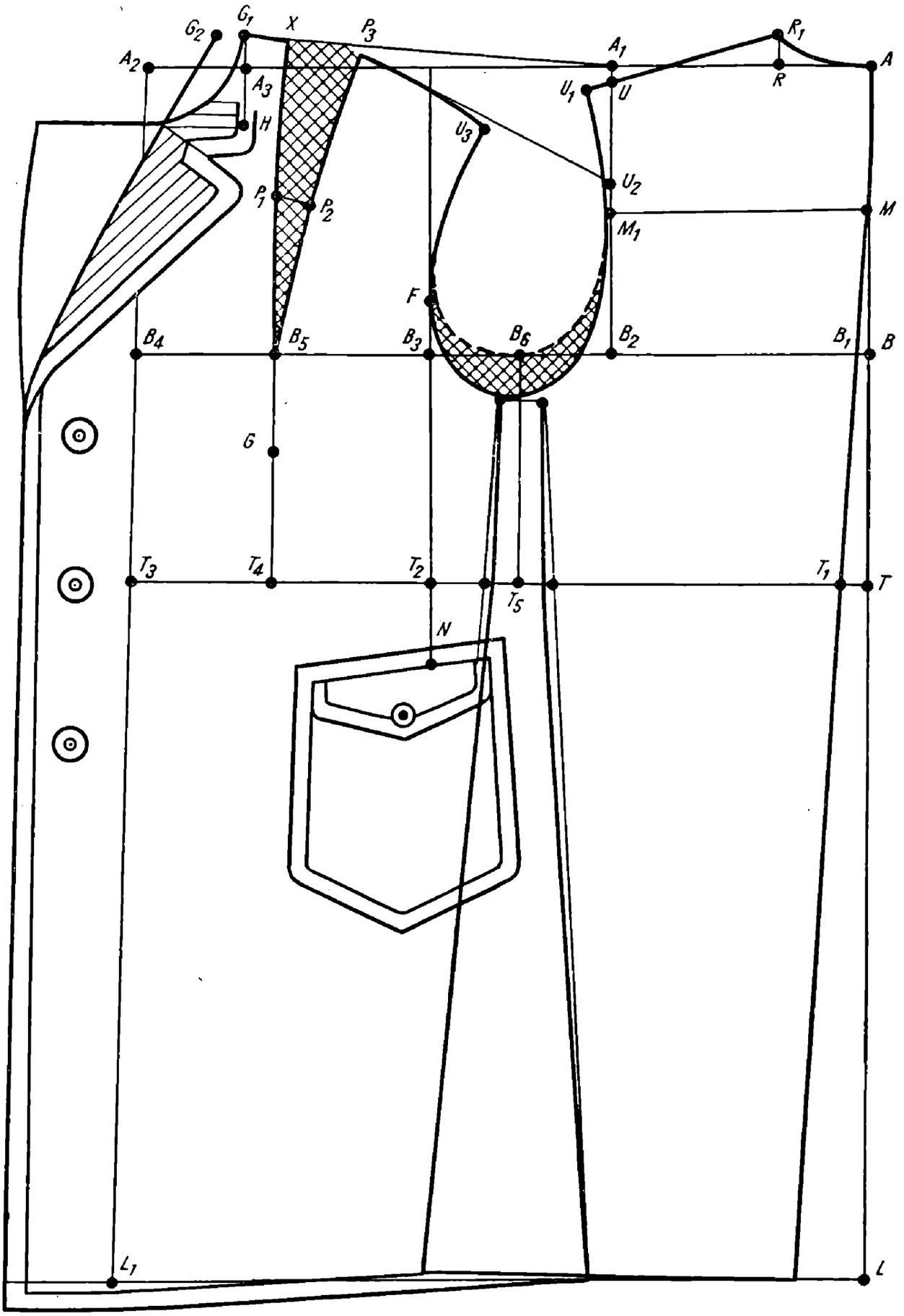

Fig. 124. Palton la două rînduri de nasturi.

A_2A_3=8 cm (fetca)

Din punctul A_3 se trasează o linie verticală, în sus și jos;

B_5G=8 cm (fetca);

GG_1=IVG=35 cm.

Se unesc punctele G_1 și A_1.

G_1H=8 cm (fetca);

A_1U=2 cm;

UU_1 2 cm;

$B_2B_6=\frac{1}{2}$ din B_2B_3=7,5 cm.

Din punctul B_6 se coboară răscroiala mînecii cu 4 cm și tot din acest punct coborît se aplică în stînga și dreapta cîte 2 cm (total 4 cm).

Din punctul T_5 în stînga și dreapta se aplică cîte 2,5 cm (total 5 cm).

Notă: *aceste cote nu sînt fixe ci pot varia în plus sau minus în funcție de model.*

G_1P=înălțimea bustului—fetca=35—8=27 cm.

Punctul P_1 este plasat la mijlocul XP.

P_1P_2=diferența dintre grosimea bustului și grosimea taliei, împărțit în două, minus 1 cm= $\frac{48-40}{2}$ —1=3 cm;

$A_1U_2=\frac{1}{8}$ din grosimea bustului+3,5=9,5 cm;

Se unesc punctele P_3 și U_2.

G_1U_3=linia umărului de la spate (R_1U) minus deschizătura pensei de la linia umărului de la piept.

Rezerva pentru petrecut paltonul la două rînduri este prevăzut de 9 cm.

G_1G_2=2,5 cm;

Poziția buzunarului este stabilită prin punctul N.

$T_2N=\frac{1}{6}$ din lungimea taliei=7,1 cm.

Lungîmea buzunarului= $\frac{1}{6}$ din grosimea bustului+7=15 cm.

Din punctul N spre spate se aplică 1/3 din lungimea buzunarului=5 cm, iar din punctul N spre față se aplică 2/3 din lungimea buzunarului=10 cm.

Distanța dintre butoniere la acest model este de 12 cm.

Forma buzunarului, a reverului, precum și garnitura redată prin tighelire se execută conform modelului ales.

T. Construirea tiparului pentru pelerină

Figura 125 redă construirea tiparului pentru pelerină ce se obține prin transformarea din tiparul pardesiului larg și se execută pe baza măsurilor totale în care sînt incluse cotele respective de la măsurile luate direct pe corp.

Pelerina de obicei se îmbracă peste bluză, rochie sau o îmbrăcăminte mai groasă în funcție de anotimp și se execută numai la un rind de nasturi.

Adaosul de lejeritate peste bust se prevede mult mai mare față de alte produse, deoarece forma pelerinei trebuie să fie mai largă; în cazul de față adaosul este de 32 cm, putînd fi îmbrăcată peste o îmbrăcăminte groasă.

Modelul este simplu cu cusături laterale pornite din linia umărului.

Măsurile pelerinei luate direct pe corp sînt:

— lungimea taliei=42 cm;
— lungimea totală a produsului=105 cm;
— grosimea bustului=48 cm;
— înălțimea vîrf-gît=34 cm.

Măsurile proporționale (calculate din grosimea bustului)

— adîncimea răscroielii la spate (ARS)= $=\frac{1}{4}+11=23$ cm;

— lățimea spatelui proporțional (LSP)= $=\frac{1}{4}+6=18$ cm.

Calcule pentru construirea tiparului

AB=$\frac{1}{4}$ din grosimea bustului+11=23 cm;

AT=lungimea taliei=42 cm;

AL=lungimea totală a produsului=105 cm;

AM=$\frac{1}{2}$ din valoarea distanței AB=11,5 cm;

MM_1=lățimea spatelui proporțional+$\frac{1}{8}$ din adaos=$18+\frac{32}{8}=22$ cm;

$B_2B_3=\frac{1}{4}$ din grosimea bustului+$\frac{1}{10}$ din adaos=$\frac{48}{4}+\frac{32}{10}=15{,}2$ cm;

BB_4=grosimea bustului+adaosul=80 cm;

$B_4B_3=\frac{1}{2}$ din grosimea bustului=24 cm;

T_2T_3=distanța B_3B_4+0,5 cm=24,5 cm;

$B_4B_5 = \frac{1}{2}$ din distanța B_3B_4=12 cm;

$T_3T_4 = \frac{1}{2}$ din distanța T_2T_3=12,25 cm.

Punctele T_4 și B_5 se unesc pînă sus, obținîndu-se punctul A_3 $B'_3B_6 = \frac{1}{4}$ din grosimea bustului + $\frac{1}{10}$ din adaos=15,2 cm (la fel ca distanța punctelor B_2B_3 de la spate);

$AR = \frac{1}{8}$ din grosimea bustului+1,5 cm= =7,5 cm (fetca);

$RR_1 = \frac{1}{3}$ din AR=2,5 cm;

B_5G=7,5 cm (fetca);

GG_1=IVG=34 cm;

G_1H=7,5 cm (fetca);

A_3A_2=7,5 cm (fetca).

Punctele B_4 și A_2 se unesc printr-o linie rotunjită formînd astfel boraborul în partea de sus a pelerinei.

Notă: *întrucît pelerina se realizează fără pensă de bust, linia boraborului în partea de sus, deviază în interiorul tiparului.*

A_1U=2 cm și UU_1=3 cm.

Din punctul R_1 spre R_2 se urcă cu 1 cm, iar din punctul U spre X_1 se urcă 1,5 cm; punctele R_2X_1 se unesc cu o linie prelungită.

De la punctul X_1 spre A_4 se aplică 6 cm, cotă ce este în funcție de lărgimea proiectată a pelerinei.

Distanța R_2L_2, măsurat pe diagonală, corespunde cu distanța punctelor R_2L_1 măsurat pe verticală în jos la tiv care în cazul de față este de 108 cm.

Linia umărului la spate în formă rotundă, se formează prin unirea punctelor R_2X_1 și B_3 pînă jos la punctul L_2 de la linia tivului, iar linia tivului se formează pînă la punctul L conform cu schița respectivă.

Notă: *de remarcat că linia umărului este mai ridicată față de normal și cu aceeași valoare se coboară linia umărului de la piept, aceasta cu scopul așezării în mod corespunzător a produsului pe corp.*

$A_1U_2 = \frac{1}{8}$ din GB+3,5 cm=9,5 cm;

Se unesc punctele G_1 și U_2.

Din punctul G_1 spre G_2 se coboară 1 cm și din X se coboară 1,5 cm.

G_2U_3=lungimea umărului la spate (R_1U);

G_1P_3=distanța punctelor R_2A_4 de la spate, minus 1 cm.

Punctele P_3 și B_6 se unesc cu o linie prelungită pînă jos la punctul L_4.

Distanța G_2L_4 este egală cu distanța R_2L_2 de la spate, minus 1 cm=107 cm (linie punctată).

Notă: *această dimensiune este mai mică cu 1 cm deoarece linia umărului la spate se susține ușor.*

Din linia tivului în față la punctul L_3 se coboară 3 cm. Se formează linia umărului la piept în formă rotundă, prin unirea punctelor G_2, U_3 și B_6; totodată se desenează linia tivului la piept, conform cu schița respectivă.

Rezerva de petrecut (a pelerinei este) de 4 cm.

Buzunarul este plasat la mijlocul distanței T_2T_4 și are lungimea de 15 cm, care este egală cu $\frac{1}{6}$ din grosimea bustului+7=15 cm.

Înclinația buzunarului este dată de punctul N și punctul G_1; din punctul N în sus se aplică 1/3 din lungimea buzunarului=5cm.

Bibliografie

1. Waldner, H., Dima, C. *Construirea tiparelor de îmbrăcăminte pentru femei.* Editura tehnică, București, 1963.
2. Ciontea G. *Tehnologia confecțiilor din țesături.* Editura didactică și pedagogică, București, 1963.
3. Segheș, C. Covalciuc, I. *Croitorie clasică și modernă,* Editura tehnică, București, 1970.
4. Segheș. C., Vancea, I., Rogojinaru, G., Măgureanu, T., Mocanu, G., Waldner, H. *Croitorie pentru bărbați,* Editura didactică și pedagogică, București, 1971.

Cuprins

Capitolul *1.* **Conformaţia corpului omenesc** 7

A. Generalităţi 7
B. Tipuri de conformaţii 9

Capitolul *2.* **Dimensiunile corpului omenesc** 12

A. Clasificarea măsurilor 12
B. Determinarea măsurilor pentru sacou 14
C. Stabilirea măsurilor pentru vestă 17
D. Determinarea măsurilor pentru pantaloni 18
E. Adaosul de lejeritate 21

Capitolul *3.* **Construirea tiparelor pentru grupa sacouri** . . 22

A. Tiparul de bază 22
B. Construcţia tiparului de sacou clasic la un rînd 25
C. Sacoul clasic la două rînduri . . . 29
D. Sacoul clasic la un rînd încheiat cu doi nasturi (croit separat) 34

Capitolul *4.* **Îmbrăcămintea sport-fantezi şi modernă** . 42

A. Generalităţi 42
B. Sacou sport-fantezi, fără revere . . 42
C. Sacoul sport fantezi cu platcă şi fald în faţă 43
D. Sacou modern, formă evazată 46

Capitolul *5.* **Construcţia tiparelor pentru îmbrăcăminte de ocazii** . 50

A. Generalităţi 50
B. Construcţia tiparului de smoching la un rînd 50
C. Construcţia tiparului de smoching la două rînduri 52
D. Construcţia tiparului de frac clasic 53
E. Construcţia tiparului de frac cu revere şi guler şal 56
F. Construcţia tiparului de jachetă închisă cu un nasture 58
G. Construcţia tiparului de redingotă la un rînd 60

Capitolul *6.* **Pardesiul şi paltonul pentru bărbaţi** 63

A. Generalităţi 63
B. Pardesiul clasic la un rînd de nasturi 63
C. Pardesiul la un rînd, formă dreaptă 67
D. Pardesiul de formă conică 70
E. Pardesiul de formă raglan, la un rînd 73
F. Pardesiul de formă raglan, la două rînduri 78
G. Pardesiul raglan de formă chimono 81
H. Paltonul sport-fantezi 81

Capitolul *7.* **Construcţia tiparelor pentru mantale de ploaie** 86

A. Generalităţi 86
B. Manta de ploaie la două rînduri . . 86
C. Manta de ploaie cu mîneca raglan 88
D. Manta de ploaie fantezi la un rînd cu şublaist 90

Capitolul *8.* **Construcţia tiparelor de veste** 93

A. Vesta clasică 93
B. Vesta la două rînduri . . . 95
C. Vesta la un rînd pentru frac . . 99
D. Vestă pentru corpuri cu plus la talie (obezitate) . . 100

Capitolul *9.* **Construcţia tiparelor de pantaloni** 106

A. Pantalonul clasic cu două falduri . 106
B. Pantalon fără falduri 108
C. Pantalon pentru cizmă 110
D. Pantalonul golf . . 112
E. Pantalonul pentru schi 114
F. Pantalonul pentru corpul cu plus la talie 117

Capitolul *10.* **Îmbrăcăminte pentru corpuri cu diferite deformaţii** . 118

A. Generalităţi 118
B. Sacoul la un rînd pentru corpuri cu plus la talie şi poziţie pe spate . 118
C. Sacoul la două rînduri pentru corpuri cu minus la talie şi poziţie aplecată spre faţă 122
D. Modificări la tiparul de sacou pentru corpuri cu diferite poziţii . . 125
E. Sacoul pentru corpul aplecat (uşor ghebos) 129
F. Croirea pînzelor pentru sacou . 131
G. Sacoul cambrat în talie pentru corpuri aplecate spre spate şi cu şolduri mari 131
H. Pardesiul drept pentru corpuri aplecate spre spate şi cu plus la talie 134
I. Confecţionarea produselor pentru corpuri cu diferite deformaţii 137

Capitolul *11.* **Construcţia tiparelor de îmbrăcăminte pentru femei** . 143

A. Generalităţi . . 143
B. Construcţia tiparului de bază . . 144
C. Construcţia tiparului de taior clasic 147
D. Construcţia tiparului de jachetă 151
E. Construcţia tiparului de bluză 153
F. Construcţia tiparului de rochie . . 155
G. Construirea tiparului de fustă clasică 160
H. Construcţia tiparului de fustă pantalon 161
I. Construirea tiparului de pantalon 163
J. Construirea tiparului pentru produsele din grupa pardesiuni, paltoane şi raglane 165
K. Construirea tiparului pentru pardesiu drept şi larg 166
L. Construirea tiparului pentru pardesiu cambrat şi evazat 168
M. Tiparul de mînecă pentru pardesiu sau palton 171
N. Construcţia tiparului de pardesiu drept transformat în formă raglan 174
O. Construirea tiparului de mînecă pentru pardesiu, formă rotundă şi raglan 174
P. Transformarea din tiparul de bază în model chimono 178
R. Tiparul pardesiului semichimono . 181
S. Partea din spate a mînecii chimono, rotundă la subraţ 181
Ş. Partea din faţă a mînecii chimono rotundă la subraţ 181
T. Palton la două rînduri de nasturi . 185
U. Construirea tiparului pentru pelerină . . . 187

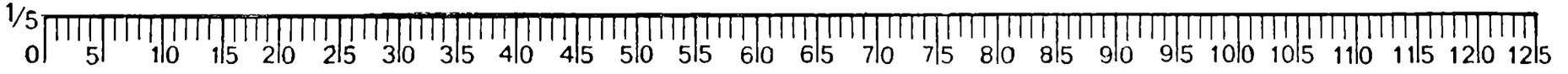

C. SEGHEȘ										C. MĂRGEAN
1/1	44	46	48	50	52	54	56	58	60	
1/2	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1/3	14,7	15,3	16	16,7	17,3	18	18,7	19,3	20	
1/4	11	11,5	12	12,5	13	13,5	14	14,5	15	
1/8	5,5	5,75	6	6,25	6,5	6,75	7	7,25	7,5	

Fig. 35. Centimetrul redus la scara 1/5, cu care s-au executat schițele din prezenta lucrare.

EDITURA TEHNICĂ

Lei 15